מספר 2463 יט חשון תשמ"ה 14.11.1984 שנה 49 המחיר 800 שקלים (כולל מע"מ)

העולם

הזוועה של "מורן":

השיטים הקטלניים

שלנו!

רב־חו
אבנר
גילעד

גם את יכולה לאפות בלי בעיות עוגות נפלאות.

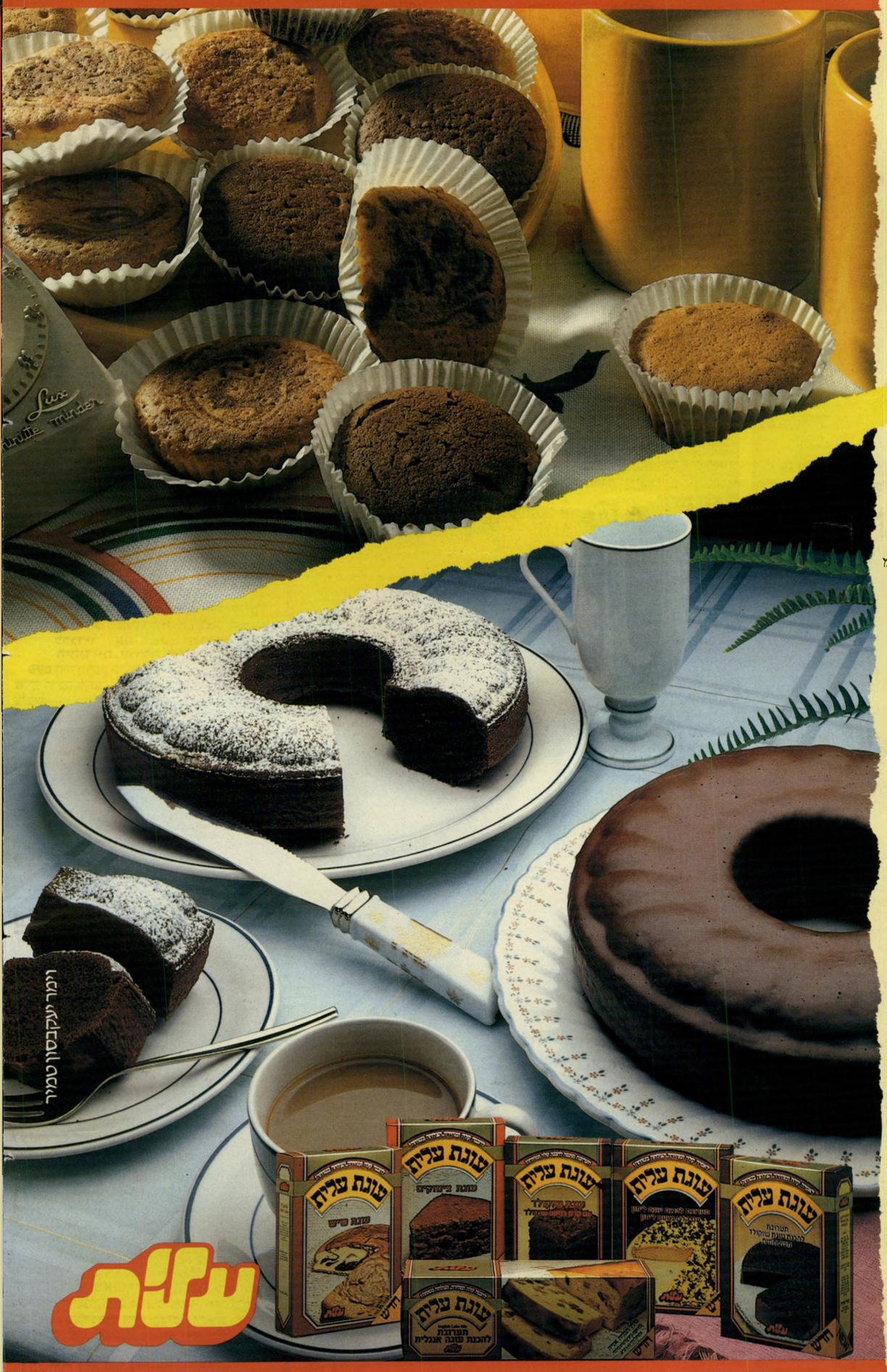

עוגיות בוקר

25-32 יחידות.

המצרכים:
1 עוגה אנגלית של עלית או עוגת שיש עלית, או עוגת שוקולד משפחתית.
50-60 עטרות נייר מס׳ 4.

ההכנה
מכינים את תערובת העוגה לפי ההוראות שעל גבי האריזה.
בחבנית אפיה גדולה מניחים שורות של עטרות נייר. 2-3 יחד כיחידה אחת ובעזרת כף יוצקים לתוכן את עיסת העוגה, אופים בחום בינוני כ־25-30 דקות.
העוגיות יכולות לשמש כלחמניות לארוחת בוקר של שבת או באם מקשטים אותן בשקד או בדובדבן מסוכר, כיבוד קל לאורחים בתוספת שוקולית חמה או קרה.

עוגת עלית
את אפית

עוגת שוקולד
מצופה בקרם שוקולד או אבקת סוכר

המצרכים: **חבנית בעלת דיגמא קוטר 28 ס״מ**
עוגת שוקולד משפחתית של עלית, מעט מרגרינה קשה, מעט פרורית, אבקת סוכר, קרם שוקולד „רפנה".

ההכנה
מכינים את תערובת העוגה לפי ההוראות שעל גבי האריזה.
משמנים את החבנית במעט מרגרינה קשה ומקמחים בפירורית. יוצקים את העיסה לחבנית. אופים ומצננים את העוגה.
מצפים את העוגה בקרם שוקולד „רפנה" רך כמעט נוזלי* או בזיקים אבקת סוכר.
כדי להעשיר את טעם העוגה אפשר לחצותה לשתי שכבות ולמלא בקרם שוקולד „רפנה".
* מחממים מעל אדים את קרם „רפנה".

קרם שוקולד „רפנה"

המצרכים
½ כוס מים, 1 כוס סוכר, 2 כפות קפה נמס עלית, 2 כפות קקאו עלית, 2 חפיסות שוקולד מריר „רפנה" (400 גרם), 2 חבילות מרגרינה ללא מלח 400 גרם - בטמפרטורת החדר, 4 ביצים, 3 כפות ברנדי, 3 כפות וניל או רום (לא חמציות).

ההכנה
בסיר קטן מעל להבה מאד נמוכה מביאים לרתיחה את המים עם הסוכר, מוסיפים את הקפה הנמס והקקאו, בוחשים היטב עד לקבלת עיסה חלקה. מוסיפים את השוקולד השבור לקוביות וממשיכים לבחוש עד אשר הקוביות כמעט נמסות. מורידים מהאש ומוסיפים את המרגרינה הרכה. מערבבים היטב ומצננים מעט. מעבירים לקערת המערבל החשמלי. מקציפים במהירות בינונית. מוסיפים את הביצים ומקציפים עוד 4-5 דקות תוך הוספת הברנדי והוודקה או הרום. מצננים היטב, מאחסנים בכלי סגור במקרר.

עוגת עלית
את אפית

כתבת השער הקידמי:

פשע בלב ים

זאב קורנברג (בתמונה), איש הצוות שחשף את הזוועה, משחזר אותה וקובע: „כולנו צריכים להישפטו" כיצד נדדו השמועות ולמה התעלמו מהן בקיבוצים, בתיקשורת ובכנסת, עד שהגיעו לעיתון „חדשות" ★ „העולם הזה" מונה את האחראים להשתקה, מנתח את המצב המישפטי ותובע חקירה פלילית ואורי אבנרי, במדורו „הנדון", שואל: האם היו משליכים אותו לים אילו היה הנוסע הסמוי לבן־עור?

9 10 12 13

כתבת השער האחורי:

המאהבת השנואה

במישפט הרצח של שוק הפישפשים ביפו כולם מס־תודדים עם כולם – גרושתו של הנרצח ואחיה עם אמו ובני מישפחתו של הנאשם. כולם מאוחדים באיבה לעדת התביעה הראשית, המאהבת של המנוח. מדוע הם שונאים את יולנדה?

47

מכתבים

להיות או לא להיות

הקורא בגלות דרום־אפריקה דואג לעתיד המדינה.

במה אתם דוגלים? האם אתם רוצים בסוף הציונות הקלאסית, בנישואי־תערובת בין יהודים וערבים, בחיסול איטי של הציביון היהודי של מדינת ישראל? האם אינכם חושבים שהטפה שלכם ורומן האהבה שלכם עם ערפאת יביאו, בסופו של דבר, לסוף המדינה היהודית?

האם אתם באמת כל־כך נאיביים, שאתם מאמינים למה שהם אומרים? אדרבא, תוכיחו לי שאני טועה.

רק מטרה אחת בפניהם: חיסול טוטאלי של מדינת ישראל. איפה ראיתם במיזרח התיכון שערבים הם סובלנים כלפי עמים אחרים? איפה הכורדים? איפה הארמנים? איפה הנוצרים? איפה ההוכחה שאותו גורל אינו מחכה ליהודים?

אחרי שזה יקרה, יהיה מאוחר מדי להצטער.

אינני מאמין בתורתו של כהנא, ואני שמח שכתבתם מה שכתבתם (העולם הזה 23.9 ואילך). יחד עם זאת, לאן הגענו, אם קיבוצי־קיות מתחתנים עם ערבים והולכות לגור בכפר ערבי, ואתם רואים את זה כתופעה טיבעית. אולי בכלל כבר לא איכפת לכם שהרבה יהודים בעולם נטמעים ונעלמים? האם זה לא מציק לכם?

אנחנו צריכים להחליט: להיות או לא להיות?

יצחק אלקיים, יוהנסבורג, דרום־אפריקה

● ● ●

קריאה מן הכלא

סרבן־שרות בלבנון, בנו של קורבן־שואה, קורא להפסקת הכיבוש ול־שלום עם העם הפלסטיני.

בשם אבי, שהוציא נשמתו במחנה־כפיה נאצי, בשם כל אחיי, קורבנות הדיכוי, ובשם כבוד האדם, אני קורא, מבין חומות הכלא שבו אני מוחזק על סירובי לקחת חלק בפעולות הדיכוי בלבנון, לעם ולנבחריו:

נמשוך ידינו מן הכיבוש ונשלים עם הפלס־טינים: **סמל מקם בלוך**, כלא 6, צה"ל

● ● ●

רוצחי־קיץ

הקורא שימעוני איננו חסיד של הגדרות מסובכות. הוא מבקש להגדיר את טיב הטרוריסטים היהודיים הגדרה מדוייקת וקצרה.

פעם היה מושג של טיפש־קיץ. אחד כזה שלא צריך הרבה להסתכל עליו כדי לדעת שהוא אכן טיפש — כמו שאנשים בקיץ לובשים מעט וחושפים הרבה, כך הטיפש הזה — טיפשותו נראית בעליל.

אני מציע לא לחפש הסברים ותירוצים והגי־ררות לרוצחים. הזורגים אנשים חפים מפשע, רק מפני שהם ערבים. אם זאת הבת של האופה בקסבה של שכם ואם זה הקורבן של נער־הטילים הירושלמי.

אלה הם, פשוט, רוצחי־קיץ. הכוונות שלהם חשופות לגמרי: לרצוח ערבי, והעיקר שיהיה עוד ערבי מת אחר.

שמואל שימעוני, שער־העמקים

● ● ●

עצה לאסטרולוגים

הקורא גורודב גילה שנבואות ה־אסטרולוגים אינן מתממשות. ולכן הוא מציע להם לעשות הסבה מיקצועית.

כינוס האסטרולוגים, בשבוע שעבר בתל־אביב, הצחיקני: זה שנים שאני גוזר מהעיתונים את הנבואות שלהם, כדי להיווכח מה הן שוות. ובכן, מתברר שאלה הם פיטפוטי־ביצים נטולי־ערך. האסטרולוגים הבטיחו לנו כבר אלף פעמים את סוף העולם, אך, משום מה, העולם מתעקש להישאר בריא ושלם.

אני מציע לכל הנביאים המומחים האלה לעשות הסבה מיקצועית, כדי שיתפרנסו מעבודה יותר מועילה. **גיי גורודב**, יפו

● ● ●

הולך להם, לאירים

לדעת הקוראת בן־נתן האירים הולכים ומשתלטים על העולם.

עכשיו התברר כי גם רונלד רגן הוא ממוצא אירי והרי לכם נשיא אירי אחר; מובן שפאטריק הילרי, שהוא נשיא אירלנד, הוא אירי, והרי לכם נשיא אירי שני; חיים הרצוג שלנו נולד, כידוע, באירלנד, והרי נשיא אירי שלישי, והאיש שעשה לאחרונה את המהפך בקנדה, ראש־הממשלה הטרי שלהם, בריאן מאלרוני, הוא ממוצא אירי גם כן, והרי לכם עוד אירי אחד בשילטון.

העולם הזה 2463 (המשך בעמוד 4)

פיצוץ בנאקורה

רק עם אירגון „אל אמל" השיעי ניתן להגיע להסדר יציב. האם סעלה ישראל מתוך טיפשות בשעצרה את מנהיגי האירגון ופי־צצה את שיחות נאקורה?

7

איפה דינה?

„אני לא כועס עליה שהתאהבה בערבי. באותה המידה היתה יכולה להתאהב גם בסיני. אבל למה הילדים צריכים לסבול מעניין?" מתלונן הרופא הירו־שלמי **סנדו שיינפלד**, ש־אשתו **דינה** ברחה ממנו בחברת מאהב חברוני.

40

ג'גולו או נוכל?

ביצד הגיעו תמונות־העירום של דוריס ברזילי (40) לידיו של אילן מרגלית (28)? מדוע שמורים תחתוניה במישטרה? האם הוא ג'גולו או נוכל? גירסתו המלאה של החשוד במירמת 300 אלף הדולר.

39

לשחק מחתרת

היהודים משחקים את האנגלים, שחקן שהוא בנו של ערבי משחק את איש לח"י, וכדי שכולם יזדהו עם תפקידם, בסרט הזעם והתהילה, הוריד אותם הבימאי אבי נשר במשך חצי שנה לתנאי מחתרת.

42

עוכרי הדין

יותר ויותר עורכי־דין מסתבכים בפלילים, עד כי המיקצוע הופך להיות מסוכן: אם הם מתגברים על הפיתויים, ואם הפושעים לא מצ־ליחים לסבך אותם ב־זדון – עלולים מתחרים קנאיים לתבוע אותם ל־דין מישמעתי בלישכה.

19

הצעירים לטוקיו

פסטיבל הקולנוע של טוקיו מציע פרס מדהים לבימאים צעירים: מיליון וחצי דולר! איך אפשר לפנות לשם, איך להיות מועמד? באמצעות „העולם הזה"!

37

שץ משחת

גד („שץ") סלום, בן טובים שהסך למלך הסושעים בישראל, שד משחת, אמיץ ואהוב על כל חבריו, ניסה להתאבד בכלא הגרמני. ידידיו אומ־רים: „הוא בטח תסס יאוש!"

35

רחל המרחלת מדווחת:

למה הסתבכה יפה ירקוני בין יונתן כרמון וזמרי צמד רעים ואיך כמעט גרמה למילחמה בין שני הצדדונים ● כיצד ניחם דתת־אלוף את אשת רעהו, ואיך הגיעו בסוף לאמריקה ● איך נרגע רוני מילוא ● את מי שיגע דיקדק הבישי ודיכן נמצאת ענת עצמון.

50

ירדנה קשוחה כארז

„מאחורי הופעתי הע־דינה יש נרעין נוקשה." אומרת ירדנה ארזי לשרית ישי, ומספרת על פחדיה, תלומותיה, אמונתה בעין הרע ועל מילחמתה היומיומית שיכיון בה כי אדם לא רק כאשה יפה.

22

מרכוס בשער

„יחזקאל פלומין הורם את מכבי תל־אביב!" מאשימים באגודה ★ כך היה דויד שווייצר מטפל בגנב של קופת־הצדקה ★ איך עצר משה מרכוס, ספורטאי השבוע, את החיפאים?

44

האשה שמאחורי החומה

גם העשירים מהדקים את החגורה. עובדה: **גיטה שריבר**, האשה המיסתורית שמאחורי חומת־האבן של הווילה המפוארת ביותר בירר־שלים, ויתרה על ביתה הגדול (2000 מטרים רבועים) לטובת בית קטן (רק שלושה חדרי־שינה). היא מספרת ל„העולם הזה" על חייה, על דרכה לעושר, על יחסיה עם בעלה המנוח ועל היכרותה עם כל עשירי־העולם.

28

המדורים הקבועים:

מיכתבים	3
זה היה העולם הזה שהיה	4
קורא יקר	5
בלונים – אניבה פרי	5
תשקיף	6
במדינה	7
עלי דסנה – שרון רוצה לסגור את גל"צ	8
הנדון – על הרפסודה	9
אתה והשקל – תוכנית בלטות	14
תמרורים	14
יומן אישי – אמנון רובינשטיין	15
אנשים – רפול מאיים ולאורנה פורת יש קמיע	16
מה הם אומרים – אייק אהרונוביץ, ישראלה שטיר, אפי רז, ציפורה ברון, שלמה צח ואהוד מנור	20
זה וגם זה – מניה אחת של אתא	25
לילות ישראל – גלי בן־נר ומיכל בת־אדם	26
שידור – פאשלה בוושינגטון	31
חלון ראווה – עניבות ושחורות	32
תשבצופן	36
קולנוע	37
הוריסקופ – אסונות בסימן עקרב	38
ספורט	44
רחל מרחלת על כל העולם	50

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

גיליון "העולם הזה", שהוסיף השבוע לפני 25 שנה, דיווח בכתבה "המרד בציונים הכלליים" על מה שהתרחש במיפלגה שנחלה תבוסה בבחירות לכנסת (ושהסבה, אחרי שנים, למיפלגה הליברלית) ובמיוחד על חשיפת של קישישי המיפלגה מפני כוונותיו של ח"כ חדש וצעיר, שאותו כינו, בינם לבין עצמם, "מרשיקר", הלא הוא משה נסים (כיום שר־המישפטים), מן יעבור למסד"ל ● תחת הכותרת "דליה זו סופר על תגלית קולנועית, אחת דליה לוינבוק (בת 17, מיתמרת לגובה של 171 סנטימטר, עורה שחום, שערה שחור, חלק ואריך מאוד ויש לה עיניים תמאם") הלא היא, בימים יבואו, לביא ● בכתבה "מדוע הפסקתי לשיר" סיפרה הזמרת אביבה רוזה, מהצמד "אילקה ואביבה", את הסיבה להיעדרה מן הבימות — שהיתה שונה מן הרכילויות שהופצו — היא פשוט חלתה ● על שער הגליון: קורבן התנגשות־הדמים בין המישטרה לתושבי העיר שפרעם, אשר חמסו את הכביש הראשי בעיר במחאה על שחברת האוטובוסים לא פיקחה די אוטובוסים למועלים היוצאים לעבודה בבקרים. הקורבן היה צעיר דרוזי, שנהרג מכדור שאותו ירו השוטרים בגבו, כאשר עסק במסיקיזיתים בכרמו.

"העולם הזה" 1155
תאריך: 11.11.59

בן־גוריון עושה חשבון ★ טרמפיסטית בעלת נסיון

דישות

יופי רוחני

ארם נמדד ביום מפלתו וביום נצחונו. השבוע עמד דויד בן־גוריון כפני המיבחן השני. אחרי שזכה לנצחון אישי מהיר בבחירות, ניתנה לו הזדמנות להוכיח גדולה ביום ההצלחה, להראות רוחב־לב ליריביו, להציג את עצמו לעיני הציבור כמדינאי העומד מעל לקטנוניות המאבק המיפלגתי והאישי.

במשך חודש ימים נהג ראש־הממשלה לפי עצת יועציו, התנזר כמעט מכל השמצה, דיבר בעיקר על משימות הממשלה הבאה. אולם, כפי שהעיד על עצמו, "נדר השתיקה שלי נפסק הבוקר, אחרי תום הבחירות."

מיועד ניצחי. מאותו רגע החל בן־גוריון לעשות את החשבון עם יריביו, להגיד את כל הדברים שהצטברו בליבו. במאמר שפורסם השבוע כדבר, הביע את דיעותיו על יריביו המנוצחים, חיים ומתים, בלשון שלא השתמעה לשתי פנים. הוא לא שכח איש.

● *על זאב ז'בוטינסקי:* יורש־העצר הטראגי של התקופה הציונית... בחיר־אלוהים על הנייר.

● *על מנחם בגין:* יליד תקופת ההתנוונות שבין שתי מילחמות העולם, שהולידה את הפאשיזם המתרברב וההרסני... כישרון ארטיסטי בשטח הדיבור... מיועד ניצחי להיות ראש־ממשלה.

● *על מצע חרות:* תעודת־קלון מדינית ואינטלקטואלית של פטריוטים מחוסרי אחריות ומצפון.

● *על העולם הזה:* עיתונאים חרוצים, המשרתים בבת אחת גם את מק"י (המיפלגה הקומוניסטית הישראלית) וגם את חרות.

● *על עצמו:* אין אני מונה את עצמי בין יפי־הרוח.

טיפשעשרה

טיפשעשרה והבחירות

חוות־הדעת של הצברית הצעירה המצויה, דגם 59', על הדמוקרטיה ועל הבחירות האיזוריות.

אנשים

הזבובים של הנגב

האחות־לשעבר סילה בן־גוריון (אשתו של ראש־הממשלה), נעקצה על־ידי זבוב בצריף המישפחתי בשדה־בוקר, חבשה את ידה לכבוד המאורע בתחבושת ענק, הסביר בעלה: "באוויר הצח של הנגב הזבובים חזקים מאוד. הרבה יותר חזקים מאשר הדרורים בערים. כאשר זבוב כזה עוקץ, זה כואב חזק!"

ריות, כפי שבאו לביטוי במדור *המכתבים לרותי:*

בחיי שאני מבולבלת כבר מכל העניין. מה עושים רעש גדול כאילו שלא היה ברור מי שינצח אמרתי את זה עוד מזמן לאיציק או הוא אמר שאני לא מחדשת דבר ושבכלל, מה אני מבינה בפוליטיקה. אני באמת לא מבינה אבל זה לא עיסקו.

אבל אני שונאת את כל השווי־צרים שחושבים שהם יודעים הכל אני רוצה להגיד לך שלפעמים דברים דווקא די מעניינים אותי אף שאלתי את איציק מה זה בדיוק דמוקרטיה שבן־גוריון כל הזמן אומר אותה או הוא — איציק, טיפשה, לא בן־גוריון — אמר לי שזה ביוונית דמוס וקרטיה. דמוס זה שילטון וקרטיה זה עם או רגע, אולי להיפך. לא. זהו זה. כמו בירוקרטיה. אז שאלתי מה זה בחירות איזוריות, אז ענו לי שכל שכונה בוחרת לה נציג ואני מוצאת שזה דווקא נחמד מאוד בטח שהייתי בוחרת בנציג היותר נחמד. עכשיו אני מבינה למה מפא"י כל־כך רוצה בחירות איזוריות, כי עכשיו יש לה המון נציגים צעירים ונחמדים כאלה לא כמו פעם. חבל שמשה דיין הוא לא מהאיזור שלי גם שמעון פרס נחמד יש לו גומה בסנטר.

הווי

זהירות בדרכים

בית־דגון אסף נהג טרמפיס־טית בדרכו לירושלים, שאל או־תה מה פשר מיכל־הדלק הקטן שאו־תו היא נשאה עימה. קיבל את ההסבר הבא: "מתוך הנסיון למדתי, שתמיד נגמר הדלק, משום־מה, דווקא ליד חורשות הקסטל!"

כניעה או קרסול איש השריריים רפאל הלפרין, בן 32, בשיא הקאריירה המתאבקת שלו, בקרב־הכרעה נגד מתאבק קנדי, שכונה המלאך הקנדי. הלפרין תפס את הקנדי בתפיסת־כניעה. באותה שנה גם פירסם הלפרין, לימים בעל מכוני בריאות ויופי, מיסעדה כשרה וכיום רב, החוקר את תולדות חכמי הדורות, את האוטוביוגרפיה שלו, זירת חיי.

מכתבים

(המשך מעמוד 3)

זה לא נשמע לכם כמו איזו קנוניה של האירים להשתלט על העולם?

ברכה בן־יעקב, באר־שבע

● *זה נשמע יותר כצירוף מיקרים מעניין. אגב, בניגוד להרצוג, רגן והילרי, שהם נשיאי ארצותיהם, מאלרוני הקנדי איננו נשיא ארצו, כי אם רק ראש־ממשלתה.*

● ● ●

למה?

התצלום שהיה תלוי בחדרו של קורבן הרצח לעשן, אני כל כך מתעצבן שעוד מעט אתחיל את החפיסה השלישית.

אליהו אש, אילת

● ● ●

תשבה לרחמה

מה זאת אומרת שהמשורר אבות ישורון (העולם הזה 16.10) **מרבה להשתמש בתנועת הקובוץ?**

לא הבנתי את טיב המידע על המשורר אבות ישורון, עליו כתבתם לרגל יום־הולדתו ה־80, כי הוא מרבה להשתמש בתנועת הקובוץ. מה זאת אומרת בדיוק: הוא אוכל אותן? הוא אוסף אותן? מה?

רוחמה רבי, רמת־גן

● *בדיוק כך, הקוראת רבי. הוא אוסף אותן. הוא מרבה להשתמש בתנועה הזאת. זה אחד מסימני־ההיכר של שירי ישורון – ניקוד יוצא־דופן, שבו הוא מחליף כמעט כל שורוק (התנועה הנכתבת בליווי האות ו) בקובוץ (התנועה הנכתבת בצורת שלוש נקודות, באלכסון, אחת תחת השניה). בשירו האחרון, למשל, תשבה (מיכתב תשובה). את המילה ירושלים, למשל, כותב ישורון – ירשלים ויהודים הם אצל ישורון – יהדים.*

התצלום של קאפא: לוחם חרות ספרדי קורס מפגיעת כדור בחלקיק השניה, ברומו של עולם

הכפול בחורשת כרמיאן, רון לוי (העולם הזה 31.10)

איזה נוער יש לנו! איזו רגישות! איזה נושאים עומדים ברומו של עולמו! אני מצרפת את העתק התצלום (ראה גלופה). שהיה תלוי בחדרו של רון לוי בביתו בהרצליה.

זהו התצלום המפורסם של צלם־הצמרת האמריקאי רוברט קאפא, המראה לוחם־חירות ספרדי, במיל־חמת־האזרחים, בחלקיק השניה שבו נפגע על־ידי כדור האוייב. ורון הכתיר את התצלום הזה במילה אחת: למה? באמת: למה?

צילה רוזנברג, תל־אביב

● ● ●

אין אש בלי עשן

הקורא אש אינו יכול לגמור את היום בלי שתי חפיסות סיגריות. עכשיו הוא מאיים שעוד מעט יזדקק לחפיסה שלישית, אם העולם הזה לא יחדל להרגיז אותו בנושא ה־עישון.

קודם הכנסתם לי עם הפרופסור (אורי) אלקיים, המומחה ללב (העולם הזה 31.10), ששלל מכל וכל את העישון ("אתה יושב בריזנגוף ורואה מחזה שגורם לך לבכות, כל אדם שני אוחז בידו סיגריות וגפרורים.") אני לא משתמש בגפרורים. כי אם במצית ואני גם לא מסתובב בריזנגוף, כי אם על חוף אילת, אבל אני, בכל זאת, גומר בכל יום שתי חפיסות בהנאה רבה, והלב שלי, וכל השאר — טפר־טפי־טפו.

רק נגמר השבוע הזה וכבר אתם ממשיכים. הנה, בכתבה על המשוררת חנה גולדברג ("טילים נגד זכרים", העולם הזה 7.11) אתם שוב יורים טיל, ישר נגד העישון: "היא נהגה לעשן הרבה... לפני שנתיים הפסיקה, מכיוון שזה הפריע לה... היתה לה תחושה לא נעימה."

רעו לכם. אנשי השדולה נגד העישון, כי הגיעה השעה להפסיק בהטפות שלכם, כי כשאני רואה בחורה נחמדה כמו חנה בשבי המפסיקים־לעשן, אני כל כך מתעצבן שעוד מעט אתחיל את החפיסה השלישית.

אליהו אש, אילת

● ● ●

תשבה לרחמה

מה זאת אומרת שהמשורר אבות ישורון (העולם הזה 16.10) **מרבה להשתמש בתנועת הקובוץ?**

לא הבנתי את טיב המידע על המשורר אבות ישורון, עליו כתבתם לרגל יום־הולדתו ה־80, כי הוא מרבה להשתמש בתנועת הקובוץ. מה זאת אומרת בדיוק: הוא אוכל אותן? הוא אוסף אותן? מה?

רוחמה רבי, רמת־גן

● *בדיוק כך, הקוראת רבי. הוא אוסף אותן. הוא מרבה להשתמש בתנועה הזאת. זה אחד מסימני־ההיכר של שירי ישורון – ניקוד יוצא־דופן, שבו הוא מחליף כמעט כל שורוק (התנועה הנכתבת בליווי האות ו) בקובוץ (התנועה הנכתבת בצורת שלוש נקודות, באלכסון, אחת תחת השניה). בשירו האחרון, למשל, תשבה (מיכתב תשובה). את המילה ירושלים, למשל, כותב ישורון – ירשלים ויהודים הם אצל ישורון – יהדים.*

● ● ●

פסוקו של שינגון

הוא משלם את האגרה. הוא לא מש מן הטלוויזיה והוא לא גומר ערב מבלי שיתפוצץ.

מה לעשות. אני עבד לטלוויזיה. אני לא זז מהתיבה הקטנה הזאת עד שלא מנגנים את התיקווה. אבל אין ערב שאין לי עוגמת־נפש מהטלוויזיה הזאת. לא מהתכניות. לא מהחדשות. רק מפסוקו־של־יום. אני ממש משתגע ממנו. כל ערב מחדש. אני ממש מת־פוצץ.

כל פעם רוחפים איזה פסוק מיקרי, שאין בו שום ייחוד, שום דבר. סתם. והלא עצם ההגדרה פסוקו־של־יום מבקשת שיהיה בו איזה מסר, איזה לקח, איזה משהו שיחמם את הלב או יתן חומר למחשבה.

הלא לא חסרים לנו, במקורות, פסוקים. קחו רק שתי דוגמות:

● אדם נוטל אגודה של קנים, אין יכול בבת אחת לשוברם / אחת, אחת. אפילו תינוק יכול לשברן (ילקוט שמעוני).

● אורחים, יום ראשון אווזים ותרנגולים, / יום ב', דגים, / יום ג' קטניות. (במידבר רבה).

אברהם אלעזר, יפו

העולם הזה
בלי משוא פנים

"העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי ♦ המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03־232262/3/4. תא־דואר 136 ♦ העורך הראשי: אורי אבנרי ♦ עורך־משנה: דוב איתן ♦ עורך תבנית: יוסי שנון ♦ עורך ביתוב: גיורא נוימן ♦ צלמי מערכת: ציון צפריר ענת סרגוסטי ויצחי מנשה ♦ עורך דסק: יסתח שביט ♦ ראש המינהלה: אברהם סיטון ♦ מחלקת המודעות: רסי זכרוני ♦ המו"ל: "העולם הזה" בע"מ ♦ הדפסה: "הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב ♦ הפצה: "גד" בע"מ

קול העם

"קול הרוב הדומם — ראש־הממשלה מר מנחם בגין — העם איתך!" — כך הכריזה הכותרת שמעל מודעות־הענק, שפורסמו בסוף חודש יוני 1982 בעיתוני ישראל. הן הביעו תמיכה נלהבת במילחמה. את המודעות יזם ומימן איש־המלונות חיים שיף, מעריצו של אריאל שרון, כתשובה על מודעות ההתנגדות למילחמה, שהיכו אז גלים בארץ.

החותמים הגדירו את עצמם כ"אזרחים, חיילי־מילואים והורים לבנים המשרתים בצה"ל."

העולם הזה חקר את זהות החותמים. בין השאר הופיע שם שמו של משה חליבה, שהוגדר במודעה כ"תעשיין". בדיקת העולם הזה שפורסמה תחת הכותרת "הרוב הדומם בפעולה" (העולם הזה 7.7.82) העלתה שזהו משה חליבה, לשעבר שחקן בית"ר תל־אביב, המייצר מצבות־קברים. באותם הימים שירת משה חליבה בלבנון, ועל כן לא יכול היה העולם הזה לראיינו.

השבוע נזכרנו בכתבה ההיא. גרמו לכך נסיבות טראגיות. יוסף חליבה, בן 18, נהרג בפיגוע במרכז צידון. הוא היה בנו של משה חליבה.

C'EST LA VI!

מה אפשר לעשות נגד חריצות־יתר של עובר?

זוהי תכונה חיובית. אך אליה וקוץ בה.

בשבוע שעבר תמהת, בוודאי, על רשימה קטנה במדור יומן אישי שריברה על ייצור המטוס לביא. ברשימה נאמר שהיא נכתבה כולה בגלל ולמען הכותרת. הכותרת היתה C'EST LA VIE (כאלה הם החיים).

אולי שאלת את עצמך: אז מה?

אז הנה הסיפור: הכותרת היתה C'EST LAVI. היא הגיעה לדפוס, עברה את כל שלבי ההגהה, ברגע האחרון ממש ראה אותה פועל־דפוס ממוצא מארוקאי, יודע־צרפתית. הוא היה בטוח שיש כאן שגיאת־דפוס שאיש לא שם לב אליה. בגאווה רבה, תוך ניצול התכונות הישראליות של תושייה, יוזמה ואילתור, שינה את הכותרת.

סקופ עולמי

לפני חודש פירסם העולם הזה (16.10.84) כתבת־שער, תחת הכותרת "השפן של ערפאת". היא הוכתרה בחותמת "סקופ". בפתיח נאמר: "השבוע שהה עורך העולם הזה כמה ימים בחו"ל, ואסף תוך כדי כך מידע על הצעדים המהפכניים המתוכננים ב־אש"ף."

מה היה הסקופ?

העולם הזה 2463

"אירגון־השיחרור הפלסטיני עומד לפני החלטה, העשויה לחולל מהפכה לא רק בתוילדות האירגון, אלא גם במצב במרחב כולו. ההחלטה: לקיים את מושב המועצה הלאומית הפלס־טינית בעמאן."

רק מומחים יכלו להעריך את מלוא עוצמתה של ידיעה זו. כינוס המועצה בעמאן הוא אכן צעד מהפכני — ובאותו זמן לא האמין איש מבין המומחים בארץ ובעולם שזה אפשרי.

שום מומחה ישראלי לא פנה אליי, כדי לברר מהו טיב הידיעה ועל מה היא מתבססת. אולם כמה מומחים זרים התקשרו איתי בדחיפות, כדי לברר זאת. הם הביעו באוזניי ספקות. "ערפאת לא יעז!" אמר אחד מהם.

השבוע הודיעו ראשי אש"ף כי המועצה עומדת להתכנס בסוף החודש בעמאן. הסקופ העולמי אומת במלואו.

ספורטאי השבוע

בשבועות האחרונים אנו מקדישים מחשבה רבה למדור־הספורט שלנו. זהו חלק ממאמצנו לשפר את שרותי השבועון, אחרי צימצום מיספר עמודיו לרגל המצב הכלכלי והתמוטטות ענף הפירסום המיסחרי.

בבואנו לתכנן את מדור־הספורט, אנו נתקלים בכמה בעיות אובייקטיביות. אחת מהן היא בעיה של עיתוי. העולם הזה נסגר ביום השלישי אחרי־הצהריים, ואילו אירועי־הספורט העיקריים מתרחשים ביום־השבת. הדיווח השוטף על אירועים אלה ניתן בשפע בעיתוני־הספורט ובמדורי־הספורט הגדולים של היומונים.

אין אנחנו באים, על כן, להוסיף דיווח על דיווח ולתאר את מישחקי־השבת ואירועים אחרים, שכבר תוארו במלל רב בעיתונים אחרים. אנחנו שואלים את עצמנו: מה אנחנו יכולים לתת, שלא ניתן במדורים קודמים?

התשובה היא שעלינו לתת בשטח הספורט — כמו בשטח המדיני והכלכלי — את הסיפור שמאחורי הסיפור, את חומר־הרקע הנותן משמעות למאורעות, את הוווית החדשה. בקיצור: להפוך סיפור דו־מימדי לסיפור תלת־מימדי.

את תוצאות מחשבותינו אתה יכול לראות בגליונות האחרונים. בגליון זה ובגליונות הבאים. הרחבנו את מדור־הספורט על־ידי הוספת כתבות מצולמות. נבחר בכל גליון ב"ספורטאי השבוע", שמעשיו או מחדליו השפיעו על המאורע הספורטאי החשוב ביותר בשיבעת הימים. ניתן לאיש־ספורט אחד לחוות ביתר הרחבה את דעתו על המתרחש. ונגיש גם בשאר חלקי המדור חומר מעניין ומאלף.

תם שלמים

בלונים

מאת **דניאלה שמי**

אניבה פרי, אשתו של אולסי

דף תשקיף

גישושים ירדניים

בית־המלוכה הירדני נוקט באחרונה במאמצים דיפלומטיים בלתי־שיגרתיים, כדי להביא לידיעת הישראלים מסרים מדיניים שונים.

פרס עוזר לקיסר

ראש־הממשלה, שימעון פרס, קיים ביום השני השבוע שיחה פרטית עם ממלא־מקומו, יצחק שמיר, וביקש ממנו שיקרא לסדר את סיעת־הליכוד בהסתדרות.

פרס הסביר לשמיר, שמאמציה של סיעת הליכוד לפגוע בעיסקת־החבילה יביאו לסיבוך ממשלת־האחדות־הלאומית.

לדעת ראש־הממשלה, זהו בדיוק המהלך שאליו חותר שר־הבינוי־והשיכון, דויד לוי, המעוניין למנוע את מימוש הרוטציה.

שמיר הבטיח לפרס לשוחח אישית עם ראשי סיעת תכלת לבן, ובמיקרה הצורך גם עם אנשי איגוד העובדים הליברליים, ולגרום למיתון עמדתם התוקפנית כלפי קיסר.

סטירת־לחי של רבין לעזר

פרשת רמונדה טוויל שימשה הזדמנות ליצחק רבין להחטיף לעזר וייצמן סטירת־לחי מצלצלת.

אחרי בריקת העניין, החליט וייצמן, כשר הממונה על שרותי־הביטחון, להתיר לעיתונאית הפלסטינית לצאת לחו"ל, אחרי שהדבר נמנע ממנה במשך זמן רב. כל חמשת ילדיה של רמונדה נמצאים בחו"ל, והיא זקוקה לנסיעה גם מטעמים רפואיים.

ימים מעטים אחרי החלטת וייצמן, החליט יצחק רבין, הממונה על השטחים הכבושים, לאסור על רמונדה לצאת. הדבר נמסר לה בבוקר היום שבו היתה אמורה לנסוע.

בעיות כשרות בנאקורה

סיבוב־השיחות הראשון בנאקורה במעט שהתפוצץ מסיבות כשרות. האוכל שהובא למשתתפים הכיל מנות־עוף וקוביות של גבינה צהובה.

אחד הכתבים הישראליים, שנכח במקום והבחין במגשי־האוכל, מיהר להעיר את תשומת־ליבו של מפקד כוח האו"ם במקום, שמצא מייד פיתרון לגבינה. הוא הבטיח שרק חיילי האו"ם, שהוצבו במקום, יקבלו אותה לצד המנות הבשריות.

איבצן נגד מובטלים

מפכ"ל המישטרה, אריה איבצן, בינם בשבוע שעבר בלישכתו מטה־עבודה, ה־אמור להקים כוח־משימה מישטרתי מיו־חד, שיטפל בהפגנות מובטלים בחודש ה־קרוב.

קצינים בכירים, שהוצע להם לעמוד בראש הכוח הארצי, סירבו. אחד מהם אמר, שיעדיף להתפטר.

במטה הארצי יש תסיסה נגד היוזמה, זתדהמה על כך ששר־המישטרה, חיים בר־לב, שהוא איש מיפלגת־העבודה, אינו סועל נגד הקמת כוח־משימה כזה.

תפקיד נוסף לגור

בלישכתו של ראש־הממשלה מתגבשת הדיעה, שיש למצוא לשר־הבריאות, מרדכי („מוטה") גור, תפקיד נוסף, במישור הממשלתי, כדי לצמצם את התפקיד האופוזיציוני שהוא ממלא באחרונה כנגד שימעון פרס.

ייתכן שבקרוב ייפגשו השניים לשיחה בארבע עיניים, כדי להבהיר לגור מהו התפקיד המיועד לו. המדובר, ככל הנראה, בתיאום בינמישרדי.

ביקורת על הלל

בכירי מיפלגת־העבודה זועמים על יושב־ראש הכנסת, שלמה הלל, שנקט, לדעתם, בעמדות עצמאיות מדי.

בגלל מעמדו כיושב־ראש הכנסת, הוא לא יינזף, אך יוסבר לו בעדינות שעליו להישאר לויאלי למיסלגתו.

בר־לב גורם מבוכה

בכירים במטה הארצי, שציפו לשינויים מפליגים בצמרת המישטרה מייד אחרי התמנותו של חיים בר־לב כשר־המישטרה, נבוכים מעמדתו של השר.

נראה שבר־לב לא יבצע שינויים בצמרת בתחילת חודש ינואר 1985, וידחה את החלטת המפכ"ל, אריה איבצן, בשישה חודשים עד שנה.

כתוצאה מכך סביר להניח שגם לא יבוצעו שינויים פרסונליים בתפקיד־מפתח אחרים במישטרה.

גורם חדש: דנקנר

למרות תנאי־המשק הקשים, כדאי לשים לב לעלייתו של גורם ותיק־חדש: מישפחת דנקנר. חלק מהחברות שבבעלות המישפחה, בניהולו של שמואל דנקנר, מפתחות פעילות עניפה וכוללת בתחומי הפטרו־כימיה, הבנייה והמחשבים.

לרשות המישפחה עומדים, כנראה, משאבים כספיים גדולים ועצמאיים, המאפשרים לה סיתוח ייזמות ורכישת חברות חדשות.

שוטרים סמויים בבנקים

השלב הבא במאבק המישטרה בשוק השחור בדולארים יהיה ביקורי־פתע של שוטרים לובשי אזרחית בסניפי בנקים, שעליהם הגיע מידע כי העובדים בהם קונים ומוכרים מטבע זר באופן סדטי.

גם מחלקת־החקירות של מס־ההכנסה מגלה עניין במיבצע זה.

יועץ לעניינים ערביים — יוק!

צפויה סערת־רוחות סביב איוש תפקיד יועץ ראש־הממשלה לענייני ערבים.

ראש־הממשלה הציע את התפקיד לרענן כהן, מנהל המחלקה הערבית של מיפלגת־העבודה. כהן דורש לקבל סמכויות של מנכ"ל מישרד ממשלתי, ולשנות את הגדרת התפקיד מ„יועץ" ל„מתאם פעולות מטעם הממשלה".

גורמים מישטרתיים וביטחוניים אינם שבעי־נחת ממינוי אפשרי של כהן, והם יביעו את דעתם לפני שימעון פרס.

המתנגדים נעזרים בעמדתו של השר עזר וייצמן, שאף הוא אינו שבע נחת מהמינוי ומהסמכויות המתלוות לו.

זעם על זמיר

בפרקליטות מחוז המרכז זועמים על היועץ המישפטי לממשלה, שמיהר לסיים את בדיקתו בעניין החשד שאישיות בכירה השתתפה באורגיה לצידו של עובד בכיר במישרד־הרישוי בפתח־תיקווה, יוסף בירנברג.

בפרקליטות טוענים, שקביעת זמיר כי החשד בטעות יסודי, מעורר את אמינות עדת־התביעה במישפט שהגישה הפרקליטות עצמה נגד בוחן־הרישוי.

„מעוף" — חיבת פאנדורה

חיסולה של חברת הצ'רטרים מעוף תפתח בקרוב תיבת־פנדורה. מיסמך שיתפרסם בקרוב יעלה לדיון ציבורי שאלות רבות.

שאלה אחת תתייחס לחשד שמנכ"ל „מעוף", יצחק גדיש, לא זכה ליחס הולם במישרד־התחבורה, משום שסירב לתרום לקופת הליכוד במערכת־הבחירות.

שאלה אחרת תתייחס להתנהגות המוזרה של ח"כי העבודה בוועדת־הכספים, המקורבים ל„חברת העובדים", שעסקה בחיפוש דרכים להצלת החברה.

שאלה שלישית תעורר מחדש את מערכת־היחסים הסבוכה שבין המוביל הלאומי אל על וחברות הצ'רטרים.

המיזרחיים יורדים פחות

מסיבומים סטאטיסטיים שנעשו ב־לישכת היועץ המיוחד למניעת ירידה, הסועל במיסגרת מישרד ראש־הממשלה, עולה כי אחוז הירידה בין יוצאי־אירופה הוא גבוה כמעט פי־שניים מזה של יוצאי צפון־אפריקה, וכמעט פי־שלושה מזה של יוצאי אסיה.

„כלל־תורס"

שניים מחברי מועצת המנהלים של „כלל" טוילו באחרונה בחו"ל, כדי לבחון מקרוב את הסיבה לתוצאות השליליות של סעילות החברה בתחומי הבימיקלים והסטרו־כימיה בחו"ל.

מי יחליף את גוראל?

הפרופסור משה ליבנה מהטכניון, סגנו של ראש־עיריית חיפה, הוא המועמד להחליף את אריה גוראל, אם יוגש נגד ראש־העיריה כתב־אישום סלילי על הוצאת כספי־ציבור למימון מסע־הבחירות הפרטי שלו, לפני שנה.

היועץ המישפטי לממשלה, יצחק זמיר, עומד להחליט בקרוב אם להגיש כתב־אישום נגד גוראל. אם אכן יוגש כתב־האישום, יעדיף גוראל להשעות את עצמו, כדי להתפנות להכנת כתב־ההגנה.

קאסוטו לכהונה נוספת

הוועידה השנתית של המלונאים תבחר, קרוב לוודאי, לתקופת־כהונה נוספת את הנשיא הנוכחי, מוריס קאסוטו, למורת־רוחו של שר־התיירות.

אברהם שריר, שבינו ובין קאסוטו התגלע באחרונה קרע חמור, היה מעדיף שלתפקיד זה ייבחר שלמה („סמוי") סדרמן, מרשת־מלונות „דן", או המלונאי הצעיר אלי („ספר") ספושדו, בעל רשת „סונסטה".

בניגוד להמולה הציבורית שיוצר המלונאי חיים שיף, הוא לא ייבחר לשום תפקיד, משום שהוא סולק מההתאחדות, אחרי שסירב לשלם לה דמי־חבר.

בעיות לדולר היציב

תקנות שעת חירום שמכוחן הותקנו תקנות שער הדולר היציב לתקופת ההקפאה במשק, אינן מבטיחות את הקפאתו.

בדיקה מישפטית הוכיחה, שהתקנות אינן אוסרות לדרוש ריבית והצמדה על תשלום שלא שולם במועדו של דולר יציב שהומר לשקלים.

יורם זיו חוגג

יורם זיו, מנכ"ל כי"ל – כימיקלים לישראל, מנצל את השינויים בצמרת מישרד־התעשיה־והמיסחר כדי לחזק את מעמדו על חשבון הישגי חברות־הבת של כי"ל. המנכ"ל הצעיר מפעיל שדולה כדי להגן על מעמדו מפני הדחות אפשריות, שעשוי ליזום השר אריאל שרון.

העם

ענני סתיו

הכל הרגישו באילו ננטשו על רפסודה, והאוניה מתרחקת מהם

תמונה אחת שבתה השבוע את רמיונם של אזרחי ישראל: תמונת הנוסע הסמוי הכושי על הרפסודה הרעועה, כאשר האוניה הישראלית מתרחקת ומפקירה אותו לגורלו (ראה עמודים 10 — 13).

קאריקטוריסט אחד תיאר את יונת־השלום העומדת על הרפסודה, כאשר אוניה הקרויה "שיחות נקורה" מפליגה אל האופק. בכך ניסה לתאר את האכזבה האחרונה בלבנון (ראה מיסגרת).

קאריקטוריסט אחר הציג את האזרח הישראלי עצמו ברמות הנוסע הסמוי. האזרח חש כי קברניטי האוניה הכלכלית נטשו אותו והפקירו אותו לגורלו.

מבחינה ריגשית קלעו ציורים אלה למטרה. היה זה שבוע של אכזבות ותיסכולים. הארץ יפתה ברוח הסתווית, ומזג־האוויר היה נאה ומרענן. אך כל השאר היה מדכא.

ישראל שקעה עמוק עוד יותר בבוץ הלבנוני, והבאתו של הקורבן הישראלי מס' 601 אל קיברו גרמה לרגש כללי של אין־אונים. השעיית השיחות במחנה נקורה הגביר הרגשה זו.

גם בשטח הכלכלי, הקרוב יותר לחייו היומיומיים של האזרח, פשטה הרגשה של חוסר־ישע. המומחים ניבאו כי עיסקת־החבילה, שבה נקשרו תיקוות כה רבות, תביא בסופו של דבר לאסון. איש לא האמין עוד שהממשלה יודעת מה היא עושה. בירבורי הפוליטיקאים צילצלו כאילו הושמעו מתקליטים ישנים וחורקים.

וכאילו לא די בתיסכול ובדיכאון מבית, באו התצלומים מאתיופיה והראו את המוני הילדים הגוססים מרעב. אך הם הזכירו לאזרחי־ישראל לפחות שמצבם עדיין טוב יחסית — וכי הוא יכול להיות הרבה־הרבה יותר גרוע.

יחסי חוץ

לקנות קונגרס

הכסף היהודי קנה כמה מקומות חשובים בקונגרס. אך לא בכל מקום הוא עזר

כמו שחקן רולטה, שיש לו "שיטה" כדי לשבור את הבנק, כך הונחו הכספים היהודיים בכמה מישבצות על שולחן ההימורים של הבחירות אמריקאיות. ההשקעות נעשו באמצעות "ועדות פעולה" שונות, רובן מוסוות, על פי הנחיות השגרירות הישראלית. המטרה: לקנות קונגרס, שיתמוך במדיניותה של ממשלת־ישראל ויעביר לה כספים. (העולם הזה 19.9.84).

התוצאה שנרשמה השבוע: בכמה מישבצות נרשם רווח, בכמה מהן הפסד. אך המאזן הסופי היה שלילי.

ניצחון פירהוס. ההפסד הגדול ביותר נבע דווקא מניצחון מרשים. במדינת אילינויס השקיעו המוסדות היהודיים סכום גדול (147,870 דולר) כדי להביא לבחירתו לסנאט של אחד פול סיימון. לסיימון זה היתה מעלה גדולה אחת: הוא התייצב מול הסנאטור צ'ארלס פרסי, שהעלה על עצמו את זעם השגרירות הישראלית, מפני שהתבטא כמה פעמים בזכות הפלסטינים.

ואכן, פרסי מוגר על חודו של קול. הוא זכה ב־49% של הקולות במדינתו (2,290,234), אך יריבו זכה ב־50% (2,365,146 קולות). סיימון נבחר. יתכן מאוד שהכסף היהודי הכריע.

שליחי־ישראל רצו לסלק את פרסי, מפני שהיה יו"ר ועדת־החוץ של הסנאט. אך במקומו בתפקיד זה, יבוא

(המשך בעמוד 8)

גבול הטיפשות

מאורעות השבוע הניחו מקום רק לשתי אפשרויות:

● ממשלת־ישראל אינה רוצה לצאת מלבנון בעתיד הנראה־לעין.

● ממשלת־ישראל מתנהגת באטימות, העוברת את גבול הטיפשות.

יתכן גם צירוף בין שתי האפשרויות האלה.

רק דבר אחד ברור: אין התנהגותה של ממשלת־ישראל תואמת ביצוע נבון של מדיניות, המכוונת ליציאה מזורזת מלבנון.

● סטירת־לחי לשיעים

בשעה שהתכנסו סוף־סוף כמה חנה נקורה הנציגים הצבאיים של ממשלות ישראל ולבנון, בחסות מפקדי הכוח הבינלאומי (יוניפי"ל), התרחש משהו במקום אחר בדרום־לבנון.

בעיקבות חקירה מוצלחת, הצליחו כוחות־הביטחון לשים את ידיהם על מחמוד פקיה, מפקד אירגון אל־אמל ("התיקווה") בצידון, יחד עם שני עוזריו. השלושה נעצרו והובאו לחקירה במקום שנשמר בסוד.

קרוב לוודאי שהסמיכות בזמנים של שני מאורעות אלה היה מיקרי לגמרי. כוחות־הביטחון עצרו את המנהיג השיעי ברגע שהדבר עלה בידיהם. אך המעשה עצמו היה מטופש מאין כמוהו, ומוכיח כי רמת שיקול־הדעת במערכת־הביטחון שואפת עתה לאפס.

כי העדה השיעית בדרום־לבנון־היא עכשיו הגורם המרכזי, בכל הנוגע ליחסי לבנון־ישראל. שום דבר אינו יכול להצליח בשיחות נקורה, אלא בהסכמת השיעים.

הגורם המרכזי בעדה השיעית הוא אירגון אל־אמל, שבראשו עומד נביהה ברי, ההופך במהרה לאישיות מס' 1 בלבנון כולה. הנסיון של ישראל למצוא קווי־זיגים שיעיים מקרב מנהיגי־האתמול נכשל לחלוטין.

אל־אמל הוא אירגון עדתי בעל תפקידים לאומיים, מדיניים, כלכליים, חברתיים ותרבותיים. הוא גם מחזיק באירגון צבאי. מכל הבחינות האלה הוא דומה לאש"ף מצד אחד, ולפלאנגות הנוצריות מצד שני.

מעצר המנהיגים של אל־אמל, עם תחילת השיחות בנקורה, היא, על כן, סטירת־לחי לכל העדה השיעית, לאירגון אל־אמל ולנביהה ברי אישית. התגובה: ברי כפה על ממשלת־לבנון העלובה את הפסקת השיחות עם ישראל, חרף רצונה של סוריה.

צעד זה לא יכול היה לבוא באסתעה לשום אדם שאינו כסיל גמור. אי־אפשר היה כלל לצפות לשום תגובה אחרת.

● אין הפסקת־אש

מיטב המומחים של ישראל הבינו מזמן כי יש רק דרך אחת לפתור את בעיותיה של ישראל בלבנון (אם בכלל): הסדר בין ישראל והשיעים. כלומר: הסדר עם אל־אמל.

אולם כאשר תודרכה מישלחת־הקצינים של ישראל בנקורה, היא קיבלה הוראות הפוכות. הוטל עליה להבטיח כי צבא־דרום־לבנון ישלוט בשטח גדול של דרום־לבנון, והמיושב על־ידי שיעים.

זהו רעיון מטורף. הגוף המתקרא "צבא־דרום־לבנון" אינו רק זרוע של צה"ל המורכבת משכירי־חרב, אלא גם גוף ערתי נוצרי־קיצוני, מין אח קטן ורצחני של הפלאנגות השנואות. החיילים המעטים מקרב הדרוזים והשיעים אינם אלא שכירי־חרב של שכירי־חרב.

השלטת צד"ל באיזורים שיעיים אינו נראה, על כן, רק לשיעים כהמשך הכיבוש הישראלי באמצעים אחרים ובזויים. אלא גם הטלת מרותה של בנוסיה נוצרית מזויינת על השיעים. בעיני השיעים, זוהי הזמנה למישעשי־טבח בהם.

לכן היתה כל הגישה הישראלית בנקורה מופרכת מלכתחילה, אם אכן היתה הכוונה להביא ליציאה מלבנון. ברור כי לא יהיה הסכם, ולא תהיה יציאה, אם ישראל לא תוותר על התנאי הזה. לכל היותר יוכלו אנשי הגנרל אנטואן לאחד להישאר במובלעות הנוצריות הקטנות שעל גבול ישראל, שבהן ישבו רב־סרן סעד חדד ודומיו לפני מילחמת־הליטאני ב־1978.

מכיוון שיצחק רבין הבהיר מעל לכל ספק שאינו מתכוון להסכים לכך, נמשכים במהלך השיחות, איך צריכים כוחות־הביטחון להגיב?

זהו עניין של שכל ישר, פשוטו כמשמעו. חייל מיקצועי היה צריך לשאול את עצמו: מהו ציר המאמץ העיקרי?

אם התשובה היא "להגיע להסכם בנקורה כדי לצאת מיד", הרי נובע מכך שאסור לעשות דברים הפוגעים בסיכוי להגיע להסכם. גם אם הם רצויים מבחינה ביטחונית. בוודאי היה צורך להימנע מפעולות דרמאתיות ופרובוקטיביות, כגון מעצר האישים המרכזיים של אירגון אל־אמל.

אבל יצחק רבין אינו פועל על פי השכל הישר. מנהיגתו מצטיינת במידה רבה של אטימות.

מאז ומעולם חסר לרבין הכישרון להבין את הרגישויות של הזולת, בייחוד בשמדובר בעמים אחרים. מעולם לא הבין את הפלסטינים, ועכשיו ברור כי אינו מבין גם את השיעים.

מבחינה זו אין רבין שונה מאריאל שרון ושאר אדריכלי האסון בלבנון.

לכן פעל רבין על פי הגיון של קצין פרוסי: לפעול בשטח הצבאי כאילו אין שיחות, ולפעול בשיחות כאילו אין פעולה צבאית.

התוצאה: מעצר המנהיגים השיעיים ברגע הקריטי של התחלת השיחות, והסיכת כל הקערה על סיה.

● מלכודת אימים

אם סבר רבין כי מעצר המנהיגים יחליש את מילחמת־הגרילה של השיעים, הרי אינו מבין את הנעשה במערכה כזאת. אין ספק שהמעצר אך יגביר את המוטיבציה של הלוחמים השיעיים, המוכנים בכל עת לפעולת־התאבדות. כזאת היתה הפעולה במרכז צידון, שבה נפל הקורבן הישראלי ה־601 בלבנון, יוסף חליבה בן ה־18 (ראה איגרת העורך). צעירים שיעיים יצאו מכונית פרטית ופתחו מטווח קצר באש על שיירה גדולה של צה"ל — פעולת התאבדות מובהקת, במלוא מובן המילה.

כל יום נוסף של שהייה בלבנון מגביר את שינאת השיעים לישראל ולסוכניה, ועל כן מקשה על קיומו של צה"ל בשטח. אך לפי כל הסימנים מתכוון רבין להישאר שם לפחות עוד שנה, ואולי שנים.

נוצר כאן מאראזם עקוב מדם: מילחמת־הגרילה באה בגלל נוכחות צה"ל בארץ לא־לו. עכשיו אומר רבין, למעשה, שצה"ל לא יזוז כל עוד יש מילחמת־גרילה. התוצאה תהיה מילחמת־גרילה תקיפה יותר. וכן הלאה, מעגל־קסמים שלם.

עוד לפני שנה אפשר היה לקוות שיציאת צה"ל מלבנון תביא לכך שהעדה השיעית תירגע ותחזור ליחס הקודם לישראל: אדישות. שהגיעה ב־יוני 1982 לאהדה.

כיום אין עוד כל ביטחון בנכונות ההנחה הזאת.

לפני כמה ימים הוקרנה בטלוויזיה הישראלית שיחה פוקחת־עיניים בין הכתב אהוד יערי ובין פעיל שיעי צעיר, הכלוא במחנה אל־אנצאר. האסיר דיבר בביטחון ובגאווה על כוונות אירגונו והבטיח שמילחמת־הגרילה תימשך ותגבר כל עוד ישראל נמצאת שם.

בשיא השיחה שאל יערי מה יקרה אחרי נסיגת צה"ל. האם השיעים יימנעו מלתקוף את גבול ישראל?

האסיר שלח בשואל מבט סתום, והשיב: "נראה". הוא לא היה מוכן לשקר, ולא היה מוכן להבטיח.

משמע: כבר כיום אין עוד ביטחון בכך כי נסיגת צה"ל תבטיח את הגבול מפני זעם השיעים המתעוררים. ביטחון זה יילך ויקטן בכל יום נוסף בלבנון, שבו ייאלץ צה"ל להרוג ולפצוע שיעים, להרוס את בתיהם, לעצור את מנהיגיהם וכוהניהם.

זוהי מלכודת־אימים, שאדם כמו רבין אינו מסוגל כנראה לראותה, ולא כל שכן לצאת ממנה.

● ברית עם העצורים

בשעה מאוחרת זו יתכן רק פיתרון אחד: הסכם ישיר עם נביהה ברי והשיעים, שעל פיו יקבל על עצמו אירגון אל־אמל מרצון חופשי להימנע מפעולות־איבה נגד ישראל, וימנע גם פעולות משיטחו.

הסכם כזה אפשרי רק תוך ויתור מוחלט על כל רעיון ש"צבא דרום לבנון" ימלא תפקיד כלשהו מחוץ לכסרים הנוצריים.

שום הסדר עם סוריה — גם אילו ניתן היה להשיגו — אינו יכול לשמש תחליף להסכם כזה, וגם השיחות בנקורה אינן יכולות אלא לשמש רקע נוח להשגתו.

בלשון פשוטה ובוטה: ביטחון הגבול הצפוני של ישראל יהיה תלוי מחר ברצונם הטוב של השיעים — ושל המנהיגים, אשר יצחק רבין, ברוב חוכמתו, עצר אותם השבוע.

פני דפנה

מישפחת יואינג בבניין הטלוויזיה

ערב טוב, צופים יקרים. אני יודעת שלא נותר לכם במה לצפות מעל פני המירקע, אחרי ששרפו לנו את אינדירה, ג'יי־אר, סו־אלן וג'ון־רוס כשבוע אחד.

דווקא במצב הכלכלי הצפוי לנו לא היה מזיק לנו לקבל קצת לחם ושעשועים, אולם פני המירקע שומ־מים ומשעממים.

מאחוריו, לעומת זאת, שוקקים החיים.

בחודש פברואר הקרוב מסתיימת הקדנציה של מנהל־הטלוויזיה הנו־כחי, **טוביה סער**. ההתרחשויות

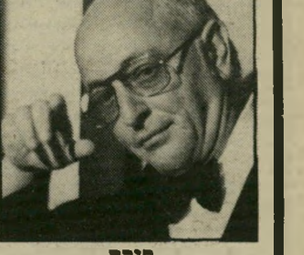

פורת
בובי או ג'יי־אר?

סביב הנושא יכלו לשמש חומר לסידרה שהיתה מביסה את דאלאס ושושלת גם יחד.

על פי החוק היבש, נבחר מנהל־הטלוויזיה על־ידי שיבעת חברי הוועד־המנהל ושני נציגים של אגו־דת־העיתונאים. גם המלצה של מנכ"ל רשות־השידור (**אורי פורת**) דרושה.

המציאות קצת יותר מעניינת. מי לא מעורב בעניין? אנשי־ציבור, עיתונאים, חברים של פוליטיקאים, פוליטיקאים ועוד פוליטיקאים. כל אלה יוצרים ערפל־קרב, ומציפים את החלל הריק של הכנסת בשלל שמות. חבר־הכנסת **מאיר שטרית** למשל, הודיע לי שהוא רוצה (אין לי מושג בתוקף מה) **ביוסי צמח** כמנהל הטלוויזיה. לעומת זאת, אם טוביה סער יתמיד בהתמודדותו — הוא לא יילך נגדו. לשטרית אין ככלל מהלכים על פי החוק.

המאבק מתנהל בין שלושה מוע־מדים: **חיים יבין** וטוביה סער, בניה החוקיים של מישפחת הרשות, **דן שילון**, בן חצי־חוקי. שעזב את הרשות לפני כמה שנים. לאחרונה הוצפה התיקשורת בידיעות כאילו שילון הוא מועמדו של ראש־הממשלה, **שימעון פרס**. חברי־כנסת ממיפלגת־העבודה, שברקו עבורי את הפרץ הספונטני של הפירסומים, הגיעו למסקנה שאין מקורם של פירסומים אלה בלישכת ראש־הממשלה, אם כי בהחלט יכול להיות שתוכנם אינו מנוגד למציאות.

הפירסומים. על כל פנים, הכניסו את שלושת חברי־הליכוד (**שאול עמור**, **נתן ברון** ו**קריאל גר־דוש**) בוועד לסידרת־טלפונים בהר־לה. אם שילון הוא מועמד המערך, משמע שיש להתארגן נגדו! ומה בנוגע לחבר הרביעי בוועד, המשתייך גם הוא לליכוד — **דויד אדמון**? בעניינו נפוצו שמועות עוד יותר מקוריות. אדמון, על פי השמועות, הוא החוליה החלשה של הליכוד בוועד, ולכן, „יש סיכוי לעבוד עליו!" הסבירו לי מפיצי־השמועות במיפ־לגת־העבודה.

„מה שטוב לדויד אדמון — טוב למדינה!" צחק השבוע אחד המא־מינים בתיאוריית־שילון. אני קלטתי דווקא שאדמון מדיר שינה מעיניו כדי למלא את תפקידו כהלכה.

השבוע. אחרי עיסוק מתיש בנושא זה במיזנון הכנסת, נקלעתי למסיבה של כל ה„אינים" בתקשורת. עכשיו אני יודעת שתרימו גבה ותאמרו באי־רוניה: „שמענו עליה..." אבל באמת שאינני נוהגת לככב בכגון אלה. באידוע התחכבו בין השאר שלושת הפיינליסטים — שילון, יבין וסער — וניהלו לובי זוהר.

יבין סירב להצטלם עם סער: „רק תמורת 500 דולר..." אמר. שילון וסער, לעומת זאת, התחבקו אל מול הבזקי המצלמות.

הלובי התנהל מאחורי עמודי הפאב (הבית האדום) ליד הבר, ליד השולחנות... בהשתתפות כולם. **רפיק חלבי**, מנהל הטלוויזיה (התכ־וונתי לאמר — המדינה!) בפועל נידב את דיעותיו המשתנות לכל שומע. „טוביה," צחק לעברו של סער, „אם אני מודיע שאני תומך בך — אתה מחוסל! הוועד מתאחד אוטומטית נגדך..." גיחך, „מחר אני מוזמן לפרלמנט של ראשון..."(פגישה עם אורי פורת) קרץ לי.

- זה היה שיר־ביניים. ונחזור ל־סידרה: נותרו שני המתמודדים — חיים וטוביה יואינג. לא רוצה להסתבך ולנסות להצביע מיהו גיי־אר ומיהו בובי. אחת האפשרויות המס־תמנות היא מעניינת במיוחד ומקורותי חוזים אף שהיא. „ריאלית במיוחד!" מה יקרה אם ימליץ פורת כפי שהבטיח („עוד לא החלטתי!" הכחיש פורת באוזני את השמועה כי הבטיח) על יבין, ואילו הוועד יתייצב מאחורי סער?

על פי מקור אחד ברשות, תוארך הקדנציה של סער לשלושה חודשים, ואחר־כך לשלושה נוספים... כך עד שיוכרע המאבק בין המנכ"ל לוועד. מקור בכיר אחר ברשות טוען: „יש לי הפתעות בשבילך: למנכ"ל יש זכות־המלצה, ותו לא. **נתן כהן**, היועץ המישפטי. סתם מבלבל לפורת במוח. נכון שבעבר נבחר מנהל־הטלוויזיה על דעת מנכ"ל הרשות, אולם תמיד יש פעם ראשונה. יש לכך אפילו כינוי? — תקדים!"

מבולבלים? תהיו עד הפרק הבא. ובו אספר איך זכה סער ליתרון זמני או מכריע.

אריק מטפל!

„זאת ממשלה כזו מוזרה..." התנצל אחד מכוכביה בתשובה לשאלותי, „הכל מורכב בה מצמרים, צמרים, לפעמים שלשות... לאף אחד אין שמץ של מושג איך הדברים מתנהלים!"

לא מכבר התקיים אחד הדיונים האינסופיים בנושא אתא. אין חדש בעובדה שדרך המשבר באתא ניתן לעמוד על המתרחש במדינה בכלל. וגם בממשלה.

המתדיינים בישיבה המרוברת היו כמה שרים, ביניהם: **אריאל שרון**, שר־התעשיה־והמיסחר, **משה קצב** שר־העבודה־והרווחה, שנושל מהפר־רומים הכלכליים בממשלה (ועדת־השרים לענייני־כלכלה וועדת־השי־שה), **יצחק מודעי**, שר־האוצר וא־חרים. במהלך הדיון המתמשך, שהר־גדר כ„חשוב" על־ידי אחר מהדוברים הנוהגים לשתות קפה במיזנון־הכנסת, הוחלט לפנות לבנק־לאומי כדי שיתן לאתא הלוואה. בנק לאומי הוא אחד משלושת הגורמים העי־קריים שאיתם דובר במהלך משבר אתא. השניים האחרים הם הממשלה וההסתדרות. לא הוחלט על סך ההל־וואה. אך הוחלט ליפות את כוחו של שר־התעשיה־והמיסחר לטפל בעניין.

זהו! מאז החל „הטיפול נוסח אריק", קצת קשה לי לעקוב אחר המתרחש. לדוגמה: אחרי מינויו של כונס־נכסים למיפעל — **יואל סלומון** — ניסיתי לברר (על פי בקשת עובדים באתא) עם שרים, שהיו שותפים לדיון זה ולדיונים רבים: מהן סמכויותיו של הכונס? האם הוא כונס פעיל? כיצד משתלבת פעילותו עם החלטת הממשלה מלפני שבועיים? מה יעשה הכונס אחרי שייגמר סכום־הכסף שהופקד בידיו? מה בדבר המלצות ועדת גיל (בין היתר: לפטר 800 עובדים)? ועוד תמיהות ותהיות.

התשובות היו מתחמקות. השר הי־חידי שהסכים להודהות בשמו, משה קצב, הודה בכנות שאינו בעניינים.

„מאז שעבר הטיפול לידי אריק..." וזה היה גם המוטו של שאר התשובות: „מאז שאריק מטפל — אין לנו מושג מה קורה..."

מזכיר לכם משהו?

לסגור את גלי־צה"ל?

האם רוצה שר־התעשיה־והמיסחר, **אריאל שרון**, לסגור את גלי־צה"ל? מקור בממשלה הדליף לי ש„אריק רוצה:" כך על־כל־פנים, התבטא באחד מאינספור הפורומים הממשלתיים. היה זה במיסגרת נאום תקיף בזכות קיצוץ דראסטי בתקציב. במהלך הנאום, כך דיווח לי המקור, שלף שרון את הרעיון הזה.

בריקה יסודית העלתה שהנושא לא הועלה בישיבת הממשלה (אחרת היה מזמן דולף) ואף לא בוועדת־השרים לענייני־כלכלה. אולם מרליפי התעקש כדבר נכונות הידיעה.

מדוע ירצה שרון לחסל את התחנה הצבאית? הרי בראשה עומד מינויו הוא, אלוף־מישנה **רון בן־ישי?**

הפכתי והפכתי בבעיה עד שמצאתי: אריק הוא כרגע (באופן זמני! כפי שמבטיח **אורי דן**) שר־התעשיה־והמיסחר. מדוע יהיה ל**יצחק רבין**, היושב במישרד־הביטחון, צעצוע כזה נחמד ששמו גל"ץ? באמה למה?

- האם רוצה שר המיסחר והתעשיה אריאל שרון לסגור את גלי־צה"ל ואם כן – מדוע?
- תיקו בהתחרות בין ג'יי־אר יבין ובובי סער!
- אריק מטפל ב„אתא" – ואריק בניו־יורק!
- הגנרל שהובס בבחירות בהרצליה הוא שקיבל תפקיד יו"ר „הוועד למען החייל"!

גנרל נכשל – טוב לחייל!

כפי שגילה העולם הזה, מסיים ראש האגודה למען החייל, **נתן** („נתק'ה") **ניר**, את תפקידו. עכשיו הוא נמצא בחופשה.

כבר אמרנו שתת־אלוף ושר (מיל') **מרדכי** („מוטק'ה") **ציפורי** לטש עיניים לתפקיד זה, ואף הקים לובי בקרב חבריו בשרה הפוליטיקה ו־בשטח העיתונות.

הלובי היה אולי שתדלני, אך לאוו־דווקא מוצלח.

בינתיים זימן שר־הביטחון **יצחק רבין** את היו"ר הפורש לשיחה, שבמהלכה הרעיף עליו תישבחות וניסה לשכנע אותו לחזור בו. ניר נותר נחוש בדעתו לפרוש, ויריית הזינוק למירוץ השתדלנים למיניהם נורתה. מקורות, האוהבים לכנות עצמם „יודעי דבר", דיווחו לי שמופ־עלים לחצים אינטנסיביים על השר, הטרוד בענייני לבנון. ככל שרבו הלחצים — אפסו סיכוייו של ציפורי.

כל המהומה מזכירה לי שבמיסגרת „מיכתבים למערכת" התלונן הקורא

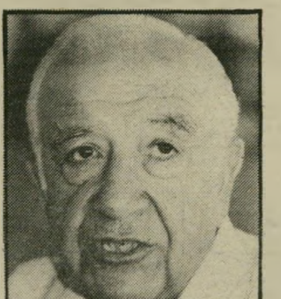

נבו
ועד למען מי?

תת־אלוף ניר, אחרי שנכשל בבחירות לראשות עיריית אשקלון, ועכשיו תת־אלוף ציפורי, אחר שנכשל בבחי־רות ולא בכנסת ולא בממשלה), ינחת גם־כן באגודה?"

ובכן, קורא יקר: אין לך מושג כמה צדקת!

שם נוסף, שנזרק למירוץ, אינו אלא עוד גנרל־בדימוס: **יוסף נבו**, אלוף־מישנה (מיל'), ראש־עיריית הר־צליה לשעבר, שהפסיד בבחירות ה־אחרונות לטובת **אלי לנדאו**, ראש־העירייה הנוכחי. השבוע זכה נבו.

צפויר מצפת על העיקביות השולטת במינויי היו"ר לאגודה למען החייל: „מה זה?" תמה הקורא. „יש איזה סידור בין מינהל הסגל לאגודה למען החייל, המבטיח את הג'וב של היו"ר לתת־אלופים הפורשים מצה"ל, שלא הולך להם בפוליטיקה? קודם צפויר מצפת על העיקביות השולטת במינויי היו"ר לאגודה למען החייל: „מה זה?" תמה הקורא. „יש איזה סידור בין מינהל הסגל לאגודה למען החייל, המבטיח את הג'וב של היו"ר לתת־אלופים הפורשים מצה"ל, שלא הולך להם בפוליטיקה? קודם

במדינה

(המשך מעמוד 7)

עכשיו אדם שהישראלים שונאים אותו הרבה יותר: הסנאטור הימני־קיצוני ג'סי הלמס, נציג מדינת קארוליינה הצפונית.

כדי למגר את הלמס, השקיעו המר־סדות היהודיים 130,350 דולר ביריבו, המושל ג'יימס האנט. אולם הכסף לא עזר: הלמס זכה ב־1,137,885 קולות (52%), והיכה שוק על ירך את האנט, שזכה ב־1,055,592 קולות (48%) בלבד.

על פי שיטת־הווותק, הנהוגה ב־סנאט, יתפוס הלמס את המקום ש־התפנה בראש הוועדה על־ידי סילוקו של פרסי. עכשיו מצטערים היהודים על שהביאו למפלת פרסי, כי בעיניהם הלמס שלילי הרבה יותר.

לא זקוק ליהודי. גם במקומות אחרים נרשמו הפסדים. מבין כל ה־מועמדים לבית־הנבחרים (בבית התח־תון של הקונגרס), זכה בסכום הגדול ביותר של כסף יהודי (97,500 דולר) אחד קלארנס לונג, יו"ר ועדת־ההקצ־בות של בית־הנבחרים, משרת נאמן של ישראל.

הכסף לא עזר, לונג לא נבחר מחדש.

לעומת זאת נבחרו, בעזרת כסף יהודי רב, הסנאטור קארל לווין מ־מישיגן, והסנאטור רודי בושוויץ מ־מינסוטה. שניהם תומכים אוטומטית בכל מעשה של כל ראש־ממשלה בישראל, וזה היה כדאי להם.

הסיכום: לא הוכח כי הכסף היהודי

CAMPAIGN BRIEFS

ro-Israel Groups Raise $1.8 Million

A ASHINGTON (UPI)— House and Senate candidates have receive re than $1.8 million from pro-Israel groups and the largest block c nes has been targeted to defeat Senator Charles H. Percy, an Illinoi publican and chairman of the Foreign Relations Committee, a stud

עיתון אמריקאי• על השדולה
ניצחון פירהוס

עזור בכל מקום. אך הקונגרס יישאר כלי־שרת בידי ישראל.

המסקנה הנובעת מהבחירות ל־נשיאות חמורה יותר. רק 30% של היהודים הצביעו בעד רגן, שנבחר ברוב עצום. כמו ריצ'ארד ניכסון ודווייט אייזנהואר לפניו, הוכיח רגן כי מועמד פופולארי אינו זקוק לתמיכת היהודים.

מיפלגות

מישרה לבריון

צעירי העבודה בירושלים מנעו מינוי אומלל בלישכת קולק

בסוף השבוע נמצאו כמה ירושלמים תמימים, שהיו מוכנים להזיל דמעות על גורלו המר של איש צעיר בשם חיים בן־דויד (24), שנפל קורבן לפוליטיזציה במנגנון העירייה.

בן־דויד, המכונה בנדה, היה במשך יותר משבועיים מועמד ודאי לנהל את לישכתו של ראש־העירייה, טדי קולק. גילויים על עברו של בנדה העסיקו את העיתונות המקומית, וגם את מוסדות מיפלגת־העבודה בבירה. חונים בלישכת ראש־העיר לחצו. עליו לוותר, ולשוב למישרד רואי־החשבונות בר־חביה, שבו הוא מועסק כפקיד שכיר. בנדה ויתר, אחרי שהציף את המקו־מונים ב„מונולוגים" רגשניים, שהביעו אכזבה קשה מטדי.

ברחבי העיר היו גם צעירים שחייכו בבוז גלוי. בנדה אומנם הצליח להידבק לראש העיריה הקשיש (73) בטיול לספרד. החניף והקסים את טדי, הירדוע בספונטניות הנחמדה שלו. טדי שלף מהשרוול, הציע לבנדה את מישרת ראש־לישכתו, ונישה להגן על המינוי במשך שבועיים. לשווא.

תקרית־השרשרות. היו יותר מדי ירושלמים, שזכרו לחיים בן־דויד

(המשך בעמוד 39)

__הראלד טריביון__ הבינלאומי, המופיע בפאריס, על פי ידיעה של סוכנות __יונייטד פרס אינטרנשיונל__.

הנדון:

האם היה נוהג כך אילו היה זה נוסע סמוי לבן?

על הרפסודה

על הרפסודה המאולתרת הזאת לא היה מוטל רק כושי בודד, מבוהל ומיואש.

על הרפסודה הזאת היו מוטלים כל עריכה של מדינת־ישראל.

על הרפסודה הזאת היו מוטלים מאה שנים של היסטוריה ציונית.

היו מוטלים עליה תולדות התנועה הקיבוצית — אחת היצירות המופלאות ביותר של הרוח האנושית בכל הדורות.

ואת כולם אבלו הברישים.

■ ■ ■

ש ומאורע אחד, קטן ומבודד ככל שיהיה, מטיל אור של אלף שמשות.

הרבה דברים, שהיו חבויים בערפל השיגרה, ההרגל, הלא־איכפתיות היומיומית, מוארים לפתע באור גדול, ומזדקרים לעין בבהירות מכאיבה.

כזהו המאורע מול חוף מוזמביק, שהתגלה השבוע.

מי ששמע עליו תפס את ראשו וזעק: „איך זה יכול לקרות?"

ועל השאלה הנוראה הזאת יכולה להיות רק תשובה אחת: אין זה מעשה של איש רשע אחד. זה יכול לקרות רק בעיקבות תהליך ארוך של הידרדרות חברתית ומוסרית, אחרי שמושגי־יסוד של אנושיות והגינות וכבוד נשחקו והתפרקו ונעלמו.

האונייה „מורן" היתה לסימלה של החברה הישראלית, סימלה של המדינה, סימלה של התנועה הקיבוצית, סימלו של דור.

■ ■ ■

ה מיוחד בסרשה נוראה זו הוא שאין לה שום קשר ל„מצב־חירום", ל„מילחמת־הקיום", ל„אוייב הזומם לכלותנו", ל„הבא להורגך — השכם להורגו".

מדי שנה קורים אצלנו אלף ואחד מעשים נוראיים, מנוולים, מחפירים. אבל על כולם מחפות הסיסמות האלה.

כאשר הדברים קשורים במילחמה שבין ישראל והעולם הערבי, או במאבק הישראלי־הפלסטיני, או בכיבוש ובהתנחלות, אפשר לפרוש עליהם את השמיכה העבה של „כורח עליון".

כך מדחיקים אצלנו מן התודעה מעשי־טבח כמו צברה ושאתילא, פישעי־מילחמה כמו פרשת פינטו, כל מה שמתרחש מדי יום במיתקני־חקירה ובבתי־מעצר, בלבנון ובגדה, וגם במדינה עצמה.

אומרים „אין ברירה". „במילחמה כמו במילחמה". ואין תופסים — מפני שאין רוצים לתפוס — שאלה הם גילוייים של התנוונות מוסרית, של גיזענות מושחתת. ששום כורח מילחמתי אינו צריך ואינו יכול לחפות עליהם.

אבל כאן, מול חוף מוזמביק, לא היתה מילחמה. הקורבן לא היה פלסטיני או ערבי, לא „מחבל", לא סכנה למדינה.

סתם כושי תמים וחסר־ישע, שביקש לנצל אוניה ישראלית כדי להימלט מארץ־גזירה למקום שבו יוכל לחיות ולאכול.

אולי — מי יודע? — סיפר לו מישהו על ישראל הטובה והנאורה, שבה יש קיבוצים וצדק ואוכל.

כאן לא נותרה אדרת של צביעות. כאן אין שטיח של מילחמה, שמתחתיו ניתן להחביא כל ליכלוך.

כאן לא נותרה אלא אמת עירומה, מיפלצתית, מבהילה:

ברגע של אמת עמד הישראלי הטוב, הנאור, החזק — סאר המיפעל הציוני — מול כושי קטן וחסר־אונים, והוא זרק אותו לים.

„ויאמר: מה עשית? קול דמי אחיך צועקים אליי מן המים:"

■ ■ ■

א ילו היה רב־החובל אדם גס־רוח, בן אשפתות, אדם שמקומו בשולי החברה, פליט מוכה ומתוסכל — ניתן היה להבין ולהתנחם.

אבל הצד הנורא ביותר של כל הפרשה הוא רווקא שמו של הקברניט. אבנר גילעד — שם המבטא הווי שלם.

איש קיבוץ. אדם עתיר־מעשים. גבר השייך בכל נימי נפשו לבית הקיבוצי שלו, לארץ־ישראל היפה והעובדת, לצה"ל, למחנה החלוצי.

אדם שתולדותיו מעידים עליו שהוא יכול להוות סמל לדור שלם — למיטב מעלותיו, לשיריו, להישגיו.

כאשר איש כזה נתון במיבחן ומתגלה כעריץ חסר־מצפון, חסר־מעצורים אנושיים, הרי זאת מכה נוראה לחברה הישראלית, כתב־אישום למדינה כולה.

שהרי האיש לא היה עושה מה שעשה אילו חשב שהחברה שלו לא תקבל את הדברים, שהיא תגדה אותו, שיתהלך עד סוף ימיו כאשר אות־קין למיצחו.

הוא האמין, בלי ספק, שהוא פועל בחות או יותר על־פי המושגים המקובלים בחברתו.

המעשה עצמו היה נורא.

הוא נורא שיבעתיים לאור זהותו האישית והחברתית של בעליו.

הוא נורא פי שיבעים ושיבעה לאור תגובת קיבוצו ותנועתו, אחרי שהתגלו הדברים.

■ ■ ■

א חרי שהתגלו הדברים — שנתיים וחצי אחרי שקרו! — פנתה התנועה הקיבוצית אל הציבור בבקשה נרגשת שלא לשפוט את האיש „שפיטה ציבורית".

כלומר: להמתין לחקירה מוסמכת, ואולי להליכים מישפטיים.

לכאורה, זה הוגן ומוצדק. לכל אדם הזכות למישפט הוגן. יש הליכים של חקירה. תתקבל גירסה מוסמכת, וכו' וכו'.

שקר וכזב!

לא זו בלבד שדרישה זו אינה הוגנת וצודקת אלא שהיא מתועבת כשלעצמה.

כאן התגלה מעשה מחפיר, שהוא כל־כך בלתי־אנושי עד שעצם שמיעתו מסמרת את השערות.

אחרי שזה קרה, לא תבע רב־החובל עצמו בירור מישפטי או ציבורי, כדי להוכיח את צידקתו. להיפך, הוא גנז את העניין, השתיק והעלים אותו. וכך נהגה התנועה הקיבוצית, שכמה וכמה מחבריה היו עדים למעשה, כאנשי צוות־האונייה. כולם השתתקו.

אחרי שנתיים וחצי התגלו הדברים, על אפו ועל חמתו של הקברניט. וגם אז לא יצא מגידרו כדי

להוביח את חפותו, לא ריץ אל כלי־התיקשורת כדי להביא ולנמק את טענותיו.

ועכשיו רוצים שנמתין לאיושהי חקירה, אשר ביורוקראטים ופוליטיקאים החליטו עליה — אותם ביורוקראטים ופוליטיקאים שהשתיקו את העניין במשך שנתיים וחצי, אף שדווח להם מייד, כפי שמחייב החוק?

איננו זקוקים לשום ביורוקראט כדי לשפוט מעשה בלתי־אנושי, שכל העדים לו חופשיים לדבר, לספר ולטעון את טענותיהם.

אם יש כאן אשמה פלילית — יבוא בית־המישפט וישפוט, וכולנו נכבד את החלטתו.

אך לגבי השפיטה המוסרית — כן, הציבורית אין אנחנו חייבים להמתין לאיש.

את השפיטה נעשה בליבנו, כפי שכל אדם הגון חייב לעשות מול מעשה־נבלה, החותר תחת אושיות המוסר האנושי הקיים מאז קדמת דנא.

■ ■ ■

ה כה נבדוק את הגירסה המקילה, כביכול, שהופצה על־ידי מצדיקי הקברניט וידידיו.

בערב פורים 1982 התגלה על סיפון האוניה מורן, השייכת לתנועה הקיבוצית, נוסע סמוי כושי, שעלה עליו בנמל דאר־אל־סלאם בטנזניה. היו בידיו תעודות, והוא ריבר אנגלית.

הקפטן ציווה להתקין רפסודה מאולתרת, שהוכנה בחיפזון מקרשים של תיבות־מיטען.

הכושי הורד לרפסודה זו, אחרי שהתנגד והוכנע בכוח. ניתנה לו חגורת־הצלה.

הקפטן ניווט את האוניה עד לנקודה הקרובה לחוף (לדבריו — מרחק של חצי מייל ימי, שהם כמעט קילומטר). הוא וידא שהזורמים באיזור זה מובילים לחוף. הוא לא ראה כרישים בסביבה. הוא קיווה שהאיש יגיע בסופו של דבר אל החוף, חי ושלם.

הוא לא קיבל את עמדת הצוות, שהתנגד בתוקף למעשה, ושהגיע — לדיברי הרב־חובל — עד לגבול המרידה.

זוהי הגירסה המקילה ביותר — והיא נוראה.

כי גם לפי גירסה זו סוכנו חייו של אדם, על סמך הנחות שלא היו ודאיות כלל וכלל, בלי שום כורח שהוא.

שהרי שום סכנה לא היתה צפויה לאוניה, או למישהו מנוסעיה, או אף לשליחותה הכלכלית, אילו נשאר הכושי על סיפון האוניה, עד שאפשר היה להורידו בנמל בטוח כלשהו.

מה גם שהכושי כבר עבר כמה שעות בחריצות, בפקודת רב־המלחים, לפני שהובא הדבר לידיעת הרב־חובל. לפי כל העדויות, היה זה איש נכנע ותמים, שלא גילה כל סימן של תוקפנות. ועמדת הצות, בעת מעשה, מוכיחה שהם אהדו אותו.

הוא היה כושי. ומעל לפרשה כולה — גם לפי גירסת רב־החובל — מרחפת שאלה פשוטה, עירומה, ונוראה—

האם היה אבנר גילעד, חבר קיבוץ נחשולים, עושה את המעשה הזה אילו היה הנוסע הסמוי איש לבן — אנגלי, למשל, או גרמני?

■ ■ ■

ל גירסה המקילה הזאת אין, כמובן, שום תימוכין. הרפ־סודה, שהוכנה בחיפזון על־ידי מישהו, אחרי שנגר־האוניה סירב למלא את הפקודה, אינה נראית בתצלומים ככלי־שיט תקין ויציב. היא יכלה להתפרק בנקל, זמן רב לפני הגיעה ליעד כלשהו.

אבנר גילעד בוודאי לא היה מסכן בה את חייו של אחד מיקיריו.

כאשר הועלה עליה הכושי, ליד דופן האוניה, כבר היתה שקועה בחלקה במים.

על המרחק מן החוף יש ויכוח חמור, ולדעת אנשי־צוות הגיע לשלושה מייל ימי — יותר מחמישה קילומטרים וחצי.

לפני שהורד, הוכה האיש קשות על־ידי רב־החובל בחבל, והתצלומים מראים שהיה צורך בשני אנשים כדי להכניע את האיש שראה את המוות לנגד עיניו.

איש צוות טען כי ראה באיזור כמה דקות לפני כן, כרישים.

הסיפור על כיוון הזרמים נשמע מופרך. אילו היתה בו אמת, יכול וצריך היה הרב־החובל להופיע עוד באותו ערב בטלוויזיה ולהציג לציבור את העדויות לכך.

הגירסה החמורה אמינה יותר.

האמת המשוטה — לפי כל הגירסות — היא שאדם אומלל, חסר־מגן, הוסקר לגורלו בלב ים, שהיו או לא היו בו כרישים אוכלי־אדם, ושאיש אינו יודע מה עלה בגורלו מאותו הרגע.

כל זה במיצוות רב־חובל ישראלי, חבר־קיבוץ, תחת דגל ישראל.

■ ■ ■

ב זה אין הסיפור הנורא הזה מסתיים. עובדה נוראה לא־פחות היא שניתן לגנוז סיפור כזה במשך שנתיים וחצי, במדינה שאין בה הרבה סודות.

היו לפרשה הרבה עדי־ראיה: קבוצה של נערי־סיפון חברי־קיבוצים, שלוש נערות, מהנדס ראשי, נער ערבי מנצרת, קצין יוגוסלווי ועוד.

אף אחד מאלה לא ראה חובה לעצמו להרים את קולו ולצעוק ברגע שדרכה רגלו על אדמת הארץ, להזעיק שמיים וארץ.

גם לא — ובעיקר לא! — חברי־הקיבוצים. הם התנגדו למעשה, כמעט ערכו מרידה בלבים, התייסרו והתלבטו. אך בשובם ארצה שוכנעו — או שיכנעו את עצמם — שצריכים לשתוק, כדי להגן על הקיבוץ.

האנשים הטובים השותקים, המסתכלים במעשה־נבלה, אולי מתנגדים קצת, ואחר־כך בולמים את פיהם — אלה הם תופעה נוראה, שהיתה אחד מסימני־ההיכר של התקופה הנאצית ושל כל מישטר־עריצות.

איך — למען השם! — הגיעה תופעה זו אל הקיבוץ? על מה היא מעידה? אילו תהומות מתגלות כאן? מה בי נלין על מאיר כהנא?

ורק אחרי שנתיים וחצי דיבר מי שדיבר. לא קיבוצניק, אלא נגר מבית־שמש, עולה מפולין.

■ ■ ■

על הביורוקראטים והפוליטיקאים אין מה לדבר. הם קיבלו את הדוח מייד אחרי המעשה — כפי שהיו חייבים לקבל, על פי החוק. הם בוודאי התייעצו ביניהם, בחדרי־חדרים, מה לעשות. אולי הסיקו מסקנה כלשהי, בסוד כמוס, מאחורי דלתות נעולות. יתכן כי שהותו של רב־החובל על החוף, מאז, קשורה בכך. אך הוא רצה לחזור לים.

והפוליטיקאים, כמובן, לא ידעו כלום. אך ברגע שהדברים נודעו ברבים, תפסו עליו טרמפ, התמלאו חימה קדושה והכריזו והצהירו בכלי־התיקשורת.

ובסך הכל — חברה אדישה, ומנגנון אדיש המועל בשמה, המוכן לחפות על כל פשע, ולעצום עין מול כל זוועה, ובלבד שאיש לא „יעשה גלים".

■ ■ ■

כ ל זה קרה — ויכול היה לקרות — במדינת ישראל ותחת דיגלה, דור אחד בלבד אחרי שקמה.

הגענו רחוק־רחוק.

עד לחוסי מזמביק.

מאת אורי אבנרי

כתב־האישום החד־משמעי של נגר־האוניה זאב קורנברג (מימין), המשחזר במונולוג מר את מעשה־הזוועה שהתרחש באוניה „מורן"

„כולנו צריכים להישפט!"

„אני ביצעתי פשע. אני רוצה שיישפטו אותי. זהו נסיון לרצח. אני לא מבין למה החברה הקיבוצית, חברה מפוארת כזו, צריכה להגן על אדם כזה. אחוות־חברים — עד מתי? אני לא אומר שהרב־חובל אשם. כל מי שהיה באוניה אשם, כולנו צריכים להישפט. חוץ מהבחורות.

„רק אדם אחד, הקצין הראשון, שהיה יוגוסלווי, התנגד למעשה. הוא היה עובד־חוץ והוא סיכן את המעמד שלו, את מקור הפרנסה שלו. הוא הסתכן בזה שישעו אותו ויורידו אותו מהים, אבל הוא התנגד. הוא נעלם ולא השתתף."

הדובר, זאב קורנברג, ימאי, שזוף, עיניים קטנות, מישירות מבט. לבוש בג'ינס ובמעיל מלחים כחול, בן 35.

הוא היה לפני שנתיים וחצי נגר על האוניה מורן. נגר הוא האיש המיקצועי על האוניה. הוא היה גם סגן רב־המלחים. ואב הוא האיש שצילם את התמונות, שבהן רואים את רב־החובל אבנר גילעד מכה את הנוסע הסמוי ומוריד אותו למים, מול חופי מוזמביק. התמונות הן ההוכחה החותכת לפשע שבוצע על האוניה מורן.

זאב עלה לארץ מפולין ב־1957. אביו, בוגר אוניברסיטת קראקוב בחרנוך, בא לארץ מתוך ציונות. „הוא חשב שאם הוא יכול היה לבנות את הקומוניזם, הוא יכול גם לבנות את הציונות," אומר זאב.

המישפחה באה והתיישבה בבית־שמש, או עיירת־פיתוח קטנה ושכוחת־אל. אביו של זאב האמין בגידול וחינוך ילדים ובזה התעסק בבית־שמש. זאב הלך לבית־ספר בעיירה, ביחד עם עוד 40 תלמידים. כולם עולים חדשים, כל אחד דיבר שפה אחרת. בגיל 14 עבר ללמוד במוסד של הקיבוץ הארצי בעמק בית־שאן. „עד היום נשאר לי כוח יופי מהשנה הזאת," אומר זאב.

אחרי שנה חזר הביתה לבית־שמש. ב־1970 עלה לים ומאז הוא ימאי.

מספר זאב קורנברג:

באוניה הקצין הראשון הוא זה שאחראי על המישמעת. אילו היה מסכים לזרוק את הכושי לים, הוא היה מבצע, ורב־החובל לא היה צריך לעשות את זה בעצמו. רב־חובל רק נותן הוראות לבצע, הוא לא מבצע בעצמו. רק השבוע, כשראיתי את אחד הקצינים מדבר בטלוויזיה, נודע לי שהם עשו ישיבת־מטה של כל הקצינים, ושם החליטו לבצע מישפט ולזרוק את הבחור לים.

אני לא האמנתי שיכול לקום גוף, במקום שלא הוסמך, והחליט על גורל של אדם. זה לא קיים בספנות, זה מיקרה יחיד שאני מכיר.

אני בעצמי, כמלח, הובלתי באוניה נוסעים סמויים מלאנוס, נוסעים ש־ברחו ממילחמה. הובלנו שישה כאלה עד הולנד.

רב־החובל אמר שעשה חישוב זר־מים. מה זה, זה זבל? כמשליכים זבל לים עושים חישוב זרמים, שהזבל לא יגיע לחוף.

האמת היא, שאנחנו רואים כל הזמן בטלוויזיה את הארצות השחורות של אפריקה, ואנחנו רואים שהכושים מתים כמו זבובים. אנחנו רגילים לראות אותם מתים באלפים. והנה אנחנו עוברים שם בים ורואים אותם זרוקים בעשרות.

כשעברתי בקו־דרום־אפריקה, אפשר היה להשיג בחורה תמורת חבילת סבון או אבקת־כביסה. ככה נכנסת נורמה שאלה יצורים, שהם לא בני־אדם. יש מן נורמה בעולם שהחיים שלהם זולים. מי שעשה את המעשה הוא לא מיפלצת. המעשה הוא מיפלצתי. זה כמו הנאצים עם היהודים — זו היתה הנורמה אז. עכשיו זה כושי וזו הנורמה. אף אחד לא חשב שזה דבר כל־כך נורא.

כשזה קרה, אני ישנתי למטה. באו והעירו אותי, ואמרו לי שצריך להכין רפסודה לכושי: הייתי בטוח שהילדים צוחקים איתי. אמרתי להם: אני אבוא עוד מעט. רציתי לישון, ידעתי שלמחרת אנחנו מגיעים לדרום־אפריקה ושם יש עבודה קשה.

אבל הם לא נתנו לי לישון. אנשי־הסיפון סירבו לבנות את הרפסודה. כל הצוות, בלי יוצא מן הכלל, אז רב־החובל ראה שכולם מסרבים, וקרא לכולם למעלה, נכנסנו אליו אחד־אחד לגשר־הפיקוד.

אם אדם אחד מסרב לקפטן בים, אין עניין — זו השעיה מהים להרבה זמן. אני אמרתי לו שאני מסרב, ושאם הוא רוצה לשחק רובינזון קרוזו, שישחק בבית.

גם לאון, מיגבעת־ברנר, אמר לו: „פקודה שנוגדת את המצפון שלי, אני לא מבצע." וזה היה נדיר לשמוע ילד כזה אומר דברים כאלה, במקום שאנשי־ים ותיקים היו נשברים.

אני אמרתי את שלי והלכתי לקבינה. כשקראו לי אחר־כך, היה קטע של מכות. רב־החובל היכה את הכושי. אני עצרתי אותו. עמדתי בינו לבין הכושי ואמרתי לו: עד פה!

היה איתי גם עיסא, ערבי מנצרת, שעזר לי להפסיק את המכות.

ערבי עוצר אותו, יוגוסלווי מתנגד — והחברה המפוארת שלנו, הקיבוצניקים, עומדת מן הצד ושותקים, לכל היותר בוכים!

ילד בן 19

מי שגילה אותו היו הבחורות. הן היו קמות תמיד מוקדם בבוקר. הבחורות האלה הן יצורים נהדרים, הן עומדות בלחץ חברתי אדיר עם כל הגברים, ובכל זאת הן מתגברות עליו ומתפקדות. שלוש בחורות עשו שם עבודה של שישה אנשים. וזה היה הרבה יותר נקי ויפה ונעים שהן היו על הספינה.

אז הן יצאו בבוקר וראו אותו יושב בחוץ. נתנו לו אוכל וסיגריות. הן פשוט ראו כושי בבגדים קרועים, או נשים

השולם הזה

מאשים:

1. **את חברת „תרשיש", שעברה לסדר־היום אחרי שקיבלה דיווח (מלא או חלקי) על המיקרה, תחת לערוך מייד חקירה יסודית, לגבות עדויות מקברניט האוניה ומהצוות, ולהביא את העניין לידיעת המישטרה.**
2. **את אגף הספנות במישרד־התחבורה, שהגיעו אליו ידיעות (או שמועות) על המיקרה, ושהתעלם מהם לחלוטין, תחת למלא את חובתו האלמנטרית ולפתוח בחקירה רצינית.**
3. **את מישרד־התחבורה שגם עכשיו, אחרי ש־התגלו הדברים במלוא זוועתם, נקט בתהליך הביורוקרטי הבדוק של דחיה ומריחה ב־אמצעות ועדת־חקירה. שאין לה הסמכויות הדרושות לחקירה רצינית, תחת להעביר את העניין מייד למישטרה.**
4. **את התנועה־הקיבוצית־המאוחדת, בעלת ה־אוניה, שהסיפור התגלגל בין חבריה ומוסדותיה, ותחת להזדעק ולהפוך שמיים וא־רץ כדי להוציא את האמת לאור, עשתה הכל כדי למנוע חקירה ופירסום; וגם השבוע התחבאה מאחורי התחמקויות מגומגמות. ניסוחים ביורוקראטיים נדושים והאשמות מגוחכות בנוסח „מכפישים את הקיבוץ".**
5. **את אינוד קציני־הים, שצריך היה לדעת על המיקרה, אשר השמועות עליו רווחו בחוגי הקצינים, ושלא עשה דבר.**
6. **את חברת־הכנסת שולמית אלוני, שקיבלה הודעה אלמונית על המיקרה כבר לפני שלושה שבועות, ושלא נקטה אמצעים לבירור העניין, שהיו סבירים לאור חומרת הזוועה – כגון פניה רשמית לאגף הספנות, שאילתה בכנסת וכו'.**
7. **הטלוויזיה הישראלית, שקיבלה הודעה על המיקרה לפני שנתיים, ושלא טיפלה בו כלל, וגם השבוע, כאשר העניין כבר פורסם, סירבה לשדר אותו מייד בטענה ש־זה לא אירוע חדשותי".**

השולם הזה

תובע:

לפתוח מייד בחקירה פלילית של המיקרה. לשם בירור האחריות הפלילית החלה על הקברניט ועל כל אחד מאנשי הצוות של „מורן" בשעת המיקרה ולשם הגשת כתבי־אישום, אם יסתבר שיש ראיות־לכאורה לעבירות פליליות.

חבל על הצוואר

רב־החובל אבנר גילעד (מימין, מרכיב מישקפיים כהים) מביט אל המצלמה. לידו, עם הגב למצלמה, הכושי שנזרק למים. הכושי לובש חגורת־הצלה, הקשורה מאחורי גבו. על צווארו של הכושי קשור חבל, שבעזרתו הורד למים אל הרפסודה המאולתרת. שבנו לו על הספינה. מימין לרב־החובל, על סיפון האוניה. נראית הרפסודה שנבנתה משיירי ארגזי־עץ ונקשרה באופן רופף בחבל. אחרי שהכושי הורד למים, זרק לו עיסא, המלח הערבי, חבל. הכושי ניסה לקשור את עצמו לאוניה. אך רב־החובל ירד בסולם־חבלים וחתך את החבל בסכין. האוניה הפליגה מייד לדרכה. בתמונה למטה: תמונה של הנוסע הסמוי הכושי שהושלך מעבר למעקה האוניה.

נורמליות קורם כל נותנות אוכל וקפה.

ב־7.30 בבוקר הזן הוריעו לגשר־הפיקוד. הכושי סיפר שהוא מלח מגאנה. היה לו פינקס ימאי והוא דיבר אנגלית פרפקט. הוא נתן את כל המיסמכים שלו לרב־החובל.

יש נוהג קבוע עם פליטים שתופ־סים אותם על אוניה — עלית? תקבל אוכל, אבל אתה חייב לעבוד.

או הוא עבר איתי ועם לאון מ־ג'יבעת־ברנר.

הכושי ברח מדאר־א־סלאם, הנמל של מוזמביק, שזו מדינה קומוניסטית. אני התפלאתי למה הוא ברח דווקא באוניה ישראלית שנוסעת לדרום־אפריקה. כולם בנמל ידעו שאנחנו נוסעים לדרום־אפריקה.

הוא היה ילד צעיר בן 19, אולי פחות, שאלתי אותו למה דווקא האוניה הזאת. הוא אמר לי: „כי אתם ישראלים. ידעתי שלא תפגעו בי."

ופיתאום רב־החובל רצה להוריד אותו למים. אמרתי לאייל, מקיבוץ יפתח: או שעושים מרד, ואז זה בית סוהר בדרום־אפריקה ולא רואים את הים הרבה זמן, או שתיתן לי מצלמה.

אני בעצמי לא יודע לצלם. אבל אייל נתן לי מצלמה וכיוון אותה למרחק מסויים. כל האנשים מסביב היו בהיסטריה. לעומת זה, הקצונה ישבה ושתתה קפה.

ניגשתי לאיתן, המכונאי הראשי, שישב בחדר־האוכל ושתה קפה. אמר־תי לו: אי־אפשר לעשות מרד. פה מת־בצע פשע, רק אתה יכול להפסיק את המעשה, כי הדרגה שלך שווה לקפטן. הוא אמר לי שזה לא ענינו. אחרי ש־הוא דיבר בטלוויזיה ביום השישי בערב, התברר לי שהם עשו ישיבה של הקצינים והחליטו על הדבר הזה.

ידעתי שאם לא אביא תמונות, לא יאמינו לנו. אני מכיר את הארץ שלי, אפילו עם תמונות־כל־כך ברורות אנח־נו צריכים להילחם שיביאו אותו לדין!

היו מיקרים של רבי־חובלים בגר־מניה וביוון, שעשו דברים דומים, וה־עמידו אותם לדין והם יושבים בבית־סוהר — וזה בלי תמונות, זה רק לפי עדויות של המלחים.

רב החובל ניסה לומר שהכושי היה מסוכן. אי אפשר להגיד דבר כזה. אחרת היו כולאים אותו. אפשר לכלוא אדם על אוניה. גם לא היו נותנים לו לעבוד. הסיבה האמיתית היא אחרת: כסף.

החוק בים קובע, שאם אוניה לוקחת פליט ומורידה אותו בנמל, חייבים לדווח עליו. השילטונות באים ולוק־חים אותו, ובעלי האוניה שהביאה אותו חייבים לשלם את כל הוצאות השהייה שלו, אוכל, מעצר וכו'. ואחר־כך אולי צריכים גם להחזיר אותו. אז זה היה סיפור של כמה מאות דולארים, אולי יותר. את יודעת כמה זונות אפשר להשיג בסכום כזה?

ואחר־כך אולי היינו צריכים להביא אותו לארץ, וזו בעיה.

מה זה רב־חובל טוב? יש יותר רב־חובלים משיש אוניות. רב־חובל טוב זה מי שמביא רווח יותר טוב. אם הוא חוסך דלק ביום הפלגה, או משהו כזה. אוניה קיימת בשביל להרוויח כסף. מי שמר־וויח יותר — טוב יותר. מי שגורם לסטיה מהמסלול בגלל איזשהו כושון, גורם להפסד.

מה זה כושי בכלל? הוא לא בא ממדינה שתחפש אותו. זה רק סיפור של כמה מאות דולר. איזה סיבה יכולה להיות להוריד אדם לים? בהתחלה חשבנו שאולי הוא רוצה, שילך לשחות.

מיכל המים התנפץ

רב־החובל אמר שהוא עגן מייל אחד מהחוף. זה שקר, לדעתי זה היה 5־10 מייל. אף אוניה גדולה כמו מורן לא מתקרבת לחוף לא ירוע, למרחק של מייל או חצי מייל. לא יודעים מה עם השירטונות. מייל אחד מהחוף זה סיכון. אם הוא התקרב למרחק כזה, הוא סיכן את הצוות וסיכן את האוניה. זו לא אונייית־טיולים.

ונגיד שמדובר במייל ימי, כמו ש־הוא אומר. גם ככה, בחורים צעירים ובריאים לא יכולים לשחות שני קילומטרים בים. מה אנחנו, דו־חיים? דולפינים? מדברים על יצור חי! מי יודע אם הוא מסוגל לשחות שני קילומטרים?

ואני לא מתייחס לכרישים, למרות שכל אחד יודע שיש שם כרישים. הוא קיבל מכות, ויש לו דם ואוזן פצועה. אפילו בים שקט כמו שמן אי־אפשר לשחות מרחק כזה. וגם היתה עליו חגורת הצלה אדומה, שמושכת כרי־שים.

וחישוב הזרמים? על מי הם עשו חישוב זרמים? זה יצור חי.

עד עכשיו הם לא תפסו את הנורא שבדבר. היית עושה חישוב זרמים על הילדה שלך? מי אמר שיש שם זרם קבוע? ואפילו לזרמים קבועים יש שינויים. שינוי קטן באטמוספירה מש־נה זרם. גם בזרם קבוע, כמו זרם הגולף.

הם טענו שנתנו לו מזון ומים. זה שקר. בתמונות רואים שלא נתנו לו מזון. הבחורות, אחר כך, אחרי שהוא הוריד אותו, זרקו לו אוכל כמו לקוף בגן־החיות, והכל נפל לים.

דוריס, בחורה מקיבוץ יפתח, רצה מהר ושמה מים במיכל פלסטיק, אולי מיכל של מיץ, אולי של שמן, אולי של סבון. היא זרקה לו את זה למטה, אבל בגלל הגובה, המיכל התנפץ ברגע שפגע במים. אז ברור שמים לא היו לו.

הפקודה היתה כזאת, שלא היינו צריכים להשתתף בה. חוץ מהמוציאים לפועל, הקצינים. אבל אף אחד גם לא התנגד.

היינו צריכים לגרום למרד, לקחת את הכושי אלינו. אני לא מוציא את עצמי מעונש. יכולנו להתנגד. זה היה מרד. ויש חוק אחד למרד — לא הייתי רואה ים יותר.

„נכנסה מין נורמה שהכושים הם יצורים, לא בני־אדם. החיים שלהם זולים... אף אחד לא חשב שזה דבר כל־כך נורא"

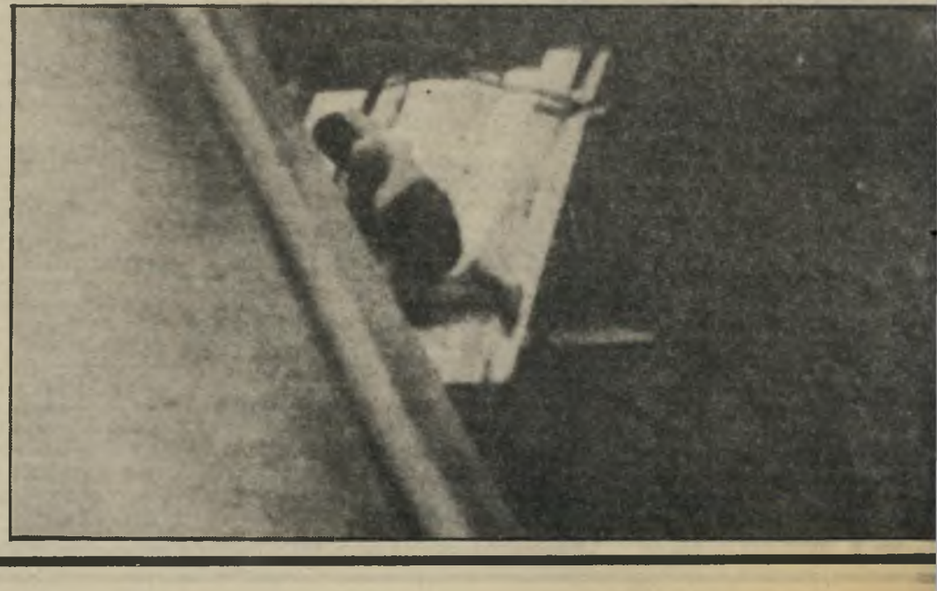

„כולנו צריכים להישפט!

(המשך מעמוד 11)

רב־החובל אמר שהיה קורא לאו־ניית־משטרה מהחוף, אילו היינו קור־אים למרד. ואז היו מכניסים אותנו לבית־הסוהר ברדום־אפריקה. ושם זה לא פשוט, כי הגנו על כושי. ואני מדבר על עצמי, אני עירוני ויכולתי להפסיד

„הוצאות השה״ה שלו, אוכל, מעצר, זה סיפור של כמה מאות דולארים. את יודעת כמה זונות אפשר להשיג בסכום הזה?״

פרנסה. אבל אנשי המשקים, מה הם היו יכולים להפסיד במרד הזה?

יש תמונות ברורות של עינויים ומכות.

זרקו לו חבל. עיסא מנצרת זרק לו חבל. הוא קשר את עצמו בחבל לדופן האוניה, 40 מטר חבל. האוניה לא חיכתה דקה, התחלנו ישר לנסוע. הוא הפעיל את הפרופלור, כשהכושי קשור לדופן של האוניה, וזה זרק אותו. הוא

מכות בקשר חורכי רב־החובל. מימין, ובידו נראה ח־בל שקשר בקצהו, בזמן שהיכה את הכושי. הכושי עצמו, הנוסע הסמוי, לא נראה בתמונה זו. משמאל נצמד לאוניה ונלחם על חייו. הוא ידע שזה פסק־דין־מוות.

איש־צוות של האוניה, שעזר לרב־החובל להכניע את הכושי. הכושי הוכה עד זוב דם. אוזנו היתה פצועה ודם ניגר על פניו. כשהורד למים, שורצי הכרישים. הוא נאבק, לדיברי העדויות, כי ידע שזהו פסק־דין־מוות.

הבחורות עמדו ברופן בוכות והוא ניפנף לשלום. עשו לו שלום כמו מאוניית נוסעים שעוזבת את הנמל. האוניה התקדמה, החבל נמתח והוא נגרר אחרי האוניה, ברפסודה שהת־חילה להתפרק. אז הורידו סולם חבלים, רב־החובל ירד בסולם, וקרע את החבל בסכין ואנחנו הפלגנו.

אני לא יכול להגיד שזה רצח, כי אין גוויה וגם לא תהיה גוויה. גם במיקרה של הגרמנים, שנשפטו על דברים דר־מים, לא היו גוויות. יש תקדימים על דברים כאלה בעולם, ואז לא היו עדויות מוחלטות כמו פה, לא היו תמונות ולא כלום. כאן אי־אפשר לומר שזה לא היה.

אנשים יפים

כ שהגענו לדרום־אפריקה פגשנו שם את צוות חדשות־החוץ של הקיבוצים, צוות טלוויזיה, וסיפרנו להם את העניין, אך הם לא עשו עם זה כלום. הם לא רצו לפגוע במשקים. גם שול־מית אלוני ידעה מהעניין (ראה מיס־גרת).

מישרד־התחבורה טוען, ששמע ש־מועות. וגם החברה עצמה. קשה להם לקחת רשימה של האנשים שהיו על האוניה ולקחת אותם לבירור? זה קשה? למה לא ביררו שמועות על פשע? למה בחברת תרשיש לא שאלו?

לא שאלו כי זה בסך הכל כושי. מי צריך לחקור על כושי?

רב־החובל הוא איש משק, וזה כתם על החברה הקיבוצית. בבית־שמש עושים כתבה על ליכלוך ועל זקנה שלא קיבלה אוכל. על הקיבוץ לא רוצים להטיל כתם. זו לא מילחמה נגד כל החברה הקיבוצית. אם יש בתוכם קבוצה חריגה שעשתה פשע, צריך להעמיד את כולם לדין, גם אותי.

בוצע פשע לידי ואני לא מנעתי אותו. יש אומנם נסיבות מקילות, אבל זה עניין של בית־מישפט.

על מה החברה תרשיש נלחמת? על איזה זוועות מגינים פה, למה צועקים? חברי הקיבוצים רצים בהפגנות נגד המילחמה בלבנון. מה, אנחנו יותר טר־בים? מה חייל ישראלי הוא יותר מסתם כושי שזרקו לים? בשביל זה יש בית־דין. מה פיתאום הקימו עכשיו ועדה במישרד־התחבורה? זה הרי פשע.

אנשים לא נשבעים בפני ועדה, הם גם לא חייבים להופיע. וגם אם הם באים ומשקרים, אין לוועדה סמכות להעניש אותם. זה לא בית־דין.

האנשים שישבים בוועדה הם אנ־

ההשתקה והגילוי

כתב „חדשות״ מרגה
דרכו של סקופ

ביום חמישי בבוקר פנה אחד מעורכי המישנה של „חדשות״, רינו צרור, למערכת החדשות של הטלוויזיה, והציע לה לפרסם באותו הערב באופן בלעדי את עיקרי הסיפור, ובעיקר את התצלומים. כעבור זמן קצר טיל־פנה לצרור יעל חן, הזדיעה שמחלקת־ החד־שות של הטלוויזיה לא ראתה כל עניין ב־פירסום הידיעה, משום שהיא אינה בעלת ערך חדשותי אקטואלי.

עורכי „חדשות״ ניסו את מזלם בתוכנית „ערב חדש״ של הטלוויזיה הלימודית. הכו־בשת אט־אט את מקומה של מהדורת „מבט״ בטלוויזיה הכללית. המראיין של „ערב חדש״ דן מרגלית, כתב „הארץ״ – היומון שבבעלות מישפחת שוקן, שהיא גם הבעלים של „חד־שות״ – הזמין ברצון את סרנה להופיע ב־תוכניתו.

ההופעה המשכנעת גרמה לתגובות שרשרת תיקשורתיות. למחרת ערכו שני הצהרונים, „ידיעות אחרונות״ ו„מעריב״, כתבות פולו־אפ לתחקיר הבלעדי של „חדשות״, אבל מבלי להזכיר את המקור. הטלוויזיה הישראלית שידרה דיווח על הפרשה במהדורת החדשות של „השבוע – יומן אירועים״. כולל הצילומים שפורסמו בעיתון, אך באיחור של 24 שעות. במערכות של העיתונים המתחרים ב„חדשות״ העירו בציניות, שכושי אשר נזרק לים הציל עיתון טובע.

במערכת „חדשות״ גרם הסיפור והתכונה סביבו להתרוממות־רוח. סרנה עצמו, שעבר השבוע עם אשתו להתגורר בתל־אביב, ייצא בקרוב לארצות־הברית, לתקופה קצרה, לצורכי־עבודה. עד אז הוא מרוצה לקבל שוב ושוב מחמאות על הסקופ שלו.

לפני חודש התגלגל הסיפור לכתב חדשות יגאל סרנה. חבר שלו צילצל מחיפה וסיפר על חבר אחר, יובל, שהחליט להוציא החוצה סיפור, שהוא היה רק עד־שמיעה לו. יובל הפליג על „מורן״ אחרי המיקרה, ובדרך־אגב נודעו לו הפרטים.

סרנה (33), לשעבר כתב המקומון הירושלמי כל העיר, שמע מיובל את הפרטים הכלליים של הסיפור. שם אחד היה באמתחתו: אייל מקיבוץ יפתח. במשך שבוע הוא השאיר לו הודעות בקיבוץ, אך לא זכה למענה. בסוף הוא פגש בו בתל־אביב.

סרנה המזוקן פנה לכמה אנשים אחרים שהיו בצוות באותה התקופה. כל אחד מהם ששמע את השם „מורן״, התקפל וביקש ממנו שיבוא למחרת.

היה ברור לו שהסיפור יקום או יפול על הצילומים, שהם ההוכחה לביצוע הפשע.

אייל היפנה את סרנה לזאב קורנברג מבית־שמש, שאמור היה להחזיק בצילומים. כשבא סרנה לקורנברג, הגיב הימאי המזוקן בחש־דנות. הוא חשש שמישהו נשלח לקחת ממנו את ההוכחות. הם קבעו פגישה למחרת היום בירושלים. הימאי בא בלי הפילם. סרנה נסע איתו שוב לבית־שמש, ושם הראה לו קורנפלד את הסרט הבלתי־מפותח.

שוב חזרו השנים לירושלים, קורנברג המתין בקפה „טעמון״, החביב עליו, וסרנה מיהר לפתח את הסרט בחנות המפתחת תצלומים ציבעוניים בתוך שעה. „ליתר ביט־חון ביקשתי שיפתחו שני סטים,״ סיפר סרנה השבוע, אחרי שהסקופ שלו הרעיד את ה־מדינה.

שבוע לפני הפירסום דיווח סרנה על ה־כתבה והצילומים לעורכי עיתונו, „חדשות״. כאשר היה ברור שהכתבה הבלעדית תפורסם בגיליון יום השישי שעבר, החליטו עורכי היומון להביא לפירסום מוקדם של הידיעה.

„אין ערך חדשותי״

ב גלל עוצמתו של הסיפור, התגבשה במערכת „חדשות״ הדיעה שיש לפרסם גם את התצלומים הבלעדיים בפירסום המוקדם, למרות שפירסום כזה יכול היה לפגוע במכי־רות גיליון סוף־השבוע.

ומיים אחרי שהושלך הנוסע הסמוי מהאוניה „מורן״, נוצר קשר ראשוני עם העיתונות – קשר שלא הניב פירות.

בחודש מרס 1982, מייד אחרי ביצוע המעשה המזעזע, הגיעה האוניה של „תרשיש״, חברת הספנות הקיבוצית, לדרום־אפריקה. הצוות הישראלי פגש בנמל בצוות צילומי החוץ של טלוויזיית־הקיבוצים. אנשי צוות „מורן״ ההמומים סיפרו על מה שהתרחש בלב־ים. אך מאומה לא אירע.

האם קשר־השתיקה הקולקטיבי של הקי־בוצניקים מנע טיפול עיתונאי נאות?

זמן קצר אחרי שהאוניה שבה לחופי הארץ, שלח מישהו שידע את הסיפור מיכתב קצר לח״כ שולמית אלוני, המיכתב, בן שתי שורות, היה בעילום־שם וכתב־היד היה בלתי־ברור לחלוטין. רק אחרי מאמץ פוענח כתב־היד. נאמר בו: „נוסע סמוי נזרק לים באוניה של צי הסוחר הישראלי.״

על המעטפה היתה מוטבעת חותמת של בית־מיון הדואר בחיפה.

במישרדי ר״ץ בכנסת, לשם הגיע המיכתב, נוהגים באופן עקרוני שלא לטפל במיכתבים אנונימיים. אלוני מקפידה לטפל אך ורק במיכתבים ששולחיהם מזדהים בשמם. למרות זאת, החליטה דוברת הסיעה, מיכל רפאלי, שגם אם המיכתב לא יזכה לטיפול פרלמנטרי, עדיף כי תחת שיושלך לפח. הוא יימסר לטיפול של חקירה עיתונאית.

רפאלי היפנתה את המידע לשני גורמים תיקשורתיים. האחד, החשוב: הכתב הפלילי של הטלוויזיה הישראלית. השני: מקומון חיפאי. היא העריכה שאם המיכתב האנונימי נשלח מחיפה, יקל על תחקירן חיפאי לבצע את המשימה. היא בחרה דווקא במקומון חדש, רחוב ראשי בחיפה, שהחל אז להופיע. היא קיוותה שדווקא לחינמון החדש בעיר־הנמל יהיה עניין בסיפור המזעזע.

כתב של רחוב ראשי ניסה לברר את פירטי המיקרה, אך מכיוון שנתקל בקירות אטומים במישרדים שונים בעיר, החליט לרדת ממנו.

הטלוויזיה, כפי הנראה, לא עשתה גם את המינימום הזה.

שים את חלקם הוא בעצמו, אבנר גילעד, הסמיך להיות רבי־חובלים. או הם יכולים לחקור ולהאשים אותו?

אבל הם כנראה לא רוצים לדעת את האמת. אחרת היו מעבירים את החקירה לגורמים מוסמכים.

הם לא יצליחו לכסות את הפרשה, כי אני לא אתן.

איך הגעתי לאוניה של הקיבוצים? החלום שלי כל הזמן היה המשק, השיתוף, החיים בחברה כזאת. חברה קיבוצית היא חברה מוסרית עם המון יופי. תמיד ניסיתי להתבשם מניחוח החברה הזאת. באוניות שלהם יש חיי־חברה נהדרים, מסיבות, שקט, אין קלות, משחקים שח־מת, יש מוסיקה, ריקודים, עובדים בכף, מין אי קטן ומפליג של יופי, של תענוג. יש תמיד בחורות שעושות אווירה.

נלחמתי הרבה זמן להגיע לשם. בסך־הכל עשו לי ג'סטה. אלה אנשים יפים.

זו חברה אמיתית, לא גיזענית, שרוגלת בשיוויון בין בני־האדם. חברה שלוחמת בגיזענות. החברה לא צריכה להתבייש, היא צריכה להקיא מתוכה אנשים שלא עמדו בנורמה החברתית שלה.

חברה אנושית לא מחזיקה אנשים כאלה בקירבה. אין לי טענה נגד החברה. אני לא אומר שהחברה לא טובה. האנשים שעבדו באוניה הם האנשים הכי־טובים, והיתה בתוכם קבוצה של מיפלצות: שיוציאו אותן.

אני נלחם על עקרונות שלימדו אותי בבית. לפני שהגעתי לים. הייתי מדריך חבורות־רחוב בבית־שמש.

אני לא מחפש נקמה. אבנר גילעד מחוק מבחינה חברתית. אני רוצה שכל אלה שלמעלה יידעו. כל אלה שיש להם גיבוי, שיידעו שבחברה שיש לה עיתונות חופשית אפשר להגיע אליהם.

התק"ם סותם פה לאנשים ופוגע באבן־היסוד של הדמוקרטיה, שזו עיתונות חופשית.

אם חוסמים את מקורות האינפורמציה מהעיתונות, ואם לא תהיה עיתונות חופשית, זו לא ארץ דמוקרטית, אפילו אם נלך לקלפי ונצביע.

בבית־שמש אנחנו יותר ליברלים ויותר אנשי־חופש מאשר בקיבוצים.

חברה כה נאורה, שחוסמת את האנשים שלה שלא ילכו לעיתונות? מה יש להם להסתיר ולמה?

בקיבוץ נחשולים, הקיבוץ של ה־קפטן, תלו פתק גדול בחדר־האוכל, שאוסר על החברים לדבר עם העיתונות. למה, עיתונאי זה מצורע? אנשים שחיים בקיבוץ הם לא בני־אדם חושבים? אין להם זכות להביע דעה? איזה שיוויון זה? איזו מילחמה לחופש זו? הם אנשים רגילים ומותר להם להביע דעה.

ערימה של ילדים

אני האמנתי שאנשי הקיבוצים יעזרו לי לפוצץ את העניין. שואלים אותי למה זה לקח כל־כך הרבה זמן. כמה זמן הייתי בארץ שיכולתי לדבר? אנחנו אנשי־ים, אנחנו בחוץ רוב הזמן. אבל כל פעם שהייתי פה, דיברתי עם האנשים.

לא רצינו להוציא את זה החוצה, לי־עיתונות. כהתחלה חשבנו שיטפלו בזה אנשים ששייכים למישרד־התחבורה או לקיבוצים. אני לא רציתי לפגוע בציבור הימאים. אנחנו הרי מצטיירים כמיפלצות. אנחנו לא מיפלצות ולא רוצחים. לא רצינו להטיל כתם לא צודק על כל הימאים הישראלים. אנשי המשקים לא רצו כתם לא צודק על החברה המישקית.

כשראינו שמשק מתייצב מאחורי אדם שעשה פשע, ושהתק"ם והחברה תשתוק, אז הגענו לעיתונות. אמצעי־תיקשורת חופשיים זה הבסיס לדמוקרטיה. אחרת נהיה מדינת־כהנא.

אני נלחם נגד המיקרה. על מה אני נלחם? איזה פרצוף יש לחברה הזאת, אם אני צריך להילחם בשביל דבר כזה? מה, אני נלחם כדי לקבל פיצויים מוגדלים מאתא?

על המורן לא היו ימאים קבועים. אלה חבר'ה שרוצים להרוויח קצת כסף בשנת־חופש אחרי הצבא ובאים להפלגה אחת.

אלה ערימה של ילדים שרצו לעשות טיול בחו"ל. אפשר גם לראות עולם וגם להרוויח קצת כסף. הם לא ידעו מה מותר ומה אסור.

צריך גם להבין את האווירה הפאר־דלית שיש על אוניה. לרב־החובל ר־לקצינים הגבוהים יש שרתים. לסרב פקודה על אוניה זה יותר חמור מאשר בצבא או במישטרה.

השבוע קראו לאייל מקיבוץ יפתח להופיע בטלוויזיה והוא לא בא. הוא לא קיבל אישור להופיע. אייל הוא מדריך מטעם הקיבוץ בתל־אביב. טילפנתי אליו ואמרתי לו: איך אתה יכול להדריך ילדים בתל־אביב ולספר להם על טוהר מידות? מה הוא יגיד להם, שהוא לא הופיע בגלל טובת התנועה? מה עם טובת האדם?

אייל הוא אדם מוסרי ונעלה, אבל הלחץ החברתי הכניע אותו.

אני גדלתי בבית־שמש, ברחובות. בחוגים מסויימים מה שאני עשיתי נד־שב להלשנה, לדבר לא מקובל. אבל אם זו הרמה המוסרית, שיינדו אותי. אני אסבול בגלל זה. זו לא פעם ראשונה שאני סובל בגלל מילחמה על העקרונות שלי. אני נלחם על רצח, על פשע שבוצע באוניה שלנו. זו לא הלשנה.

הבחור הזה, רב־החובל, הוא ממקימי הפל"ים. הוא מאנשי העילית שהקימו את הקומנדו הימי. זה לא סתם בן־אדם.

והוא היה בסדר כל ההפלגה. אני לא יכול להגיד שלא היה בסדר. קצת יותר קשוח מהאחרים, אבל בסדר.

עד כאן דבריו של זאב.

זאב היה אמור לטוס ביום השני השבוע לאנגליה ולעלות על אוניה אחרת. הוא נקרא להעיד לפני הוועדה שהקים שר־התחבורה לחקור את ה־פרשה, וויתר על העבודה.

זאב מודע לסכנות האישיות הכרוכות במעשה שעשה, בכך שעזר לחשוף את הפרשה המחרידה. כיום ישנה אב־טלה חמורה בין הימאים, וייתכן מאוד שזה יהיה תירוץ לא להעסיק אותו בעתיד. הוא מודע לכך.

הוא מתכוון לעבור עוד שנתיים על הים, לחסוך כסף ולרדת לחוף, אולי לפתוח חנות־ספרים. „אני תולעת ספרים," הוא אומר, כאילו חושב על ה־אלטרנטיבה אם לא יחזירו אותו לים כעונש על שחשף את הזוועה.

ענת סריגוסטי ■

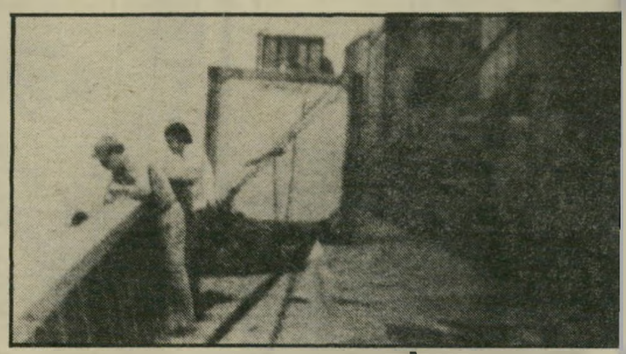

הראש נעלם משמאל, מעבר לדופן האוניה. נראה כתם למים על־ידי רב־החובל. הרוכן מעליו ומבטיח שהוא באמת יירד למטה.

לזרוק כושי לים

מ ישפטנים נחלקים בשאלות רבות לגבי אחריותו של רב־החובל אבנר גלעד מבחינה פלילית, אך בשאלה מישפטית אחת הסתיים הוויכוח כבר לפני 30 שנה. כולם מסכימים, מאז טביעת האוניה הישראלית „מסדה" ומישפטו של אנוש שטמפפר, כי החוק הישראלי חל על כל אניה הנושאת דגל ישראל.

טביעתה של האוניה „מסדה" בשנת 1950 ליד חופי איטליה, וטביעת שישה אנשי ציוותה, הסעירו בזמנו את מדינת־ישראל הצעירה. רק שנתיים אחרי טביעת האוניה נתגלה חלקו של שטמפפר בטביעתם של ששת האנשים, ואז נערכה חקירה והוא הועמד לדין על הריגתם של השישה.

גם במיקרה זה נתגלו העובדות רק שנתיים אחרי התרחשותו, בגלל מניעים אישיים של אנשי־צוות אחרים. החקירה העלתה כי באיטליה הוחלף חלק גדול מציוותה של האוניה וגם רב־החובל. ההחלפה נעשתה בעיקר בשל בעיות כלכליות. לשם חיסכון הועסקו אנשי־צוות חסרי נסיון וידע ימי.

שטמפפר, בן חדרה, עלה לאוניה באיטליה ושימש בתפקיד קצין ראשון. מייד עם הפלגתה של האוניה מהנמל התברר, כי היא עמוסה בצורה גרועה. היא נתקלה שלוש פעמים בקרקעית הים, ולבסוף, בשעת לילה, נטתה על צידה, ורב־החובל לא יכול היה לייצבה.

שטמפפר לקח את הפיקוד. הוא ציווה להוריד לים שתי סירות־עבודה, מאחר שאי־אפשר היה להשתמש בסירות־ההצלה. באחת מסירות־העבודה הוא לקיבוצים. אני לא רציתי לפגוע בציבור הימאים. אנחנו הרי מצטיירים כמיפלצות. אנחנו לא מיפלצות ולא רוצחים. לא רצינו להטיל כתם לא צודק על כל הימאים הישראלים. אנשי המשקים לא רצו כתם לא צודק על החברה המישקית.

כשראינו שמשק מתייצב מאחורי אדם שעשה פשע, ושהתק"ם והחברה תשתוק, אז הגענו לעיתונות. אמצעי־תיקשורת חופשיים זה הבסיס לדמוקרטיה. אחרת נהיה מדינת־כהנא.

אני נלחם נגד המיקרה. על מה אני נלחם? איזה פרצוף יש לחברה הזאת, אם אני צריך להילחם בשביל דבר כזה? מה, אני נלחם כדי לקבל פיצויים מוגדלים מאתא?

על המורן לא היו ימאים קבועים. אלה חבר'ה שרוצים להרוויח קצת כסף בשנת־חופש אחרי הצבא ובאים להפלגה אחת.

אלה ערימה של ילדים שרצו לעשות טיול בחו"ל. אפשר גם לראות עולם וגם להרוויח קצת כסף. הם לא ידעו מה מותר ומה אסור.

צריך גם להבין את האווירה הפאר־

מזובה שטמפפר
שישה אנשי־צוות נעלמו בים

לשנת־מאסר על כל אחד מפירטי־האישום. בית המישפט העליון קיבל את טענות הסניגורים, כי מאחר שלא היה כל הסבר למותם של השישה, אי־אפשר היה למצוא קשר סיבתי בין מעשיו של שטמפפר ובין מותם. לכן זוכה הנאשם.

● רצח בלי גופה

ה בעיה המישפטית העיקרית במיקרה הספציפי נה מורן היא השאלה אם אומנם מת הנוסע הסמוי. על כך אין לאיש ידיעה או הוכחה כלשהי. הדרך היחידה לברר זאת היום היא על־ידי חקירה מדוייקת של מצב הים והרפסודה במקום שבו קרה

כבר לפני 30 שנה הכריע בית־המישפט העליון שגם בלב ים יש למדינה סמכות שיפוט, כדי שלא יהיה שם „מישפט המידבר, לית דין ולית דיין"

דה לא היו משוטים וכלים להרקת מים. שטמפפר הורה לצוות לקפוץ למים ולהיכנס לסירות. הוא עצמו נכנס לסירה הראשונה. אך כאשר ראה שהיא מלאה מדי, יצא מתוכה וחזר לסיפון, כשהוא ממשיך לחלק הוראות.

שטמפפר ירד לבסוף בסירה השניה עם אנשים נוספים, וחיפש שעה וחצי את הסירה הראשונה. היא לא נמצאה, ואז חתרו שטמפפר ואנשי סירתו לחוף. למחרת נמצאה הסירה הראשונה צפה, מבלי שהתהפכה. אך היא היתה ריקה מאדם. המסקנה היתה, כי ששת האנשים שהיו בתוכה ניספו. נופותיהם של השישה לא נמצאו מעולם, אך שטמפפר הועמד לדין לפני בית־המישפט המחוזי בחיפה באשמת הריגתם של כל ששת אנשי הצוות, בגלל רשלנותו הפושעת.

מבחינה עובדתית, היו לשטמפפר טענות והסברים להתנהגותו באותו הזמן, אך עיקר טענותיו היו מישפטיות. סניגוריו כפרו בסמכותו של בית־מישפט ישראלי לדון אדם, אפילו הוא אזרח ישראלי, בעבירות שבוצעו בלב־ים.

טענה זו נדחתה מכל וכל בשתי הערכאות. בבית־המישפט העליון כתב השופט זלמן חשין את אחד מפיסקי־הדין האנושיים והיפים ביותר, הנסב לתקדים חשוב עד היום. הוא כתב:

„כלל גדול הוא במישפט בינלאומי פומבי כי אוניות־חסוחר, המפליגות בלב־ים, נתונות לסמכותה של המדינה שאת דיגלה חן מניפות... זה כדי לשמור על הציבור ממישפט המידבר. או יותר נכון במיקרה זה לומר – ממישפט־הים. מן ההכרח להשליט סדר ומישטר בספינות המפליגות בלב־ים, למען לא יהיו מקומות שבהם לית דין ולית דיין, וכל איש הישר בעינינו יעשה, וכל דאלים גבר."

בפסק־הדין צוטטו תקדימים רבים מכל ארצות התרבות. בכולם נקבע חד־משמעית, כי אוניה מהווה אי צף מבחינת חוק המדינה, וכל חוקי מדינת־הדגל חלים גם על האוניה.

שטמפפר הורשע בבית־המישפט המחוזי ונידון המיקרה. אם אומנם היה זה קרוב לחוף, היו זרמים שמשכו לכיוון היבשה. הרפסודה היתה עמידה במים, והיו לנוסע די מים ומזון כדי להגיע לחוף – יתכן שלא תהיה בידי התביעה אפשרות להוכיח כי הנוסע הסמוי אומנם מת. אולם אם יוכח כי הרפסודה הורדה לים במרחק רב מהיבשה, בזרמים שמשכו ללב־ים, כי הקרשים שמהם נעשתה הרפסודה ספגו מים ולא יכלו לשייט די זמן כדי להגיע לחוף, וכי היו במקום כרישים מסוכנים – הסבירות היא כי האיש אומנם מת.

לאי־מציאת הגופה אין כיום משמעות עקרונית. כבר נידון בארץ אדם למאסר־עולם באשמת רצח, למרות שהגופה לא נמצאה מעולם. ורק בימים אלה הגישה התובעת פנינה דבורין מפרקליטות מחוז תל־אביב כתב־אישום על רצח אורלי ביטון, שגופתה לא נמצאה עד היום.

הוכחת תמונת חשובה כדי לקבוע באיזו עבירה אפשר יהיה להאשים את רב־החובל. מאחר שאם לא תהיה סבירות מספקת למותו של הנוסע הסמוי, אי־אפשר יהיה להאשים את הקברניט בעבירה מושלמת כגון רצח או הריגה, מכיוון שאחד מיסודות העבירה הוא מותו של הקורבן.

לשאלה אם אפשר יהיה להעמיד את רב־החובל לדין על נסיון לרצח, אפשר להשיב גם כן רק אחרי בירור הנסיבות במקום. אם אומנם נראו באותו הרגע נסיבות ההורדה לים מסוכנות עד כדי מוות, הרי יתכן להאשים את רב־החובל בנסיון לרצח, מכיוון שהוא צפה את תוצאת המוות וכמובן רצה בה, שהרי הוא אשר כפה על הנוסע לרדת לים בנסיבות אלה.

שאלה קשה פי כמה היא שאלת סעיף העבירה נגד אנשי־הצוות, שראו במעשה ולא עשו מאומה. האם היה עליהם לפתוח בהתנגדות, עד כדי מרד, בגלל פקודתו הבלתי־חוקית בעליל של רב־החובל? האם היתה עליהם חובה לדווח על כך מייד בבואם ארצה? על שאלות אלה אין תשובה חד־משמעית.

אילנה אלון ■

אתה והשקל

מאת מאיר תדמור

היציאה מן הבלטות

אומרים שיחליפו את השקל. מי אמר, שר האוצר יצחק מודעי. לא מיד. יש תוכנית. למה יחליפו, כי למחשבים קשה להסתדר עם כל כך הרבה אפסים. פעם בשש לירות אפשר היה לחיות חודש שלם. לקח 10 שנים ואפשר היה להתקיים בחמישים לירות. היום במיליון לירות א־אפשר לגמור את החודש.

אני מקווה שאתם מבינים את הבעיה. נגיח שנוריד מהמיליון כמה אפסים, כך שנסיעה באוטובוס תעלה שיבעה מיל. כרטיסיה של 10 נסיעות תעלה, נגיח, שבע אגורות. ותיקון של הברז במיטבח שבע לירות וזה כבר הרבה. ב־שיבעה שקלים נקנה אופניים ובשיבעים טוסטוס ובשיבעה זוזים מרצדס.

לכל השיטה החדשה יש יתרון, היא תעזור למחשבים ואולי גם לאוצר המדינה. אם למשל, עבור כל שקל שיש לנו בבנק, בתוכניות חיסכון, סנסיה, קרן־השתלמות וסתם כסף, נקבל לפי השער החדש 0.007 של מיל, ירדיח האוצר 0.003 מיל על כל שקל ישן. ואם תעשו חשבון תראו שהאוצר גם עזר למחשבים וגם כיסח לנו 30% מערך כספנו.

ואם באותו חודש תהיה אינפלציה של 20%, נאבד עוד משהו, כמו שאיבדנו במניות הבנק־איות. אבל הפעם זה יהיה על בסיס יותר רחב. וזה בהחלט יותר טוב מהדולאריזציה. כי, אז אנחנו לא צמודים לדולר, ואפשר להתחיל סיבוב חדש של אינפלציה עם נקודת פתיחה יותר סימפטית.

אתם תרשו לי לתת עצת חינם לממשל־ישראל. כבר הזכרתי אותה בקצרה לפני כמה חודשים. עכשיו נפרט. הנושא: פת"ם בלטות. מה לעשות כדי שנרצה להוציא את הדולארים הירוקים ממעמקי הבלטות, הכסתות, הכרים, הקירות והכספות. וכל זה מרצון, שכשרו בצידו.

רק השבוע היו כמה הצעות. אחת אמרה שצריך לתת הטבה, נגיח, בונוס של 15% על כל דולר ירוק. בנק אחר הציע למכור לנו המחאות בינלאומיות בערבות בנק אמריקאי, שניהם יתחלקו בעמלה והם מבטיחים גם ריבית, שהיא בשליש נמוכה מהמקובל בשוקי הפיננסים הבילאומיים. בקיצור, יש מי שמוכנים לקבל את הדולארים שלנו.

הבעיה היא שאנחנו לא מוכנים להסגיר אותם לידי אלה שעשו לנו אינפלציה של 1400%.

הם מבקשים שנאמין להם, שהדולא־רים שלנו יהיו בטוחים אצלם. אם אי־אפשר לסמוך על השקל שאצלם, אז למה לתת להם דולארים שטרחנו לשמור לעת מצוא.

אבל, יש עיצה.

ההנחה היא שאנחנו לא מאמינים לממשלת ישראל. לצערנו זה המצב, ואנחנו לא יחידים. אם אנחנו לא מאמינים, לא ניתן בידה, מרצוננו, את ממוננו, עליו שילמנו 50 ו־60 אחוזי מיסים ומהנטו קנינו, בדרך כלל, באורח חוקי, את הדולארים. נכון, לא טרחנו להחזירו לאוצר המדינה כשנתבקשנו. ובכן, לדולארים המוחזקים על־ידינו מתחת לבלטות יש ערך מוסף, ריבית, כשאפשר להלוותם. והיום אפשר לקבל ריבית של 10%.

עכשיו, כדי שידה של ממשלת־ישראל לא תוכל לגעת בדולארים, אנחנו נציע עיסקת־חבילה. אנחנו נפ־קיד את הדולארים בקופת האוצר האמ־ריקאי, תמורת אגרות־חוב ממשלתיות, כנהוג בארצות הברית. כל אזרח יהיה רשאי לקנות אג"ח של ממשלת ארצות־הברית ישירות, מסוכן של ממשלת ארצות־הברית, שיפתח שלוחה בארץ. לא בנק ישראלי, לא שלוחה של בנק ישראלי, גם לא בנק שנשלט על־ידי בנק ישראלי. ממשלת ארצות־הברית. כמו שכל אזרח אמריקאי רשאי לקנות אג"ח או שטרי אוצר אמריקאים, כך גם אנחנו.

אומרים שיש מתחת לבלטות כמה מיליארדי דולארים. נגיח שיש רק מיליארד אחד. גם זה הרבה. רגע, עוד לא סיימנו. על אגרות החוב משלמת ממשלת ארצות־הברית ריבית. נגיח 10%. וכאן באה התרומה האמיתית שלנו לכלכלת ישראל. את הריבית שנקבל נתחייב להפקיד בבנק בארץ ונקבל תמורתה שקלים, בלי ניכוי מס.

הנה השגנו שני דברים: הדולארים מונחים במקום בטוח, התולעים והעכברים לא יאכלו אותם, הם נושאים ריבית, שאת תמורתה נקבל בשקלים (צריך לזכור שקודם לא קיבלו כלום) ולממשלת־ישראל יהיו עוד מאה מיליון דולר לשנה, ריבית על חשבון ממשלת ארצות־הברית המוכנה ברצון לשלם את הריבית, אף כי בחשבון ארוך היא נהנית מהעובדה שאנחנו מחזיקים דולארים שלא עובדים.

אני מציע שאת הפרטים יעבד בנק ישראל, שמתנגד לעניין. בתור מתנגד הוא יוכל למצוא

מודעי
קשה להסתדר עם הרבה אפסים

את האפשרויות הטובות, כדי שאנחנו לא ניפגע וגם האוצר ירוויח. ואם נכון מה שאומרים, שיש בארץ חמישה מיליארד דולאר בבלטות, הנה נפתרו בעיות של עוד חצי מיליארד דולר שהממשלה תגבה כריבית, בתנאי, כמובן, שהיא מוכנה לעיסקה.

ואני מבקש מהד"ר משה מנדלבאום, נגיד בנק ישראל, לא להפריע. אפילו בפולין הבינו את העניין ומאפשרים לכל אחד להחזיק דולארים ולקנות בתנויות מיוחדות. העיקר דולארים. לא חשוב המקור, העיקר שיהיה והיהיה הרבה. תארו לעצמכם גם מה יאמרו אלה, שאנחנו עושים איתם עסקים, כשיתברר שהרזרבות גדלו בכמה מיליארדים. לא בדיוק בידי הממשלה, אבל במקום בטוח.

חמרורים

מן הכלא לנשיאות

נחוג ◆ במנאגווה, בירת ניקראגווה, יום־הולדתו ה־39 של **דניאל אורטגה סאבדרה**, מתאם (ראש) חונטת השלושה הסנדיניסטית, השלטת במדינה מזה חמש שנים, מאז שהדיחה את אנסטסיו סומוזה. אורטגה, שזכה שבוע לפני יום־הולדתו בשני־שליש הקולות בבחירות לנשיאות (ולאסיפה־המכוננת של 90 חברים), הוא בנו של סוחר, שהצטרף בגיל 15 למחתרת האנטי־דודנית וכאשר השתתף, בגיל 22, בשוד בנק, למימון המחתרת, נתפש ונכלא לשבע שנים.

● ● ●

מן הסיפרות לחבושים

נחוג ◆ בתל־אביב, יום־הולדתה ה־50 של **שולמית לפיד**, יו"ר אגודת הסופרים, משוררת שירי ילדים, שהתפרסמה בסיפרי ארץ־ישראל שלה, גיא אוני (ראשיתה של ראש־פינה) וכחרס הנשבר (על זייפן עתיקות ירושלמי במאה ה־19), שהפך, לאחרונה, לרב־מכר. לפיד, אשתו של העיתונאי (מעריב) ומנכ"ל רשות השידור ל־שעבר, טומי לפיד, היא ילידת תל־אביב. אם לשלושה (שתי בנות ובן) ששמה הולך לפניה גם כעקרת־בית, שאחת מהצלחותיה הגדולות הן מירקחות־חבושים.

● ● ●

מן ההנדסה לרצח

נפטר ◆ לפי שמועה שאיננה ניתנת לאימות ודאי, בבגדאד, מהתקף־לב, בגיל 43, **צברי אל־בנא**, ראש ארגון טרור קטן (150

סופרת לפיד ובעלה
שירי ילדים. סיפרי ארץ ישראל

־200 חברים), שביצע בעשור האחרון עשרות פיגועים, במיוחד במוסדות יהודיים באירופה (וינה, פאריס, בריסל), מעשי־רצח (במיוחד בנציגי אש"ף, ביניהם עיצאם סרטאווי) וגם עמד מאחורי ההתנקשות בשגריר ישראל בלונדון, שלמה ארגוב, שישימשה עילה לממשלת בגין בפלישתה ללבנון בקיץ 81'. אל־בנא, הידוע יותר כאבו־נידאל (על שם בנו, נידאל, שפירוש שמו הוא מאבק), הוא יליד יפו, שגודל בשכם. למד הנדסה בקאהיר ושימש חשמלאי (מאחר שלא סיים את לימודיו) בריאד. הוא היה מראשוני פת"ח, ונציגו בסודאן ועיראק, אך פרש ממנו תוך התקפות על דרכו המתונה של יאסר ערפאת, כשהוא מאיים עליו ברצח.

● ● ●

מן התהילה לבנידה

נתפרסמה ◆ בניו־יורק ביוגרפיה נו־ספת, גיבור או בוגד על חייו של **אנרי פילם סנטן**, המצביא הצרפתי ששמו יצא לתהילה ב־1916, עת עצר בוורדון את ההסתערות הגרמנית על קווי הצרפתים, ושהיה לשימצה כראש המישטר משתף־הפעולה עם הנאצים במלחמת־העולם השניה (מישטר וישי). פטן, שהיה לאחר וורדון לרמטכ"ל צרפת וזכה בתואר מרשל, היה בין המילחמות שר־המילחמה ושג־רירה הראשון של צרפת בספרד של פרנקו. בגיל 88 נדון למוות על בגידתו (פסק־הדין הומר למא־סר עולם, ממנו ריצה רק שבע שנים, מאחר שנפטר בגיל 95). אחד הגילויים של הביוגרפיה החדשה: פטן התוודה לפני סוהריו כי עשה אהבה לאחרונה בגיל 86.

סבלנות

אני לא ממהר, אבל כדי שלא אשכח, הרי לפניכם מה שאמר לי לקוח מצוי של בנק, כל בנק אפשרי. הוא מציע לבנקים להעמיד לרשות הלקוחות מידע חיוני בזו הלשון: לקוח יקר (או נכבד, בגירסה אחרת) עם היכנסך לבנק, חוייב חשבונך בארבע מאות שקל. החמצן שאתה נושם סופק לך כשרות חינם על־ידי הבנק.

כל זה בא להסביר לכם, שכדאי לכם להימנע ככל האפשר מלבוא בשערי הבנק. מתברר, שכל לקוח של בנק, "משאיר" בבנק לפחות 400 שקל, ולא חשוב מה הוא עושה שם. אני מציע לכם להימנע מלבוא בשערי הבנק פעמיים בשבוע והרי לכם כרטיס קולנוע של יום ראשון ועוד נשאר משהו.

וזה מזכיר לי את מבול התוכניות הדולאריות החדשות והמחודשות של הבנקים, בעידוד האוצר, המבקשים שתגלגלו את כספכם לקופת הבנק לתקופות של שלוש שנים וחמש שנים כדי ליהנות מהכנסה חודשית צמודה לדולר. צמוד לדולר זה דבר טוב. מה שלא נראה לי הוא שצריך לסגור כסף טוב לתקופה ארוכה, כשאתה לא יודע מה יהיה בשבוע הבא.

אני יודע, יש קושי. במה בכל זאת כדאי להשקיע כדי להבטיח את החסכונות, שאיבדו מערכם כמחצית במקרה של המניות הבנקאיות שבהסדר, וכגודל עליית המדד בסתם חודש רגיל (החודש 28%).

אני מצטער לומר שהמעט שהיה עוד כדאי, גם זה הלך לעולמו החודש. אם, וזה שוב אם גדול, יפחתו את השקל.או

הלווה האידיאלי

־הגיעו להסדר עם הבנקים". כך אמר הקריין ברדיו. מי שהגיע הם העיריות, שחלקן שבת בסוף השבוע שעבר וביום ראשון. העובדה לא קיבלו את שכרם, משום שקופת העירייה ריקה. והנה הגיעו הבנקים, מילאו את הקופה והכל מסתדר.

יש לי כמה דברים לומר על עניין זה של יחסי הבנקים עם העיריות. בשבוע שעבר פירסם בנק־ישראל מיסמך מעניין. אני אמנע מלהיכנס לפרטים. אחד המימצאים במיסמך הוא, שחלקן של העיריות ומוסדות הציבור בסך כל האשראי החופשי במשק הוכפל בשנים האחרונות, ואילו חלקם של העסקים והתעשיות ירד.

הלכתי לברר מדוע גדל חלקן של העיריות בעוגת האשראי, ולמה ה־בנקים נחפזים להלוות להן. למי מלווים בדרך כלל הבנקים? מעם היו אומרים למי שלא נזקק. היום מלווים למי שאין סיכוי שיפשוט את הרגל, ויש לו מקור הכנסה בטוח ואפשר לשעבד הכנסות אלה, נוסף על כל מיני רכוש אחרים. זהו, הלווה האידיאלי היא העיריה.

תארו לעצמכם שאתם יושבים בכיסאו של מנהל הבנק, ובא אליכם מנהל מפעלי, אתא, חמש דקות אחריו ראש עירית קרית־אתא. שניהם מבקשים אותו דבר: הלוואה. למי תתנו. ובכן, התשובה ברורה — לעיריה. יש לה הכנסות קבועות ממיסים, היא מקבלת מענקים ממישרד־הפנים, היא לא יכולה לפשוט רגל, כי תמיד יבואו לעזרתה מענקי־חירום של מישרד־הפנים.

עוד לא קרה שעיריה פשטה רגל. כשהיתה על סף פשיטת הרגל, הקימו ועדה קרואה, שניהלה את העיר, והחזי־רה חובות, גם לבנקים. מכספי המענק המיוחד של משרד־הפנים. אם המענק לא מגיע בזמן, או שהוא קטן מדי, מתחילים לשבות, או מאיימים בשבי־תה. בקיצור, לווה אידיאלי.

ועוד משהו. מתברר שהעיריות הם גם לקוחות טובים. הם משלמים ריבית גבוהה יותר משמוכנים לשלם עסקים. וגם זה מאותן סיבות. ואז קורה, מה שבאמת קרה. מוסדות הציבור הם המובילים בגובה הריבית שהם משלמים. זה טוב לבנקים, נוח מאוד לעיריות, רע למשלם־המיסים העירוני, הנאלץ לשלם את מיסיו גם כשיש שביתה ואיש לא מפצה אותו על סיבלו.

במילים אחרות, הדולר יהיה שווה כל יום רק חלק קטן של האחוז יותר ובסך הכל במשך החודש כל הסיחות יהיה 10%, או גם פחות. אז זה לא עניין.

בסך־הכל ובתס"סים משלמים פחות, הרבה פחות מהמדד החזוי. אבל, יש בעיה נוספת גם למדד לא כדאי להצמיד לזמן קצר. ומה שלא תעשו, העמלות של הבנקים יאכלו כל חלקה טובה.

יש לנו בעיה, גם לאנשי עסקים ובעלי מפעלים שעד לאחרונה נהנו מהתס־סים והיכו את המדד.

נצטרך להמתין בסבלנות לדצמבר.

האלו! אמנון, אתה שם?

מהרגע שאמנון רובינשטיין נטל לידו את תיק התיקשורת, חדלתי להתעניין בריעותיו על המצב הבינלאומי של ישראל, על מישטר־החיים הליברלי ועל הדרך לטיפול בסטאגפלאציה.

רובינשטיין

מעניין אותי רק דבר אחד ויחידי: השפעתו על מצב הטלפון שלי.

מערכת־הטלפונים במדינה מתפרקת. היא לא ירדה עדיין לרמה של מצריים, אך היא קרובה לה יותר מאשר לרמה של איטליה, למשל. שיחת־טלפון מתל־אביב לירושלים הפכה להרפתקה מרתקת, וגם בתוך תל־אביב עצמה מלווה כל שיחה במתח רב. האם ייווצר הקשר בפעם השלישית או החמישית? האם אהיה על הקו לבדי עם בת־שיחי, או שנתחלק בחוויה זו עם זוג אחר, המדבר במיבטא רוסי?

הטלפון הוא אחד המודדים המדוייקים ביותר למצבה של החברה. מבחינה טלפונית חדלה ישראל זה מכבר מלהיות מדינה מערבית מודרנית. היא נמצאת איי־שם בין זאמביה לבוצואנה הצפונית.

אז מה אמנון רובינשטיין אשם בזה?

אהה, על זה הוא היה צריך לחשוב לפני שקיבל על עצמו את התפקיד.

כאשר אני מנסה לחייג ויש מישהו על הקו — אני מקלל את רובינשטיין. כאשר אני מנסה בפעם העשרים להתקשר עם ירושלים ואיני מצליח — אני מקלל את אמנון. כששיחה שלי נקטעת באמצע — רובינשטיין. כשאיני שומע אף מילה אחת — — אמנון. וכשאני רואה באותו הזמן את רובינשטיין בטלוויזיה, כשהוא מבטא את חלומו על הערוץ השני — אני מקלל את אמנון כפליים.

לכל הרוחות, בן־אדם, תדאג קודם־כל לכך שהטלפון יפעל בסדר! מפני שאם הטלפון לא יהיה בסדר בעוד שנה — אתה גמור!

רצית שינוי? תקן את המערכת הטלפונית!

אין כסף? זוהי הבעיה שלך!

אז זהו זה, אמנון. חשוב על זה. הפעם ממשלה עם שינוי.

גאונים בעפולה

ליד שולחן בכסית מתנהל מזה כמה שבועות ויכוח על השאלה: מדוע מצטיינים הישראלים רק בשלושה־ארבעה נושאים, ואינם מסוגלים להצטיין בשום שטח אחר?

מדוע אנחנו עלובים באולימפיאדה? מדוע לא נבנה אף בניין אחד הראוי לשמו בכל מאה שנות ההתנחלות הציונית בארץ? מדוע יש בארץ משוררים עבריים בעלי שיעור־קומה, אך לא נכתב בארץ אף רומן אחד היכול לתבוע את מקומו בשורה הראשונה או השניה של הסיפרות העולמית? (עגגון היה נטע זה, לא יוצר ישראלי אמיתי.) מדוע יש לנו מבצעים מוסיקליים מצויינים, הרוכשים לעצמם שם בעולם, אך אין לנו אף מלחין רציני אחד?

מה קרה לצה"ל בדרך ממילחמת ששת־הימים לסולטאן־יעקוב? מדוע מסוגלים מדענים ישראליים להצטיין כשהם עובדים באוניברסיטה זרה, אך חוזרים לבינוניות אפרורית בחוזרם ארצה?

אחת התיאוריות שלי היא, שהדבר נובע מאי־יכולתו של היש־ראלי המצוי לדייק במשהו. אתה מוציא את מכוניתך מן המוסך ומגלה שהליקויים תוקנו ב־90%. לעולם לא ב־100%. ובינתיים נעלם איזשהו חלק. ומכיוון שאותם האנשים עובדים גם במוסכים של צה"ל, איני מניח שהמצב שם שונה. ומדוע יהיה המג"ד שונה מאיש־המוסך, שלמד עימו באותה הכיתה?

זה מתחיל בבית־הספר. כמה מורות בארץ מקפידות בכיתה כ' על כך שהילדים יכתבו לאבא־אמא מיכתב נקי, מסודר, כשהתאריך מעליו והחתימה מתחתיו? (וכמה מיכתבים אנחנו מקבלים עד היום מידי מזכירות ומנהלים, שאינם נושאים שום תאריך בכלל!)

גידעון סאמט אומר דברים רומים, בצורה קצת שונה. הוא טוען שהישראלי יכול להצטיין בשטח שבו כפויים עליו כללים נוק־שים ובלתי־משתנים (ביצוע של מוסיקה קלאסית, למשל) או שאין בו שום כללים בכלל (כגון שירה). אך בשטח שבו הכללים אינם נוקשים, אך חיוניים להצלחה, אין הוא מסוגל להגיע לשלמות. חסר התמריץ.

חוסר התמריץ, חוסר התשוקה להצטיינות, ההשלמה עם הבינוניות בכל השטחים — אלה הן צרות. הנובעות ממעמקי התודעה הלאומית. אין ספק שלמערכת־החינוך יש חלק גדול בכך. ההתחרות בבית־הספר חוסלה, מתוך הגזמה מטופשת של רעיון השוויוניות. האווירה הכללית בחברה הישראלית בוודאי תורמת לכך תרומה נכבדה.

תמיד שאלתי את עצמי איך יכלה פירנצה של הרנסאנס — עיירה בגודל של עפולה תחתית — להוליד בשניים־שלושה דורות תריסר גאונים, מגדולי כל התקופות. אחת התשובות היא, לדעתי, שכאשר יש גאון אחד, הוא קובע סטנדרטים לכל הבאים אחריו. הוא נותן דוגמה של הצטיינות ויוצר תשוקה להצטיינות. הוא גורם לכך שכל אחד בסביבתו רוצה יותר מעצמו ומאחרים.

בישראל קורה ההיפך. מי שמתאמץ הוא פרייר. אין בשביל מה. התהילה היא נחלת הבינוניים, אמני האינטריגה, בעלי הקשרים. קל להיות ילד־פלא, קל להיות מפורסם. וכסף מרוויחים מהעלמת־מס ובבורסה.

מי אצלנו יושב על הגב. במשך שבועות וחודשים, ויצייר כמו ידיו פרט אחרי פרט בציור־ענק על תיקרה של בניין, כמו מיכאל־אנג'לו בכנסיה הסיסטינית? כשביל מה? בלוטו אפשר להרוויח יותר, וביתר בקלות!

היכן הגיבורים כולם

את אמנון דנקנר מטרידה שאלה אחרת: מדוע זה אין בכל הסיפרות העברית החדשה אף גיבור אחד?

גיבור גדול, כמו רון קיחוט. או גיבור קטן, כמו רמפול. אבל גיבור שחשוב לך מה קורה עימו. שאתה שואל את עצמך איך היה הוא מתנהג במצב שנתקלתי בו? גיבור היכול לשמש כרגם לחיקוי.

עמדנו במסיבה, וגברת צעירה ונאה, מרצה לסיפרות, הכחישה את ההנחה. בקשנו ממנה להעלות בזכרונה אף גיבור אחד של רומן ישראלי, מישהו כמו רט באטלר או סקארלט או'הארה. שלא לדבר על ענקי הסיפרות.

הגברת חשבה וחשבה, ולא זכרה.

אז מהי הסיבה?

הסיבה היחידה שיכולתי להעלות על דעתי (אחרי כוסות

אחדות של קאמפארי) אינה מספקת, אך היה בה די כדי להעניק לדנקנר עווית של צחוק.

אמרתי: שום סופר עברי אינו מפרגן לגיבוריו.

אמא

חגגנו את יום־הולדתה ה־90 של אמי.

בדיירתה הקטנה של אחותי ישבה אמי, כשהיא מוקפת באוסף מישפחתי מגוון — בת ובן, נכדים, נינים וחימשים. היא מתקשה קצת בשמיעה ואינה מקפצת עוד על הגבעות, אך בפרינציפ אין היא אשה שונה מזו שהיתה, בגיל חמישים פלוס, רוכבת־הקטנוע הראשונה בחוצות תל־אביב.

לפני שנתיים נפלה במדרגות. הירך שלה נשברה ליד אגן־הירכיים. הרופאים הנידו בראשם ודיברו על גיל וכו'. כעבור ימים לא־רבים יצאה אמי מבית־החולים ועלתה במדרגות לדיירתה בקומה הרביעית.

כאשר ראיתי את הנין ששמו ארז, והחימשה, ששמה נחל, כשהם מקפצים עליה, חשבתי על מצב העולם כשהיתה אמי בת־גילם.

הוריי נישאו בשנת 1913, כשאמי היתה בת 18 ומשהו. העולם חי בשלום עמוק. שתי מילחמות־עולם נוראות היו חבויות בחיק העתיד. הכל היה מסודר, מאורגן ושליו, והיה נדמה שכך זה יימשך לנצח. כעבור שנה, כאשר נולדה יני, אחותי הבכורה, כבר היה העולם שרוי בתוהו־ובוהו, ומאות אלפים ניספו בטבח המטורף של מילחמת־העולם הראשונה.

אני־אמי נפטר כשהיתה ילדה קטנה, וסבתי גידלה את שתי בנותיה בעזרת קרובים. אמי היתה פקידת־בנק, וכך הכירה את אבי, שהיה בנקאי צעיר ומומחה לבורסה. לנשואיהם הם קיבלו, כמתנה, תעודה על נטיעת עץ בפלסטינה. אף אחד משניהם לא חלם שאי־פעם יראה את העץ הזה, ואת הארץ שבה ניטע, אם אכן ניטע.

אבי זכה למה שנקרא בגרמניה „חינוך הומאניסטי". כלומר: תחת ללמוד אנגלית וצרפתית, למד לאטינית ויוונית עתיקה, ידע בעל־פה את סיפרי הומרוס בשפת־המקור והאמין בכל האידיאלים הרמים של הגינות, יושר, אמת, חרות, שוות לכלל, כבוד אישי ועוד. לכן גם היה ציוני מנעוריו, כאשר הציונים היו קבוצת־שוליים, והיחס אליהם בקהילת יהודי גרמניה היה כאל חבורת אנשים ספק־מטורפים ספק־מגוחכים. זו אמרו כי „ציוני הוא יהודי שנותן כסף ליהודי שני כדי שזה יביא לפלסטינה יהודי שלישי." אבי קרא ספרים, חלש על כל הקלאסיקה הגרמנית והיה משוגע למוסיקה. זו ניגן על צ'לו. אמי, לעומת זאת, היתה אשה פראקטית מאוד, חיונית מאוד, ספורטאית. היא אהבה לרקוד, לעשות חיים, לשחות. לפי התמונות היתה יפה מאוד, גבוהת־קומה, בעלת עיניים כחולות ושיער שחור, שנערם על ראשה כמיגדל, באופנת הימים ההם.

לפני הנשואין, אילצה אמי את אבי ללמוד לשחק טניס, ואילו אמי למדה בעל־פה חלקים מהחלק הראשון של פאוסט של גתה. למחרת הנשואין הניח אבי את המחבט, ולא נגע בו עד יום מותו, ואילו אמי לא זכרה עוד אף שורה אחת של פאוסט.

מכיוון שאדם הוא תערובת של תכונות שעברו אליו מהוריו, בדרך של תורשה וחיקוי, הצירוף המיקרי של תכונות אלה מהווה את עיקר אופיו, כשם שצירוף של תכונות גופניות, שירש מהם, מהווה את פניו וגופו. אני מניח שכל אדם שואל את עצמו, מדי פעם: מה ירשתי מאבי ומה מאמי?

אבי היה אינטלקטואל באופיו, מרדן, כופר־בסמכות, איש של „דווקא", ללא־תקנה, מאמין בבני־אדם ובאנושות. שסבר כי חובתו היא לעשות למען הכל ולעזור לזולת. היה חבוי בו דון קיחוט. אך הוא היה גם ראגן, בעניינים גדולים וקטנים. הוא חשש תמיד לאחר לרכבת, והיה מן הראשונים שהבין כי גרמניה תהפוך גיהינום ליהודים. לכן אני חי.

אמי אינה אינטלקטואלית. היא מעשית. היא לא ידעה מהי דאגה ליום המחרת. אחרי כל מכה שהנחיתו עליה החיים הארוכים — מות אחי הבכור במילחמה, מות אבי, מות אחותי הבכורה — התאוששה כעבור זמן קצר והמשיכה בדרך. את התכונה הזאת ירשתי ממנה.

בגרמניה היינו אמידים. אבי עשה הון באינפלציה של 1923, שבה נולדתי, ואת הכישרון הזה לא ירשתי. עוזרת צמודה היתה בביתנו. אך אמי לא התבטלה. היא בישלה, כבשה ירקות, ניהלה את משק הבית, תפרה, רקמה, סרגה, ולפעמים עזרה לאבי במישרד שלו (אבי היה או כונס־נכסים, ובגלל יושרו האגדתי היה חביב על השופטים, שחילקו עבודות אלה). הבילויים היו תיאטרון ואופרה, ובימי א' רכבנו כולנו על אופניים ביער.

מדי פעם תקפה את אמי תשוקה לשינוי, ואז היו מזיזים את כל הרהיטים, צובעים, מדביקים טאפטים. אז היה אבי נעלם, וחוזר אחרי תום המלאכה, שעליה ניצחה אמי כאלופה בשדה־הקרב.

על העולם המסודר הזה ירדה כמהלומה החלטת אבי להגר לפלסטינה, מייד עם עלות היטלר לשילטון. מכרנו את הכל, מילאנו „ליפט" בספרים ובפסנתר, ובאנו לארץ שבה כל הכישו־רים וכל הניסיון וכל הידע של הורי היו שווים כקליפת־השום. אקלים אחר, שפה אחרת, תרבות אחרת, מינהגים אחרים. אבי היה אז בן 45, ואמי בת 39. אני הייתי ברייוז בן 10.

לאבי היה סרטיפיקאט (אשרת־הגירה) של „קאפיטליסט" — כלומר, הוא הביא ארצה אלף לירות אנגליות — סכום גדול בימים ההם, שהיה שווה למחירו של בית בן ארבע קומות ברחוב דיזנגוף. אבי האמין לכל אדם, ותוך שנה לא נותרה לנו אלא שארית ההון. אמי רכשה בה חנות־מכולת בשכונת פלורנטין ועבדה בה מהשכם בבוקר עד מאוחר בערב. אבי עזר לה, ואני הבאתי לחמניות טריות לדיירות של לקוחות לפני בית־הספר.

זה לא הצליח, והוריי פתחו מיכבסה ברחוב דיזנגוף. אמי עבדה כ־14 שעות ביום בגיהוץ כותנות, ואבי הביא את הכביסה על אופניים ללקוחות. אני ישנתי בין ערימות הכביסה המלוכלכת. היינו עניים מרודים, והתקיימנו בקושי.

אמא

אינני זוכר אף תלונה אחת מפי אמי במשך כל השנים הארוכות — כעשרים — שבהן עבדה כך, שיבעה ימים בשבוע, כשהמגהץ החם והבד בידה, בקיץ ובחורף. ואילו אבי, שגם הוא עבד עבודה גופנית מפרכת, כשהוא רוכב על אופניו, היה מאושר כפי שלא היה בגרמניה, כאשר ישב על כורסה לפני שולחן־הכתיבה.

הפיצויים מגרמניה הצילו את אמי מעבודת־פרך. אבי לא זכה בהם עוד. הוא נפטר — לדעתי מעבודה קשה — לפני שהגיעו. אמי התחילה בחיים חדשים, זו הפעם השלישית בחייה, בחברת בעל חדש. שגם הוא נפטר בינתיים. עכשיו היא חיה כפנסיונרית אצל אחותי. היא קוראת ספרים גרמניים על אהבה וכיוצא בזה, משחקת בריידג' ומשתעשעת עם נינים וחימשים.

שום דבר אינו מדאיג אותה.

ולכתבים אגיד אתמול...

אלוהים, הצל אותי מפני כתבי־טלוויזיה אמנותיים!

אני אדם פשוט. אני אוהב סיגנון פשוט. שידברו אליי בלשון עבר על דברים שקרו בעבר, בלשון הווה על מה שמתרחש בהווה ובלשון עתיד על מה שיקרה בעתיד.

איני יכול לסבול כתבים המדברים על צייר שנפטר בשיבה טובה לפני 30 שנה ומספרים ש„הוא עובר לצרפת ומצייר נוף הררי." אני יכול לסבול עוד פחות כתב המגלה לנו ש„פגשנו את השר בעת ביקור במיפעל בעפולה, יותר מאוחר הוא יאמר לנו שהמצב הכלכלי..."

אנא, כתבים יקרים (תרתי משמע): אולי תשאירו את הסיגנון האמנותי שלכם במחברות לסיפרות, ותדברו אלינו בשפת בני־אדם?

אנשים

מי מבקר את מנחם בגין, על מי מאיים רפול ומה ענו הסטודנטים לפרופסור אבנר שאקי

■ לרמטכ"ל לשעבר **רפאל** (״רפול״) **איתן** יש יחס מיוחד לעיתונאים ולהרלפות. הכתבים הפרלמנטריים אינם יכולים להי־רגע מהסיפור האחרון, הקשור ברפול ובעמית שלהם למיקצוע. **אמנון לוי**, כתב חדשות בכ־נסת ולשעבר הדובר של סיעת מפ״ם, פנה לח״כ התחיה, כשזה יצא מישיבת ועדת חוץ־וביטחון, ואמר לו שהוא שמע על כך שרפול הציע בוועדה כמה ה־צעות העוסקות בעניני חיסכון בצה״ל. רפול פנה בתרהמה ללוי: ״אך שמעת? הרי הדיונים בוו־עדה הם חסויים!״ ענה לו לוי: ״חסויים או לא חסויים — הרלי־פו לי.״ רפול לא התביישׁ: ״אמור לי מי הדליף לך?״ לוי הסביר שאין הוא מגלה מקורות מידע. רפול הטיל את הפצצה שהדהימה את כל מי שעמד בסביבה: ״אילו זה היה תלוי בי, הייתי מכניס אותך לחדר־חקירות ומוציא ממך בכוח מיהו המדליף.״

■ סדר יומו של ח״כ חרות **דן מרידור**, בכל יום שישי, הוא יוצא־דופן. מרידור מקפיד לבקר אליהם וביקש מה״בוחרים״ להת־עורר ולהשיב על שאלה. הסטר־דנטים המנמנמים הבחינו בט־עותו הפרוידיאנית של המרצה והשיבו לו: ״לא נוכל לענות על שאלתך, משום שאנו מהקולות הצפים.״

■ במילחמה הקרה המתנהלת בין תוכניות הסאטירה יתוש בראש של גלי צה״ל, ומשיכת יתר בקול ישראל, ניצחה בשלב הנוכחי התחנה הצבאית. בהק־לטה האחרונה של יתוש בראש בבית האדום במוצא, ניגש **חיים** (״אלברט פרות״) **בנאי**, חבר מערכת משיכת יתר, למפיקה **בתיה שושני** וביקש בנוכחות שומעים רבים: ״קחי אותי לתוכנית שלך.״ שושני הסבירה, שהצוות שלה מגובש ואין מקום להרחבה. אבל בנאי החליט, בכל זאת, שלא להמשיך ולהופיע במשיכת יתר. בתוכ־נית האחרונה נעדר שמו ממנה.

■ **דני שלם**, המפיק את הופעותיו של **אורי גלר** בארץ, ביקש מאיש יחסי הציבור שלו ברצינות להישאר כאן זמן רב, לצאת מישראל להופעות בחו״ל ולחזור אליה.

■ ח״כ חרות **יורם אריזור** רי הוועד־המנהל, העיתונאי **נתן ברון** ועמיתו, ראש המועצה המקומית מיגדל־העמק, **שאול עמור**, נושא השיחה בשני השו־לחנות וביניהם היו המועמדים לתפקיד מנכ״ל הטלוויזיה, כמ־קומו של **טוביה סער**.

■ אדמון, שהוא יושב־ראש

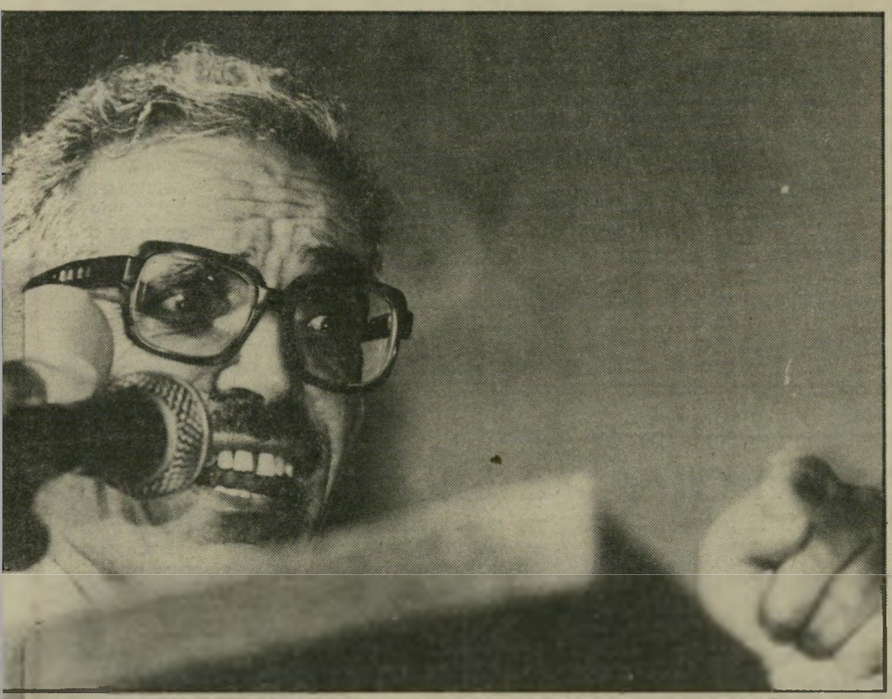

ישראל קיסר מזכ״ל ההסתדרות נושא נאום תקיף בישיבת מרכז מפ״ם. שהתכנסה בשבת בבוקר בתל־אביב. קיסר, ח״כ העבודה, פתח בדיברי־כיבושין, אך לקראת סוף נאומו הוא שינה את מראה פניו ואת תנועותיו, והחל תוקף בלשון מרוסנת את סגירותה של התנועה הקיבוצית. כאן סימנו לו שזמנו תם, ואז התבדח קיסר שהוא מכיר את השיטה: ״כאשר לא נעים לשמוע דיברי־ביקורת, מנסים לסתום את הפיות.״ בסיום נאומו, כשירד מהבימה, הבחין ששעונו נשאר על הדוכן.

אסף כרמון בנם בן ה־5 של זוג השחקנים יוסף כרמון ותמי אשל, בא עם אביו לטקס הענקת פרס כספי של 500 דולר של התיאטרון הקאמרי לשחקניו המצטיינים – ריבקה נוימן, יוסי גרבר וזהרירה חריפאי. הטקס נערך בפואייה של לישכת ראש־עיריית תל־אביב. האימונית שלובש אסף ניתנה לו במתנה על־ידי חריפאי, לכרמון ולאשל ילדה קטנה יותר, שירה.

רפי מטר כתב קול ישראל בצרפת, מנסה לראיין את ראש־הממשלה היהודי של צרפת, לורן פאביוס. מטר, צייר בוהמיין, שהחליף בתפקידו את גילעד שר, נהג לבוא לאירועים תיקשורתיים בלבוש זרוק, עד שהעירו לו שכך אין מופי־עים למסיבות־עיתונאים בפאריס. כשפגש בפאביוס, הוא היה לבוש היטב, וראש־הממשלה אף התעניין בצעיף של הכתב. מטר הסכים לתת לו אותו במתנה. אם הוא יתראיין אצלו. לבסוף לא הצליח מטר לראיין את ראש־הממשלה, אך פאביוס הבטיח לו שכאשר הוא יתראיין לעיתונות הישראלית, מטר יהיה הראשון שיראיין אותו.

את ראש־הממשלה הקודם, **מני חם בגין**, בניתו, והם משוחחים במשך שעתיים על עיתוני הש־בוע החולף.

■ ח״כ המפד״ל **אבנר שא־קי** הוא מרצה לדיני־אישות, מי־שפחה וירושה, בפקולטה למיש־פטים באוניברסיטת תל־אביב. השבוע הוא עמד כהרגלו ונשא לפני הסטודנטים עוד אחת מ־הרצאותיו המשעממות. הסטר־דנטים שישבו בשורה האחרונה נימנמו כהרגלם. שאקי פנה אל סקפטי לגבי גלר. אך הוא אמר השבוע בהמועדון, שהוא יתחיל להאמין בו אם גלר יצליח לנחש מה יש בתוך עיסקת החבילה.

■ תחביב לא ידוע של סגן שר־האוצר **עזרי אמוראי** הוא ארי־גת־שטיחים. בשיחה עם **יצ־חק ליבני** סיפר אמוראי שהוא משתמש בסיבים בעלי צבעים עדינים. אך, לדבריו, כשמביטים היטב בתוצר המוגמר, או נראית תמונה כוללת.

■ השדכנית **הלנה עמרם** לא נרגעה מניצחונה במישפט־הדיבה נגד הטלוויזיה הישר־אלית. היא אזרה אומץ ונפגשה עם **אריה דולצין**, יושב־ראש הנהלת ההסתדרות הציונית, והציע לו את שירותיה כעובדת הסוכנות־היהודית בניו־יורק, ב־ענייני עליית רווקים ורווקות לארץ.

■ עורך־הדין התל־אביבי **נחמן אמיתי**, הפעיל מאוד בענייני אתיקה מיקצועית, עלול למצוא את עצמו בעוד כמה חודשים במבוך מוסרי. אמיתי מייצג את עורך־הדין **אלכסנ־דר קוסטין**, החשוד בסידרת עבירות פליליות חמורות. אם יורשע קוסטין, הרי שלא יהיה מנוס מהעמדתו לדין מישמעתי לפני בית־הדין המישמעתי של לישכת עורכי־הדין בתל־אביב. יושב־ראש בית־הדין הוא אמיתי.

■ לבאי המיסעדה התל־אבי־בית טריאנה היה נראה באמצע השבוע שצמרת רשות־השידור עברה מירושלים לתל־אביב. ב־שולחן אחד ישבו איש הטלוויזיה **חיים יבין** וממלא־מקום יושב־ראש הוועד־המנהל, **דויד אד־מון**. בשולחן סמוך ישבו מנכ״ל הרשות, **אורי פורת**, ושני חב־

אלכס קוטאי בקשה יוצאת־דופן: שיחדל לעשות יחסי־ציבור לגלר. שלם חושש, שעד שגלר יתחיל בהופעותיו ישבע קהל הצופים מהפירסומים סביב גלר ויימנע מלבוא ולראות אותו בהופעה חיה.

■ גלר עצמו סירב לגור בסוויטה שייעדה לו הנהלת מלון הילטון. הוא העדיף להתגורר עם אשתו וילדיו בדירה הצנועה של הוריה בגיבעתיים, למרות ה־צפיפות הרבה בה. הוא שוקל

מועצת־המנהלים של חדשות הספורט, פירסם בשבוע שעבר טור אישי בעיתונו שקרא לאר־הדי מכבי תל־אביב בכדורסל לבוא בהמוניהם לעודד את הק־בוצה במישחקי גביע־אירופה. כשראה אחד מראשי ההתאחדות לכדורגל את טורו של אדמון, הוא ביקש ממנו שיפנה גם לאר־הדי הכדורגל, ויפציר בהם שלא יתנזרו מצפיה במיגרשים עצמם. אדמון נענה והשבוע הוא כתב על כך.

■ הבימאי **אורי ברבש** לא נח על זרי־הדפנה, בעיקבות הצלחת מאחורי הסורגים. הוא כבר מתחיל לעבוד על סירטו הבא, 1910, שעניינו יחסים בק־בוצת יהודים שבאו מאירופה ר־מתגוררים בקומונה. את התסריט יכתוב אחיו, **בני**, שאף כתב את התסריט לסרט המצליח הנוכחי.

■ העומס באולם הדיונים של שופט־התעבורה **יעקב דורון** היה ללא נשוא. השופט החליט להתגבר עליו בדרך מקורית. הוא קרא בשמות הנאשמים, העמידם בשורה, ובטון קשוח שאל נאשם אחרי נאשם: „מודה? לא מודה?" אחד הנאשמים הת־עקש שהוא לא עבר באור אדום. אמר לו דורון: „זה לא ייתכן. תודה." הנאשם נכנע.

■ השופט המחוזי **שאול אלוני** ידוע כאיש נמרץ, ה־מסיים במהירות־שיא מישפטים מסובכים. ההלצה הידועה ה־רווחת בין באי היכל־המישפט היא, כי עד השעה 10 בבוקר הוא מספיק לסיים את כל המישפטים שנקבעו לאותו היום. לעיתים הוא דן ב־40 עד 50 תיקים ביום.

■ השבוע הופיע לפני אלוני הפרקליט **זאב הרטבי**, שהגן על חברה שנדרשה לשלם מס־שבח מקרקעין. מולו התייצבה פרקליטת עיריית תל־אביב, **שרי אורן**. בעידוד השופט, הצליח הרטבי לקבל מועד מוק־דם לסיכומים, אך אורן הסבירה שהיא לא תוכל להספיק להביא את הסיכומים, כי יש שביתה בעיריה. הרטבי הציע לאורן שסיכומי העיריה נגד מרשתו יודפסו במישרדו, ובלבד שה־שופט אלוני יוכל לתת פסק־דין בהקדם.

■ בדיון הבא החליט אלוני לדחות מועד דיון, כי התיק לא היה מונח לפניו. הפרקליט **חיים שטנגר** ניסה לשכנעו לקיים את הדיון באותו היום בצהריים. אלוני לא נעתר. אמר לו שטנגר הרתי: „ידוע לי שאדוני מתחיל את יומו בשעה 6 בבוקר. אני מוכן להקדים את מועד שעת הנחת־תפילין ולבוא אליך." אלר־ני חיפש ביומנו מועד, אך זה לא נמצא. אמר אלוני לשטנגר: „א־דוני מוזמן לברוק את יומני. הכל מלא."

■ במיסדרונות הוועד־הפועל מחייכים כל אימת שחולפים שם מבקר ההסתדרות הקשיש **שלמה שטנגר** ואחיינו חיים ש־טנגר, היועץ המישפטי של סיעת הליכוד בהסתדרות. סיבת החיו־כים: המבקר איש המערך, חבר קיבוץ מעיין־ברוך, נוהג ללבוש חולצות בגוון התכלת, ואילו הפרקליט חובש הכיפה, איש־הליכוד, מעדיף חולצות בצבע הארום.

■ אחד משני המנהלים ה־אמנותיים החדשים של תיא־טרון חיפה, **יהושע סובול**, הנמצא עתה בברלין, מנצל את הזמן שם לסיום כתיבתו של מח־זה חדש, פרי־עטו, מגדה ודויד. הנושא — אהבה בין בחורה ערביה ובחור יהודי.

■ החצי השני של סובול בניהול, **גדליה בסר**, הוזמן במוצאי יום החמישי האחרון לפואייה של התיאטרון. שחקני ועובדי התיאטרון הריעו לו על כניסתו לתפקיד. אמרה לו אש־תו, השחקנית **ליאורה ריבלין**: „גדליה, קיבלת עכשיו ארבעה מסכים."

■ **מייק הולה**, לשעבר הכתב הפלילי של קול ישראל בתל־אביב, נשאל אם הוא העביר ליורשת שלו, **כרמלה מנשה**, את מקורותיו במישטרה ובעולם הפלילים. הולה, שיסקר עתה ענייני חקלאות, ענה: „הרבה מקורות כבר מתו, אחרים יושבים בכלא והשאר אינם מדברים מאז פרשת הציתותים ל**אסף חסין**. כרמלה תצטרך להסתדר לבדה."

■ השחקנית **גבי אלדור** ביימה את מופע להקת־הזמר התל־אביבים, שהופיעה השבוע בכבורה במוסיאון תל־אביב בערב שירי ססה ארגוב. שעה קלה לפני עליית המסך נקרעה שימלתה של אחת מנע־רות־המקהלה. אלדור תפסה יוז־מה, לקחה את הצעירה לביתה ובחרה לה, ממלתחתה שלה, חצאית מתאימה.

■ המיכתב שהגיע לבניין המיפלגה הליברלית בתל־אביב לא היה שיגרתי. הכותב, **עמי־קם שפירא**, מנכ"ל תה"ל, פנה למזכיר־המיפלגה וביקש למחוק את שמו מרשימת חבריה. שפירא ציין, שהוא נרשם למיפלגה אחרי שזכה במיכרז כעוזר לדובר המיפלגה, בראשית שנות ה־70, וכי הוא האמין באידיאולוגיה שלה. אחרי שנוכח לדעת ש־אידיאולוגיה לחוד ומציאות לחוד, החליט שאין לו מקום במיפלגה. שפירא שימש במשך שנים יועץ־תיקשורת ויועץ־סת־רים של **שימחה ארליך**. לפ־ני־כן הוא היה דובר עיריית תל־אביב.

פסוקי השבוע

● **שר־המדע גידעון פת**, על מחליפו: „חשבתי שיקח לאריאל שרון כמה חודשים להרוס את מישרד התעשיה והמיסחר, וזה לקח לו כמה שבועות."

● **שר־התיירות אבר־הם שריר**, על עמיתו יצחק מודעי: „הממשלה מכהנת כבר חודש וחצי, ואת שר־האוצר פגשתי רק בשירותים."

● **ח"כ העבודה אבא אבן**, על ח"כ התחיה רפאל („רפול") איתן: „לא כל מי שיש לו חצץ בפה הוא דמוסתנס."

● **ח"כ חד"ש צ'ארלי ביטון**, על הנ"ל: „הוא לא יודע שהוא טמבל?"

● **השר ללא תיק יגאל הורביץ**, על המצב הכלכלי: „אני כל־כך מבוהל, שאני לא עושה חשבון עם אף אחד."

● **ח"כ שינוי מרדכי וירשובסקי**: „מהממשלה ה־זאת אני לא רוצה לקבל אפילו כוס מים."

● **האסיר המשוחרר ע־מוס ברנס**, שהחליט להקריש את כל חייו לטיהור שמו: „אפילו שתבוא לי ברוק שילדס ותציע לי נישואין — אדחה אותה."

● **מנכ"ל רשות השי־דור לשעבר, יצחק ליבני**: „התחושה העיקרית בגיל 50 היא של יד שנקטעה וממשיכים ל־חוש אותה."

● **הבדרן מוטי גילעדי**, על השאלה מדוע אסור לשר בממשלה להשתתף כאורגיה: „כדי שיישאר לו כוח לדפוק את המדינה."

● **העיתונאי גד ליאור**, בתוכנית הסטירה משיכת יתר: „מס־ההכנסה העמידו נושה על הרגליים. עיקלו לו את האוטו."

אורנה פורת מנהלת התיאטרון לילדים ולנוער, מציגה לפני השחקן מיכאל ורשביאק את הקמיע שלה, העשוי כסף, ואילו הוא מציג לפניה את הקמיע שלו, העשוי זהב. השניים נפגשו במסיבה שערך התיאטרון הקאמרי אחרי בכורת ההצגה החדשה המוצגת בו מידה כנגד מידה, שבה משחק ורשביאק. כשעמדו השניים זה ליד זו ובחינו בתחביבם המשותף, הם החליפו חוויות.

דליה להב אשתו הישראלית של מפיק סרטים איטלקי שותה כוס וודקה בתפוזים, לכבוד השתתפות בעלה בהפקת הסרט הישראלי החדש בנות, ולכבודה שלה, כמי שמשתתפת בסרט. דליה באה לארץ שבוע אחרי תחילת הצילומים והספיקה להשתתף במסיבה לרגל פתיחתה מחדש של מיסעדה.

שפרירה זכאי מדובבת בלשון העברית לסרטים לועזיים, שבה מסיור בארץ מצריים כשרגלה נתונה בגבס. זכאי, ששברה את רגלה בטיול בין הפירמידות, הושפעה מאוד מהמסע ומתלאותיה בו: כשנשאלה מה אירע לה, היא הסבירה שזוהי קללת־הפרעונים.

מתנה כל בוקר..

רק צלצל 824261 שלוחה
540 ואנו נדאג לספק את
העיתון משך חודשיים
בשעות הבוקר 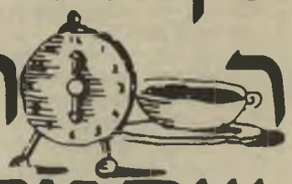 המוקדמות
לכתובת שתמסור לנו,
תמורת 8,280 שקל 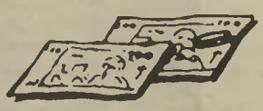 בלבד
(מחיר מוזל למתנה
במקום 17,560 שקל) עם
העיתון הראשון ישלח כרטיס
ברכה 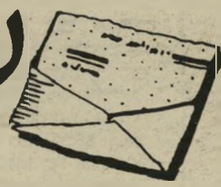 עם פרטי שולח השי.

• הארץ • הארץ • הארץ •

עריכת־דין — מיקצוע מסוכן

„מה קורה לאחרונה לעורכי־עורך־דין שהסתבך בפלילים?"

בשבוע שעבר נעצר עורך־הדין אלכסנדר קוסטין, בחשד כי היה מעורב בפרשת־מירמות של צעיר, שהונה מישפחה יהודית בהולנד, והוציא ממנה 300 אלף דולר. לדברי המישטרה, סייע עורך־הדין לצעיר לרמות את המישפחה כאשר אישר באוזניה את הסיפורים הכוזבים, תוך כדי חקירתו של עורך־הדין קוסטין, גילו החוקרים כי יתכן שעבר עבירות נוספות, ועזר לאדם להוציא דרכון חדש תמורת 6000 דולר. לפני כן נעצר עורך־הדין יעקב הלוי, בן למישפחת־מישפטנים מכובדת, בחשד כי זייף מיסמכים שונים ומכר קרקעות במירמה.

שלושה עורכי־דין נוספים מסובכים בפרשת אברהם ויזל, אישׁ־עסקים טי דחה בימים אלה את בקשת עיכוב ההליכים, ומישפטו של שפיגלר יתחיל בקרוב.

אחד המיקרים שזיעזעו את קהילת עורכי־הדין בתל־אביב היה המיקרה של עורך־הדין הוותיק והקשיש הוגו שיפטר. הגבר נמוך הקומה, יליד גרמניה, היה ידוע שנים רבות כעורך־דין מכובד וסולידי. לפני שנה נפטרה ישישה שהיתה לקוחה של שיפטר. בטרם נמסר דבר מותה לבנק, שבו היתה לה כספת, הלך לשם עורך־הדין, השתמש במפתח שהיה בידו, והוציא מהכספת מטבעות־זהב שהיו שייכות לזקנה.

בית־המישפט ששפט את שיפטר לא המעיט בערך המעשה ובמשמעותו לגבי עורך־דין, אך בגלל גילו ועברו הנקי הוא נידון למאסר על־תנאי בלבד.

מעורכי־דין נדרשת רמת מוסר סיפור ישן הוא על מריבה רבת שנים בין שני פרקליטים ותיקים בפרקליטות מחוז תל־אביב. לפני שנים פרש אחד מהם מהפרקליטות ופתח משרד עורכי־דין מצליח. זה שנשאר בפרקליטות לא יכול היה לפרגן לו על הצלחותיו. בכל פעם שמתפרסמת כתבה בעיתון כלשהו על מישפט שבו מופיע הפרקליט שפרש, מגיש הפרקליט שנותר בפרקליטות מיכתב תלונה ללישכת עורכי־הדין — הוא מאשים את יריבו בעשיית פירסומת אסורה לעצמו.

למרות שפרשת הסיכסוך הזה ידועה יפה מאוד לראשי לישכת עורכי־הדין, הם ממשיכים להתייחס בכובד ראש לתלונות אלה ואף מגישים בעקבותיהן קובלנות לבית־הדין המישמעתי.

לידי אבסורד הגיעו הדברים לפני זמן קצר, כאשר בהעולם הזה התפרסמה כתבה שסיפרה כי כאשר ישבה הכתבת במיזנון בית־המישפט, סיפר לה עורך־דין מסויים על מישפט מעניין הנערך בקומה הרביעית, שבו מופיע הפרקליט שפרש. הכתבת עלתה לקומה הרביעית. האזינה למישפט ואף כתבה עליו. למרות שהיה ברור מאוד מתוך הכתבה עצמה כי לפרקליט שפרש לא היתה כל יד בפירסום הכתבה, התלונן יריבו ללישכת עורכי־הדין ותבע שיעמידו אותו לדין על עשיית פירסום לעצמו.

בעיקבות התלונה נפתח תיק, והפרקליט, שעליו התלוננו, נחקר. הוא מסר את שמו של עורך־הדין ששוחח עם הכתבת במיזנון וסיפר לה על המישפט, אך אנשי לישכת עורכי־הדין לא הסתפקו גם בכך. „אולי היתה קנוניה בין עורך־הדין שהופיע בתיק ובין עורך־הדין שישב במיזנון ומסר על המישפט לכתבת," חשדו אנשי הלישכה. ובעניין זה השקיעו הרבה מרץ ועבודה.

סיפור מריבה נוסף קיים בין שני סניגורים ותיקים בתל־אביב. הקינאה והשינאה ביניהם התחילה לפני הרבה שנים, בגלל הבדלי־אופי והופעה בתיקים משותפים עבור נאשמים שונים. מזה שנים הפכה שינאתם לאגדה בין עורכי־הדין והעיתונאים. ידוע לכל, כי האחד אורב בפינה ומצפה לצעד בלתי־נכון של יריבו, כדי להתלונן נגדו בלישכת עורכי־הדין. ואומנם, גם כאן היתה הדרך הקלה להתלונן על כתבה שסיפרה על מישפט שבו הופיע האחר. למרות שהיתה זו כתבה קצרה ובלתי־חשובה, נטפל אליה המתלונן וביקש להעמיד את יריבו לדין, על עשיית פירסום לעצמו. לישכת עורכי־הדין הטרידה הרכב של שופטי בית־הדין, קובל מטעם הלישכה ואת כתב העיתון שבו

מרקליט קוסטין
סיפורים כוזבים

התפרסמה הכתבה. עורך־הדין זוכה.

אלה הם רק שני מיקרים קיצוניים המדגימים במה עוסק בית־הדין המישמעתי של לישכת עורכי־הדין בימים אלה.

מכור לצד השני

לפני שנים רבות היה מיקצוע עריכת־הדין מיקצוע מיוחס. רק מעטים היו מצליחים לעמוד בשנות־הלימודים הארוכות ובבחינות הקשות לקבלת רישיון. מיספרם של עורכי־הדין היהודים עם קום המדינה היה בקושי מאה. כיום מיספרם של עורכי־הדין עולה על רבבה, ומאות עורכי־דין חדשים נוספים בכל שנה. אומנם, אחת מההגבלות הקיימות על עורכי־דין לפני קבלת הרישיון היא כי יהיו ללא עבר פלילי, אולם מאחר שרבים מעורכי־הדין מקבלים את הרישיון בתחילת שנות העשרים לחייהם, הרי שמיגבלה זו איננה קשה כל־כך.

הציבור גם איננו יודע עד כמה מסוכן ומלא מלכודות הוא מיקצוע עריכת־הדין. עורכי־דין העוסקים בענייני פליליים חשופים לפרשות עבריניות ולאנשים העוסקים בעולם הפשע. הם יודעים על עבירות רבות שהמישטרה איננה יודעת עליהן, מפי לקוחותיהם. לעיתים מתייעצים איתם הלקוחות על עבירות שעברו או שהם שהונה, סחט ואיים על הקבלן אהרון גיבור, מי שהיה עד־המדינה במישפטו של הח"כ לשעבר יעקב רכטמן. שניים מעורכי־הדין המעורבים בפרשה, דן כוכבי ועמיחי סגל, הודו באשמתם. סגל הודה בכמה אישומים, ונידון למאסר של שישה חדשים. הוא גם הושעה מלישכת עורכי־הדין למשך חמש שנים. עורך־הדין השני בפרשה, כוכבי, שהודה גם הוא בעבירות שונות, הפך לעד מדינה, ועל כן זכה בחסינות מתביעות פליליות. בבית־המישפט התברר כי למרות שהודה בקשירת קשר לעיסקה נגד לקוחו, הקבלן גיבור, לא פתחה לישכת עורכי־הדין כל חקירה נגדו, הוא לא הושעה, והוא יכול להמשיך לעסוק במיקצוע עריכת־הדין ללא כל הפרעה.

קנוניה במיזנון?

עורך־הדין השלישי המעורב ב־פרשת ויזל הוא שמואל שפיגלר מנתניה. שפיגלר היה עורך־הדין של הבנק הבינלאומי הראשון בנתניה, ולדיברי כתב־האישום הטיל על גיבור במירמה לשלם סכום כפול מהחוב שחב מיפעלו לבנק. מחצית הסכום העודפת (175 אלף שקל בשנת 1982) התחלקה בין עורכי־הדין סגל, שפיגלר ובין ויזל עצמו.

שפיגלר כופר באשמתו ואף פנה ליועץ־המישפטי כדי שיעכב את ההליכים המישפטיים נגדו. היועץ־המישפטי והתנהגות גבוהה יותר מזו של אזרח רגיל. לשם כך יש בית־דין מישמעתי מיוחד בלישכת עורכי־הדין, האמור לשמור על רמת המיקצוע. ואומנם, בית־הדין המישמעתי עמוס עבודה.

אך מי שמכיר עורכי־דין יודע היטב, כי כמו במיקצועות אחרים, יש גם במיקצוע זה קינאות ושינאות המתמשכות שנים רבות.

מרקליט ליבאי
„לשנות את התקנות!"

הם עלולים להסתבך ברמאויות ובמעילה — פושעים פליליים עלולים לסבך אותם בזדון ובכוונה — הפיתויים רובצים לפיתחם — ואם יינצלו מכל אלה, עלולים מתחרים קנאיים לתבוע אותם לדין בלישכה, בהאשמה מגוחכת של פירסום עצמי

(המשך בעמוד 34)

אייק אהרונוביץ:

„מעולם לא זרקתי נוסע סמוי לים!"

השבוע עמד בסימן זעזוע קשה בגלל השלכת נוסע סמוי מאוניה ישראלית. מעשה שהיה לפני יותר משנתיים. ורק עכשיו הגיע לידיעת הציבור. שאלתי את אייק אהרונוביץ, רב־חובל ותיק, שהביא ארצה את האוניה „אכסודוס", ומי שהיה מהוגי הרעיון של אוניה־קיבוץ, מה דעתו על העניין.

זה לא נכון שאני הגיתי את הרעיון של אוניה־קיבוץ. אני הייתי בעד „ספנות עצמית". באו הקיבוצניקים ואמרתי „אודרובו!" ועכשיו את רוצה לדעת בקשר לכושי.

● **בן.**

אני לא הבנתי עד הסוף מה קרה, ואני בטוח שגם את לא יודעת את הכל. אבל, כמובן, זה נראה לי גרוע מאוד.

● **האם יש איזה נוהל לגבי נוסעים סמויים?**

נוהל זה דבר שכל רשות וכל ארץ קובעים לעצמן.

● **טוב, אז מה החוק לאוניות ישראליות בעניין זה?**

חוק, שמוק. תשאלי מה צריך לעשות.

● **מה צריך לעשות?**

לדעתי, צריך להחזיק אותו על האוניה עד שהארץ, שממנה הוא בא, תקבל אותו בחזרה.

● **בקאריירה שלך, היו לך נוסעים סמויים?**

היו לי כמה. אף אחד מהם לא זרקתי לים. במיוחד אני זוכר אחד מסיירה־ליאונה, שבמשך הזמן קיבל את השם פינקלשטיין, והוא ישב על האוניה הרבה מאוד זמן, אכל ושתה ועבד קשה.

● **מה קרה בסופו?**

אני לא יודע. אני ירדתי מהים לפניו.

ישראלה שטיר:

„מצבנו הכלכלי יהיה נפלא בשנת 1985!"

לא הטרדתי אתכם בעניין כינוס העתידנים, שנערך בתל־אביב לפני ימים אחדים. נתתי לאסטרולוגים ול־פארא־פסיכולוגים ולשאר העתידנים להציג את התי־אוריות שלהם האחד לפני השני, ורק ביקשתי שיתקשרו אליי כשיהיה להם איזה תחלס לספר. ישראלה שטיר, מנהלת „צוות־שטיר", שאירגן את הכינוס, התקשרה וסיפרה לי מה צופנת לנו שנת 1985, לפי דעת העתידנים.

אז ככה. ממשלת האחדות הלאומית לא תחזיק מעמד. אחרי הקאדנציה של פרס יהיו בחירות חדשות.

● **כלומר, שמיר לא יהיה ראש־הממשלה?**

לא לפי הסכם הרוטציה, אולי אחרי הבחירות.

● **מה עם כלכלתנו?**

כאן יש הפתעה מאוד נעימה. המצב הכלכלי ישתפר תוך ארבעה־חמישה חודשים באופן כזה, שאף אחד לא מעז לחלום עליו. יהיה ממש טוב.

● **מה עם המצב הביטחוני?**

במשך שנת 1985 לא נצא מלבנון, והמצב הביטחוני יילך ויחמיר.

● **בקונגרס הקודם טענו המומחים שלך, שבשנת 1984 תהיה מילחמה עם סוריה. תודה לאל, הם טעו. האם הם העבירו את המילחמה לשנת 1985?**

נכון שהם טעו בשנה שעברה, ולכן הפעם הם לא רוצים לפרט. ובכל זאת הם ממשיכים לטעון שהמצב הביטחוני יילך ויחמיר.

● **מה עוד?**

בקיץ 1985 תהיה עליה גדולה מאוד מברית־המועצות.

דבר אחרון ומאוד מעודד הוא, שבמשך השנה צפויה המצאה מדעית ישראלית, שתהיה מהפך בקנה־מידה עולמי.

● **מרידור יאיר את כל ניו־יורק בנורה אחת, או משהו כזה?**

נחכה ונראה.

● **במה עתידנים חזו את הדברים שאמרת לי עכשיו?**

האמת היא, שרוב העתידנים לא התעסקו בכלל בישראל, אלא בעולם כולו. מי שעשה את התחזית לגבי ישראל היה הרצל לי־פשיץ, אבל כל האחרים הסכימו לדעתו.

● **לסיכום, תני איזו הפתעה לגבי העולם הגדול.**

רגן יהיה נשיא ארצות־הברית רק תקופת זמן קצרה.

אפי רז:

„אם הממשלה רוצה ללמוד — אז בבקשה!"

מצאתי עבורכם מוצג מוסיאוני של ממש. מנכ"ל סוכ־נות־הביטוח „צמרת" העלה את שכרם של עובדיו ב־10%. החל מחודש נובמבר. שאלתי את אפי זיו, המנכ"ל בן ה־37, האם זה טריק פירסומי או תוכנית כלכלית.

המצב הכלכלי השפיע גם עלינו, כמו על כולם. נאלצנו לפטר ארבעה אנשים, שעבדו בעבודות לא יצרניות. העבודה של הארבעה האלה מתחלקת עכשיו בין שאר העובדים. מלבד זאת, ברור לכל אחד מהעובדים שהוא יצטרך לעבוד הרבה יותר קשה מאשר בעבר, כדי להשיג עיסקות. וכדי לעודד אותם לעשות כך, וגם מתוך הידיעה שהיתה שחיקה אדירה במשכורות, העליתי את השכר של כל העובדים ב־10 אחוז, ואני לא חושב שאתחרט על כך.

● **שמעתי שבראש־השנה חילקת לעובדים בונוסים שמנים.**

כן, זה מגיע להם. הרווחנו היטב, וזה הרבה בזכותם. אז למה לא לתת בונוס, כדי שיראו שאני מעריך את עבודתם?

● **סיפרו לי גם, שמכרת את המכונית האמריקאית שלך וקנית מכונית קטנה יותר. כמה כסף זה יחסוך?**

אני לא יודע אם זה יחסוך בכלל, אבל אני חסיר גרול של הרוגמה האישית, ואם לי יהיה קצת פחות נוח, גם האחרים יקבלו בהבנה אי־נוחיות.

● **אתה מנסה לרמוז משהו לממשלת ישראל?**

לא עשיתי שום רבר כדי לרמוז משהו למישהו. אבל אם הם רוצים ללמוד — אז בבקשה!

הם אומרים... מה הן אומרות... מה הם אומרים... מה הן אומרות... מה הם

ציפורה ברון:

„עשרה אחוז מאזרחי ישראל הם נכים!"

אם תראו בקרוב מכונית מסוג „איירונסייד" נוסעת בכבישי תל־אביב, אל תחשבו שמצלמים את הסידרה בארץ. המכונית היא נסיון ראשון להסיע נכים שאין להם מכונית ושאינם יכולים להשתמש בתחבורה ציבורית. שאלתי את ציפורה ברון, יו"ר אירגון־הגג של הנכים, מה עשו האנשים האלה עד היום?

היו תקועים בבית. מדובר באנשים שהמכונית שלהם נמצאת, למשל, בתיקון שבוע־שבועיים, או כאלה שיש להם בעיה להשיג מונית.

● **מה זאת אומרת בעיה להשיג מונית?**

הרבה נהגי־מוניות לא ששים לקחת נכה בעל עגלה. צריך לעצור את המונית, לרדת מהאוטו, לעזור לנכה להיכנס, לקפל את הכיסא ולשים אותו בבגאז', שלא תמיד ריק. זו בעיה לנהג־מונית, והרבה מהם לא עוצרים.

● **כמה נכים יש בארץ?**

400 אלף נכים, שהם כ־10% מאזרחי המדינה. 32 אלף מהם הם נכי־צה"ל, והם לא שייכים אלינו.

● **מדוע ההסרידה הזאת?**

הם לא כל־כך צריכים אותנו. מצנם. מבחינת ההטבות, הרבה יותר טוב משלנו. כשמכונית של נכה־צה"ל מתקלקלת, בו ביום הוא מקבל מכונית חלופית. בהם מטפל מישרד־הביטחון ובנו מטפל הביטוח הלאומי, וזה סיפור לגמרי אחר. כי הם חוקקו חוקים מאוד משונים, שלא בדיוק עוזרים לנכים.

● **כמו מה, למשל?**

למשל, נכה שאינו מסוגל לנהוג בעצמו, זכאי לפטור של 75% מהמיסים. ובמכונית שלו זכאי לנהוג רק קרוב־משפחה אחד הגר בבית. כלומר, אם בן־המישפחה הזה חולה או לא נמצא בבית, אסור לאף אחר לנהוג את המכונית, והנכה נשאר בבית. אני רציתי בזמנו לשכור נהג בשכר, אבל הביטוח הלאומי לא מאשר לי זאת, כי הנהג אינו קרוב־מישפחה שלי ואינו גר בביתי.

● **לכמה אנשים תוכל המכונית החדישה הזאת לעזור?**

באזור תל־אביב גרים 35 אלף נכים. לא כולם זקוקים להסעה הזאת ולא כולם יבקשו אותה. אבל אדם יידע, שאם אין לו דרך להגיע למקום מסויים, הוא יוכל לטלפן אלינו ואנחנו נסיע אותו למחוז חפצו. ברור שמכונית אחת איננה מספיקה, אבל במשהו הרי צריך להתחיל.

● **מי יממן אתכם?**

עיריית תל־אביב ומר לובינסקי מפזו עזרו בקניית המכונית. אגד תורמת לנו שני נהגים ביום למשך שנה, ואת הדלק יממנו הנוסעים עצמם.

● **במה נסיעות ביום יוכל הרכב הזה לעשות, לפי דעתך?**

זה קשה להגיד. אבל אם חברת מוטורולה תיענה לפנייתנו ותתן לנו מכשיר־קשר, נוכל להכפיל את מיספר הנסיעות ביום, כי הנהג לא יצטרך לחזור כל פעם למרכז, לקבל הזמנה נוספת.

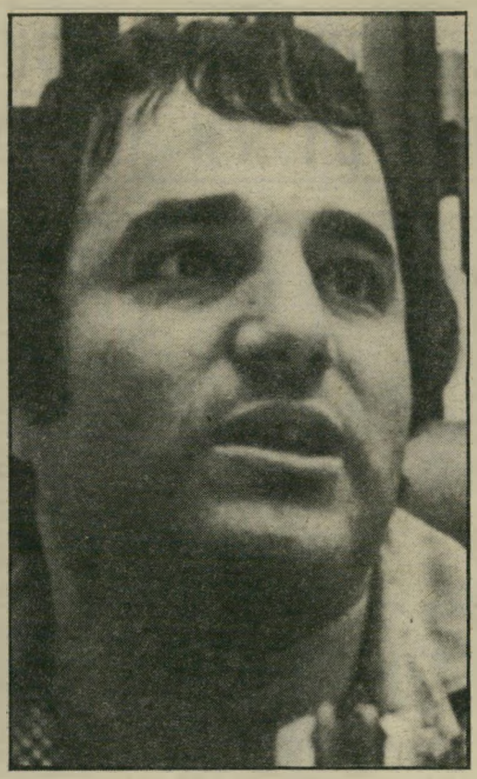

שלמה צח:

„חמש חברות־תקליטים מעוניינות בשיר של בועז!"

להצלחה יש לא רק הרבה אבות, אלא גם הרבה זוכים. בעיקבות הצלחתו הגדולה של הסרט „מאחורי הסורגים" הולך גם בועז שרעבי, מי ששר את השיר מתוך הסרט, „תנו לי יד", לפרוץ לו דרך. בימים אלה חזר ארצה אמרגנו של בועז שרעבי, שלמה צח, ובאמתחתו הרבה הצעות לקניית השיר של שרעבי. המושר באנגלית בשביל העולם הגדול. שאלתי את שלמה צח: של מי היה ההימור הטוב על השיר הזה?

זה סיפור ארוך. השיר נכתב על־ידי שימרית אור ונורית הירש עבור עופרה חזה. היא החליטה שלא להקליט אותו והוא עבר לאפי בן־ישראל, שמשום מה גם היא לא השתמשה בו. הוא עבר לאילנה אביטן וממנה לאילנית, שגם מתקליטה האחרון השיר התחלק איכשהו.

אז בא בועז שרעבי, נדלק על השיר והציע אותו למפיקי הסרט, שקיבלו אותו בשימחה.

● **מי מתעניין בשיר הזה בחו"ל?**

חמש חברות־תקליטים מעוניינות בזכויות. עכשיו הבעיה שלנו היא להחליט אם למכור לחוד בכל ארץ לחברה אחרת או למכור לחברה עולמית אחת. שתפיץ את השיר בדרך שלה.

● **מה ייצא לבועז שרעבי מהעיסקה הזאת, מלבד כסף?**

אם התקליט יצליח וימכרו ממנו מאה אלף עותקים, יוחתם בועז על חוזה לשלוש שנים, תוך הבטחה להוציא לו אלבום כל שנה.

● **ומה ייצא לך?**

הרבה נחת והרבה כסף.

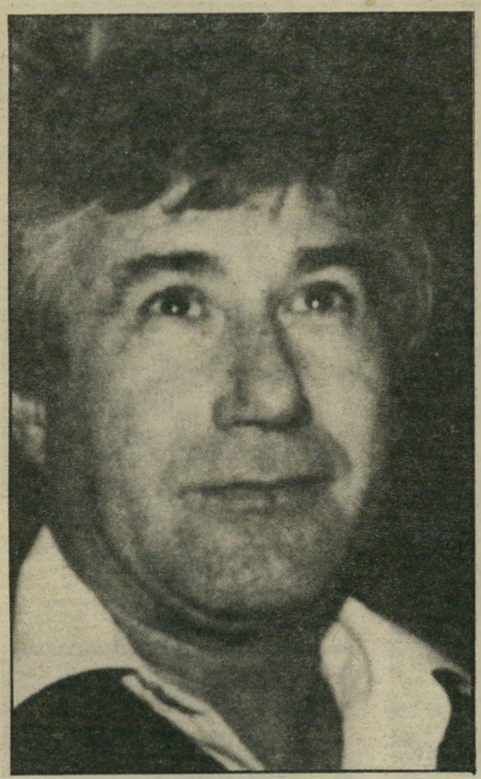

אהוד מנור:

„אני מוסר שיר, אחרי שהתעייפתי ממנו!"

בימים אלה יצא לאור סיפרו השני של אהוד מנור, „יליד הארץ". פתחתי את הספר וראיתי שאת רוב השירים אני מכירה מהרדיו ומתקליטים. שאלתי את אהוד מנור אם הוצאת ספר כזה היא מעין סיכום־ביניים בשבילו, או שיש אנשים הנוהגים לקנות סיפרי־שירה שהם כבר מכירים.

גם אני שאלתי את עצמי את השאלה הזאת הרבה פעמים, ולכן גם לא נעניתי במשך שנים ארוכות, להצעות להוציא ספר. מסתבר, שיש שוק גדול בארץ לסיפרי־פיזמונים. אנשים אמרו לי שהם אוהבים לראות את המילים מודפסות, כי לפעמים הן הולכות לאיבוד בגלל המנגינה.

● **אתה מדבר על פיזמונים, ועל הספר שלך כתוב „שירים". מה ההבדל, לדעתך?**

אני לא חושב שיש הבדל. כל העולם קורא לזה פיזמונים, אז גם אני נדבקתי. הספר הוא ספר־שירים, ללא המנגינות שלהם.

● **כשאתה מוסר שיר שלך לביצוע של זמר, אין לך הרגשה של סרידה ממשהו יקר ואישי?**

זה נורא סכיזופרני. אני בדרך כלל מוסר שיר אחרי שביליתי איתו המון זמן ואני עייף ממנו, לכן יש איזו שימחה שהשיר עוזב אותך. אחר־כך, כמובן, יש החוויה השניה, כשאתה שומע את השיר ברדיו. אם זה יצא טוב, מייד אני מרגיש שזה הפסיק להיות השיר שלי. ואם זה יצא לא טוב, אני מתחיל להסמיק ולהזיע, ולקוות שכל קרוביי וידידיי לא שמעו אותו.

● **מה קורה לך יותר?**

אני יותר מזיע. אבל אני שמח שההזעות שלי הן לא בהכרח הזעות של אחרים.

● **רק לפני זמן קצר יצא סיפרך הראשון, „לא דיברנו עוד על אהבה", וכבר ספר שני?**

כשהתחלנו לדבר על הוצאת ספר, הבאתי את כל השירים שכתבתי. כולם נדהמו מהכמות, וההלטנו לחלק את החומר לארבעה: שירי אהבה, שירי בנימינה, שירי ילדים ושירים מתורגמים.

● **אם כך, מחכים לנו עוד שני ספרים בקרוב.**

נכון. אבל לא לפני שבוע הספר העברי הבא.

● **אהוד, הצילומים בספר הם פרטיים ואישיים שלך. תמונות ילדות שלך, של המישפחה שלך ושל אחיך הצעיר, יהודה, שנפל, ושלו הקדשת את אחד משיריך הנפלאים ביותר. זאת לא חשיפה גדולה מדי?**

גם השירים עצמם הם חשיפה גדולה. נראה לי שהצילומים מצדיקים את הדפסת השירים — ולהיפך.

דניאלה שמי

ירדנה ארזי מספרת על פחדיה, על מילחמתה היומיומית לשמירה על הופעתה החיצונית, על אמונתה באלוהים ובעין הרע, על מאבקה על כך שיכירו בה כבן־אדם, ולא רק כאשה יפה ועל חלומותיה

„בגיל שלוש, כשלמדתי שהעוף שאני אוכלת עשה קודם קוקוריקו, הפכתי לצימחונית"

„אני מחלבטת אם ללכת גם השנה לחחרות קדם־אירוויזיון. אני יכולה להפוך לבדיחה של המדינה"

„אני אף פעם לא הולכת בדיזנגוף. אני תמיד הולכת בריימס או בדוב הוז כדי שלא יזהו אותי"

ראיינה שרית ישי

„גבר או אשה, שנראים טוב, עסוקים כל ימי חייהם בהחנצלות על הצורה החיצונית שלהם"

„אני יודעת שכשהטבע יעשה את שלו, וצורתי החיצונית תשתנה לרעה, אעבור משבר גדול"

„ברגע שהבנתי שהצורה החיצונית שלי מושכת תשומת־לב והיא חשובה, שמרתי עליה"

„מאחורי הופעתי העדינה יש גרעין נוקשה!"

יא זכתה בתואר זמרת השנה, שיריה מושמעים ללא הרף ברדיו, היא מופיעה בטלוויזיה, היא מופיעה באולמות, היא הצליחה. אם מישהו חושב שזה בא לה בקלות, אינו אלא טועה. 15 שנים נמצאת ירדנה ארזי בשטח. שונל ותיק" היא מכנה את עצמה, ובצדק. מאחורי המראה השבריריי והעדינות מסתתר, כך יודע כל מי שמכיר אותה, גרעין קשה.

זמרות באו, זמרות הלכו, עלו וירדו – וירדנה ארזי לעולם נשארה. על תקן של זמרת מפורסמת. מעולם לא היתה סטאר בקנה מידה שהיא מצויה בו היום. אך תמיד היתה מפורסמת. ידועה ופופולארית. עוד בלהקת־הנח"ל היא גנבה את ההצגה מכל הבנות, כשמצלמות הטלוויזיה התמקדו על שתי צמותיה השחורות, שתי גומות־החן שלה ועיניה המלוכסנות. אחר־כך, במיסגרת שוקולד מנטה מסטיק, היא היתה הכוכבת הבלתי־מעורערת של שלישיית הבנות, שכללה חוץ ממנה את לאה לופטין ורותי הולצמן.

השיא בקאריירה שלה היה כשהיא הינ־חתה את תחרות האירוויזיון. אחר כך הזמינו אותה להופעות ולהקלטות בגרמניה. ירדנה חלמה לכבוש את העולם. אבל העולם היה גדול ורחוק מהבית. והיא, שמעולם לא דחפה את עצמה אם מישהו לא עזר לה לעשות את זה, חזרה הביתה כשהיא מחפ־שת כיוון, לא יודעת מי ומה.

היא התגרשה מאלוף נעוריה, עמוס טל־שיר, שהיה מפקדה בלהקת־הנח"ל. אחרי שנים ארוכות של נישואין, שהתפתחו לגירושין ידידותיים. בסוף שנות נישואיהם היתה מעורבת בפרשיית־אהבה בלתי־אפ־שרית, שהביאה אותה למצב שבו ניסתה לשים קץ לחייה. במבט מפוכח של עשר שנים לאחור היא יודעת שכיום זה לא יכול היה לקרות לה. היא מייחסת את הפרשה ההיא – שעליה אינה מוכנה להרחיב את הדיבור, כדי שלא לפגוע במעורבים אחרים – לבעיית גיל־ההתבגרות ולבעיות של משבר־אמון בעצמה.

מאחוריה ניצבות מזה שש וחצי שנים

ירדנה ארזי בארבע פוזות

"אני יודעת שיום אחד אחדל להיות יפה, וזה מפחיד אותי!"

כתפיו הרחבות של נתן תומר, מי שהיה חברה לחיים והפך בשנה האחרונה לבעלה החוקי. "נתן," היא אומרת לא פעם ולא פעמיים במהלך שיחתנו, "הוא הכח הדוחף שמאחוריי." אם כי גם לירדנה וגם לי ברור, שאלמלא היה לה מה שיש לה, שום בולדוזר לא היה מצליח להזיז אותה יותר מקילומטר אחד.

מסלול הריצה שלה ארוך הרבה יותר מאשר קילומטר אחד. היא רצה כיום למרחקים ארוכים, אחרי ששינתה לחלוטין את סיגנון שירתה, ותפסה כיוון ברור.

מי שמכיר את ירדנה מקרוב יודע עד כמה הופעתה החיצונית חשובה לה. היא אומרת שבשנים האחרונות היא מקדישה לעניין זה פחות זמן מבעבר. בתחילה הקאריירה שלה נבנתה על הופעתה החיצונית. אחר־כך היתה עסוקה במשך שנים בהתנצלויות על המראה המוצלח שלה ובנסיונות להוכיח שחוץ מיופי יש בה עוד משהו.

דומה שהיא הצליחה להוכיח זאת. ירדנה ארזי היא אשה מקסימה, פתוחה, חמה, ידידותית. היא חיה בעניינות. אותה לא תראו במסיבות של הפתיחות והסגירות. רק במסיבה של חברים.

יש לה חוג ידידים מצומצם, שהיא קשורה אליו מאוד. עד היום היא שומרת על קשר הדוק עם רותי ולאה. בשבוע שעבר נפגשו לפגישת מחזור. לאה היא בחודשי הריון מתקדמים, לרותי כבר יש ילד ועוד אחד בדרך – ולירדנה יש חלומות להרחיב את המישפחה. שלושתן התבגרו, שלושתן בנו חיי־מישפחה מאושרים. ירדנה מרגישה כיום אדם שלם – גם נישואין מוצלחים, גם קאריירה. יחד עם זאת, היא תמיד נשארת עם הספק. מכיוון שהיא אדם ספקני מטיבעה, אינה מסתפקת במה שיש, רוצה יותר, שואלת שאלות ונוטה לדיכאונות כאשר הדברים לא ברורים ולא נהירים לה.

היא עשתה דרך ארוכה מאז שקולד מנטה מסטיק. היום היא משדרת דברים ברורים. הן בחייה הפרטיים והן בעבודה שהיא עושה. אחרי כל המאמצים שהשקיעה, אחרי כל מה שעברה, מגיע לה להיות זמרת־השנה, מגיע לה לקטוף את פירות עבודתה.

יחד עם זה, היא עומדת איתן בשתי רגליה על האדמה, יודעת טוב מאוד שבמיקצוע שלה היום היא למעלה, מחר תהיה למטה. איך היא תתנהג אם חלילה יסתובב הגלגל?

ירדנה מאמינה בעין הרע, ולכן מוטב אולי לא לדבר על הנושא הזה – רק להקיש בעץ, לנגוע בחמסה ולהאמין שהכל יכול לקרות בחיים.

■ ■ ■

● את כבר 15 שנים במיקצוע, זמן ארוך לכל הדיעות. במשך השנים היית תמיד מפורסמת, אך דומה שרק בשנה האחרונה הגעת למעמד של כוכב ממש.

את זה את אומרת. אני לא מרגישה כמו כוכב, אני לא לוקחת את עצמי כל־כך ברצינות. מיכתבי־המעריצים והיחס אליי יכלו אולי לשגע אותי, אבל תאמיני לי — זה נכנס לי באוזן אחת ויוצא מהשניה.

● אבל אדם במיקצועך חולם להגיע למצב שבו יהיה נערץ.

זה נכון, אבל אולי אני לא מתייחסת לזה ברצינות כדי להגן על עצמי.

גם לביקורת אני מתייחסת באותה הצורה. אני מניחה שאני פשוט שומרת על עצמי, שומרת על שפיות־דעתי. תארי לעצמך שאמין בכל מה שאומרים עליי: הרי אומרים שאני יפה ואומרים שאני נהדרת — ומצד שני אומרים שאני מטומטמת, בובה יפה וזה הכל. בן־אדם יכול להשתגע אם הוא מקשיב לדיבורים האלה. אז עשיתי עם עצמי שיחת־חברה ואמרתי: את לא מקשיבה להם. הם אומרים טוב או אומרים רע — את מקשיבה רק לעצמך.

זהו, כך אני מגינה על עצמי.

● את רוצה להגיד שהזוהר וההצלחה לא בילבלו אותך, אפילו לא קצת?

אף פעם לא.

● יש אנשים שזה עולה להם לראש.

תראי, את הבעייתיות את מביאה איתך מהבית. הבן־אדם סוחב את הבעיות שלו לכל מצב. את לא חייבת בהכרח לאבד את צלם־האנוש שלך, אם את מצליחה. אני מכירה אנשים מאוד מפורסמים, שמצליחים להחזיק בקאריירות לאורך שנים, וזה לא עלה להם לראש.

● מי, למשל?

יהורם גאון, חווה אלברשטיין, שושנה דמארי. הם לא באוויר, הם לא חיים את ההצלחה שלהם, הם אנשים שעובדים קשה והם יודעים שלכל דבר יש מחיר. הם מציאותיים.

אני לא מאמינה שאפשר להחזיק מעמד עם שיגעונות. ברגע שאתה מאמין שאתה הכי־גדול, אתה מאבד קשר עם המציאות. הולך לאיבוד וזו התחלת הסוף.

● את עושה רושם של אדם שביר, ובכל זאת החזקת מעמד 15 שנים. מה דוחף אותך?

יש בי הרבה ניגודים ויש לי בעיות. בגלל זה אני ממש סיבלת מהניגודים. מצד אחד אני בן־אדם עצל, ומצד שני אני בן־אדם שיש לו חלומות, ואני בן־אדם שרוצה להצליח. אבל כדי להצליח אני זקוקה לעזרה, אני לא מסוגלת לדחוף את עצמי. אני לא יוזמת, אני זקוקה לעזרה מאסיבית באירגון.

זה לא שאין לי רעיונות. יש לי רעיונות, אבל אני לא מסוגלת ליישם אותם, ולכן אני מעסיקה הרבה מאוד אנשים. יש מישרד־הפקות שמטפל בענייניי, יש לי גברי מזור, שהוא המנהל האישי שלי, ויש לי נתן, הבעל שלי, שעובד עם גברי. זהו. הרבה אנשים עובדים סביבי.

● בעלך הפסיק לעבוד במיקצועו. הוא עובד כעת רק בשבילך?

לא, מה פיתאום? לנתן יש מישרד להנדסה אזרחית. הוא מהנדס־תחבורה במקצועו. הוא יוצא מהבית ב־7 וחצי בבוקר וחוזר ב־8—9.

● מתי יש לו זמן לעבוד איתך?

הוא באמת נקרע, ובגלל זה הוא עובד יותר.

● במה מתבטאת המעורבות שלו בעבודה שלך?

אין דבר שהוא לא מעורב בו. זה התחיל מזה שהיה איכפת לו ממני, וזה התגלגל כמו כדור־שלג. כיום הוא מעורב בכל שלב של העבודה, אם זה בבחירת שירים וטקסטים, בחירת־תילבושות והפקת התקליטים שלי.

● הוא משקיע מכספו בהפקת תקליטיך?

מכספי. אנחנו זוג נשוי, לא? תראי, אני לא אוהבת לצבוע את הדברים בוורוד, אני אוהבת להגיד את האמת: הכסף הוא של שנינו, ואנחנו מחליטים ביחד מה לעשות איתו.

● הוא, בעצם, הכניס אותך לתלם מסויים. קודם נדמה היה שאין לך כיוון.

זה נכון. קודם הייתי עסוקה כל הזמן, אבל שום דבר ממשי לא קרה לקריירה שלי. העובדה שנבחרתי כזמרת־השנה זה לא קרה במיקרה, זה לא היה מזל — זה היה תוצאה של עבודה קשה, של הקלטות וחריש לעומק וברצינות, של הרבה זמן והרבה כסף. ועובדה שזה קרה רק עכשיו. עד שפגשתי את נתן, יריתי לכל הכיוונים, לא התמקדתי במטרה מסויימת. בעלי וגברי מזור טילטלו אותי טלטלה עזה ומיקדו אותי. מאוד איכפת להם ממני.

● היית מבוהלת?

אני שועל ותיק. מבוהלת ממה?

● מזה שמשקיעים בך כליכך הרבה ואולי לא תוכלי להחזיר?

מעניין שעכשיו, כשאת מדברת איתי, את מעלה בי את המחשבה הזו לראשונה. קודם בכלל לא חשבתי על זה. נתן וגברי הם כאילו חלק ממני, כולנו מצליחים ביחד וכולנו נכשלים ביחד.

■ ■ ■

● בואי נחזור קצת אל העבר.

העבר. העבר. למה אי־אפשר להניח לעבר? כל־כך הרבה אנשים מעורבים בעבר שלי, ולא תמיד נוח לי כעת לדבר עליהם, בטח לא לעיתון. למה לפגוע באנשים?

● נדבר על שלישיית "שוקולד־מנטה־מסטיק". הייתן שלוש בנות, את היית הסטאר. איך הסתדרתן ביניכן?

לא היתה קינאה. ומי אומר שהייתי הסטאר?

● למה להעמיד פנים?

אני לא מעמידה פנים. אני רוצה שיהיה ברור שאת אמרת שהייתי הסטאר, לא אני. ממני לא תשמעי דבר כזה אף פעם.

תראי, זה היה קשה, באמת, ויכול להיות שמפני שלא רציתי לבלוט, כדי שלא לפגוע ברותי ובלאה, עשיתי טעויות. תמיד ניסיתי לטשטש את זה, רציתי רק שיהיה לי נעים מבחינה חברתית. הקאריירה לא עניינה אותי, רציתי שהחברות שלי תאהבנה אותי, ומאוד הפריע לי כשרצו אותי לבד. כשהיו מזמינים אותי לפסטיבלים כסולנית, זה הגיע למצב כזה שלא רציתי שרותי ולאה תדענה, כי לא רציתי שתבעסנה עליי. רציתי שהן תאהבנה אותי, שנהיה חברות טובות וששום דבר לא יקלקל לנו.

היום אני חושבת שזה היה טיפשי. אז לא הייתי מודעת לכוח שלי, לא היתה לי הערכה עצמית. לא החזקתי מעצמי בכלל. אני לא זוכרת על מה חשבתי אז, אני זוכרת איך הרגשתי. הרגשתי חלשה, לא הרגשתי שיש לנוכחות שלי ערך. ידעתי רק שאוהבים לצלם אותי, ולכן הקפדתי על הצורה החיצונית שלי.

● הצורה חיצונית שלך חשובה לך מאוד?

היום פחות. היום התעייפתי ואין לי סבלנות. כל ההתעסקות הזו בהופעה החיצונית משעממת אותי נורא. בעצם, זה תמיד שיעמם אותי. אני לא מהילדות שישבו שעות ליד המראה. אבל ברגע שהבנתי שהצורה החיצונית שלי מושכת תשומת־לב והיא חשובה, שמרתי עליה. זה הפך אצלי להרגל מותנה.

● מאפרות הטלוויזיה מספרות עליך שתענוג לאפר איתך. את מסוגלת לשבת שלוש שעות מול שולחן־האיפור ולהסקיד את סנייך בידי המאפרת.

נכון, זה חלק מהעבודה שלי. אני מאוד ממושמעת בעבודה, לא לוקחת שום דבר חפיף, וגם איפור לא עושה חפיף. אף פעם אני לא אבוא להתאפר רבע שעה לפני ההופעה. אני אבוא שעה קודם, ואקריש לזה את מלוא תשומת־הלב.

אני לא עושה שום דבר חפיף. גם קניות אני לא עושה חפיף, זה חלק ממרכיב כללי של האופי שלי. אני יודעת שאנשים אוהבים להיתפס לנקודות האלה אצלי, כי זה סנסציוני. אבל בסך־הכל זה לא סנסציוני. אני רוצה להיראות במיטבי, ואני עוברת קשה בשביל זה.

● זה נכון שאם נדמה לך שהשיער שלך לא מסודר — לא תצאי לרחוב?

כן. זה אצלי הרגל. אני לא חושבת על זה, זה נובע מהאישיות שלי.

● לא מספיק?

לא, לא. זה נובע מקריטריונים גבוהים שהעמדתי לעצמי. יש לי התכונה הזו לא רק לגבי ההופעה שלי, גם לגבי העבודה שלי. מעט מאוד דברים מספקים אותי. אני מגיעה להישגים, וזה לא מספיק לי. תאמיני לי, זה לא קל. זו טרגדיה. אני תמיד זקוקה לעוד ועוד.

כשגרתי בנאות־אפקה והייתי רואה את עקרות־הבית עם התינוקות שלהן, הייתי אומרת לעצמי: למה לי אין ראש כזה, למה זה לא עושה אותי מאושרת, למה אני לא רוצה להיות עקרת־בית כמוהן ולטייל עם התינוק שלי בשכונה ולהיות מבסוטה עד הגג? מה לעשות — אני רוצה כנראה את הירח, הגג לא מספיק לי.

● פעם נפגשנו ברחוב והיינו צריכות ללכת למקום מסויים. את ביקשת שנלך בדרך הזו ולא בדיזינגוף.

אני אף פעם לא הולכת בדיזינגוף, זה לא מפני שנראיתי לא טוב ביום ההוא. אני תמיד הולכת בריינס או בדב הוז. מה איתך — אני לא מסוגלת לעמוד בזה שמזהים אותי?

● מה את עושה כשאת נכנסת למונית?

עם נהג־טכסי זה בסדר, זו התמודדות של אחד לאחד ואני יושבת. ברחוב זה קשה.

● ועל הבימה?

שם כללי־המישחק הם אחרים, אין בעיה. אני מאוד משוחררת ופתוחה, יש הריחוק הזה בינך ובין הקהל. אבל ברחוב אין לי כלים להתמודד עם הקהל, אני לא יודעת מה לעשות כשפונים אליי. אם אני לא נחמדה — שונאים אותי. אם אני נחמדה — מטפסים עליי.

אני לא מסתדרת עם זה. עד היום לא למדתי להסתדר עם זה. אולי זה התחיל כשהייתי ילדה קטנה ואנשים היו מסתכלים עליי כי הייתי יפה

„כשאלכס גילעדי טילפן וביקש ממני להנחות את האירוויזיון, התפללתי לאלוהים שיקח ממני קללה זו. עברו עליי שלושה חודשים של גיהינום וירדו לי עשר שנים מהחיים. רק כשנדלקו האורות, הבנתי לנמרה והצלחתי את דני פאר בבלק־אאוט"

(המשך מעמוד 23)

והייתי ממש נכנסת לפחדים. עד היום זה מפחיד אותי. תמיד יש לי הרגשה שעיניים זה כמו ידיים. אני מתחילה לרעוד כשמסתכלים עליי, כאילו שנוגעים בי.

■ ■ ■

● נחזור להוסעתך החיצונית. בתקופה הראשונה של הקאריירה בנית את עצמך בעיקר על הוסעתך החיצונית.

הכל היה במיקרה. אולי זה היה כתוב בשמיים. במיקרה הטלוויזיה, שהיתה אז בחיתוליה, צילמה הופעה של להקת־הנח"ל. במיקרה המצלמה התלבשה עליי. כנראה שיש בי משהו.

אמא שלי מספרת, שכשהייתי בגנון הייתי נשכבת יום־יום על הריצפה בבכי, כי לא הסכמתי ללכת לגנון באותו הבגד יום אחרי יום. הייתי כזאת ילדה קוקטית. זה נבע ממני בצורה לא מודעת, לא כיוונתי את עצמי. זה שלט בי, לא אני שלטתי בזה.

● מה שלט בך?

ההופעה החיצונית שלי, החשיבות שהקדשתי לזה.

● והיום?

אני עושה את המינימום.

● מינימום?

לגבי הקריטריונים שלי זה מינימום. את חייבת להבין: בשבילי, לא לצאת מהבית בלי איפור, זה טבע שני. בשבילי, מובן מאליו לחפוף את השיער כל שלושה ימים. „לדפוק פאן" וללכת פעם בכמה חודשים לקוסמטיקאית. זה מובן מאליו, זה כמו לאכול.

■ ■ ■

● את בריאטה קבועה?

לא במיוחד, אבל אני מקשיבה למה שאני אוכלת. אני לא מתנפלת באופן היסטרי על אוכל, אני בן־אדם שמודע לעצמו. לפעמים זה גם מסרס אותי, אני יודעת.

● במובן זה שאת מונעת תענוגות מעצמך?

אני צימחונית מגיל 3. מהיום שהבנתי שהעוף שנותנים לי לאכול עשה פעם קוקוריקו, אני נגד לאכול בעלי־חיים. בכלל, בדיסנילנד הייתי מסתדרת הכי־טוב. החיים המציאותיים קשים לי. בעלי, נתן, הוא לא צימחוני, אז אני מבשלת בשר. מעולם לא טעמתי את מה שאני מבשלת, אבל אני מבשלת טוב.

בעניין מניעת התענוגות, יש כאלה שחושבים שכן, שאני מתנזרת. היינו עכשיו בטיול בצרפת. נתן נהנה מחוויות גסטרונומיות. אני אכלתי רק חסה ובגט. כי בכשר ובעגבניות אני לא נוגעת.

● גם עגבניות את לא אוכלת?

בחיים שלי לא אכלתי עגבניה. אני לא יודעת מה הטעם שלה.

● חשבת פעם מה יקרה כשהטבע יעשה את שלו וצורתך תשתנה לרעה?

בטח שחשבתי! אמרתי לך: אני בן־אדם שנטוע עם שתי רגליים על האדמה, אני לא מרחפת.

אני יודעת שאני אעבור משבר גדול. זה לא קל במיוחד לאשה שהתווית שלה היא של אשה יפה. דבר אחד אני מבטיחה לך: אני אלחם בזה. ועוד איך אלחם. אני מקווה שעד שזה „יקרה", ימצאו כל מיני פטנטים בלי ניתוחים — כי אני לא כל כך מאמינה בניתוחים האלה, הם לא עובדים לטווח רחוק.

זה נורא מפחיד. אבל מה אגיד לך? נגיע לנהר — ואחצה אותו. כרגע זה לא מטריד את מנוחתי. המצב הרי לא כל־כך גרוע, את לא חושבת?

● רחוק מלהיות גרוע.

אז זהו. אני יודעת שכשזה יגיע, זה יכאב לי מאוד ויטריד אותי מאוד.

● את מודעת לזה שחלק מהצלחה שלך מקורו בהוסעתך החיצונית.

זו עיסקת־חבילה. את לא יכולה לרתק קהל במשך שעה רק עם פרצוף יפה. העובדה שהשמשו בי הרבה פעמים כזמרת־אולפן, העובדה שהשירים שלי מושמעים ברדיו, אומרת את שלה.

גבר או אשה שנראים טוב עסוקים כל ימי־חייהם בלהתנצל על הצורה החיצונית שלהם. זו טרגדיה, באמת טרגדיה.

למי שלא מפרגן, תמיד נוח להגיד: היא הצליחה בגלל איך שהיא נראית!

תאמיני לי, מאחורי הצורה החיצונית שלי יש גרעין של ביטחון עצמי. אני לא תלויה בצורה החיצונית שלי, אני בטוחה ביכולתי, בכישרון שלי.

● התחושה הזו היא חדשה לגבייך, או שידעת אותה כל הזמן?

אם לא ידעתי אותה כל הזמן, זה מפני שהיתה לי הערכה עצמית נמוכה. אבל באיזשהו מקום היה לי הביטחון, וזה מה שהחזיק אותי. לא זה המקום להיכנס לעומק הדברים, זה מורכב מדי. אבל אני מוכנה להגיד לך במישפט אחד: אני תמיד ידעתי שבסוף האמת תצא לאור.

יותר מזה. אמרתי לך קודם, לא כל־כך איכפת לי מה חושבים עליי. גם המחמאות וגם ההשמצות עוברות דרכי. אני את האמת, לטוב ולרע, יודעת. לא כל־כך מזיז לי מה אנשים חושבים, כי בסופו של דבר אני עושה את מה שאני חושבת לנכון. כי נסענו לירושלים, לפגוש את אלכס. אמרתי לו שלא אוכל לעשות את זה, לא הבנתי מאיפה הוא היה כל־כך בטוח שאוכל להנחות. אמרתי לו: אלכס, זה יהיה שידור חי, זאת יכולה להיות פאשלה. והוא צעק עליי: „את תעשי את זה ותעשי את זה טוב!" ואני צעקתי לו בחזרה: מאיפה אתה יודע? והוא אמר: „אני יודע!"

הוא הדביק אותי בביטחון שלו. ובכל זאת, עד לתחרות עברו עליי שלושה חודשים של גיהינום.

„אני בן־אדם מאמין, בלי תופים ובלי מחולות. אני באה מבית חילוני. היו לי ויכוחים קשים עם אבי האתיאיסט, אבל אני נולדתי עם אמונה גדולה"

למדתי בעל־פה את הטקסט עם אמא שלי, שהיא צרפתיה משטראסבורג. וכך, מרוב פחד, הייתי מאוד מוכנה.

בערב התחרות שיקשקתי ורעדתי. אילו הייתי צריכה לחיות עד גיל 80, אני אחיה רק עד גיל 70, כי במעמד ההוא ירדו לי עשר שנים מהחיים.

אבל מה? איך שנדלקו האורות והתחיל השידור, נהייתי נמרה שאי־אפשר לתאר. דני פאר שכל הזמן התייחס לכל העסק בנון־שלאנטיות, חטף בלק־אאוט, ואני הוצאתי אותו מזה. ראיתי שהוא נתקע עם הטקסט, אז המשכתי לדבר.

אבל עד שעליתי לבימה, לא הייתי עם עצמי. הייתי סהרורית לחלוטין. אני זוכרת שהתפללתי לאלוהים: תעשה שזה לא יהיה השיא בקאריירה שלי. זה נורא להיות אחרי השיא.

■ ■ ■

● איזה עוד שיאים היו לך, לדעתך, בקאריירה?

להיות זמרת השנה זה שיא, לא?

● אמרת שאת לא לוקחת את זה ברצינות.

בוודאי שאני לא לוקחת את עצמי בעניין הזה ברצינות. אני יודעת שזה טריפ שיכול לחלוף מחר, אבל זה חשוב. השקעתי הרבה עבודה כדי להגיע למעמד הזה, אבל אני לא יוצאת בתופים ובמחולות. אני יודעת שבמיקצוע הזה הכל יכול להשתנות מחר.

● אני חושבת שזה שיא, לאור העובדה שתמיד היית מס' 2.

הייתי גם מס' 4 ו־5.

● נכון, אבל בשנים האחרונות יש איזו תחרות בינך ובין עוסרה חזה, ותמיד — מלבד השנה — יוצא שאת נמצאת אחריה, בהפרש מאוד קטן.

זה אף פעם לא הפריע לי. מעולם לא הרגשתי כמו מס' 2. נכון שבקדם־אירוויזיון מאוד התאכזבתי, אבל זה לא היה מפני שהייתי מס' 2.

זה בגלל שבהגיון אני לא תופסת את התחרות, אני לא מבינה אותה. אני יכולה להבין תחרות שבה אנשים רצים, ואת יכולה לראות מי חצה את הקו ראשון. אבל בשירים? מהם הקריטריונים?

לדעתי, תחרות לא שייכת למקצוע. עצם התחרות הוא מימצג נורא מעליב. מה קובע את המקום הראשון, מה? השימלה, המילים, הקצב, המוסיקה? אני לא יודעת. כל תחרות נראית לי כמו פאניקה שאי־אפשר לתאר. יש בזה משהו משפיל. ואני לא אוהבת להיות חלק מזה.

● אז למה את בכל זאת הולכת לתחרויות?

כי זה חשוב לקאריירה שלי. עובדה, שני הקדם־אירוויזיונים עשו לי שירות אדיר. שני השירים ששרתי העלו אותי על דרך־המלך.

● באיזה מידה הם יבלו להוריד אותך מדרך־המלך.

נכון, ולכן אני השנה מאוד מתלבטת. כמו שזה בונה, זה יכול להרוס. תראי מה קרה ללהקת סקסטה. זה יכול לקרות גם לי. אני יכולה להפוך לבדיחה של המדינה.

● לבדיחה של המדינה?

תארי לעצמך שאני אגיע עוד פעם למקום השני.

● את לא תגיעי למקום שני!

טפר־טפו, בלי עין הרע. כל המיקצוע הזה הוא הימור אחד גדול, ואני מטיבעי לא מהמרת.

● בואי נדבר על נושא בנאלי אך בלתי־נמנע: היחסים בינך לבין עוסרה חזה.

תשמעי, כל־כך הרבה פעמים שאלו אותי על היחסים עם עופרה חזה ועל התחרות בינינו, שאני מתחילה להאמין שאולי יש תחרות.

אבל ברצינות: אני לא חיה את זה, אני שקועה בעצמי ובענייניי, ואני לא חושבת שעופרה חזה עסוקה בזה. גם היא שקועה בענייניה.

● ובכל זאת, קשה להתעלם מכך ששתיכן מתחרות בשנים האחרונות על המקום הראשון.

גם עם אבי טולדאנו התחריתי על המקום הראשון.

● כן, אבל טולדאנו הוא גבר, ולא נחשב ליפהפיה.

את רוחפת אותי לפינה. תאמיני לי: כשעופרה ואני נפגשות, יש בינינו קליק טוב. בתחילת הקאריירה שלי היא היתה מתקשרת אליי, מבקשת עצות וגם מקבלת. אני מאוד מעריכה אותה.

יש לה בצלאל אלוני, שהוא מתנה שהלוואי שהיתה נופלת על כל אמן. אלוני הוא לוקסוס שאי־אפשר לתאר. הוא עושה בשבילה את כל העבודה בשטח, והוא עושה את זה שיגעון. יש קבלות לעבודה שלו.

עופרה חזה היא מוסד. מה זה מוסד? קונצרן: היא מוכרת תקליטים, מוכרת מוצרים, פופולאריות בצורה שאי־אפשר לתאר, והיא התחילה מכלום. באמת משום דבר. ולא רק זה, כל אמצעי־התיקשורת והטלוויזיה היו נגדה והיא יכלה להם. אני מאוד מעריכה אותה על זה.

● כשהיא הסטידה מולך בתחרות על התואר „זמרת־השנה", מה היתה התגובה שלך?

אני יכולה להגיד לך מה היתה התגובה שלי: הרמתי אליה טלפון ואמרתי לה שנה טובה.

● למה עשית את זה?

אנחנו די בסדר. שתינו מקליטות באותו האולפן. אפילו היינו צריכות להנחות ביחד את פסטיבל שירי־הילדים, שתינו נתנו את הסכמתנו, אלא שבגלל בעיות כספיות זה לא יצא לפועל. יש בינינו כימיה, אבל חבל על הדיבורים. ממילא אף אחד לא יאמין לי שאני מפרגנת לה.

אל תשכחי שאני לא נלחמתי על חיי כמוה, לא נאבקתי כמוה.

● לך ההצלחה באה יותר בקלות?

לא יודעת. גם אצלי הדברים באים קשה ולאט. אבל נכון שלא עברתי את שיבעת מדורי־הגיהינום שהיא עברה עם המימסד.

● אותך הטלוויזיה והעתונות מיד סינקו.

באישהו מקום כן. אבל ברדיו, למשל, לא הלך לי. מכרתי אימז', פרצוף, לא מכרתי זמרת. וכשהגיע זמן ההתמודדות ברדיו, זה לא עבר אצל עורכי־התוכניות.

היה לי משבר־אמינות עם הרדיו. הרגשתי שלא מחזיקים ממני. אני לא מאשימה אותם, הרי ירדתי לכל הכיוונים, לא התמקדתי בלהיות זמרת. הנחתי את האירוויזיון, הייתי נערת־שער, יצאתי להקלטות בגרמניה. הופעתי בתוכנית־ילדים

„כשזכיתי בתואר „זמרת השנה", ועופרה חזה הפסידה אותו, טילפנתי לה לאחל לה שנה טובה"

לטלוויזיה — אבל לא עשיתי שום דבר שיכול היה למכור אותי כזמרת.

לכן, כשעשיתי תקליט לבד, הוא לא הצליח, למרות שהשקעתי בו הרבה נשמה ונכסף. זה היה קשה מאוד, אבל עברתי את זה כמו שעוברים כאב־ראש. הלאה, הלאה, לחשוב על התקליט הבא!

ואז נכנס גברי מזור לתמונה, והסביר לי שאני צריכה להיות יותר תיקשורתית ולהופיע, להיות פחות שקועה בעצמי, לא כל־כך הזון כל הזמן.

● את טיפוס דיסרסיבי?

כן, בדרך־כלל אני דאוגרית, כואת שקועה במחשבות לא טובות, עגומות, שואלת מה ולמה ואיך. זה לא טוב לחשוב כל־כך הרבה. צריך לתפקד בלי לחשוב. יש לי נטיה לחשוב ולברור ולעשות עניין מכל דבר. בשבילי ללכת לקנות לחם זה מיבצע. הכל אצלי קשה. ככה אני.

● ובגלל זה קשה גם לאנשים סביבך?

כן, אבל הם נמצאים במצב של טייק־איט־

(המשך בעמוד 46)

ירדנה עם בעלה, נתן תומר
„הוא הכתפיים הרחבות שליי"

בתוך־תוכי ישנו איזה גרעין נוקשה. אחרת בכלל הייתי מתפרקת לחתיכות קטנות.

עצם העובדה שאני בשטח כל־כך הרבה שנים ועשיתי דברים גדולים, מוכיחה שאני לא בן־אדם חלש. אני הנחיתי את האירוויזיון בשידור חי לפני חמש מאות מיליון צופים בשפה הצרפתית. אני, שמעולם לא דיברתי קודם בעברית על הבימה. עשיתי את זה בשפה זרה בפעם הראשונה בחיי.

צריך איזה כוח בשביל לעשות דבר כזה. אני לא מכירה הרבה אנשים שהיו מסוגלים לזה. צדי צרפתי תמיד אומר לי, שאני הרבה יותר חזקה ממה שאני חושבת או ממה שאני מקרינה.

● כשעמדת על הבימה באירוויזיון, פחדת או שחשת ביטחון?

עובדה שעמדתי על הבימה, עובדה שעשיתי את זה ובהצלחה. זו היתה הברקה ריגעית של שי נשר, ממישרד־ההפקה שלי. הוא ידע שאני דוברת צרפתית, טילפן לאלכס גילעדי וסיפר לו. אלכס קפץ על המציאה. הוא התקשר אליי ושאל אותי אם אני מוכנה להנחות את האירוויזיון.

חשבתי שאני לא שומעת טוב. התחלתי לגמגם. כמו שגנגמרה השיחה — אני לא אשכח את זה בחיים שלי — שכבתי במיטה, כיסיתי את הראש בשמיכה והתפללתי לאלוהים שיקח ממני את הקללה הזאת. בחיים לא דברתי עברית על הבימה. שידור חי לחצי עולם בצרפתית — זה נראה לי גיהינום!

נתן עמד כמשקיף מהצד, משועשע. אבל גם הוא נדהם מגודל ההצעה.

הודעה חשובה

מה יש לכם לנסוע לניו־יורק כל הזמן? תל־אביב זה לא ניו־יורק? למה לא? היא לא תוססת? אין בה עשרות מופעי תרבות ובידור בלילה? אין בה שמונה מאות אלף מיסעדות? אין בה אמרי־קאים המסתובבים ברחובות במיכנסיים קצרים בתכלת ובוורוד? המיסחר בתל־אביב לא נעשה בדולארים? אמרתי לכם. ממש ניו־יורק. ולי, באופן אישי, יש הוכחה נוספת ורבת־ערך לקביעתי.

10 שנים אני גרה ברירה הקטנה שלי במרכז תל־אביב, ובמשך הזמן הזה פרצו לי לדירה ארבע פעמים. כמה אנשים שגרים בניו־יורק יכולים להתגאות בזה? בבקשה!

הפעם הרביעית היתה היום. פרצו את הדלת ושברו אותה לחתיכות, בשביל לקחת שעון ישן של בעלי ומצית שלי. באמת יופי! פתחו את כל המגירות, עשו בלגאן. פיזרו את כל הבגדים והספרים על הריצפה והמשיכו הלאה.

איזה עלבון. גנבים רציניים לא מתייחסים אליי בכלל. הם שולחים אליי את המתלמדים הכי־מטומטמים שלהם לחטט לי בבית. זה מפני שגנב עם קלאסה לא יעלה על דעתו שבבית כמו שלי הוא יכול למצוא משהו מלבד רהיטים ישנים. סנפרוסט בפריזר, כמה שמלות שכבר ממילא צרות עליי והמון גלויונות ישנים של העולם הזה. תגידו, גנבים טיפשיים. בשביל זה כדאי לכם לפרוץ?

לידיעת הסוריצים הנכבדים:

1. אין בבית שלי שום דבר בעל־ערך, כאשר המישפחה לא נמצאת בו.
2. שני הגנבים מפריצה ג' נתפשו על־ידי השוטרים על המדרגות, ולדברי השכנים חטפו מכות הגונות מאוד.
3. אתם לא חושבים שאני, את מיכסת הראיונות שלי עם שוטרים ומילוי טפסים על איך קוראים לאבא שלי ובאיזה ארץ נולדתי — כבר כיסיתי?
4. הפעם אני ממש מעוצבנת!

אזרחים הורסי אתא

מיסכנים החבר'ה מאתא. אין להם מושג איך זה נפל עליהם. ידוע שאנשים בצרה, הרבר היחידי שמנחם אותם זה לדעת איפה הם טעו, מה הם עשו לא בסדר.

אז תצטופפו על־ידי, אנשי אתא. והקשיבו טוב.

במישפחה שלנו יש תכונה שעוברת כבר כמה דורות, שכל מה שאנחנו נוגעים בו הופך לאוויר או. במיקרה הטוב ביותר. למים. זאת היא הסיבה שמעולם לא הצטרפנו לאיזה תוכנית־חיסכון, לא ניסינו לעשות עסקים ולא קנינו אף מניה אחת של אף חברה בעולם. לא שלא רצינו. פשוט התחשבנו באנשים מיסכנים אחרים ולא רצינו להרוס את עתידם. יפה, לא?

ואז יום אחד חגג בעלי יום־הולדת. קנו לו המון ספרים וקנו לו ארנק־עור וקנו לו חולצה יפה ו־13 בקבוקי אפטר־שייב (למרות שיש לו זקן והוא לא מתגלח). רק אח שלי לא ידע בשום אופן מה לקנות ליום־ההולדת של בעלי. אז הוא חשב וחשב, וכמה רחוק יכול אחי, שהוא מנהל בנק, לחשוב? הוא קנה לבעלי מתנה ליום־הולדתו מניה של אתא.

זה היה לפני שלוש שנים. אנחנו כבר באותו ערב ביכינו את אתא וידענו את מר גורלה שקרב ובא. כמובן, לא אמרנו אף מילה לאף אחר, כדי לא להוריד את המוראל של העם.

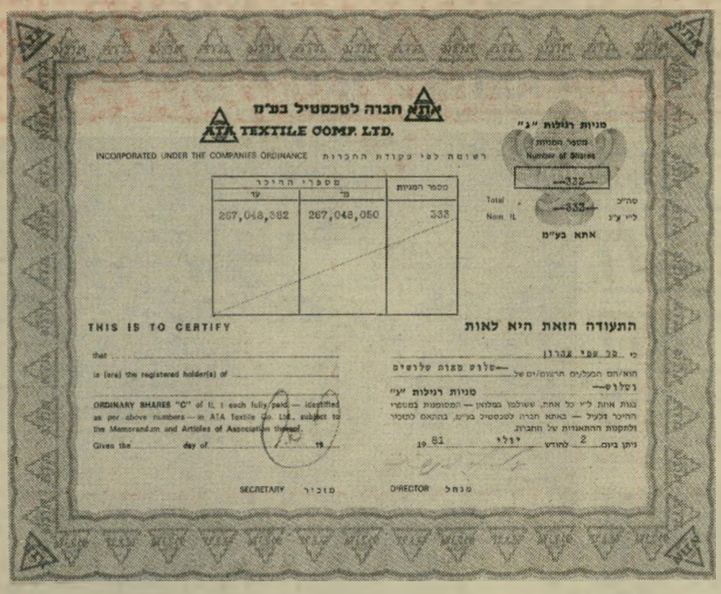

המניה המהודרת שכבה לה במגירה, ופעמיים בשנה היינו מקבלים בדואר חבילת־ספרים ענקית. בתוך הספרים היו כתובים אלפי מיספרים ואנחנו הבנו שאלה הם המאזנים של החברה, שפעמיים בשנה שולחים אותם לבעלי המניות. הרגשנו כל־כך חשובים. כשהיינו זורקים את הספרים לזבל, דאגנו קודם לעטוף אותם היטב בהרבה עיתונים, כדי שהשכנים לא יראו איזה בעלי־הון גרים בבית שלהם. מלבד המאזנים היינו מקבלים במשך השנה עוד כל מיני ניירות בלתי־מובנים וגם מניות־הטבה ושאר פיתקאות מצחיקות. צחקנו ובכינו כל פעם מחדש, כי ידענו שבגלל רשלנותו של אחי, הולכת פייפן חברה ותיקה בארץ, שמפרנסת הרבה מאוד בעלי־מישפחות.

סליחה אתא. זה לא בכוונה. סתם חוסר־מזל.

10 כרוביות? לא בעיה!

כבר ריברנו פעם על בעיית החברים המושבני־קים, המגדלים מזון בשרותיהם. כבר הזכרנו את העובדה שאצלם פחות מ־10 קילו של משהו זה לא נקרא לתת.

גם השבת חזרנו מהחברים שלנו, כשבבגאז' של האוטו שוכבים להם צפופים 10 ראשי כרוביות לבנה ויפהפיה. העלינו את הכרוביות לדירה בשתי נאגלות, ואז בעלי הסתכל עלי ואני עליו ופרצנו בצחוק. אחר־כך הוא הלך מהבית. לא. לא בגלל הכרוביות. סתם היו לו סידורים. התיישבתי מול השֶדֶה שעל השולחן וחשבתי מה לעשות. הפיתרון הקל ביותר היה, כמובן, לחלק כרוביות לכל שכן. אבל השכנים שלי לא כל־כך נחמדים וזה לא מגיע להם.

נזכרתי בשיר המפורסם „עשרה כושים קטנים", וחשבתי שהפיתרון הוא להרוג את זה שפכתי חצי כוס חומץ והשאר מים רותחים. שתי כפיות מלח וכמה גרגרי פילפל שחור גמרו את העניין. עכשיו סוגרים את מיכסה־הצינצנת ומחכים כמה ימים.

נשארו רק שתיים.

אחת פורקה לחתיכות קטנות־קטנות מאוד ובושלה בתוך שתי כוסות מים ושתי כוסות חלב. כשהעניין רתח, נוספו לו כף אבקת מרק־עוף, שלוש שיניי־שום מעוכים, וכפית קימל. כשהוגש המרק החם והטעים הזה בתוך הצלחות, קיבל כל

אחד קצת גבינה מגורדת, כדי שירגיש בעננים. נשארה רק כרובית אחת, ובגללה הייתם צריכים לקרוא את כל הסיפור הארוך הזה, מיסכנים שלי. אבל זה כדאי. הצלחה כזאת לא היתה לי מזמן במיטבח.

הקשיבו, הקשיבו!

הכרובית האחרונה חולקה לחתיכות (כ־20 מכרובית בינונית) ובעוד החתיכות חיות ונושמות הן נזרקו לתוך שמן עמוק ורותח. שבע דקות עשו אותה מטוגנת וציבעה חום בהיר. הכל נשלף מהשמן החם בעזרת כף מחוררת והועבר לקערת־סלט. שם נוספו לה מלח, פפריקה, שום כתוש ומיץ לימון, ועירבוב רציני. סלט משגע כזה יש רק במיסעדות המיזרחיות הכי־טובות ובבית שלי. לא. אני לא יודעת כמה זמן זה יכול להחזיק במקרר. בני ביתי לא נתנו לי אפשרות לברוק את העניין.

הכרוביות לפי הסדר. עד שלא תישאר מהן אחת. טוב, אז שלוש־ארבע — ולעבודה!

חמש הכרוביות הראשונות נוקו, רוחצו וחולקו לשישה חלקים. אחר־כך הן בושלו במים במשך 15 דקות, קוררו, הוכנסו לשקיות פלסטיק והלכו ליישון בפריזר, עד שיגיע יום גשום ולא יהיה אוכל בבית (מודעי, זה לא שום דבר אישי נגדך). נשארו רק חמש.

אחת חולקה לפלחים, נרחצה ונכנסה לשקית ניילון, כי במשך השבוע נאכל אותה חי עם איזה רוטב גבינה טוב.

נשארו רק ארבע.

אחת, גדולה במיוחד, בושלה עד שהיתה רכה ויחד עם ביצה אחת, שלוש כפות קמח, פילפל ומלח, הוכנסה למעבד־מזון. מה שיצא ממנו היתה עיסה סמיכה, שממנה טוגנו קציצות נפלאות.

נשארו רק שלוש.

אחת חולקה לפלחים, נרחצה והוכנסה לצינצנת־זכוכית יחד עם שני גזרים חתוכים. על שנמצא 200 מטר ממנו, ואמר לנו לבחור דג ולהביא אליו. הלכנו לצרפתי, בחרנו חצי קילו ברבונים. שילמנו 800 שקל וחזרנו ליוסי. בינתיים הוא שם על השולחן צלחת טהינה, צלחת חצילים מטוגנים, צלחת חמוצים מצויינים, צלחת של חריף וכמה פיתות חמות ושתי בירות, שמביני דבר אומרים שאין כמותן באיזור תל־אביב.

כמעט הצטערנו כבר על עניין הדגים. אבל הצער החזיק מעמד רק עד שראינו אותם: כאלה קטנים. מטוגנים ומגרים. התנפלנו עליהם וחי־סלנו את כל המגש בחמש דקות. שתי עדינות שכמונו.

עוד בירה אחת לשתינו הרסה אותנו לגמרי, והלכנו הביתה לישון.

אצל יוסי בשוק הפישפשים

בצהריים אחד הגענו. ענת הצלמת ואני. לשוק הפישפשים. נזכרתי במיסעדה הקטנה של יוסי, שכבר נהניתי בה פעמים אחדות, והלכנו אליו. שאלנו מה יש, ואחרי שהוא אמר שיש חומוס

וטחינה ושקשוקה ומרק וחצילים מטוגנים ושניצל — הסתכלנו לו ישר בעיניים ואמרנו שאנחנו רוצות דווקא דגים. חשבנו שאנחנו עושות בריחה יוצאת מהכלל, אבל את יוסי לא מפחידים. הוא שלח אותנו לצרפתי של הדגים.

אוכל טוב מאוד. שרות עם חיוך. כמו שרק בולגרי יכול לתת. המחיר: 3,700 שקל לשתינו. והאווירה? ממש משהו מהטרטים.

אז אם אתם בסביבה, תיכנסו ליוסי ברחוב רבי פנחס 13, שוק הפישפשים, ותמסרו ד"ש ממני.

בתו של הסופר נכנסת לנעלי אחת מגיבורות אביה ★ במועדון הוותיק כבר לא מאיימים להתאבד ★ הפלאפל היצוגי הוא דרום־אמריקאי

טליה שפירא השחקנית, שהחליטה להיות גם זמרת. בי־מים אלה עומד להופיע תקליט שכולו שלה. **בתצלום: טועמת פלאפל מתוצרת ישראל, במרכז החוויה הישראלית. במרכז יש מזוזה שהיא חזקה יותר מכל עין הרע – שלושה מטרים גובהה!**

הכל תוצרת הארץ

ב כניסה ליפו העתיקה הוקם מקום חדש מסוגו בארץ, המיועד לתיירים. בית־קפה, חנויות של תוצרת כחול־לבן, כלי קרמיקה, שטיחים ישראליים עבורת־יד, פירות טריים עם מדבקה של אלברט פירות, בנק לשירות הלקוחות — והכל תחת קורת גג אחת. זוהי החוויה הישראלית. באולם למטה מציגים סירטי תעמולה לתיירים, מראים להם צעירות משתד־פות בחופי־ישראל, ולא שוכחים גם את מילחמות ישראל.

מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, שנכח בפתיחה, כובר בפאלפל. הוא אכל בתיאבון ואמר למגאל, האיש שהכין את הפלאפל: „רואים שזה ישר־אלי אמיתי!" מגאל, שהוא עולה חדש מדרום־אמריקה, ענה לו: „לא, זה פלא־פל בסיגנון צ'ילה."

קרני פאר אשתו של המנחה מני פאר, מחכה כמו כולם להיכנס לסרט המוקרן במרכז החוויה הישראלית. **להקרנת הסרט משתמשים בחמש מקרנות בעת ובעונה אחת. יש גם מוסיקת רקע. היוצרים הם ישראלים, והכל מיועד לעשות רושם על תיירים תמימים.**

החזית

דורי בן־זאב הוא היה אחראי על הדיסקו הישראלי. הוא ירד מהבימה, שם נמצאה המערכת, השמיע את שירו של חיים משה לינדה והתחיל לרקוד כשכולם מצטרפים אליו. האנשים שנכחו באירוע חיסלו את כל הגבינות והיין מתוצרת הארץ.

בן נר ובת אדם

„ע תליה" הוא שמו של הסרט הישראלי החדש, שידובר בו הרבה בקרוב. הסרט מבוסס על סיפור שכתב הסופר והעיתונאי יצחק בן־נר.

את הסרט הספיקו כבר לראות אותם שהטריחו עצמם לפסטיבל חיפה, בת־חילת החודש שעבר.

לכל צופי הסרט ברור: את ההצגה גנבה גלי בן־נר, בתו של יצחק. גלי משחקת בתפקיד מרכזי בסרט. לצידה מופיעים מיכל בת־אדם, יפתח קצור ורן תורן.

השבוע חגגו את בכורת הסרט במלון אסטוריה בתל־אביב. גלי גנבה שוב את ההצגה. היא בת 19, חיילת, צמודה לחבר שלה, ינון. היא נענתה בשימחה לכל בקשות הצלמים, שהת־נפלו עליה.

אחרי ששתו פונץ, חיפשו האורחים קפה. להרגיע את ארי האלכוהול.

גלי בן־נר הצעירה היא שחקנית בסרט הישראלי החדש ע בתצלום: זוכה בחיבוק מאביה, יצחק בן־נר. מש השחקנית ובימאית־הקולנוע מיכל בת־אדם, עם כוס משקה. היא הגיעה בא למסיבה שנערכה לכבוד הסרט שבו היא משחקת בתפקיד אמה שב

של „אריאנה"

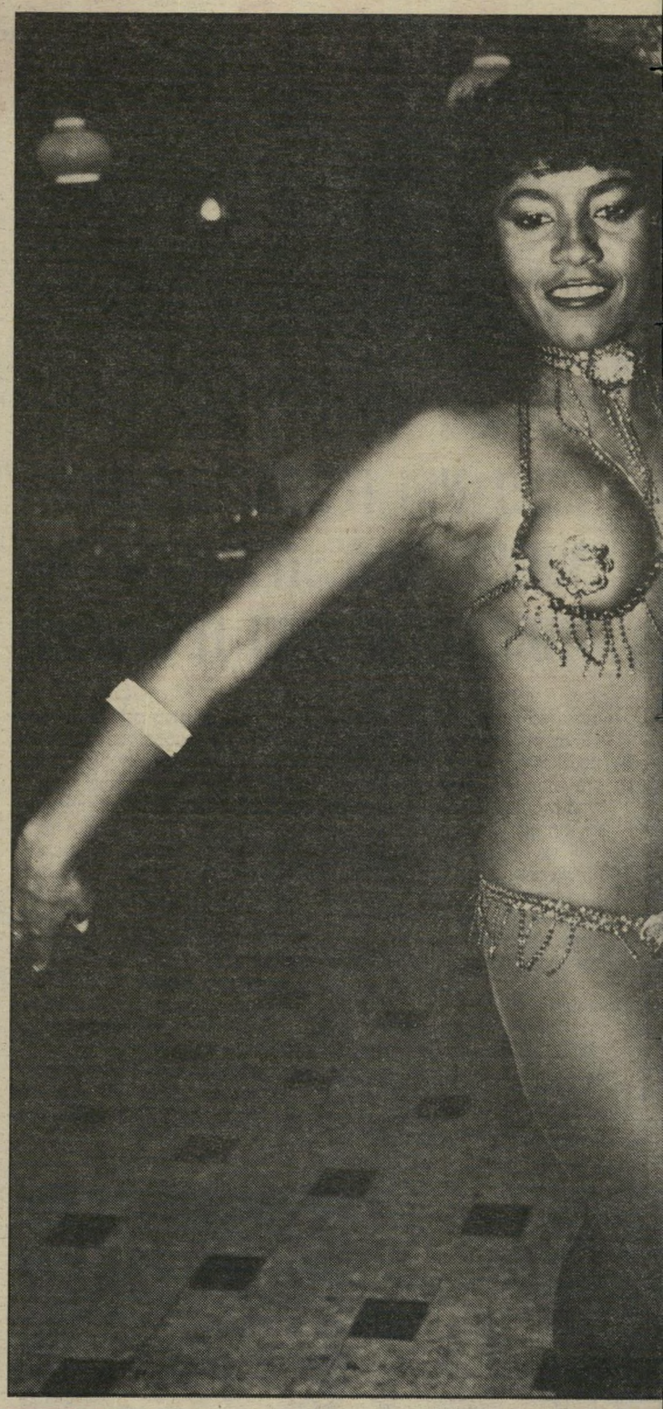

סוניה מריה באומריה רקדנית ברזילית. היא הגיעה לישראל כשהיא כבר חתמה על חוזה עם מפיק ישראלי. עם חברתה דניס אודנאסיה (מימין), נסעה למלון אילתי. הן הופיעו ערב־ערב. בסוף החודש הן חוייבו בתשלום, אך משכורתן לא שולמה לפי תנאי החוזה. הן חזרו לתל־אביב, גרות היום במלון ומופיעות במועדון הלילה אריאנה שביפו.

מלי צין היא אירגנה את העיתונאים שבאו לסיקור הריסת אריאנה. היא ידי־דתו של בעל המקום, שוני גבריאלי (קיצוני משמאל). במרכז: עו"ד יוסי בסוק, המשתדל שאריאנה, המו־עדון הוותיק ביותר בתל־אביב, תמשיך להתקיים. „את אריאנה לא יהרסו," הוא הבטיח בתחילת השבוע. הבטיח – וקיים. בעל המקום התרגש כל־כך, שבערב הוא שחט כבש וכיבד את כל באי־המקום.

גברת שרובר

הבית שלה היה לאגדה בירושלים. סיפורה הוא סיפור של סינדרלה. מיהי האשה המיסתורית שמאחורי החומה?

למרות שהיתה לי אומנת, לא היה שום ביזבוז בבית. היו קונים לנו חולצות עם כפל, וכשגדלנו פתחו את התפר. ער עכשיו אני משוכנעת שבורגנים אמיתיים לא מבזבזים. מי שמבזבז, אלה הנובורישים.

הייתי מיפלצת איומה, עם טמפרמנט בלתי־נסבל. למרתי נגינה על הפסנתר. לא הייתי מוכשרת. המורה דרשה, בשיעור אחד, לתרגל רק תרגילים ולא לנגן מנגינות. סגרתי לה את המיכסה של הפסנתר על הידיים. נגמרו שיעורי־הפסנתר שלי.

הייתי שמנה נורא. נראיתי כמו פרדל. אכלתי הכל. אבל גם הייתי טיפוס סקרני מאוד.

כשגדלתי, נכנסתי למכבי הצעיר. ואחר כך להבונים. הכניסו אותי לקבוצה של אנצו סירני, שליח ציוני, שנפל אחר־כך במילחמת־העולם. כשצנח מאחורי הקווים באיטליה. הייתי בת 14, החברה הצעירה ביותר. בקבוצה היתה גם סגטה יוספטל, כיום אלמנת שר־העבודה גיורא יוספטל ומוותיקות התנועה הקיבוצית.

האדם שהכיר־הערצתי באותם הימים היה ברל כצנלסון. הייתי הילדה הקטנה שנתנו לה את הכבוד להגיש לברל חפיסת שוקולד, כשבאנו להקביל את פניו בתחנת־הרכבת.

ברל היה המצפון של בן־גוריון. ואגב, לדעתי, בן־גוריון לא היה, מטיב־עו, אדם טוב.

בשבילי היה ברל אלוהים. הייתי מתה בשבילו. היו לו יניים ששיקפו את נישמתו. גרנו חברי קבוצת הבונים, בפנסיון עם חדרים ושימוש במיטבח. בבוקר, כשהיה תורי להגיש את ארוחת־הבוקר בהכשרה, היה ברל מקבל אצלי את הלחמניה הגדולה ביותר.

איתנו בהכשרה היו גם טדי ותמר קולק. טדי הוא איש חזון ומעשה. אין לו סבלנות לאידיוטים. יום אחד נכנסנו כולנו למכונית, כי טדי טען שהוא יודע לנהוג. רק אחרי שהתהפכנו הוא הודה שמעולם לא למד לנהוג. מאז הוא לא נוהג.

אני גם לא אשכח את השיחה ששמעתי בהכשרה, שבה הסביר נחום גולדמן לסירני, שלדעתו יותר טוב שסירני לא יעלה לפלשתינה. מוטב שיסע לארצות־הברית, כי שם הוא יוכל לתרום יותר לארץ. כבר אז צעקתי שגולדמן בוגד. ומה שגיליתי מאוחר יותר רק הוכיח לי כמה צדקתי.

עבדתי בהכשרה, בדנמרק, במשך שנה. כשהיטלר בא, חשבו הורי שהשתגעתי ויצאתי מדעתי. כאשר החלטתי לעלות ארצה.

חבילת־כשר לבן. בשנת 1935 עליתי לארץ. ישר לקיבוץ שלא קיים

„הבית הגדול" משתרע על 2000 מטרים רבועים. בנה אותו אדריכל שהובא במיוחד מוונצואלה. הבית כולל סלון גדול וקטן, חדר־אוכל גדול וקטן, חמישה חדרי־שינה עם חדרי־אמבטיה צמודים, ובשעתו גם היתה לו בריכת־השחיה המחוממת הגדולה בארץ.

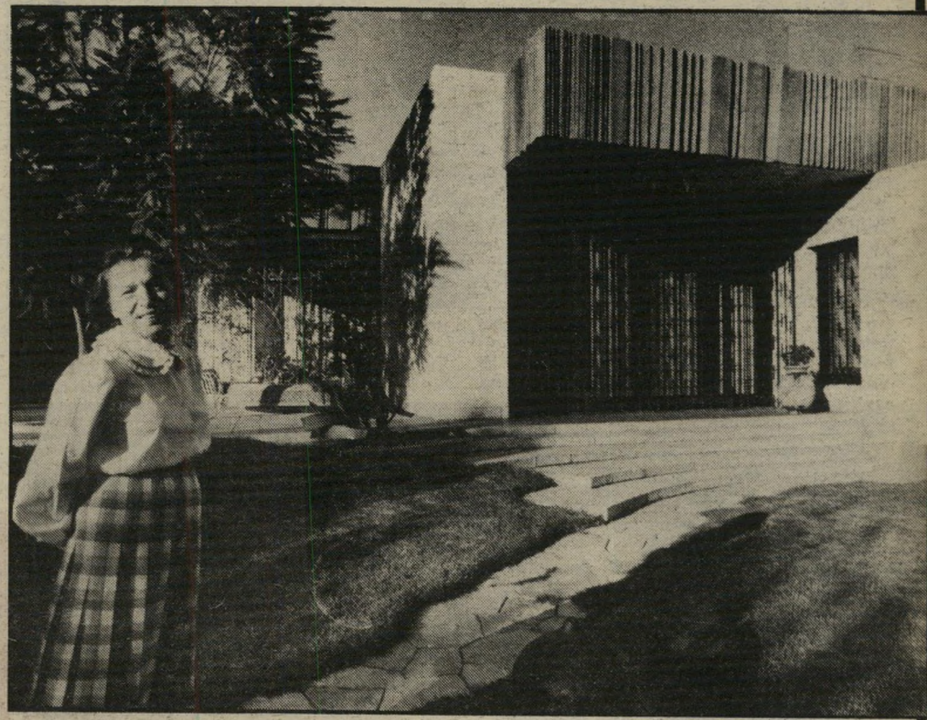

„הבית הקטן" נבנה אחרי פטירתו של מיילס שרובר, על שטח הבריכה של הבית הגדול. יש בו רק שלושה חדרי־שינה, אבל גם בריכת־שחיה מחוממת חדשה. שבה נוהגים להשתכשך גדולי המדינה. גיטה דואגת להחלפת המים בבריכה החדשה לעיתים מזומנות.

אשה שיש לה כל הכסף שבעולם, אן גטי, כלתו של המיליונר המנוח פול גטי, אמרה אחרי ביקור בארץ, לפני שנה וחצי, שאילו ניתן לה, היתה רוצה לרכוש בארץ שני דברים: את מצדה ואת ביתה של גיטה שרובר בירושלים.

בית שרובר היפהפה, בשכונת טלביה, היה, במשך השנים, לאגדה לילדי ירושלים. הורים וילדיהם היו עורכים בשבתות אחרי־הצהריים טיול כדי לראותו. שר־האוצר לשעבר, יורם ארידור, סיפר על השעות שהיה מבלה בילדותו בטיפוס על חומות הבית, כדי להציץ לתוכו.

הטיפוס לא היה כל־כך פשוט, כי החומות היו מוגנות בשיברי זכוכית. כפיצוי לעצמם נהגו ילדי ירושלים לשגע את העין האלקטרונית, שתפקידה היה לפתוח את דלת המוסך. העין הזאת היתה, בשנות ה־60, חידוש בחזקת סנסאציה.

הילדים דמיינו לעצמם את גבירת הבית כנסיכה חלומית, או אולי, אפילו, מלכה. אבל סיפורה האמיתי של בעלת־הבית קרוב יותר לסיפורה של סינדרלה.

מספרת גיטה שרובר: נולדתי בריגה, לטביה.* את אבי היכרתי רק כשמלאו לי שלוש שנים. עד אז הוא ישב בבית־הסוהר, אצל הבולשביקים. מי שהציל אותו היה הזמר הרוסי בוריס שלייאפין, שהיה מיודד עם השילטונות.

אבא היה אריסטוקרט ואנטי־ציוני. גרנו בבית בורגני, אבל לא היינו עשירים. לאמא אף פעם לא היה מה להגיד בבית. אחרי השיחרור מהכלא החליט אבא שאנחנו עוברים למקום התרבותי ביותר באירופה — גרמניה.

---

* *לטביה שלחוץ הים הבלטי היתה, בין שתי מילחמות העולם, מדינה עצמאית, וגבלה בברית־המועצות.*

בסלון של ביתה

משתרעים ביחד על שטח של שישה דונם. על המיזנון, מימין: פסל של חנה אורלוב.

גיטה שרובר רוגעת בסלון ביתה החדש, "הבית הקטן". הצופה לעבר ביתה הישן, "הבית הגדול". שני הבתים לידו ציור ה"חתן־כלה" של מארק שגאל. גיטה שרובר מעסיקה חמישה איש במישרה מלאה, המנהלים לה את הבית. אחד מהם הוא משרת־באטלר שהובא ממיוחד עבורה מוונצואלה. אותו הבאטלר מלווה אותה גם כשהיא יוצאת לבתיה האחרים ברחבי העולם.

עוד, שער־הנגב. לא היה לי כלום, חוץ מכמה תילבושות שלא התאימו לארץ. מהר מאוד גיליתי שאני לא בשביל קיבוץ. זה לא היה בשבילי, אני טיפוס אינדיבידואליסטי. לא יכולתי לחשוב בקבוצה.

נזרקתי משם בעדינות. הייתי נשואה לז'ורז' פאפא, אחד המנהיגים של התנועה. איך זרקו אותי? קיבלו אותו לקיבוץ ואותי לא. אבל בקיבוץ נערכה החתונה שלנו. ומז'ורז' יש לי בן, גבי.

עברנו לתל־אביב. גרנו בדירה בבן־יהודה והתחלקנו עם אנשים ברבע מיטבח. ז'ורז' עבד בוועד הפועל של ההסתדרות. זאת לא היתה תקופה טובה בשבילי. אני לא זוכרת הרבה ממנה. לא הייתי מאושרת ולא ידעתי בכלל מה זה אושר.

לבסוף נפרדנו כידידים טובים. פשוט לא נוצרנו האחד למען השני. לדעתי, הוא גם היה הרבה יותר הגון ממני. גדעון האוזנר, לימים היועץ המישפטי לממשלה ושר, ערך את הגירושין. הוא טען שמעולם לא ראה גירושים חברותיים כאלה.

עברתי לגור ברירת שניים וחצי חדרים ברחוב עזה בירושלים. עבדתי ביחסי־ציבור של מישרד־החוץ. את העבודה הייתי עושה משולחן קטן, שהצבתי בחדר.

ביום שישי אחר, אחרי עבודה מפרכת, שאחריה חלמתי על שבת שקטה עם גבי, צילצל הטלפון והודיעו לי שוולטר איתן, אז מנכ"ל משרד־החוץ, מחפש אותי באופן דחוף. הוא דרש כי אבוא מייד: הגיע אדם חשוב.

אמרתי לו, שאם אני אפגוש עוד אמריקאי, אני אצרח. כי כל אחד מהם הרגיש כל־כך טוב כשהיה מביא לי חבילת שוקולד לבן.

אבל באמת, התקיימתי מזה שהיה לי סידור עם קינג דייוויד. שבארוחות שהייתי אוכלת עם אורחי מישרד־החוץ הייתי אוכלת רק את הירקות, ואנשי קינג דייוויד היו אורזים לי את הבשר בחבילה, עבור הבן בבית.

שיחה עם פולה. האורח שהייתי צריכה לארח היה מיילס שרובר, שהתגורר במלון דן. צילצלתי אליו, והוא דרש ממני שאבוא אליו מייד, כי אין לו מה לעשות. הודעתי לו שאני לא באה, כי יש לי בן ואני אארח אותו ואראה אותו רק ביום הראשון.

אחרי שבוע הוא הציע לי נישואין. הוא היה גרוש עם שתי בנות. איש מר־תק, שאהב תרבות ומוסיקה. הסברתי לו שהוא לא צריך להציע לי נישואין ושאני מוכנה להראות לו את הארץ בלי זה.

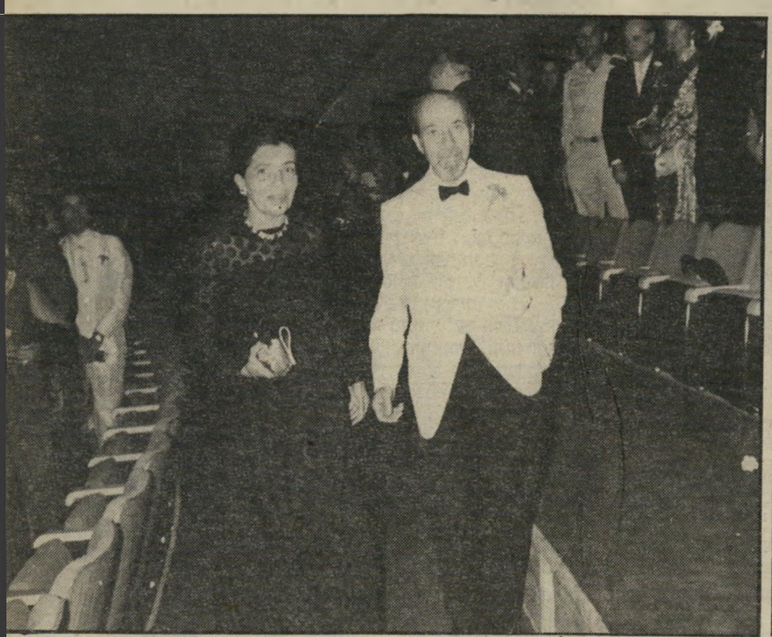

גיטה ומיילס — בהתחלה ובסוף

גיטה היתה גרושה, אם לבן, גבי, ועבדה ב־יחסי־ציבור למישרד־החוץ כשהכירה את מיילס שרובר (מימין: בין מיילס ומשה שרת, אז שר־החוץ, המחזיק מיגבעתו בידו). "לדעתי, הוא רצה את בני יותר מאשר אותי," היא נזכרת. למעלה: מיילס מלמד את גבי לרקוד, כשגיטה צופה מהצד. משמאל למעלה: גיטה נכנסת בערב הפתיחה, עם מיילס שרובר, לתיאטרון ירושלים, שאותו בנה מיילס כתרומה לעיר.

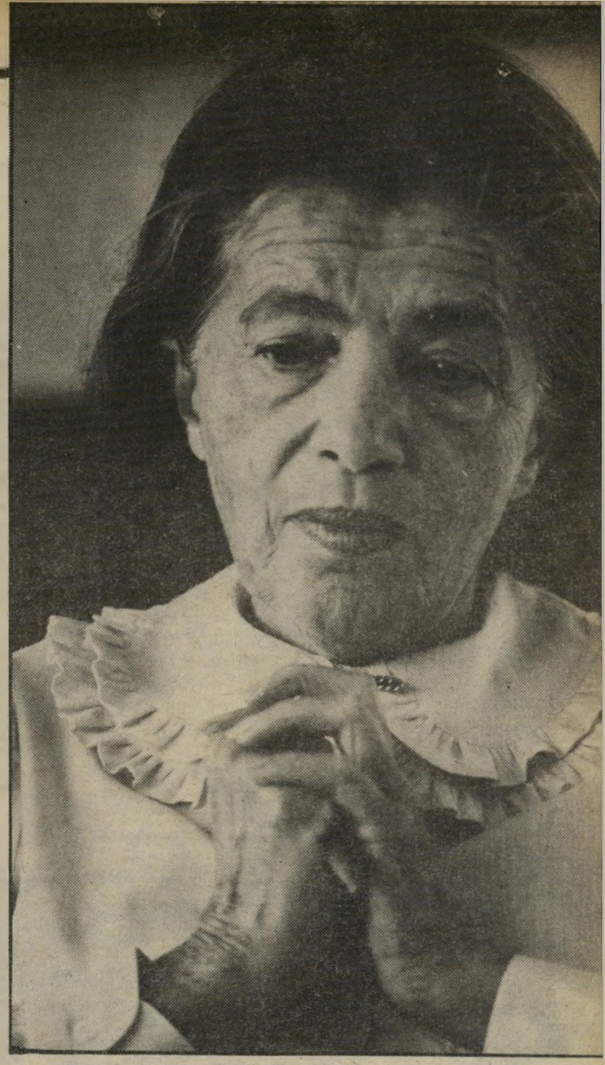

(המשך מעמוד 29)

אני חושבת שהוא התאהב יותר בבן. הוא רצה את גבי.

כל הצעת הנישואין נראתה לי כבדיחה. הוא המשיך לנדנד לי במשך שנה. מה ששיכנע אותי היתה העובדה שהבן היה זקוק לאבא, והוא נורא ביקש שנתחתן. התחתנו ברבנות, בירושלים.

אני לא יכולה לשכוח את האיני צידנט שלי עם פולה בן־גוריון. בכל פעם שהייתי באה עם אורחי מישרד־ החוץ לביתם, היא לא נתנה לי להיכנס. הייתי יוצאת משם עם דמעות בעיניים. כשהיתה אומרת לי, בזילזול, „את תבואי בעוד שעתיים, לקחת את האור־ חים בחזרה!"

מייד לאחר החתונה קיבלתי הודעה מפולה לקינג דייוויד. שבו שהינו, שהיא מחפשת אותי. צילצלתי, והיא אמרה לי „את כבר לא מצלצלת אליי, כי לא נאה לך עכשיו. כשאת עשירה."

הסברתי לה שגם כשלא היה לי כסף לא צילצלתי אליה. אז היא התחילה להגיד „נו נו," ואמרה „אומרים לי שהוא זקן!" אמרתי לה: הוא לא זקן. „טוב." היא המשיכה, „אמרו לי שהוא חולני." הסברתי לה בסבלנות שהוא לא חולני. „נו, אז מה לא בסדר איתו? אני לא מבינה," היא אמרה, „מה הוא התחתן איתך? בכסף שלו הוא לא יכול היה למצוא אשה יפה יותר?"

חוות־יסוים לטדי. מייד אחרי החתונה אימץ מיילס את גבי.

נסעתי איתו לאמריקה ולוונצואלה. היה לו שם בית יפה מאוד בקרקאס, אך העושר שם שיגע אותי.

למרות העובדה שמיילס היה מבוגר ממני ב־20 שנה, בנישמתו הוא היה צעיר ממני. הוא היה ג'נטלמן. מייד אחרי הנישואין הוא לקח אותי לסיבוב להוט קוטיר. בתי־האופנה של תפירת העילית של פאריס. הוא קנה לי שם תילבושות שמעולם לא לבשתי אותן לאחר מכן. הוא כל־כך נהנה מהעניין, שלפעמים חשבתי שהוא נהנה עוד יותר לראות את הדוגמניות היפהפיות.

אני הייתי נורא ביישנית. איך להתחזק סכין ידעתי, ואיך לערוך שול־ חן למדתי בבית. אך הרגשתי הרגשה איומה שאני מבזבזת על שימלה סכום שאנשים חיים ממנו שנה שלמה.

כשהכרנו היתה למיילס גם דירה בלונדון, וגם היה לו בית בשווייץ. הוא לא חלם לגור בארץ. אך היה לנו הסכם שנבנה בית בארץ. אחרת לא הייתי נישאת לו לעולם.

כשקנינו את המיגרש לבניית הבית בירושלים, קנה מיילס שישה דונם. קולק שאל אותו אם הוא עומד להקים במקום חוות־סוסים. מיילס הסביר לו, שהוא רוצה גן גדול לבית.

ברון במיכנסיים קצרים. הר־ גשתי כמו סינדרלה. מיילס לא היה נובו־ריש. הוא היה אדם בעל ערכים. הוא בנה בריכת־שחיה אולימפית מחר־ ממת בגן הנפלא שמסביב לבית. את הבית התחלנו לבנות ב־1955. הבניה נמשכה שלוש שנים.

בתוך הבית הצבתי פסל של אשה, עם שרשרת על הצוואר. זאת היתה מתנה של משה דיין, שהכניס בשרשרת אבן כחולה, נגד עין הרע.

מיילס הביא לבית ציור, שאותו קנה ברוסיה לפני שהיכרנו. זה פורטרט של זו'קובסקי, שהיה אנדרסן של הרוסים. את הפורטרט צייר צייר רוסי מפורסם, רופין. לאחרונה נודע לרוסים שיש לי הציור הזה. הם שלחו שליחים והציעו לי לקנות ממני את הציור בכל מחיר. הסברתי להם שאני מוכנה לתת להם אותו חינם, תמורת זה שהם יתנו לצאת ליהודים שרוצים לצאת מרוסיה.

התחלנו לאסוף תמונות של מאנה, כץ, פיקאסו, לוטרילו, פיסארו, חנה אורלוב, מירו ואחרים.

הבית משתרע על 2000 מטר. הוא כולל סלון גדול וסלון קטן, חדר־אוכל גדול וחדר־אוכל קטן, וחמישה חדרי־ שינה עם אמבטיות צמודות.

הרוטשילדים התארחו בבית. אד־ מונד, הברון, הסתובב בבית במיכנסיים קצרים ונהנה לכרסם מאכלים ישר מהתנור.

פעמיים בשנה היה מגיע צ'ארלס קלור, המיליונר היהודי־אנגלי, וגם לי רדיביל, אחותה של ג'קלין קנדי, בעלה הנסיך וילדיהם.

בבית עבדו חמישה אנשים. הם עובדים גם כיום: טבחית, מנהלת־בית, גנן, נהג, ושרת־באטלר. האורחים אהבו את האוכל היהודי שבישלנו. צ'ארלס קלור אהב מאוד את הכבד הקצוץ, שהזכיר לו את זה שאמו היתה מכינה.

ארתור רובינשטיין ולני ברנשטיין נתנו רסיטאלים בבית.

אני לא חיפשתי אנשים חשובים. אבל אלה שגדלתי איתם, הפכו לחשובי המדינה.

הרוסא של בגין. שנינו, בעלי ואני, בני אותו מזל — אריה. ולפעמים פחדתי שהתקרה בבית תיפול מהמרי־ בות ביניינו. המריבות היו, בדרך כלל, על ציונות. מיילס הפך לציוני יותר ויותר.

כשהכרנו היה גבי בן שבע. מיילס טען שלא צריך לעשות בר־מיצווה. אבל היה זה הוא שבכה בזמן הטקס בבית־הכנסת. הוא גם בכה כשגבי נעשה קצין בצה"ל. אני הפכתי את מיילס ליהודי.

ואז הוא החליט לתת לירושלים את המתנה היפה ביותר: את התיאטרון, ששינה את החיים התרבותיים בעיר.

פנחס ספיר הציע למיילס לרכוש אדמות בארץ. אבל הוא לא היה מוכן מעולם לקנות דונם שלא יישב עליו. אם היה קונה, הוא היה הופך לביליונר. אך זה לא עניין אותו. עיקר העסקים היו ונשארו בונצואלה — עיסקי ברזל. אבל עם אדמונד (דה־רוטשילד) הוא בנה את צינור־הנפט לאילת.

מייד אחרי הנישואין התאהבתי בו. נתתי לו כל־כך הרבה, בלי שום אנר־ כיות. אני מרגישה שלא הייתי יכולה לעשות את זה שנית.

מיילס חלה במחלת־לב וטופל על־ ידי פרופסור גוטסמן, שמטפל כיום בבגין. חצי שנה לפני שנפטר, אחרי 25 שנות נישואין, הגוף של מיילס היה גמור. הוא שקל 42 קילו. השכל עוד עבד. בצוואתו הוא הוריש את כל רכושו לגבי. הוא נפטר בבית. לא הייתי מוכנה שהוא ישכב יום אחד בבית־ חולים.

כשנפטר, הריקנות בחיי היתה גדולה מאוד. לא מצאתי לי מקום. עד היום אני עולה פעמיים בשבוע לקיברו. כשנפטר, הרגשתי שאני לא יכולה להתגורר עוד בבית. התרוצצתי בעולם, לא הייתי מסוגלת לגעת בבגדים שלו. את מיברשת־השיניים השארתי במקומה. לא הייתי מסוגלת להזיז דבר.

הדירה של גולדמן. שבוע לפני שנפטר נפטרה גם אשתו של יגאל ידין, שאותו אהבתי מאוד. יגאל היה בטוח שנינשא אחרי ששנינו נתאלמן. אבל אני עוד לא הייתי מוכנה.

נדמה לי מיספר 18. הצעתי לקנות אותה. הודיעו לי שהדירה לא למכירה, כי היא מיועדת להימסר, אחרי מותו, לאוניברסיטה.

לפני שנתיים הייתי בניו־יורק בבית של הקונסול לביא. לאשתו, ז'ן, יש את ז'ק לוסר, יהלומן מאנגליה. הוא סיפר לי שהוא רכש את הדירה מבניו של גולדמן. כי מיסטר גולדמן דאג שהבית יימסר לבניו, שאף פעם לא היו ציונים. אז החלטתי לבנות לי בית על שטח הבריכה האולימפית. לקחתי כחצי מה־ מיגרש, שלושה דונם, ובניתי לי במשך שלוש שנים בית, עם בריכת־שחיה קטנה יותר. שלושה חדרי־שינה וכל השאר.

הגברים בחייה במשך שנים היה יגאל ידין (עונב עניבת הפסים) **בן־בית. שבוע לפני מותו של שרובר (במעיל הלבן), נפטרה אשתו של ידין. גיטה אהבה את ידין.**

הבן עם פארה־דיבה גבי (37), בנה של גיטה שרובר. **המנהל כיום את עיסקי אביו. הוא איש חוג־הסילון. למעלה עם אלמנת השאה הפרסי, פארה־דיבה.**

החלטתי להפוך את הבית לבית־ הארחה. זה היה לפני שמונה שנים וחצי. אז היה יגאל אלון שר־החוץ. הוא התלהב נורא. אבל סיכום ממשי לא קיבלתי במשך שנתיים.

המון אנשים באו עם צ'ק פתוח כדי לקנות את הבית. החלטתי למכור את הבית ולתרום את הכסף לתיאטרון ירושלים. התחלתי לחפש לי דירה. ידעתי שנתום גולדמן קיבל מהסוכנות דירה לא נורמאלית ברחוב אחד־העם.

שינה שקטה עם רבין. יום אחד, לפני שנה, קיבלתי טלפון מבוהל מבני בוונצואלה, שם הוא מנהל את העסקים. הוא הודיע לי שהודיעו שם על פיחות של 40%. הם נכנסו שם לסיחרור וחובות של ביליונים. למרות שזאת ארץ עשירה, שיש בה נפט. הם הגיעו למצב כזה שהביאו הכל מחוץ־ לארץ, אפילו חסה.

הנשיא שם הסביר את העניינים בטלוויזיה, והאנשים החלו להפשיל את השרוולים. גם אנחנו נאלצנו להצטמ־ צם. גיליתי שכמה שאנשים עשירים יותר הם צנועים יותר.

בסך־הכל אני אוכלת פעמיים ביום. בבוקר דבש, קפה וגבינה לבנה, וארוחה נוספת במשך היום. כשאין לי אורחים, אני מסתפקת בביצה.

אני אוהבת אוכל טוב, אבל פשוט. המאכל האהוב עליי ביותר — לחם וחמאה.

אף פעם לא עזבתי את הטבע, לכן אני גם לא צריכה לחזור אליו. כשאני נתקלת בבעיות, אני יוצאת בכובע לגינה ומתחילה לעבוד.

אני לא מוכנה להגיד שאף פעם לא אתקשר לגבר. אבל לכל גיל יש הקשר שלו. היום אני לא מוכנה. עובדה שאין לי. זה שאני ישנה לבד, לא אומר שאני לבד. אני לא משועממת עם עצמי.

אני מתה על החיים עצמם. המרץ בא לי, כנראה, מהכרורים שאני לוקחת.

הכרתי את גדולי העולם. בהשוואה למה שיש בעולם, לנו יש עדיין הטובים ביותר. אני לא בגיניסטית. אבל הוא אחרון בדורו. מי זה רגן, ומי זה מונדייל, לעומתו? תאצ'ר עוד לא הגיעה לגדולתה של גולדה, שהיתה מירשעת. אבל אשה גדולה. את הגדר־ לה שלה ראינו אחרי יום־הכיפורים. אז כולם איבדו את הראש, חוץ ממנה. את בר־לב אסור להזכיר בנוכחותי.

לדעתי, לרבין יש יכולת ניתוח אנליטית, ואני ישנה בשקט מאז שהוא שר־הביטחון. אני אוהבת את שמיר, את השקט שלו ואת המחשבה אותה הוא מקריש לפני שהוא עושה משהו.

אני עובדת עם תיאטרון ירושלים. שלחתי מיכתב בשבוע שעבר לחברה שהקים פול גטי, ביקשתי תמיכה של 500 אלף דולר, כדי שהפסטיבל ייערך גם בשנה הבאה. אני יודעת שהשנה אין סיכוי לקבל מהעיריה וממישרד־ החינוך.

התוכנית הגדולה אותה אני רוצה להגשים, זה להקים את הערוץ השני לטלוויזיה. אני רוצה את המסך. לא כדי לעשות כסף, אלא כדי להשפיע על המוח של האדם. כי הטלוויזיה לקחה היום את מקומו של הספר.

אני רוצה להראות לעם את הדברים היפים שיש פה. כי הפסקנו להיות טולרנטים. אצלנו יש רק שחור ולבן.

שולמית יריב ■

צל"ש

לא מאמינים

● **ליצחק בדנר ויוסי עבאדי**, עורכי יומן השבוע של גל"ץ, במצב הנוכחי, שהשכילו לתקוף את תופעת **אורי גלר** מזווית אחרת לגמרי. הם זימנו לאולפן אנשי מדע, שברקו את גלר בעבר, וסיפרו למאזינים שכל הסיפורים על הפעלת שעונים, הזזת מחוגים וקסמים אחרים של גלר הם בבחינת „עבודה בעיניים."

לזרוק על הריצפה

● **לדויד** („דודי") **מרגלית** ולמשה („מושיק") **טימור**, עורכי התוכנית כל צבעי הרשת, שביקשו השבוע מן המאזינים להניח לפני מכשירי־הרדיו שלהם את כל השעונים והמכשירים החשמליים המקולקלים שיש בבתיהם, כי עוד מעט יקרה משהו. המאזינים היו בטוחים ש**אורי גלר** נמצא באולפן. במהלך השידור ביקש מרגלית מן המאזינים לדבר אל המכשירים המקולקלים, לדפוק עליהם ולזרוק אותם לריצפה, ואחר־כך לצלצל לאולפן ולספר מה קרה. עשרות מאזינים טילפנו וסיפרו על מכשירים ישנים ומתים שהתחילו לפעול.

מאחורי המירקע

כתבים ללא כתבה

שבועות רבים התכוננו בטלוויזיה לקראת היום הגדול — שידור־הבוקר של אחרי־הבחירות בארצות־הברית. **רון נחמן**, סגן המנכ"ל לענייני עובדים וכספים, ניהל משא־ומתן ארוך ומייגע עם העובדים, כדי להסדיר את החריגה משעות־העבודה המקובלות. הטלוויזיה הישראלית הזמינה לשעה 6 וחצי בבוקר לוויין מיוחד, שיהיה פנוי לגמרי (שלא כמו בשידורי האולימפיאדה, שם שודרו הכתבות בו זמנית לכל המרחב, וכל רשות שילמה לפי מיספר המקלטים). טכנאים חיכו בעמק־האלה במיוחד לשידור. **יורם רונן**, הכתב המדיני של הטלוויזיה, שנסע לארצות־הברית לטיפולים רפואיים, קיבל כרטיס־טיסה מניו־יורק לוושינגטון וחזרה, כולל הוצאות, כדי לעזור ל**אלימלך רם**. „כתבנו באמריקה", להכין סידרת כתבות מהדורת־הבוקר המיוחדת.

הכל היה מוכן ומזומן, ובשעה היעודה, כשאמורות היו כתבותיהם של השניים לזרום דרך הלוויין, נדהמו האנשים בארץ לראות ששניים כלל לא הכינו כתבות, אלא ישבו, כל אחד בתורו, מול המצלמה והעבירו דיווח מהאולפן.

במשך כל הלילה הגיעו דרך הלוויינים האחרים כל דיווחי רשתות־הטלוויזיה האמריקאיות. אך איש בארץ לא טרח להקליט ולערוך אותם, מכיוון שחיכו לכתבותיהם של רם ורונן.

למרבה המזל, בזמן שהמהדורה היתה כבר באוויר, בין 7 ל־8 בבוקר, קלטו בלוויין את נאום־הניצחון של רונלד רגן ואת נאום ההפסד של וולטר מונדייל. הנאומים הוכנסו מייד לשידור, ללא תירגום, כש**חיים יבין** מתרגם חופשית מן האולפן, וכך ניצל המישדר המיוחד.

שני הכתבים בארצות־הברית נגנזו קשות.

מי יזכה בעוגה

אורי סורת, מנכ"ל רשות־השידור, החליט לקדם באופן רציני את עניין שידורי־הבוקר של הטלוויזיה, והודיע בפומבי כי השידורים יתחילו ב־1 במרס 1985. במיסגרת הקיצוץ הוקם צוות־הקמה מיוחד, שיבדוק את הנושא מכל זוויותיו, בעיקר מן הצד הטכני שלו.

אך בו זמנית מתבררים כמה דברים: ועד־העיתונאים, בראשות **רפיק חלבי**, הודיע כי לא יהיה מוכן לדון על שידורי־הבוקר, אלא לאחר שתחוסל פרשת **ספי ריבלין**.

ועד־הטכנאים הודיע, שהוא רוצה תוספת כוח־אדם ופיתרון של בעיות־הציוד, ורק אחר־כך יהיה מוכן לדבר על עבודת־הלילה, ושיהיה ברור לכל הגורמים שזה יעלה הרבה כסף (בעיקר בתשלום שעות נוספות).

צוות־ההקמה אמור להגיש מיסמך כתוב בתוך שבועיים, ובו יפורטו כל הנושאים הקשורים לעניין.

אבל מסתבר שלטלוויזיה הישראלית אין הרבה זמן לבזבז על ועדים ומאבקים למיניהם.

הטלוויזיה הלימודית, מצידה, כבר הגישה תוכנית מפורטת ל**יצחק נבון**, שר־החינוך והשר הממונה על הטלוויזיה. נבון, שהוא המוסמך להחליט מי יזכה בשידורי־הבוקר, הודיע להנהלת רשות־השידור, בפגישה שערך עימה השבוע, שהוא מבקש לראות גם תוכנית שלה לפני שיחליט.

אם הטלוויזיה הכללית לא תזדרז, תזכה הטלוויזיה הלימודית בשידורים.

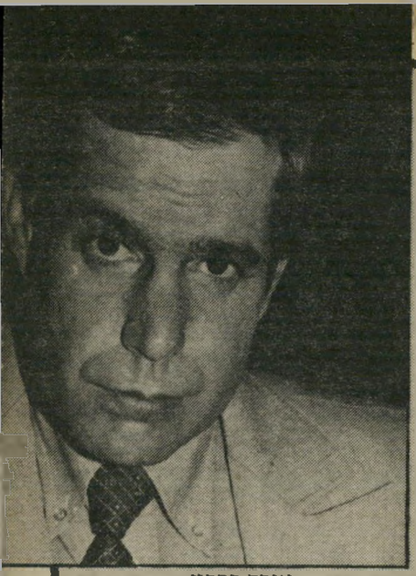

קרפין נאלץ להתנצל שוב

עורך קרפין
אולטימטום

ידיעה של **עודד שחר**, הכתב הכלכלי של הטלוויזיה, בעריכה של **מיכאל קרפין**, עורך מבט, כמעט גרמה השבוע להאפלת המסך.

ביום השלישי בשבוע שעבר שודרה במבט ידיעה שסיפרה על כי מישרד־התעשיה־והמיסחר הכין, לקראת עיסקת החבילה, מחירונים מן ה־2.11. כשראו התעשיינים את המחירונים, החליטו שעל סמך מחירים כאלה אין הם חותמים על העיסקה. לכן התקבלה הוראה משר־האוצר ומשר־התעשיה־והמיסחר להכין מחירונים חדשים, גבוהים יותר, ולהשמיד את הרשימות הקודמות.

ביום הרביעי בבוקר קיבל **אורי סורת**, מנכ"ל רשות־השידור, מיכתב דחוף מ**יצחק זמיר**, היועץ המישפטי לממשלה, ובו דרש התנצלות מיידית על הידיעה ששודרה. מכיוון שכולה אינה נכונה. אם לא יתנצלו במבט, כתב זמיר, תתבע הממשלה את רשות־השידור לדין.

פורת תבע ממיכאל קרפין להתנצל, אך קרפין ו**יאיר שטרן**, מנהל מחלקת־החדשות שהיא תברוק ותגיש את מסקנותיה, תיגמר השנה וייגמר התקציב."

לכן שלח מיכתב ל**מיכה ינון**, יו"ר הרשות, ובו הציע כמה הצעות: להקטין ב־300 את מיספר התקנים ברשות (כיום ישנם 1600 עובדים); להקטין באופן דראסטי את כמות השעות הנוספות המותרות; להפסיק להעסיק עובדים אר־עיים ולבטל את התקציב לכך; לבטל את הסכמי הש"ת (שובר־שלום) פרט לשחקנים ואמנים.

לדברי אדמון, אפלא יבוצעו רוב הצעותיו, לא יישאר לרשות תקציב, ובעוד שלושה חודשים יצטרכו לסגור אותה.

לא נותנים מנוח

חברי הוועד־המנהל של רשות־השידור מופצצים בשבועות האחרונים בישיבות, פגישות ושיחות טלפוניות בעניין המנהל הבא של הטלוויזיה. כל אחד מן המועמדים, ובעיקר אנשי־שלומם וידידיהם, עורכים מסע יחסי־ציבור מקיף ואינטנסיבי בקרב שיבעת האנשים שיחליטו בבוא היום מי יהיה המנהל הבא.

לא לוטש עיניים

יאיר אלוני, מישנה מיוחד למנכ"ל רשות־השידור, מבקש להבהיר שאין הוא לוטש עיניים לשום תפקיד ניהולי, קל וחומר לא לתפקידו של **צביקה שפירא**.

נכון, הוא ניגש בעבר למיכרז על תפקיד זה, אבל לא נכשל בו. הוא פשוט החליט לוותר על ההתמודדות, אחרי שהמחליטים בעניין הודיעו שכל המועמדים טובים, ולכן הם פותחים את המיכרז החוצה.

האנשים שהתמודדו היו **אביטל מוסינזון** ו**יוסי צמח**.

אך מי שזכה לבסוף במיכרז הוא צביקה שפירא.

מאחורי המיקרופון

אין תשובות

אריאלה רבדל, דוברת מישרד־האוצר (לשעבר דוברת רשות־השידור), הציעה השבוע ל**דויד** („דודי") **מרגלית**, עורך התוכנית כל צבעי הרשת, שהרדיו יתן קו פתוח למאזינים בעניניי עיסקת־החבילה.

רבדל הבטיחה למרגלית שתזמן לאולפן שי־שה כלכלנים ממישרד־האוצר, והם יענו על שא־לות המאזינים.

מרגלית הודיע בתוכניתו כי למחרת יהיה קו פתוח כלכלי, אך למחרת ביטלה רבדל את כל הרעיון.

כששאל מרגלית אם אין הכלכלנים רוצים לבוא לשידור, ענתה רבדל שהם דווקא מוכנים לבוא, אבל אין להם תשובות.

בתוככי הרשות לקצץ או לסגור

דויד אדמון, יו"ר ועדת־הכספים של הוועד־המנהל, הכין תוכנית־הבראה לרשות־השידור, הכוללת קיצוצים רבי היקף. כשראה אדמון שהנהלת הרשות אינה מכינה תוכנית משלה, וכשהבין שהרשות חורגת מתקציבה בשלושים אחוז (כ־12 מיליון דולר לשנה הנו־כחית), החליט להכין תוכנית משלו, המסתמכת על תוכנית שהכינה ועדה מיוחדת של מישרד־האוצר לפני שנתיים.

לפני שבועיים הציע **אורי סורת** בוועד־המנהל שהרשות תשכור חברה מיוחדת, שתבדוק את המצב ברשות ושתגיש את מסקנותיה, והרשות תפעל לפיהן. הוועד־המנהל קיבל את ההצעה באופן עקרוני. „אבל," אומר אדמון, „עד שיבחרו חברה, ועד שיחליטו מה היא תבדוק, יער

אלימלך רם

יורם רונן

צוות יש, כתבה אין

האוצר ישן בבוקר

במיסגרת עיסקת החבילה, רצו השו־בוע **שלום קיטל** ו**מאיר אוינשטיין**, עורכי יומן הבוקר הזה של קול יש־ראל, לראיין את **עימנואל שרון**, מנכ"ל מישרד־האוצר.

כדי להספיק לראיין ולערוך את הכתבה, התקשרו השניים עם שרון בשעה 6.15 בבוקר. נראה שהם העירו אותו, והוא טרק להם את הטלפון.

מאוחר יותר התקשר שרון עם **גידעון לב־ארי**, מנהל הרדיו, ואמר לו שאינו מוכן שכתביו יטרידו אותו בבית בשעות לא־מקובלות. לב־ארי ניסה לה־סביר למנכ"ל הנכבד כי גם שרים מת־ראיינים בשעות כאלה. אך שרון ענה ברוגז שהשרים חייבים בכך כי הם פוליטיקאים, הוא אינו חייב ואינו רוצה, וביתו הוא מיבצרו.

„עסקנצ'יק של חרות!" „חסתלק מהחדר!"

חילופי־דברים חריפים היו השבוע בישיבה מיוחדת שכינס **אורי סורת** בעניין **ספי ריבלין**.

לישיבה הוזמן **טוביה סער**, מנהל הטלוויזיה. **צביקה שפירא**, ראש חטיבת־התוכניות, **שרה גינור**, מפיקת תוכנית הילדים, שהתפטרה לפני שבועיים מתפקידה בגלל פרשת ריבלין־לסלאו **ריפיק חלבי**, יו"ר ועד עובדי־עיתונות־והפקה בטלוויזיה. במהלך הישיבה התברר כי ההחלטה שלא להחזיר את ספי ריבלין להנהיית תוכנית הילדים שניים בראש אחד לא נעשתה על דעתו של סער, אלא בהחלטת „שפירא ובעצת **נתן דהן**, היועץ המישפטי של הרשות, שהסתמך על תקדים **אורלי יניב** מן הבחירות הקודמות.

פורת טען בישיבה, שגזי האמנים אינם אשמים במאבקים הפנימיים בתוך הרשות והציע פשרה, שלפיה יחזור ריבלין ביחד את התוכנית.

חלבי התנגד בשם הוועד, וקבע שריבלין לא ישתתף בשום אופן בהנחיה.

הישיבה הסתיימה בפיצוץ, כשחלבי זרק לפורת: „עסקנצ'יק של חרות." פורת ענה לו: „תסתלק מהחדר!"

כרגע, בכל אופן, החליטו להקפיא את ההחלטה והתוכנית לא תוקלט ולא תשודר.

המראה האלגנטי של ראש אינדי־אנ׳. בעיצוב ירי־דנה זיו ואילנה כרמלי. חליפה מבד־סריג אלגנטי, בשילוב עניבה סרוגה ורחבה, בגווני בז׳ וחום. אביזרים נוספים: כובע, כפפות ושרשרת זהב או מוזהבת. את העניבה אפשר לשאול מהבעל, או מהמאהב.

עניבה מודפסת החצאית, מבד מודפס בגווני בורדו־אפור, הצעיף דומה, החולצה מפוספסת והעניבה בגוונים זהים, אך בהדפס שונה. זה המראה של יהודית גוטפריד.

האשה המעונבת

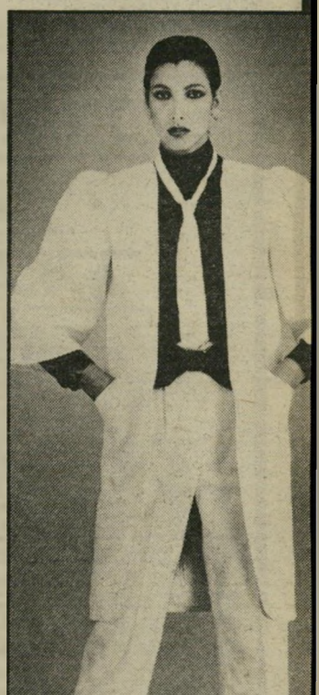

מרושל העניבה אינה חו־נקת את הצואר. זו האופנה הספורטיבית של רז קרן.

כ אשר גבר שואל מאשתו בגדים, מצבו בכי רע. כאשר אשה עוטה את ז׳אקט בעלה, או שואלת את הסוודר הארוס שלו, או עונבת את עניבתו — זה בסדר. זה סימן שהיא באופנה.

האופנאים מחדשים, משנים ומגוו־נים: פעם האשה במראה הרך, הנשי והענוג, עם שימלת מלמלות ומשי ושיער פזור, ופעם, כמו השנה, היא

אחרת: שיערה קצוץ או קצר, היא לבושה בביגדי יוני־סקס ספורטיביים. המיכנסיים רחבים, נוחים, ישרים וארוכים. הז׳אקט הוא בסיגנון מיקטורן הסבא, בגיזרה רחבה, ארוכה ומגיע עד הירכיים, החולצות בעלות צווארון קטן, עגול או שפיצי אבל הלהיט של השנה היא העניבה — העניבה הגברית לאשה הנשית.

לקשט, לא לחנוק. עניבה מוסי־פה לבגד ייחוד ואלגנטיות, עם סממן של ספורטיביות. העניבה חלקה, מפוס־פסת, פירחונית או סרוגה — הכל ב־התאם ללבוש.

יהודית גוטפריד מגוטקס מאמינה במראה המעונב, ותצוגת־האופנה שער־כה בהילטון כללה כמה מערכות מהקולקציה שלה לחורף 85׳, כולל עניבות תואמות.

העניבות אינן צמודות לצוואר. הן אינן חונקות. הן רק מקשטות.

באופנת ראש אינדיאני עיצבו חליפת־סריג יפהפיה, אלגנטית ונשית, בגווני בז׳ וחום, בתוספת עניבת־סריג בגוונים תואמים. את המראה הכללי קישטו אבזרים כשרשרת מוזהבת, כפפות וכובע.

לפשפש או לקנות. גם המעצב רז קרן אוהב עניבות. לא רק לעצמו, אלא גם לבגדים שהוא מעצב לנשים. לדוגמה: בחליפת־מיכנסיים לבנה, ה־ז׳אקט בסיגנון הפראק, באורך שמתחת לירכיים, החולצה ממשי שחור ולבן והעניבה — לבנה מבד החליפה.

מהיכן משיגים עניבות? קיימות כ־מה אפשרויות: לפשפש בארון־הבגדים של הבעל ולקחת את העניבה התואמת. זאת בתנאי, שהבעל מפרגן. אפשר גם לקנות פיסות־בד ארוכות, ברוחב הר־צוי, מומלץ בין שיבעה לעשרה סנטי־מטר, לתפור אותן בצירן ולענוב אותן.

גם מחגורת־בד אפשר ליצור עניבה. וביום סגריר אפשר ללבוש חולצה לב־נה גברית גדולה, לענוב עניבה אדומה, לעטות מיכנסי ג׳ינס, לנעול מגפיים גבוהים, אדומים, כחולים או לבנים, לתחוב את המיכנסיים לתוך המגפיים וההופעה מושלמת, חתיכית וצעירה.

המראה הספורטיבי לפי ירחון־האופנה נויה מודה: ללבוש חולצה קיימת, להוסיף לה מיכנס־פנסים, עניבה חדשה או חגורת־בד, שהפכה לעניבה, וסוודר.

שכבות שחורות אחת על גבי השניה, בעיצובו של גרשון ברם. חצאית ארוכה, חולצה ועליה וסט.

אוברול שחור של אופנת פיצי, בעיצובה של קטי זוזובסקי. הסרבל עשוי מבד פוטר שחור, רך, מחמם ונעים.

שחור זה יפה!

שחור היה, הווה ויהיה, תמיד, הצבע האופנתי. שחור הופך בגד לדרמאתי, מוסיף לו שיק, משנה את הצללית השמנמנה ומשווה לה אפקט של רזה. שחור הוא צבע שאף פעם לא נמאס.

שחור הוא חגיגי ואופנתי גם בחורף זה. הצבע הכהה נותן תחושה של חמימות. בידי האשה שלוש אפשרויות: לקנות בגדים שחורים חדשים, לשלב חדש עם ישן, או לשלב ישן עם ישן, והכל שחור בשחור.

הכל הולך עם הכל. אתי קרן, האופנאית הצעירה, הפכה בשנתיים האחרונות לנותנת־הטון ברחוב התל־אביבי. המסר של אתי לחורף הקרוב הוא זרוק אלגנטי. הצבע האהוב על אתי הוא שחור. את זה הוכיחה בסידרת הדגמים שעיצבה: חליפות־מכנסיים שחורות, כשהמיכנס באורך 7/8; שמלות שאמזיזה צרות וארוכות, שכפתורים עוברים לאורך כל חזיתן, ושימלות־צמר בגזרה רחבה, נקיה, פשוטה וחלקה.

שימלה כזאת אפשר ללבוש בשעות־היום, עם מגף תואם וצעיף משלוש על הכתפיים, או בערב, עם נעל אלגנטית בעלת עקב גבוה, גרביים שחורים וענק־פנינים על הצוואר.

גם קטי זוזובסקי, מאופנת פיצי, חסידה של שחור. היא נותנת דוגמה אישית, ולובשת בשעות היום ובשעות הערב אוברולים שחורים, גדולים ורחבים, עשוים בד פוטר רך ומחמם, שכפתורים גדולים מעטרים את חזיתם.

מאותם הבדים מעצבת קטי גם חצאיות צרות, ז'קטים, סווט־שירטס ומערכות של ערבב והתאם („מיקס אנד מאטש!") של הכל הולך עם הכל — והכל בשחור. בתוספת חגורת־עור, בד או גומי, רחבה ושחורה, הנכרכת באזור המותניים, הם נראים אופנתיים וספורטיביים, כשהאביזרים הנחוצים הם מגפיים צרים או ארוכים.

כמו של דתיות. גם גרשון ברם, מעצב־האופנה של מועדון היס התיכון, חוגג בציבעי שחור ובמראה השכבות. הוא מדגים חצאית־קפלים שחורה באורך מידי, גרביים שחורים עבים (כמו של דתיות), מגפונים שחורים, עניבה שחורה וז'קט באורך הירכיים. שתיפוריו מורגשים גם הם בצבע המבוקש, שחור.

מראה הגבר משתלב היטב בצבע השחור: מיכנסיים רחבים, המסתיימים באימרה צרה; ז'אקט דובוני, שחור, נגר הרוח, וכובע תואם. נעליים גבוהות, בסיגנון צבאי, שחורים כמובן ומשלימים את המראה.

אם אתן תפרניות. ועכשיו: אם הכסף קריין מצוי בכיסכן, רוצו וקנו משהו. העיקר שיהיה שחור. אך אם אתן חוככות בדעתכן, קנו פריט אחד או שניים שחורים, שיתאימו למה שכבר נמצא בארון.

אם אתן ממש תפרניות, אבל יודעות קצת לתפור, פשפשו בחנויות־בדים, מיצאו שאריות־בד שחורות — צמר, פוטר, כותנה, ג'רסי — ואז אין יותר קל מאשר לתפור בעצמך חצאית צרה וארוכה, עם גומי במותניים, ולהשאיר פיסת־בד ארוכה וצרה לצעיף, וכך נולד סט חדש, שימושי ואופנתי, מעשה ידיך להתפאר ומעל לכל — שחור.

ערב שחור בשימלת מידי שחורה, אלגנטית, גדולה ורחבה, מבד־צמר נקי (שישה־מטר בד), בעיצובה של אתי קרן.

זוג מראה יוני־סקס בסיגנון ובצבע – רחב, ארוך ונוח. הנעליים שחורות גם כן וגבוהות.

שחור תמיד יפה, אופנתי, מתאים לכל אירוע, לכל מקום ולכל גיזרה. גרביים שחורים, נעלי עקב שחורות וסרט בשיער או כובע ישלימו את המראה השחור.

(המשך מעמוד 19)

מתכוונים לעבור, ובוחנים את המצב המישפטי לגביהן. לעיתים משלמים לעורך־הדין בכסף שהושג מפריצה או ממכונית גנובה שנמכרה.

ברוב המיקרים עורכי־הדין הם אנשים ישרים, המשתדלים לעשות עבודתם נאמנה. הם חייבים לתת ייעוץ מישפטי ללקוחות, גם בידיעה כי בכך הם עוזרים לעבריינים. זהו מיקצועם. אולם הגבול העדין בין ייעוץ מישפטי ובין סיוע לעבירה הוא לעיתים דק כחוט משי.

עורך־הדין אורי פרדמן נהג להופיע לעיתים קרובות עבור עבריינים שונים ולהגן עליהם. לפני שנה התלונן עורך־דין אחר לפני הפרקליטות, כי לקוחו טוען שעורך־הדין פרדמן מנסה להדיח עבריין מסויים לעדות שקר, כדי לעזור ללקוחו העצור.

המישטרה פתחה בחקירה, השתילה מכשיר־הקלטה, ולבסוף הוגש כתב־אישום נגד עורך־הדין פרדמן, והוא הושעה בינתיים גם מלישכת עורכי־הדין. מישפטו טרם נסתיים.

עורך־דין אחר נחקר לפני שנתיים בגלל שיחת־טלפון עם עבריין מסויים, שלו צותתה המישטרה. גם שם היה חשד כי עורך־הדין סייע לעבריינים, אך עד היום לא הוגש כתב־אישום בעניין.

לפני חודש פנה פקיד בית־מישפט למישטרה וסיפר, כי עורך־דין מסויים, העוסק בעיקר בענייני־אישות, שלח אליו את לקוחתו כדי שייצא איתה לעיקול. הלקוחה שילמה לפקידי בית־המישפט סכום־כסף, שלא הגיע להם על פי החוק, ועורך־הדין אישר לפקיד כי „הצ'ק בסדר". מכיוון שהפרשה החלה להתגלגל רק לפני זמן קצר, טרם הסתיימה החקירה, ואין עדיין מידע על חלקו של עורך־הדין בעניין.

כאשר לקוח מתאכזב מעורך־דינו, הוא פונה לעיתים קרובות בתלונה ללישכת עורכי־הדין. העתקים מרבות מתלונות אלה מגיעות גם לשולחן המערכת. מקריאה של תלונות רבות כאלה ניכר כי חלק גדול מהמתלוננים הם אנשים בלתי־יציבים בנפשם, שאינם יכולים להשלים עם כישלון במישפט, והם מחפשים להם שעיר לעזאזל, שלעיתים קרובות הוא עורך־הדין.

הדבר נכון במיוחד במישפטים בענייני־אישות, שם השינאה והתיסכול של הצדדים גדולים במיוחד, ואין הם נוחלים בשום אמצעי כדי לפגוע כצד שכנגד. לעיתים קרובות חושדים בעלי־הדין כי עורך־הדין שלהם בגד בהם ו„נמכר לצד השני". חלק גדול משינאתם מתרכז אז בעורך־הדין, והם מנסים לרדוף אותו עד חרמה.

מחכים בפינה

ל עבריינים פליליים קל עוד יותר לסבך את עורכי־הדין שלהם. אם ירצו. סיפר לי לפני זמן מה עורך־דין מכובד, המייצג עבריינים: „הלכתי לבקר בבית־המעצר עציר שהוא לקוח שלי. נפגשנו בחצר, והעציר הביא אתו את המיסמכים המישפטיים בעניינו, שהיו אצלו בתא. לקחתי ממנו את המיסמכים ופתחתי את הדפים, כאשר לפתע נפלה מתוכם חבילה קטנה ארוזה בנייר־כסף."

למזלו של עורך־הדין לא היה בסביבה שוטר ואיש לא ראה את הנעשה. העבריין ביקש סליחה, הרים את החבילה והחביא אותה מייד על גופו.

במיקרה זה לא התכוון העבריין „להלביש תיק על עורך־הדין". אבל בקלות רבה יכול היה עורך־הדין להסתבך בחקירה על הברחת־סמים לכלא.

במיקרה אחר היה עד־מדינה ערמומי מאוד בתיק רצח מסויים. הוא התכוון גם להציל את עורו על־ידי כך שיהפוך לעד־מדינה ויעיד נגד חבריו, וגם לחזור בו באמצע המישפט, ולהתגלות כעד־שקר, ובכך להציל את חבריו. הוא תיכנן תוכנית מחוכמת. הקליט שיחה מבויימת עם קרוב מישפחה של הנאשם, שבה הודה כי דיבר שקר בבית־המישפט.

כאשר התגלתה הפרשה, חשדה המישטרה כי ידם של עורכי־הדין בתרגיל המחוכם. כל עורכי־הדין שלקוחותיהם יכלו להרוויח מתפניתו של עד־המדינה נחקרו במישטרה ועברו כמה לילות קשים.

אולם לא רק עורכי־דין העוסקים במישפטים פליליים חשופים לסכנות. עורכי־דין המייצגים קבלנים או קוני דירות מתבקשים לעיתים קרובות על־ידי אחד או שני הצדדים לעיסקה לקבל חלק משכר הטירחה מתחת לשולחן, ולא לדווח על כך לשילטונות המס.

במדינה שבה מתפרסם מחירו של הרולר השחור בעיתונים מדי יום, שבה מודה המישטרה והיועץ המישפטי כי אין כל דרך לשמור על תקנות מטבע זר והקצבת מטבע, קשה גם לעורכי־דין ישרים לעמוד בפיתוי.

לעורכי־דין יש עוד סיכון גדול, שאין לחלקים אחרים של האוכלוסיה. עורכי־דין המופיעים במישפטים פליליים מגיעים לעיתים לעימות עם קצינים־מישטרה או אישי־ציבור אחרים, בגלל האינטרסים של לקוחם. אנשי־מישטרה רבים לוקחים באופן אישי פגיעות בעת חקירה נגדית בבית־המישפט, והם שומרים בליבם טינה לעורך־הדין. לעיתים, אם הם נפגעו קשה, הם „יחכו לו בפינה".

אך למרות כל הסכנות של המיקצוע, נראה כי הפופולאריות שלו בקרב הסטודנטים עולה וגוברת במשך השנים. ברור כי בתוך הזרם האדיר של צעירים העטים על המיקצוע יש גם מי שאינם מתאימים לסטנדרטים הרצויים. היה כדאי כי לישכת עורכי־הדין, הממונה על אנשי המיקצוע, תבטל את איסור פירסומת לעורכי־הדין, דבר המעסיק את בתי־הדין שלה ללא כל פרופורציה, ותפנה לבדיקה מחודשת של תקנון הלישכה ובדיקת המועמדים לקבלת רישיון עריכת־דין.

פרופסור דויד ליבאי, ראש לישכת עורכי־הדין, תומך בשינוי התקנות באשר לאיסור פירסומת של עורכי־דין. אבל לדבריו, העניינים זזים באיטיות רבה, מכיוון שכל הגופים המכריעים בלישכה עובדים כהתנדבות.

אילנה אלון ■

יועץ מישפטי זמיר
הוא מודה. ולעורך־דין קשה

למחזיקי ישראכרט
חייג טלכרט, 03-287651
למסירת מודעות לוח, מודעות מסגרת ומודעות משפחתיות
בשעות 8.30 – 17.00

פרסומן
פרסום מודעות בטלפון לכל העתונים
03-229353|221667|231345

אולם בהרצליה פיתוח
אזור מיסחרי
לחנות ● מרפאה ● מישרד ● גלריה ים
130 ממ"ר ק"ק טלפונים כח שרותים
חניה פרטית. פתוח להצעות
טל. 03-474545

שולה
השתלת ציפורניים מלאכותיות בשיטה אמריקאית — בידיים וגם ברגליים וכן השתלת ריסים.
תל־אביב, המלך גזרת 89
טל. 284919—295318

זקוק דחוף למודעה?
מודעפון
לשרותך 24 שעות ביממה
03-38 38 38
לבעלי כרטיסי אשראי בלבד

בנה של מישפחת היהלומנים הייקית מצפון תל־אביב, שהפך למלך העולם התחתון ולאיש החזק בכלא הישראלי, איבד את ביטחונו בכלא הגרמני וניסה לשים קץ לחייו

שץ משחת

גד („שיץ") פלום
לפרוץ ל.מצקין" בשביל החברה

„אני לא מאמין ששץ עשה את זה לעצמו, הוא בן־אדם חזק כמו שור, הוא לא סמרטוט. אני בטוח שהלבישו עליו תרגיל או שהוא הלביש תרגיל על הגרמנים." כך הגיב אחד מידידיו של העבריין גד פלום, המכונה שץ, כשקרא בעיתון ידיעה כי שץ ניסה לשים קץ לחייו, כשהצית את עצמו בכלא הגרמני.

הידיעה על נסיון ההתאבדות של שץ זיעזעה רבים ממכריו בארץ. שץ, שהיה מלך עולם הפשע, כשדרגה אחת מתחתיו נמצא שמעיה אנג'ל, היה ידוע כאדם בעל כוח פיסי רב, בעל כאריזמה עצומה, שריתקה אליו אוהבים ושונאים כאחד.

איש לא יכול היה להאמין כי העבריין התל־אביבי בן הארבעים הגיע לשפל המדרגה, עד כדי כך שניסה לשים קץ לחייו בצורה איומה כל־כך.

אחת מידידותיו לשעבר אמרה: „אני בטוחה שמישהו שרף את שץ, והגרמנים מנסים להסוות את זה. הצורה החיצונית של שץ היתה חשובה לו מאוד. לא יתכן שהוא ניסה להשחית את ההופעה שלו. אני בטוחה שכשהוא יחזור להכרה ויראה מה קרה לפרצוף שלו ולגוף שלו — הוא לא ירצה לחיות."

ידיד אחר, עבריין נודע שעשה עם שץ כיברת־דרך ארוכה ושהה איתו בבתי־סוהר בארץ, אמר: „יכול להיות שהם הביאו את הבן־אדם לידי זה שירצה למות. שץ מרגיש בכלא הגרמני בגלות. אין מי שיכניס לו ביקור, אין עם מי לדבר.

„פה בארץ הוא היה מלך בבית־סוהר. היו לו עברים שעשו כל מה שהוא רצה, הוא שלט בכלא ללא עוררין. שם בגרמניה, אף אחד לא שם עליו. על הגרמנים הוא לא עשה רושם, וגם לא דיבר בשפה שלהם, במובן של הסלנג הפלילי, כי גרמנית הוא מדבר מהבית.

„כנראה, שכשהוא הגיש עירעור והעירעור לא התקבל, והוא הבין שהוא הולך לשבת מאסר־עולם בגלות, הוא תפס יאוש וניסה להתאבד, או שהוא ניסה לעשות תרגיל: הוא החליט להצית את עצמו ולהביא את הגרמנים לידי כך שלא ירצו להתעסק איתו, ויסגירו אותו לישראל. פה, כך אני חושב, לא היה איכפת לו לשבת בכלא. פה לטוב ולרע — זה הבית."

כמו כוכב קולנוע

ג'ד פלום הוא בן־טובים תל־אביבי, שנתפס לעולם הפשע כבר מגיל צעיר. הוא בן צעיר לאביו היהלומן, ולאמו — שניהם ממוצא גרמני. לגד יש אח צעיר, יהלומן, שהיה כנר בצעירותו. הוא גדל ברחוב אלכסנדר ינאי בצפון תל־אביב. כשהיה ילד, ניגן כמו אחיו בכינור, וצייר בכישרון בלתי־מבוטל.

באותה התקופה התחלקה צפון תל־אביב לחבורות. היו שתי חבורות מרכזיות: חברת קסטל וחברת קריס־טל. שץ היה מנהיגה הבלתי־מעורער של חבורת קריסטל. בעוד שחבורת קסטל התכנסה למיפגשי לילי־שבת ליד מישרדי המפ"ל שבבניין הקסטל בפינת הרחובות אינג־גבירול ושדרות נורדאו, ומכאן שמה, התכנסה קריס־טל בכיכר מילאנו, ומאותר יותר עברה לפינה של דיזנגוף־נורדאו.

באותה התקופה היתה לשץ חברה בת־טובים, שהתגוררה עם הוריה ברחוב דויד המלך היוקרתי. הצעירה היתה חברתו במשך שלוש שנים, עד אשר הוריה הפרידו ביניהם ושלחו אותה אל מעבר לים, לאוסטרליה, כדי שתשכח את שץ. השבוע, כאשר קראה את הידיעה על נסיון ההתאבדות בעיתון, טילפנה לבית הוריו, להביע את השתתפותה בצערם. לדבריה, אביו של שץ, בן התשעים, כבר ויתר מזמן על בנו, כשהבין שהבן לא יילך בדרך הישר.

אותה הצעירה, שהיא היום אם לילדים, ביקשה להישאר בעילום־שם, אך היתה מוכנה לספר עליו להעולם הזה.

סיפרה החברה:

הכרתי את שץ כשהיינו בני 15, בתיכון. כבר אז אפשר היה לזהות בו את הקרימינל הקלאסי. הוא היה בחור בלתי־רגיל, והסתובבו סביבו כל מיני חבר'ה, כמו מרמור וגידעון שרר, שהתפרסמו אחר־כך כשחקני כדורסל של מכבי תל־אביב.

שץ היה טיפוס מופנם, שקט ואהוב מאוד. הוא היה יפה־תואר שהשטן לא ברא. הוא נראה כמו כוכב־קולנוע מטורזן מאוד. היתה בו אלימות אצורה, שיצאה החוצה כשניתנה לה ההזדמנות. אליי הוא היה רך, חביב וג'נטלמן. אהבתי איך שהיה מתלבש תמיד — טיפ־טופ, בסגנון אלביס פרסלי.

הצרות התחילו כשהחבר'ה התחילו לקרוא לו לפתור את הבעיות שלהם. מישהו היה מסתבך עם מישהו — הם היו באים אליו באמצע הלילה, והוא היה הולך מכות בשביל אנשים אחרים.

היתה לו עצבנות וחוש מטורף לצדק. אני זוכרת שאם היינו מחכים לקו 5 והנהג היה סוגר לנו את הדלת בפרצוף, הוא היה מסוגל לרדוף אחרי האוטובוס ולתת מכה איומה לשימשה האחורית.

הוא היה שור. היה לו כח פיסי אדיר. תמיד היו קוראים לו, והוא תמיד היה בא וגומר חשבונות בשביל אחרים.

שץ היה טיפוס שאף פעם לא שכח. הוא יכול היה לנקום ולנטור שנים. אם העלבת אותו כשהיה קטן, הוא זכר את זה שנים והיה מחזיר בחזרה.

עוד כשהיינו ילדים, היו לו חיילים שהיו מוכנים למות בשבילו. לא מפחד, כמו מנאמנות ומהערצה מטורפת.

אבל את החשבונות הגדולים שץ תמיד סגר בעצמו. הוא אף פעם לא שלח אנשים לעבודות גדולות.

אני זוכרת שהיו לו כעסים מטורפים, הוא היה כועס מאוד על כל דבר. אנשים השתמשו בכעס שלו עד שהוא התחיל להשתמש באנשים.

הוא היה כאריזמטי בצורה לא רגילה. הוא אף פעם לא היה מסתכל בעיניים, תמיד משפיל מבט. כשהוא היה מתחיל להתרגז, העפעף הימני שלו היה מתחיל לקפוץ, ואז החברה היו אומרים: „כראי להיזהר, המנורה הארר מה אצל שץ מהבהבת?"

עד כאן סיפורה של חברת־הנערים.

שץ עזב את הארץ לאחרונה, אחרי שישב תשע שנים על שוד שני בנקים, אחד ברחוב יהודה המכבי בתל־אביב ואחד ברחוב איבן־גבירול. יחד איתו נעצר בנו של מלך הפלאפל, שכונה „המיואש".

אחרי שריצה שש שנים מתוך התשע שנגזרו עליו, זכה בניכוי שליש על התנהגות טובה, והשתחרר כאסיר ברשיון. אחד התנאים לשיחרור היה, שאסור לו להתרועע עם עבריינים. אבל כל חבריו של שץ היו עבריינים, והוא לא הצליח להקפיד על שמירת התנאי הזה.

כאשר נרצח שמעון גליקרו, שכונה „רודזן מלך האבטיחים", חשדה המישטרה בשץ, והוא נעצר, אך שוחרר מחוסר הוכחות.

באותה התקופה השתחרר מהכלא שמעיה אנג'ל, ידידו הוותיק של שץ, גם הוא בן־טובים מצפון תל־אביב, והפך ליד ימינו.

שני הצפון תל־אביביים, בנו של העיתונאי ובנו של היהלומן, הפכו לאימת העולם התחתון.

כל אותה עת התגורר שץ בדירתו של אביו, ברחוב אלכסנדר ינאי.

הוא היה בן 33 כשפגש צעירה יפהפיה מכפר־שלם, בשם רחל, ונשא אותה לאשה. הוא עבר להתגורר איתה בדירת־שיכון בכפר־שלם.

שוד על אופניים

כל אותה העת לא חדלה המישטרה מלעצור אותו ולשחררו. הוא נחשד כמנהל תחנות־סמים, הוא נחשד בסחיטת דמי־חסות, הוא נעצר כאשר עבריין נודע נרצח בדרך לוד וגופתו נמצאה במכונית הב־מ־וו שלו, כשבמכונית נמצא כסף רב שאיש לא נגע בו.

לבסוף הטמינה המישטרה לשץ ולשמעיה אנג'ל מלכודת: היא העמידה תצפית בכפר־שלם, ועצרה את שניהם כאשר הוציאו מתוך בור כסף וסמים.

השניים יצאו במישפט זכאים מחוסר־הוכחות, מכיוון שהתצפית השתבשה, אך הפעם לא היתה המישטרה מוכנה לוותר. היא רצתה להחזיר את שץ לכלא, כדי שימשיך לרצות את השליש שנוכה לו.

שמעיה ושץ חזרו לכלא, בטענה שלא עמדו בתנאי הרישיון, כאשר

(המשך בעמוד 36)

שמעיה אנג'ל
מריבה גדולה בלונדון

תשבצופן

2463

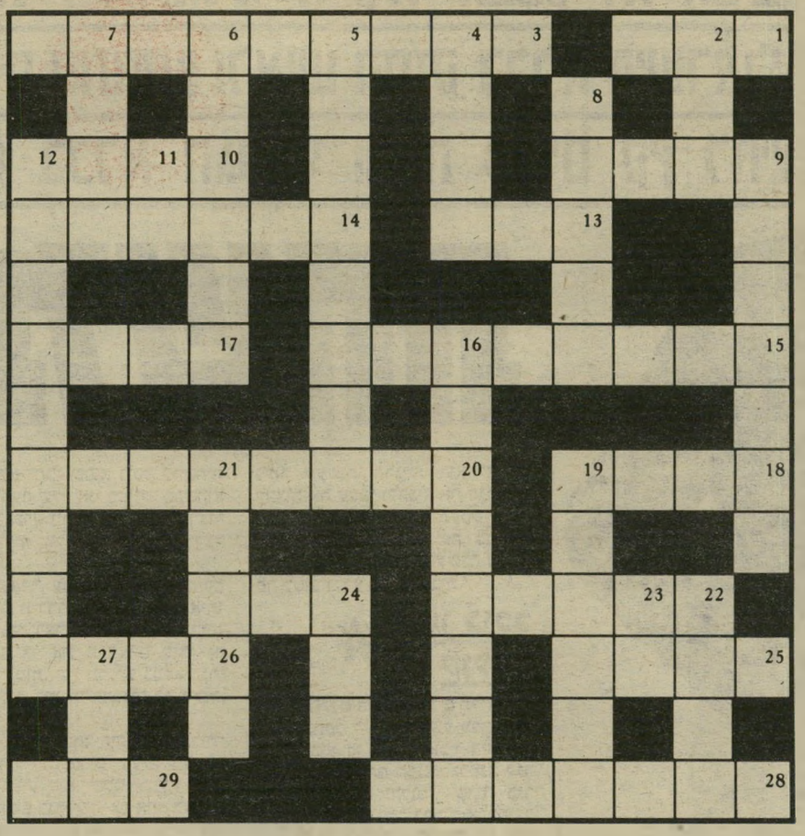

פתרון תשבצופן 2461

מאת

אביגיל ינאי

מאוזן:

1. לצ'כי קשה לכתוב סטירה? נה־פוך הוא! (3)
3. עדותה תסכן לפחות חלק מ־120 החברים (4, 5)
9. מכתב דרישה לדו־קרב, הגיע אל הסינדיקאט (4)
10. אילו היה רק אילם, מילא, אבל תוקפן?! (4)
13. כשיסתיימו הרוולצ'ה ויטה, נפ־נה גם אנחנו מערבה (3)
14. השובב שבק חיים כל חי (6)
15. הגיע כדי להשמיע את דברי הגנאי של המצביא (2, 6)
17. זוהה בוראות כבעל החלומות (4)
18. מחזה נחמד ומענין בתיאטרון חיפה (4)
20. מקסימום תהיה לרותי כלה (3, 5)
22. לא יכול לעצור בעצמו את הידיעה על תחזית המתים (5)
24. שקעה עכשיו כחרס הנשבר (3)
25. כדאי לנקוב מראש מה קשור בעסקת החבילה (4)
26. כל בת ובן יודעים מה מקורה של מחלת ההידרופוביה (4)
28. לאהוב אותה בכל הנימין ו־לשיר לה בטון מגורי, והיא כמו שבה ומחדשת נעוריה (7)
29. כלה מלאכתו והסתלק (3).

מאונך:

2. מזל שהוא לא מועד (3)
4. מי שרב את ריבה, שתהיה לו לפחות סיבה (4)
5. למותר לציין כי למרות שאין כל מרות על מתן מתנות ללב"י, יש שעושים זאת ללא כל מורת רוח (4, 4)
6. יש מי שיכול לאשר שגם ישיבה בבית הסוהר הוא עבר שמשתכח (3, 3)
7. גם זקנים יכולים, ללא קשיים מיוחדים, לרכוש השכלה בארה"ב (4)
8. יש להם כשר בטוי טוב, אבל זה חיצוני בלבד (5)
9. ההבטחה מאינסטנציה גבוהה, הביאה את היורה לאכסטזה (3, 4)
11. מה היה קורה ברמון אפריקה, אילו נהר היה משנה פתאום את כיוונו (2)
12. אין זה הולם שטפוס שיילוקי כזה, יהיה אצלנו בר בית (4, 5)
16. ישוב בדרך בורמה בשביל ירושלים (4, 4)
19. מתהלכות מעשיות שקוצצים (6)
21. גם חמור גרם־מקבל את המגיע לו (5)
22. זו אמנם שחקנית שכאילו רק אתמול נולדה, אבל אפשר גם מאידך, להגיע אתה לרמה (4)
23. סימן שהגיע הסוף (2)
24. הצליח להפיק מפיו צלילים בסדר הפוך (3)
27. החודש נקלע למטרה (3).

שץ משחת

(המשך מעמוד 35)

התרועעו זה עם זה. הם ישבו פחות משלוש שנים, כאשר עורכי־הדין של־הם ביקשו לשחררם, ובתמורה לגרשם לחו"ל.

השניים שוחררו בהבדל של כמה ימים ונסעו ללונדון, אחרי שהמישטרה העלתה אותם על המטוס אחר כבוד.

בתוך פרק־זמן קצר התערו השניים היטב בחיי קהילת העבריינים בלונדון. הם השתלטו על תחנות־סמים, הפעילו פרוטקשן על בעלי עסקים ישראליים ושלטו בעולם־הפשע הישראלי שם.

הם התגוררו בדירה אחת: שץ, אשתו רחל ושמעיה אנג'ל.

אך כעבור שנה וחצי חל ביניהם קרע. שמעיה חזר ארצה. שץ נשאר בלונדון, ער שנתפס כשהוא מתגורר בביתו של עבריין ישראלי נמלט. בחי־פוש בביתו של העבריין נמצא בארון אקדחו של שץ, בלי רישיון. המישטרה הבריטית החליטה לגרשו תוך חודשיים. אשתו, רחל, שהיתה בחודשי־הריון מתקדמים, חזרה ארצה, וילדה כאן את בנם היחיד.

אחרי הלידה ניסתה לחזור ללונדון, ולא הורשתה להיכנס. שץ נסע לנמל־התעופה, רב עם השוטרים, אך דבר לא עזר לו — אשתו לא הורשתה להיכנס.

הוא גורש לגרמניה, נסע היישר לפרנקפורט, שם התערה היטב בחיי־הפשע, עד שהסתבך בפרשת רצח של סוחרי־סמים ישראלי.

חבריו בארץ עדיין אינם מוכנים להשלים עם העובדה ששץ ניסה להתאבד. „הוא ניסה לעשות דאווין שיגרשו אותו לארץ." הם אומרים, או „הוא לא בארץ שלו, אין לו ביקורים, נכנס ללחץ."

הם מתארים אותו כגבר יפה־תואר, גבוה, שרירי. המילה „חזק' חוזרת על עצמה בפיהם שוב ושוב.

אמו, הם מספרים, מתה בצעירותה. מותה השפיע עליו מאוד. אביו היקה חי בארצות־הברית עד גיל 50'. רק אז עלה ארצה, וכאן נולדו שץ ואחיו. הוא בא מבית טוב, ממישפחה טובה.

חבריו אוהבים להפליג בסיפורים איך הוא היה מעורב בכל מעשי־השוד הגדולים במדינה: שוד הכספות של בנק־דיסקונט ברמת־גן, שוד המינד־רים ושוד המוסיאון. הם מספרים איך סיבך את התאומים אלכס ושוקי ויינגרטן, כשנתן להם להחביא שלל של שוד במלון נחמני שבבעלותם.

אך הסיפור האהוב על חבריו ביותר הוא איך שרד שץ את בנק דיסקונט ברחוב יהודה המכבי, כשהוא רכוב על אופניים, ביחד עם חברו אשר פלדמן, שנהיה בינתיים דתי: „הם באו עם האופניים, החנו אותם בפינה, שרדו, ויחד עם השלל רכבו על האופניים. אף אחד לא תפס אותם, עד שנתפסו בשוד של הבנק באיבן־גבירול, בבניין יכין ליד לונדון מיניסטור. אם לא היו תופסים אותם על השוד ההוא, לא היו יודעים אף פעם שהם שדדו ביהודה המכבי. רכובים על אופניים!"

פלום קיבל את כינויו, שץ, מפי החברים. האותיות שץ הן ראשי־תיבות של „שליח־ציבור'. כינויו זה ניתן לו, מכיוון שבתחילת דרכו היה עושה עבירות למען הציבור. כך, למשל, אחד הסיפורים עליו היה שהוא פרץ בליל־שבת אחד למקיון. רק כדי ללבוש חליפה חדשה. חבריו, שעימם נימנו הזמר אריאל זילבר ואיש הקול מירון רכטמן, כולם ילדי־שמנת צפון־תל־אביביים, זוכרים שהוא בא לכיכר מילאנו, למקום המיפגש של חבורת קריסטל, ואמר להם: „חברה, מצקין פתוח, תתלכשו."

ידיד שמכיר אותו מילדות אמר: „אני לא פסיכולוג, אבל לדעתי שץ היה חייב כל הזמן להוכיח שהוא חזק. כנראה היה חסר לו משהו. אני תמיד ראיתי שמשהו אצלו לא בסדר. אני חושב שכשהגיע מועד ההתמודדות האמיתית, שץ גמר עם הפוזות שלו, וכשלא היו מסביב החבר'ה בשביל לעשות עליהם דאווינים, הוא פשוט נשבר, והירשה לעצמו להיות חלש. חבל רק שזה יכול לעלות לו בבריאות שלו, בהופעה החיצונית שלו, שכל־כך חשובה לו, והכי־גרוע — בחיים שלו."

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
בע"מ
מומחים להדברת תיקנים (ניוקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים.
רמת־גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל 790114-5-6 רש' מס' 481/75 עסק
שמירה על בריאותך ורכושך
איתן עמיחי - הדברת מזיקים

מודעות בטלפון
לכל העתונים
בכרטיסי אשראי במערכת
DINERS CLUB INTERNATIONAL ISRAEL LTD.
ויזה
ישראכרט
שרות ת.ד. ללא תשלום - חניה חופשית במקום
פרסום אידיאל
אבן גבירול 110 ת"א, פתוח 7.30 - 20.00 רצוף
03-227117/8

טלפון לתל־אביב ותפוש אילת
הזמנת מקומות
למלונות באילת ולטיסות "ארקיע"
YOUR PHONE
03-38 3838
שרותי תיירות באמצעות הטלפון לבעלי כרטיסי אשראי

הלב שלך שווה בדיקה!
בן 35+
הלחם בחשש המנקר,
בוא עוד היום לאיבחון מוקדם
השקט הנפשי שלך
שווה את זה.
הבדיקה כוללת:
בדיקת קרדיולוג, א.ק.ג.
א.ק.ג. במאמץ (ארגומטריה),
בדיקות מעבדה.
אלקטרודות חיצוניות לקליפס
מכון לבריאות הלב
בית הרופאים, ריינס 18 פינת פרישמן תל־אביב
טלפונים: 03-221227, 03-244294

קולנוע

תחרויות

מיליון וחצי דולרו

פסטיבל הקולנוע החדש של טוקיו מציע פרס מדהים לבימאים צעירים, ואפשר לסנות אליו באמצעות „העולם הזה"

טוקיו התלבטה שנים רבות לפני שהחליטה כי היא רוצה לארגן פסטיבל סרטים. אולם ביסודיות היפאנית האופיינית, מן הרגע שבו נפלה ההחלטה, מתנהל הכל בקנה־מידה גדול ובסדר מופתי.

בפסטיבל הסרטים בקאן אורגנה מסיבת־עיתונאים, כדי לבשר על התכנית. באותה הזדמנות, כל מי שנכח במקום, התבקש למסור פרטים מלאים על כתובתו, כדי שהפסטיבל ימשיך את הקשר. בין הנוכחים היתה גם מבקרת הקולנוע של העולם הזה. שקיבלה השבוע הודעה על הפרס הגדול ביותר שהוענק אי־פעם על־ידי פסטיבל כלשהו.

כבר בקאן הוכרז, שהפסטיבל הראשון בטוקיו יקדיש תשומת־לב מיוחדת לקולנוע הצעיר, ויעניק פרס כספי רציני בתחרות שתתקיים במקום.

עתה מסתבר, שהפרס הוא לא רק רציני אלא ממש ענקי: מליון וחצי דולר, בארצות אחרות אפשר להפיק בסכום זה אולי סרט אחד בלבד, בישראל אפשר להפיק שלושה. (ויש ארצות אחרות, כמו יוון, שבהן אפשר להפיק בו אפילו עשרה!)

מה צריך לעשות כדי לזכות בפרס?

ראשית, צריך תעודת לידה שבה רשום תאריך מאוחר מ־1.1.1945 שנית, צריך להיות בימאי שעשה כבר סרט באורך מלא – והכוונה לסרט באורך של יותר מ־60 דקות. שלישית, צריך שהסרט האחרון (אין שום מניעה שגם מי שעשה יותר מסרט אחד ישתתף) יהיה בן ארבע שנים לכל היותר (כלומר, שיהיה זה סרט אשר יצא לאור בשנת 1980 או אחרי זה). ולבסוף, צריך תסריט מוכן לקראת הסרט הבא.

מי שניחן בכל התכונות הללו, צריך לקחת את הסרט האחרון שלו ולהכין לו כותרות באנגלית (בארץ זה לא חוכמה, כי כל הסרטים מוצגים בבתי־הקולנוע עם כותרות באנגלית). צריך לה־כין עותק של הסרט (אפשר גם בקאסטת־וידיאו מיקצועית) ולשלוח אותו לטוקיו, בצירוף תקציר בן 20 עמודים לכל היותר, של התסריט הבא. גם התקציר צריך להיות בשפה האנגלית.

ועדת־קבלה של הפסטיבל תבחר את הסרטים המוצלחים ביותר, ותכין להם, על חשבונה, תרגום ליפאנית, כדי שיוצגו בפסטיבל. כמו כן יזמינו לשם, על חשבון הפסטיבל, את הבימאי ועוד אדם אחד הקשור לסרט, לתקופת הפסטיבל. ואילו צוות שופטים יבחן את הסרטים ואת תקצירי־התסריטים, יבחר מתוכם את הקולנוען הצעיר המבטיח ביותר, ויעניק לו עד מיליון וחצי דולא־רים, להפקת סירטו הבא.

צריך עוד להוסיף, שאי־אפשר להגיש לתח־רות סרט שזכה כבר בפרס בין־לאומי כלשהו, או שהופץ קודם לכן, מיסחרית, ביפאן.

מובן שיש עוד כל מיני תנאים, באותיות הקטנות של תקנון הפסטיבל, אבל אף אחד מתנאים אלה אינו עשוי להרתיע מישהו מלנסות לקבל את הפרס. אובייקטיבית, אין הרבה בימאים ישראליים המתאימים לתנאים המוקדמים של התחרות הזאת, אבל אם יש, הם מוזמנים לפנות ברואר למערכת העולם הזה. ויקבלו העתק של התקנון ושל טופסי־ההרשמה. הרי לשם כך נשלחו אלינו. בהצלחה.

תדריך

חובה לראות:

תל־אביב: פאריס־טכסאס. מאחורי הסורגים. העדר.

ירושלים: פאריס־טכסאס. מאחורי הסורגים. לה־טראוויאטה.

חיפה: פאריס־טכסאס. מאחורי הסורגים. לה־טראוויאטה.

תל־אביב

★★ **פאריס טכסאס** (צפון ארה"ב. מוצג גם בירושלים ובחיפה): מבטו של אירופי המאוהב באמריקה, בארץ שיש לה מושגים משלה על מרחקים ועל זמן, המכתיבים גם מוסר אחר ואנשים אחרים. הארי דון סטנטון בתפקיד של ילד־איש, שאינו מעוגן במציאות, אך מנסה נואשות למצוא קשר אל בנו ואל רעייתו לשעבר, בפגישה ביניהם. נוגע ללב ויפה עד דמעות.

ג'וליה, את מקסימה!

כרמן (גת, תל־אביב, צרפת) – אופרה כזאת לא ראו עדיין בסרטים: חיה, תוססת, מלאת מרץ והמצאות קולנועיות, עם כוכבת ראשית שממש מפוצצת את המסך – וגם יודעת לשיר.

פראנצ'סקו רוזי, מגדולי הבימאים היום בעולם, נטל את יצירתו של ז'ורז' ביזה, שעליה אמר ניצ'ה, כי אלוהים צועד בה בצעדי־נער, החזיר אותה מן הבימה אל אנדלוסיה, הפיח בה רוח־חיים חדשה בעזרת הנופים המקוריים, הרקדנים של אנטוניו גאדס, ומצלמה אשר תמיד יודעת להתמקם, באורח פלא, במקום הנכון, כדי להעניק לסוג זה של אמנות – שהוא אולי הכפוי והעמוס ביותר במוסכמות מכל אמנויות הבימה – טיבעיות רעננה וריאליסטית. מעבר לכך, ערוך רוזי השוואה בין דמותה הגאה והבלתי־מתפשרת של הצוענית, אשר בוחרת את מאהביה ומשליכה אותם רק לפי צווי־ליבה וללא שום כניעה לפחד או למוסר, אל הפר בזירת מילחמת־הפרים.

שתי המעלות העיקריות של הסרט הזה הם ג'וליה מיגנס־ג'נסון, שאולי אינה הגדולה בזמרות־תבל, אבל היא ללא ספק היחידה בין הזמרות המסוגלות להתמודד עם תפקידה של כרמן, מבחינה קולית, אשר ניחנה בחושניות, בחיוניות ובעוזות־הביטוי הדרושה לתפקיד, שלא לדבר על צורת חיצוניותה שאינה מזכירה בשום פנים ואופן זמרת אופרה קלאסית, אלא דווקא צועניה מן הרחוב. כאשר היא מופיעה מול המצלמה, נשכח הכל.

ג'וליה מיגנס־ג'ונסון: האהבה והמוות

המעלה השניה היא השימוש שעושה רוזי במצלמה של פאסקואלינו דה־סאנטיס, צלמו הקבוע מזה שנים. האור והצל האנדלוסיים, המיבנה של הבתים ושל זירות הקורידה, כל אלה עוצרי־נשימה. ואם מוסיפים על כך הופעה נמרצת ומרשימה של רוג'רו ראימונדי, בדמותו המפורסמת של לוחם־הזירה, החוויה מושלמת.

מגרש־השדים של פול ניומן

הארי ובנו (פאר, תל־אביב, ארצות־הברית) – הסרט הזה מלא פגמים כמו רימון, הן במיבנה העלילתי שלו, הן באידאליזציה המוגזמת של חלק מן הדמויות. עם זאת, כאשר רואים אותו לאור הטראגדיה האישית הקשה של פול ניומן, שבנו התאבד לפני כמה שנים, אי־אפשר שלא להתרגש מן הכאב והתיסכול של האב המכה על חטא, שאינו מבין את פשרו די הצורך.

צריך לומר, שבסרט מערכת־היחסים היא הפוכה מזו שהיתה בחיים. כי מדובר באב אשר היה כל חייו איש פעיל ומלא מרץ, אשר נותר ללא עבודה אחרי שמתגלה פגם בליבו, וביחסים שבין אב זה לבנו, צעיר החולם להיות סופר, ובינתיים מסתפק בעבודות דחק המותירות בידיו די פנאי כדאי לבלות עם ידידים על שפת־הים ולכתוב את סיפוריו, המוחזרים על־ידי המו"לים באותו הקצב שהוא שולח אותם.

האב, שחוסר־הפעילות מחבל בשיווי־משקלו הנפשי, כועס על הבן ההולך בטל, לטעמו, והבן עושה כמיטב יכולתו לספק את רצון האב שהוא מעריץ. דמותה של אם, אשר הלכה לעולמה לפני זמן קצר, אינה מניחה לאיש המבוגר כל התקש־רות ריגשית אחרת, גם לא עם ידידה טובה, בעלת חנות לבעלי־חיים, שבתה קשורה מאוד לבנו.

במהלך הסרט נוצרים יחסים מוזרים, שבהם חוסה הבן על האב ואומר דברים שכנראה אמר ניומן, בחיים, לבנו שלו: מעין היפוך יוצרות משונה ונוגע ללב. וכמובן, העובדה שניומן מגלם את התפקיד הראשי וג'ואן וודוורד, רעייתו, מופיעה לצידו, כידידה הטובה, מוסיפה גם היא משקל להתייחסות האישית לסרט הזה.

פול ניומן: האב מת על פני בנו

יש בסרט עניין אובייקטיבי, כי הוא משקף את הדרך שבה כוכב קולנוע מהולל, שהוא גם בימאי קולנוע מוכשר, נלחם בכל כוחו בשדים הרודפים אותו.

איש עשיר, איש עני

הקדושים התמימים (מוסיאון, תל־אביב ספרד) – זה בדיוק סוג הסרט שאחרי הצפיה בו יוצאים כולם החוצה ואומרים: „סרט טוב". ובכך בא הקץ לנושא. אין עוד מה לומר עליו, כי הכל כבר נאמר בתוך הסרט עצמו.

הבימאי הספרדי מאריו קאמוס נמנה עם אותם בעלי־מיקצוע מסורים ורציניים, העוסקים בנושאים כיבדי־משקל ועושים זאת עם הרבה כוונות טובות, עם מעט תחכום וטיפה של דמיון. במיקרה זה, מדובר בתולדותיהן של שתי משפחות – האחת אצילה, השניה מישפחת־אריסים, החיה על אדמותיה של העשירה ומשרתת אותה. העשירים הם מושחתים מעצם טיבעם, כעשירים. העניים סובלים בניצוחו המחפיר ונפשם האצילית נאנקת. ואם נשמעת מתוך הדברים נימת־לעג, הסיבה היא שאחרי בוניואל אפשר לצפות מבימאי ספרדי למבט חודר ומקורי יותר.

אם כי, כל עוד מתייחסים לסיפור כמות שהוא, קאמוס עושה מלאכה נאמנה. הוא מדריך היטב את צוות השחקנים שלו, ופראנסיסקו ראבאל הוותיק – כבן איכרים מפגר בשיכלו, שקשריו עם הטבע הם ישירים וקשריו עם בני־האדם הם פגומים – ראוי בהחלט לפרס המישחק שקיבל בפסטיבל קאן. יש בסרט כמה רגעים מרגשים מאוד, בעיקר כאשר מדובר בקשר שבין האדם הזה לסביבתו, יש בו כמה רגעים כואבים מאוד, בעיקר כאשר מתארים את אורח־החיים של מישפחת־האריסים בסיגנון חסר־פשרות. ויש בו גם רגעי קאריקאטורה גסים, כמו הסצינה שבה אצילה בוגדת בבעלה בלהט לאטיני סוער. ויש בסרט אפילו מסקנה פוליטית. אם תרצו – שבתנ־אים מן הסוג הזה אין פלא שבני העניים בורחים מעבודת האדמה אל הכרך הגדול.

פראנסיסקו ראבאל: ראוי בהחלט לפרס

מרים בנימיני

מזל החודש:

עקרב

המזלות האפלים גורמים מדי יום לאסונות

החודש האחרון היה אחד הקשים שידענו השנה. בדרך־כלל בחודשים שבהם נמצאת השמש במזלות עקרב, דגים או סרטן (המזלות האפלים), שומעים יותר מתמיד על אסונות. מזל עקרב, הנשלט על־ידי כוכב פלוטו, הוא הקשה מכולם. אם בכל שנה שומעים על אסונות המתרחשים בתקופה זו, הרי שהשנה הגענו לשיאים שאותם לא הכרנו.

אפשר להסביר זאת בנוכחותם של שני הכוכבים, שכבר דובר עליהם כאן. פלוטו וסטורן, השוהים כעת במזל עקרב, אינם מקלים עלינו.

ב־23 באוקטובר נכנסה גם השמש למזל עקרב, ואז כמעט מדי יום שמענו ידיעה מזעזעת, או איזשהו אסון חדש לבקרים. בתחילת התקופה השמש היתה בצמידות לכוכב פלוטו, וזה מה שהביא לכל־כך הרבה צרות. פלוטו, ששהה בשנים האחרונות במזל מאזניים, עבר השנה למזל עקרב, והעלה על פני השטח קונפליקטים שהודחקו במשך שנים רבות: דבר זה מזכיר את התפרצותו של הר־געש שהלבה בתוכו עומדת להתפרץ, אך איש לא יודע מה יהיה גודל הנזק.

אחרי שהקונפליקטים כבר „רתחו" שנים, המודעות עלתה ונעשתה מכאיבה יותר ויותר. מותר לכל אחד לחטט בתת־המודע, אבל אוי לזה שמנסה להוציא הכל החוצה בבת אחת.

פלוטו הוא האדס – אל השאול. המיתולוגיה אומרת, שכל מי שמנסה לצאת מהגיהינום נחתך לחתיכות. כשכוכב פלוטו פעיל והשפעתו חזקה, כפי שקרה בחודש האחרון, הקשיים רבים וכואבים. האלימות גוברת, בעיות נפשיות מציקות ומטרידות והקונפליקטים במישור המיני מביאים את האנשים עד לפשעים על רקע מיני. אי־שביעות־רצון בעבודה בולטת, ומרגישים שהגיע הזמן לסיים דרך אחת, כדי להחליפה באחרת.

פלוטו גורם לבעיות בריאותיות, לפעמים למחלות שקשה להבין את מקורן וקשה לרפאן, לעיתים קרובות המקור הוא פסיכו־סומטי. הצמידות עם השמש החריפה את הבעיות. קישרי אהבה רבים הסתיימו או מסתיימים בימים אלה, קשרים שנמשכו בין שמונה חודשים לשנתיים מתנתקים לפתע. זו תקופה מסוכנת ביותר, הרגזנות עולה וכן האגואיזם וחוסר־ההתחשבות.

שומעים על יותר תאונות ויותר מיקרי מוות, אפילו על רצח. כוכב פלוטו אינו בא להרוס לשם ההרס, אלא אחרי שהוא חיסל, ניתק והרס – הוא מאפשר להתחיל בבניה חדשה. התקופה שבה נוצרים המשברים היא קשה, מסוכנת ומפחידה, אך לפחות בסופה העניינים משתפרים ואפשר שוב להתחיל מנקודה חדשה, ואולי עם יותר אפשרויות להתקדמות. אלא שהפעם לא די בפלוטו, וכשהשמש עוברת את פלוטו היא מגיעה היישר לכוכב שבתאי ויוצרת צמידות קשה נוספת. מצב זה יוצר בעיות חדשות.

מזל עקרב קשור בכספים, או יותר נכון לכספי הזולת. בחודש זה נעשתה הקפאת המחירים. מה שמתאים במיוחד לאופיו של כוכב שבתאי, המסמל קור וצינה באסטרולוגיה.

בתקופה זו שומעים על יותר תאונות, מיקרי מוות, פשעים על רקע מיני ואפילו מעשי רצח, אך בסוף התקופה משתפרים כל העניינים ואפשר להתחיל את הכל מחדש

בני מזל עקרב מודעים לקשיים, ומזה שנתיים הם חשים זאת על בשרם. הם נמצאים בתקופה של חשבון־נפש, ונאלצים לשנות את דרך חייהם, גם אם זה לא נעשה מרצונם.

מזלות שור, דלי ואריה, שיוצרים זוויות דיסהרמוניות למזל עקרב, סובלים גם הם ממצב זה. אצל בני מזל דלי הנקודה הרגישה קשורה לקאריירה. שינויים חשובים ומשמעותיים ביותר עוברים עליהם. לא קל להם להגיע להחלטות שיהיו חשובות לעתיד הרחוק. לבני שור קשיים עם בני־הזוג, או לפעמים בדידות מחוסר בן־זוג הולם. בני מזל אריה סובלים בגלל הצורך לדאוג ל־בעיות מישפחתיות או בעיות דיור, אך גם בעיות אחרות מגבילות את צעדיהם ואינם נותנים להם להרגיש עצמם חופשיים וקלים כאשר הם אוהבים. לכל אלה התקופה שבין ה־22 באוקטובר וה־22 בנובמבר קשה במיוחד. בחודש הבא הקשיים עדיין לא נעלמים, אולם בהשוואה לחודש האחרון הם יוכלו בכל זאת לנוח ולהירגע מהקשיים.

השבוע תהיו במצב־רוח חולמני, כשאתם נוטים לשכוח את הזהירות הטיבעית, או להתעלם ממה שאומרים לכם האינסטינקטים הבריאים כספיים זה בעניינים כספיים זה יכול לעלות לכם ביוקר. אם חשבתם על קניה גדולה או על עיסקה כלשהי הקשורה להתחייבות ארוכת־טווח, רצוי לדחות זאת ל־18 בחודש, ולא לפני כן. בשטח האהבה אתם מצליחים. הגברים במזל טלה מהווים מוקד משיכה לבנות.

* * *

הקשיים העיקריים מתחילים לחלוף. אולם ב־14, ב־15 ובבוקר של ה־16 עדיין תרגישו שאין לכם שליטה על מהלך העניינים. מה־17 בחודש יהיה הרבה יותר נעים ומצב־הרוח יש־תפר. בתחום הרומנטי תהיו מאוד מבוקשים. הקשרים שמתחילים כעת, נורמים לכם ל־בעיה ולהתלבטויות לא מעטות, אך לטווח רחוק הם יוכיחו את עצמם. בשטח העבודה אתם עומדים לקבל הצעה מעניינת מאוד הקשורה בתחום עיסוקכם.

* * *

התחום שבו אתם עסוקים בזמן האחרון הוא התחום המיקצועי. למרות שהוצעו לכם כמה תפקידים, קשה לכם להחליט מה הטוב עבורכם. רצוי להחליט לבד ולא להתייעץ עם אף אחד, כי התחושה הפנימית תהיה המנחה הנכונה בתקופה זו. ה־14 וה־15 בחודש אינם מתאימים לשיחות חשובות או לראיונות בעניני עבודה. בשטח הבריאות עליהם להיות זהירים ולא לזלזל בכל תופעה שאינה מוכרת לכם.

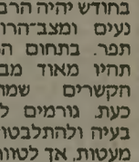

בעיות כלכליות ממשיכות לגרום לכם לדאגה. ה־14 ה־15 וה־16 בבוקר אינם מבטיחים שקט נפשי בכל מה שקשור לעניינים אלה. מה־18 בחודש תוכלו בכל זאת להיעזר בקרוב־מישפחה, שיסכים להחלץ לעזרתכם. בתחום הרומנטי אתם פשוט נהנים. כל סוגי האהבה מובטחים לכם, וכל אחד יוכל לבחור לפי טעמו וצרכיו. קשרים שהם משמעותיים לעתיד, וכמו כן ידידויות וגם קישרי־אהבה, יסתיימו טוב.

* * *

החודש הקשה עדיין לא חלף, יתכן שאתם לוקחים על עצמכם יותר מדי. אתם התרכתם בכושר־אירגון מעולה, עוזרים לכל אחד – ושוכחים לארגן לעצמכם את החיים בצורה קלה יותר. ה־14 וה־15 בחודש יהיו קשים במיוחד, אולם יהיו כמה נקודות אור באותם ימים, וזה יפצה על כל הקשיים. ה־16 בחודש יביא עימו הפתעה בתחום הכספי, יתכן שכדאי לקנות כרטיס־הגרלה. בשטח הרומנטי יחול שינוי.

* * *

השבוע תהיו חייבים לשים יותר לב לעצמכם. הפעם הבריאות שלכם אינה טובה במיוחד. ותשומת־הלב צריכה להיות מרוכזת סביבכם. ב־14 ב־15 וב־16 בחודש אתם נוטים לחלות, ורצוי שתנוחו ותגשו לייעוץ רפואי. בתחום הרומנטי מתחילה כעת תקופה חדשה. מה־17 בחודש אל תסרבו לחשתתף בכל מסיבות או באירועים שיש בהם הרבה קהל. פגישות מזדמנות יביאו לכם הרבה הפתעות מלהיבות ומדליקות ביותר.

כבר כמעט נמאס להזכיר שוב ושוב את הבעיה הכלכלית שלא חדלה להדאיג אתכם. אולם המצב באמת אינו קל, ולא נראה שאפשר למצוא פיתרונות קלים לבעיה. החודש הזה מעלה בעיות חדשות ומכניס אתכם ללחצים נוספים. ה־19 וה־20 בחודש יהיו יותר קלים, נראה שמישהו יתן לכם רעיון מעניין הקשור בתחום המיקצועי. אל תמהרו לסרב, נראה שיש משהו בהצעות. בתחום הרומנטי: היזהרו.

* * *

אתם מתחילים להרגיש בהקלה מסויימת, אך זו זמנית בלבד. ה־14 וה־15 בחודש עלולים להביא עימם בעיות חדשות. אלה יהיו קשורות בעיקר לתחום המיקצועי. בזמן הקרוב יהיה עליכם לבצע שינויים, והדבר אינו מוצא חן בעיניכם. לא תהיה ברירה, עדיף לחתוך במהירות ולא לדחות זאת. בתחום הכספי תוכלו לבצע כרגע צעדים בלתי־שיגרתיים ומקוריים. התוצאות עשויות להביא להצלחה בשטח זה.

* * *

בתקופה זו אתם נוטים להתבודד ולהתעסק בעבודות שבהן לא תצטרכו להיות מוקפים באנשים נוספים. חשוב שתתנו לעצמכם מנוחה והרבה מאוד שינה. העצבים המתוחים ואי־השקט של התקופה האחרונה לא יכולים להימשך באותה הצורה. בתחום הרומנטי תהיו מוכנים לכמה חוויות מוזרות ובלתי־רגילות. אנשים חדשים ומעניינים ישפיעו, אבל כאן חשוב שהשיפוט ההגיוני לא ילך לאיבוד. יש סיכונים בדרך.

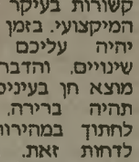

בזמן האחרון אתם מאוד מבוקשים בין כל מי שמכיר אתכם. חיי החברה מהנים ואתם חייבים להתרגל להיות הכוכב בכל מיפגש חברתי. בתחום המיקצועי בולטים בתקופה זו המקוריות וההברקה, וכן האינטלקט הטוב שבו התברכתם. דפוסי־מחשבה חדשים יעזרו לכם לקדם את ענייני הקאריירה. ידידויות חדשות או מתחדשות יגרמו להתלהבות גדולה. מה־17 בחודש תהיו נתונים ברצף של חגיגה רומנטית גדולה.

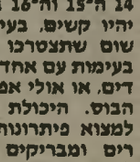

* * *

התחום שמעסיק אתכם יותר מכל הוא התחום המיקצועי. קשיים לא מעטים נראים כעת, ובעיקר לחץ־עבודה בלתי־רגיל. ה־14 ה־15 וה־16 בחודש יהיו קשים, בעיקר משום שתצטרכו להיות בעימות עם אחד העובדים, או אולי אפילו עם הבוס. היכולת שלכם למצוא פיתרונות מהירים ומבריקים תביא לתוצאות טובות. ב־שטח הרומנטי אתם משכנים יותר מהרגיל. ב־15 וב־16 בחודש צפויה לכם הפתעה.

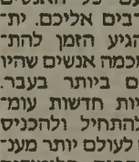

* * *

בתקופה זו אתם עסוקים בעניינים שעומדים ברומו של עולם. כעת תוכלו לבצע חשבון־נפש עם כל האנשים המקורבים אליכם. יתכן שהגיע הזמן להתרחק מכמה אנשים שהיו חשובים ביותר בעבר. היכרויות חדשות עומדות להתחיל ולהכניס אתכם לעולם יותר מענייין. בתחום הלימודים אתם עשויים להצליח, רצוי לחשוב על שטחים חדשים. בעיות בתחום המישפטי עשויות להביא לתוצאות משביעות־רצון ביותר.

שלוש תמונות־עירום של נשים המעורבות בפרשה נתפסו על־ידי המישטרה ומכוונות את החקירה ★ „היא סחטה ממני את המיץ ופינקה אותי בכסף!" אומר החשוד

„הנוכל הקטן שלי!"

אילן מרגלית נעצר יחד עם עו־רך־הדין אלכסנדר קוסטין, בחשד כי הוציאו במירמה 300 אלף דולר ממישפחת ברזילי בהולנד. המישטרה ממשיכה עדיין לעצור אנשים שונים בחשד כי שיתפו פעולה עם אילן ועורך־הדין, כדי לרמות את מישפחת ברזילי ולאמת את סיפור־הבדים של אילן ועורך־דינו.

במהלך חקירת המישטרה נתפסו שלוש תמונות־עירום של נשים המעו־רבות בפרשה. אילן (28) מסר למיש־טרה תמונה של דוריס ברזילי, 40, וזוג תחתונים שלה. לדבריו, היתה האשה אהובתו ונתנה לו את הכסף, התחתונים והתמונה, מרצון. אצל עורך־הדין קוס־טין נתפסו שתי תמונות־עירום של אשת־רופא, החשודה כי עזרה בתיכנון המירמה, ועוד תמונת־עירום שהמצו־למת בה טרם זוהתה.

בחקירתו במישטרה סיפר אילן, כי הוא המציא חלק מסיפור המירמה בדבר מחלת אביו וחלוקת הירושה של ה־מישפחה, וכי עורך־הדין קוסטין עזר לו באימות הסיפור.

לפני שנה הגישו עזרא ודוריס ברזילי תביעה אזרחית נגד אילן ועו־רך־הדין, כדי שיחזירו להם 648,440 פלורינים הולנדיים. באותו מישפט הגיש אילן תצהיר, שבו סיפר בפרוטרוט את פרשת יחסיו עם דוריס ברזילי.

להלן סיפורו של אילן:

היכרתי את מישפחת ברזילי אחרי שהתאלמנתי. הגעתי להולנד, אכלתי במיסעדה שלהם. התפתחו בינינו יח־סים ידידותיים. דוריס הציעה לי לשכור חדר במלון טוב יותר, שבו ישן בנה. עשיתי כך, ואז דוריס ביקרה אותי במלון והיו לנו קשרים הדוקים.

חזרתי לארץ וכעבור תקופה באתי שנית להולנד. ואז, יום אחד, דוריס בר־זילי התחילה למזמז אותי. לא עיכלתי למה היא חותרת, אבל כעבור כמה שעות התחלתי להבין ולעכל. אחרי שמצאתי את עצמי במיטה עם דוריס. אז אמרתי לה: את נשואה, עם ילדים גדולים, ואני בסך הכל ילד, אני אחרי משבר גדול בחיים ואני לא רוצה שייגרם לך ולי עוול.

היא אמרה שהיא לא אוהבת את בעלה והיא ממורמרת ממנו, שהוא פגוע בראש ובוגד בה ואפילו ניסה לשכב עם אחותה, אמה, וגיסתה. הוא אדם חולה וממרר לה את החיים והיא שונאת אותו. „היינו מזמן מתגרשים, רק בגלל הילדים לא התגרשנו עד היום," אמרה. האמת היא שהיתה מש־פילה אותו ומגדפת אותו גם בנוכחותי.

היא אמרה לי שהיא התאהבה בי מהרגע הראשון שראתה אותי, שהיא חולמת עליי בלילה, מאוננת ומדמיינת שהיא שוכבת איתי במיטה. היא הב־טיחה לי שאם אחיה איתה, לא יחסר לי מאומה בחיים עד סוף־ימיי.

היא הציגה את עצמה כאשה מאוד־מאוד עשירה, וכך באמת הרגשתי. כל מה שרציתי — קיבלתי ממנה. גרנו יחד בביתה והיה לנו מלון באמסטר־דאם, שהיינו באים אליו לשכב.

אחרי מספר שבועות החלטנו לנסוע לפאריס. כדי שלא יחשדו בנו, דוריס סיפרה לבעלה שאני עשיר, ממישפחה מאוד מכובדת, שאני חולה מאוד והיא צריכה לנסוע איתי לסי־דורים בארצות שונות.

נסענו לפאריס עם בנה זיו. כדי להתחמק ממנו, סיפרנו לו שיש לי חשבונות בבנקים, שצריך לברוח והוא לא יכול להצטרף אלינו. כך היינו הול־כים לשכב. יום אחד דוריס הושיבה את בנה בבית קפה מול בנק, ואמרה ש־אנחנו נכנסים לסידורים שם...

באותו יום דוריס אמרה לי אם אני יכול להכיר לבנה זיו את בת אחי ממ־טולה, ששמה הילה. מפני שלזיו אין חברה, והיא רוצה להעסיק אותו שלא יהיה כל הזמן לידינו. חוץ מזה שאולי יהיה פעם קשר מישפחתי בינינו.

קידושין ודמעות

חזרנו להולנד והתקשרתי ל־הילה. היא הסכימה לבוא, כי זה היה החופש הגדול והיא היתה תל־מידת־תיכון. דוריס אמרה לי שאני אעשה תרגיל ואגיד לבעלה שאני צריך לנסוע לפאריס לפגוש את הילה, ואגיד להילה שאנחנו ממישפחה מכו־בדת, ובין היתר שאם היא תראה משהו ביני ובין דוריס — שלא תספר לאף אחד.

נסעתי לבד לפאריס. הילה הגיעה לשם ולאחר ששוחחתי אתה — דוריס וזיו הגיעו לפאריס. זיו והילה התחילו לצאת, והיו מאוד עסוקים. וכך פינו לנו להמשיך את החיים במיטה.

דוריס מאוד־מאוד שמחה שזיו יוצא עם הילה. יום אחד הלכנו לגיבעת־הציירים, ודוריס הציעה להילה שי־ציירו אותה. דוריס שיחקה כאילו אין לה מספיק כסף, והיא צריכה ללכת למלון להביא עוד כסף. זיו נשאר עם הילה ואנחנו נסענו למלון. נשארנו שם כשעתיים בחדר ואחר כך חזרנו. הילה וזיו מאוד דאגו לנו, סיפרנו שהיה קשה מאוד להשיג מונית.

באותו ערב הילה וזיו הלכו לדיס־קוטק. אני ודוריס היינו בחדר שלי ושל הילה, ואחר כך ירדנו לבר. דוריס הוצי־אה את טבעת־הנישואין שלה ואמרה לי: „קדש אותי בזה." הכנסתי את הטבעת עם הברכה המפורסמת. לדוריס זלגו באותו הרגע דמעות של אושר, והיא אמרה שלעולם לא תבגוד בי, ושיבוא יום ונעשה את זה רישמי.

כשחזרנו להולנד, היא סיפרה לב־עלה שלאילן יש הרבה כסף בפאריס ובכל העולם. היא אמרה „אמא של אילן רוצה למנות אותי בתור אפוטרופסית על הכסף, כי בעלה חולה מאוד ואין מי שידאג לכספים."

באותו יום דוריס שלחה לי סכום כסף ארצה, מכיוון שהיו לי חובות והייתי צריך לשלם. מיניתי את עורך־הדין קוסטין לשלם את החובות שלי, כי בארץ לא סמכתי על אף אחד. לכן דוריס שלחה את הכסף לקוסטין. זה היה לפי בקשתי.

יום אחד, כשנסעתי לארץ, דוריס ביקשה ממני לעשות צוואה על שמה, שאם אני אמות היא תירש אותי, כי היא מממנת אותי. עשיתי צוואה לפי סיג־נונה של דוריס, והיא ביקשה ממני שיהיה כתוב בצוואה שהיא תדאג לאמי. את הצוואה רצתה דוריס להר־אות לבעלה, לאמת את סיפוריה, כדי שלא יחשדו בנו. כשחזרתי מהארץ, הבאתי את הצוואה ודוריס הראתה לבעלה שהיא אפוטרופוס על הכספים של אילן.

דוריס סיפרה לבעלה שאילן לומד רפואה, ועליה לנסוע איתו ללונדון כדי לרשום אותי לאוניברסיטה. נסענו ל־אנגליה, כי דוריס סיפרה לי שיש לה שם עורך־דין שיכול לחתו אותנו. כל

(המשך בעמוד 40)

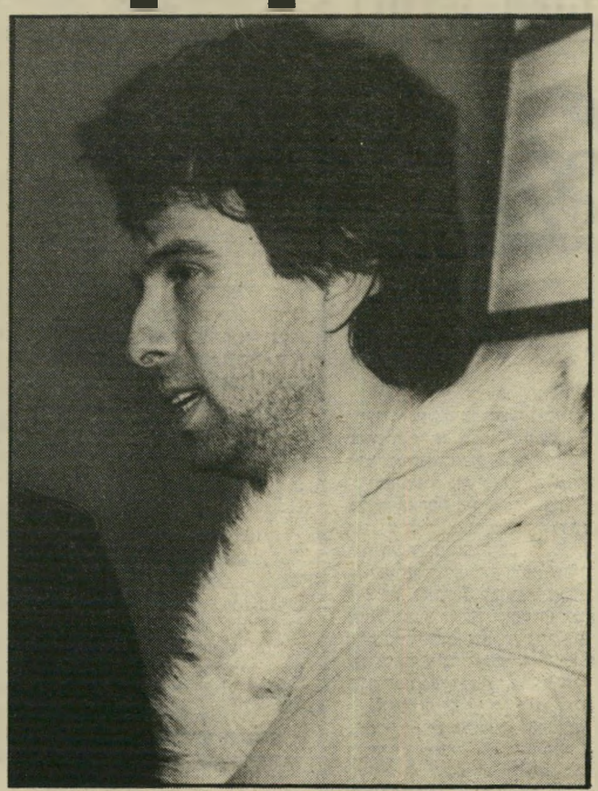

סיפורו הבלעדי של אילן מרגלית (למעלה), החשוד בהוצאת 300 אלף דולר במירמה מדוריס ברזילי

במדינה

(המשך מעמוד 8)

את ימיו הגדולים כראש פלוגות־הסער של הימין באוניברסיטה העברית בירו־שלים. בן־דויד היה ידוע כבריון, פורע ואלים. שיטותיו הפאשיסטיות במא־בקים עם השמאל, והתבטאויותיו הגיזעניות כלפי הסטודנטים הערבים, הקדימו — ולדיברי רבים, גם בישרו — את הצלחותיו של מאיר כהנא.

די באיזכור שמו של בנדה, כדי להעביר צמרמורת בגבם של אנשי־שלום וערבים, שהתנסו במאבקים הקשים בקמפוס הירושלמי. בן־דויד היה תלמיד נאמן של שני קודמיו, שעשו קאריירה בשירות שרי־הליכוד. צחי הנגבי, בנה של גאולה כהן, הפך עוזרו של שר־התחבורה חיים קורפו, אחרי שנטש את תנועת־התחיה של אמו ועבר לליכוד. עוזרו ומחליפו, ישראל כץ, צמוד עתה לאריאל שרון, ומסתובב במישרד התעשיה כבוס לכל רבר.

הנגבי, כץ ובנדה אירגנו את כנופיות הימין למיבצעים אלימים נגד מתנגדיהם, ובכלל זה תקרית־השר־שרות המפורסמת, שבה הביאו בירי־יונים מחוץ לאוניברסיטה, כדי להכות את מפגיני־השלום.

שנתיים מאוחר יותר, עם פרוץ מילחמת־הלבנון, אירגנו אלה את הא־ספסוף הירושלמי להתפרעות בהפגנת שלום עכשיו, שהסתיימה ברצח אמיל גרינצווייג ז"ל. הנגבי ערך אומנם הפגנת „חרטה" בטלוויזיה, אבל לא היה בכך כדי לכפר על מעשיו החמורים.

הוא וכץ נשארו בימין הקיצוני, ויש להניח שהציבור הישראלי עוד ישמע את צרחות־הקרב הצורמות שלהם בשנים הקרובות. לעומת הצמד הזה, חיפש בנדה את הצ'ופר שלו דווקא בעיריה. הנשלטת על־ידי איש מיפ־לגת־העבודה, כפסע היה בינו ובין ההצלחה המלאה.

אנשי המישמרת הצעירה של מיפ־לגת־העבודה בירושלים ווקפים לזכו־תם את כישלונו של בנדה להסתנן ללישכת ראש־העיריה. הם הצליחו לרתום את ראשי הסניף המקומי, ואת פעילי המפלגה הרבים במישרדי העי־ריה, כדי לעצור את המינוי האומלל.

חלק מאנשי המישמרת הכירו את בן־דויד מהאוניברסיטה. רבים מהם עמדו מהצד, כשאנשי קמפו"ס (אירגון הסטודנטים השמאלי) עצר את בריוניי הימין, שניסו לפגוע בערבים. עתה, לאור תופעת כהנא, גם הם התעוררו לחיים.

„כך" היא תופעה כל־ארצית חמורה ומזעיקה, אבל בירושלים היא מחרידה במיוחד. שכונות־ירושלים מלאות ב־תומכים פוטנציאליים ועכשוויים של־הימין הקיצוני. המאבק על דמות העיר, שיש בה אוכלוסיה רתית, חרדית ולאומנית גדולה ומושרשת, הוא קשה וממושך. מבחינה זאת מייחסים כל הירושלמים הנאורים חשיבות רבה לעמדתה של מיפלגת־העבודה, שבל־עדיה קשה מאוד לנהל מאבק אנטי־פאשיסטי מוצלח. התפנית היונית במישמרת הצעירה בירושלים איננה חדה ועמוקה דיה, אבל היא קיימת. אין ספק שתרומתה למניעת חדירתו של ביריון ימני ירוע ללישכת ראש־העיריה היתה חשובה מאר.

מי יירש את ברעם?

יעקב גיל ועימנואל זיסמן על תסיבי מזביר מחוז העבודה בירושלים

משקיפים מקומיים סבורים, שגורל מיפלגת־העבודה בירושלים ייקבע במידה רבה בשבועות הקרובים.

מזכיר־המחוז, עוזי ברעם, ששלט ללא מיצרים בסניף מאז 1974, עבר לרחוב הירקון 110 בתל־אביב, כמד־כ"ל. על ירושתו מתמודדים הח"כ לשעבר יעקב גיל והמזכיר הנוכחי, עימנואל זיסמן.

זיסמן (54) הוא איש־אירגון הגון ומסור, אבל פוליטיקאי די בינוני. אין

(המשך בעמוד 46)

(המשך מעמוד 39)

הדרך לאנגליה פחדתי מאוד ורציתי שזה לא יהיה. כשהגענו לאנגליה, למזלי ולאכזבתה של דוריס, עורך־הדין לא הסכים. מכיוון שדוריס נשואה.

רק לא בכיפור

ה יינו באנגליה במלון חמישה כוכבים, כמו תמיד בנסיעות שלנו. כשחזרנו מאנגליה, אחרי שדוריס סחטה ממני את המיץ, חזרתי ארצה. דוריס אמרה לי שהיא רוצה לדבר איתי כל יום בטלפון, והיא תשלם את חשבון־הטלפון. דיברתי עם דוריס שלוש שעות ביום, לפעמים פעמיים ביום. דוריס אמרה לי לשכור מכונית אמריקאית ולחיות כמו מלך בארץ. את כל הכספים היא שלחה לי דרך הבנק.

כשהייתי בארץ, דוריס אמרה לי אם אני יכול להביא את בת אחותי השניה, עינבל, לבן שלה משה. עינבל היתה לפני גיוס לצבא, ולא היה איכפת לה להצטרף אליי להולנד. עינבל נסעה איתי להולנד ודוריס שלחה כסף לכרטיסי־טיסה ולקנות בגדים יפים לעינבל.

כשהגעתי עם עינבל להולנד, דוריס תיכננה לנסוע יחד לארצות־הברית. היא סיפרה לבעלה כי לאילן יש סידורים שם.

נסעתי עם דוריס לפלורידה והיינו שם שלושה ימים במלון, ודוריס לא רצתה שנצא מהחדר. הזמנו אוכל לחדר וירדנו רק לבר.

יום־כיפור הגיע, ודוריס רצתה שאשכב איתה אפילו ביום־כיפור. מכיוון שאני שומר מסורת, סרבתי בתוקף.

היה לי מאוד לא טוב שם ורציתי לחזור. למזלי, היינו חייבים לחזור כעבור שבוע, כי דוריס סיפרה לבעלה שיש לנו סידורים קצרים.

כך דוריס סיפרה על כל נסיעה שנסענו כל מיני סיפורים, כולל לילי־רים. כל פעם שרק הייתי מבקש כסף, או אפילו על רעת עצמה, כדי לפנק אותי, או שאני לא אעזוב אותה, היתה אומרת לבעלה: „אילן צריך כסף. לך לבנק לשלוח לו.״

דוריס סיפרה לבעלה, שאילן ילמד רפואה בהולנד. כדי שיהיה לה כיסוי שאני אצא בבוקר לשעה, כאילו הולך לאוניברסיטה, וכשבעלה יצא לענייניו אני אחזור. היא אמרה לבעלה שקשה ללמוד באנגליה, ואילן צריך ללמוד בהולנד.

כל בוקר הייתי יוצא. מסתובב שעה וחצי. הייתי מתקשר לדוריס לוודא שבעלה והילדים אינם בבית.

יום אחד בעלה הגיע במיקרה הביתה. התלבשנו במהירות. כי שמענו את האוטו, ואז דוריס אמרה לו שאילן בא מוקדם והיא שלחה אותו לעשות עוד סידורים וקניות.

דוריס אמרה לבעלה שאני לומד רפואה, מפני שסיפרתי לה שפעם היצ־גתי את עצמי להורים של אשתי הראשונה בתור סטודנט לרפואה. דוריס ידעה שהורשתי על כך.

דרך־אגב, כשהכרתי את אשתי הראשונה, אמרתי שאני סטודנט לרפואה וכך היא הציגה אותי להוריה. כשהעניין היה רציני ועמדנו לפני חתונה, התוודיתי לפניה שאני לא סטודנט. היא אמרה שהיא יודעת והיא רוצה להינשא לי. נישאנו באהבה גדולה מאוד; וזה היה הדרי.

לאחר ארבעה חדשי נישואין אשתי חלתה במחלה קשה. ישבתי ליד מיטתה וטיפלתי בה. עברתי אז בבית־חולים ולקחתי פתק של בית־חולים ורשמתי שהנ"ל סטודנט לרפואה. אחרי שאשתי חלתה, הוריה אמרו לי, כשהיא היתה במצב קשה: „אילן יש לך דירה שכורה, תחזיר את הדירה ואת כל מוצרי־החשמל. כולל רהיטים.״ מכיוון שאהבתי את אשתי מאוד והאמנתי שהיא עוד תחזור לגור בבית, אמרתי להוריה שאינני מעוניין. אביה שאל אותי אם יש לירדנה ביטוח־חיים, אמרתי לו: ירדנה עדיין בחיים:

היא התאוששה וחזרה הביתה, כמו שציפיתי. טיפלתי בה טיפול מסור.

יום אחד היא אמרה לי: „נוכל קטן שלי, אני יודעת שאתה איתי רק בגלל הכסף. אם תעזוב אותי — אנקום בך!״

אבא של ירדנה אמר לה „תעזבי אותו. הוא רימה אותך!״ אבל ירדנה אמרה לו: „אני יודעת שהוא לא סטודנט לרפואה, הוא בעלי ואני אוהבת אותו.״ מכיוון שלהוריה של ירדנה היה מפתח לדירה והמתק מבית־החולים היה שם, הם לקחו אותו והתלוננו במישטרה.

ירדנה באה למישטרה ומסרה עדות, ואמרה: „אני יודעת שבעלי לא סטודנט לרפואה.״ למרות זאת הורשעתי בזיוף מיסמך...

כל זה סיפרתי לדוריס ברזילי, והיא בנתה על זה את הסיפור לבעלה שאני סטודנט לרפואה.

ג'יגולו

או רמאי?

ה יינו ביחד בהרבה ארצות בבתי־מלון, ואפילו בארץ. כדי לבוא לארץ היא סיפרה לבעלה שהיא באה לבדיקות. היינו במלון דן כרמל בחיפה 10 ימים. יום אחד דוריס עשתה באמת בדיקות, כהוכחה לבעלה.

יום אחד דוריס ביקשה שאני אצלם אותה בעירום, כדי שכשאני נמצא בארץ, שאחלום עליה. תמיד היא אמרה: „נוכל קטן שלי, אני יודעת שאתה נמצא איתי רק בגלל הכסף. אם תעזוב אותי, יום אחד אני אתנקם בך!״ התחלתי אז לפחד ממנה. התאוששתי מהמשבר שלי וראיתי שכסף זה לא הכל בחיים. רציתי להתחתן עוד פעם ולבנות לי בית חדש. דוריס באה ארצה ליום אחד, מפני שהיא מאוד התגעגעה אליי ורצתה שאני אהיה אתה.

הייתי נוסע וחוזר להולנד הרבה. דוריס קנתה לי חליפות יקרות, בגדים יקרים ואמרה לי: „את המיכנסיים הראשונים שהתחלת איתי אל תזרוק. זה יהיה למזכרת.״ עד היום היא מסתובבת עם תמונה שלי במיכנסיים האלה בארנקה.

כשעזבתי אותה, דוריס איימה עליי. מאז עברה שנה ולא האמנתי שבכל זאת יהיה משהו. כשהיינו במישטרה, במכונת־אמת, דוריס אמרה לי שאם הייתי לפחות מתקשר אליה, זה היה אחרת.

דרך אגב, דוריס ביקשה ממני שאני אקנה לה טבעת, שיהיה לה משהו ממני ביד. קניתי לה טבעת־יהלום באחת הנסיעות שלי לארץ. דוריס נתנה לי תחתונים שלה, שמה אותם בבושם, בשקית־ניילון, ואמרה לי שאני אריח אותם כשאני נמצא בארץ. התחתונים עם תמונת העירום נמצאים במישטרה...

עד כאן סיפורו של אילן.

לפני כשנה, אחרי שאילן עזב את הולנד וחזר ארצה, הוגשה נגדו התביעה האזרחית להחזרת הכסף. הוא נעצר אז לימים אחדים, נחקר ושוחרר. כאשר נעצר הפעם שנית, הופתע מאוד. סניגורו, עורך־הדין נתן קנת, טען כי המעצר נועד להשפיע על המישפט האזרחי. וכי מאומה לא התחדש מאז נחקר אילן לפני שנה.

בינתיים נשא אילן אשה, אלמנת מילחמה, ונולדה להם בת. בית־המישפט יצטרך להחליט אם קיבל אילן את הכספים כג'יגולו או כרמאי.

סיפורו האישי המרתק של הרופא הירושלמי סנדו שיינפלד (למעלה, עם בנו גד) שאשתו ברחה ממנו בחברת מאהב חברוני, והמאשים את העולם כולו

שדינה אין כושה!

„אני בטוח שמאחורי הסיפור בין דינה ודייב עומד אירגון ערבי. העוזר ומסייע להם.״ מכריז הד"ר סנדו שיינפלד.

הוא מחייך בכעס. „איפה הייתי במשך השנה וחצי האחרונים? לוא רק ידעתי, הייתי מנסה לעשות משהו, לדבר איתה, להבין אותה.״

הוא מניד את ראשו כלא מאמין. סיפור האהבה בין אשתו, דינה, ומאהבה, דייב הומאני מחברון, קטע את חייו השקטים והנוחים.

שיינפלד (59) הוא רופא שסיים את לימודיו בארץ הולדתו, רומניה. הוא מנהל המעבדה של קופת־חולים מאוחדת בירושלים, שאליה עלה לפני 14 שנה. את דינה, הצעירה ממנו ב־18 שנה, עוד נשא לאשה ברומניה.

„בארץ היינו דוגמה לקליטת עליה טובה. מהיום הראשון היה לנו טוב. כשהגענו ארצה, לא היו בעיות כלכליות. היינו באולפן והציעו לי מישרות שונות.

„גם לדינה לא היתה בעיה. ברומניה היא סיימה חמש שנות לימוד בביולוגיה, והיתה חסרה לה רק עבודת־הגמר. בארץ סייעו לה. היא סיימה את החלק החסר בלימודיה, ואף התקבלה לעבודה כחוקרת ביולוגית. יש לה מאסטר בביולוגיה ובמקום עבודתה פירסמה מאמרים וניתוחים שחיברה.״

חפש את המכונית

ה חיים בבית שיינפלד התנהלו בשיגרה. סנדו, העייף ממחנות־העבודה ומהשרות הצבאי הממושך ברומניה, שבו הגיע לדרגת סגן־אלוף, השקיע את כל מירצו בילדיו. הוא התגאה בהישגי בניו, דן וגד.

מדי שבוע, בימי ראשון, נהג לקחת את ילדיו לסרט, ואחר־כך לסעודת החמוסים במרכז ירושלים. לדינה היה זה הערב הפנוי.

גם בחינוך הילדים היה סנדו היוזם. הוא התעניין בחומר הלימודים של ילדיו, סייע בהכנת השעורים ואף השתתף באופן קבוע באסיפות־ההורים. ממשיך שיינפלד: „בהתחלה הסיפור הביך אותי. שליש מתושבי ירושלים מכירים אותי, בגלל עבודתי. אבל אין לי מה להפסיד. הילדים יקרים לי.״ לדבריו, התרחש השוני באורח־

בימי הזוהר נראו דינה וסנדו שיינפלד כזוג יונים לכל דבר. השכנים והחברים ממש קינאו. לא היה חסר להם מאומה. הם היו מישפחה אידיאלית – עד שדינה התאהבה בחברוני.

החיים השליו של המישפחה במוסד, שבו טופלה המכונית המישפחתית. בחסכונותיהם המעטים הם רכשו מכונית אופל קדט לבנה (משנת יצור 1972): „הרכב היה ישן, ולכן, מדי פעם, היינו צריכים להכניס אותו לתיקונים." דינה, שלה רשיון־הנהיגה וברשותה היה גם הרכב, עשתה את המלאכה.

„במבט לאחור, לא הרגשתי בשינוי שהתחולל אצלה. בבית המשיכה לתפקד כרגיל. היא יצאה לעבודה, נפגשה עם חברות ושכנות ולא הרגשתי דבר. רק מדי פעם, כששוחחנו, היא הזכירה את המוסכניק הערבי מחברון שעזר לה בתיקון הרכב. לא ייחסתי לדברים שום חשיבות."

מה יגידו השכנים

„החשד הדק הראשוני שעלה בראשי, היה כשהגעתי יום אחד הביתה לאחר העבודה, ובסלון ישבו ארבעה ערבים, אחד מהם דייב, ולגמו קפה. דינה הציגה אותי לפניהם ואותם לפניי, והסבירה לי שאלה הם האנשים הטובים העוזרים לה לתקן את הרכב. „הצטרפתי אליהם ושוחחנו על נושאים שונים.

„אחרי יומיים חזרה התמונה על עצמה. הארבעה ישבו בסלון ולגמו קפה. התמונה חזרה גם בשלישית, ואז כעסתי. ניסיתי לדבר אל ליבה של דינה, להסביר לה שאני מגיע עייף לאחר העבודה ורוצה לנוח.

„דינה כעסה. היא הרימה את קולה וצעקה בקולי־קולות. לא נשארתי חייב. גם אני צעקתי. אחרי שנרגענו, היא הבטיחה לי שיותר היא לא תזמין אותם לבית.

„כעבור יומיים נכנסתי הביתה, וראיתי במיטבח כוסות קפה. דינה סיפרה לי שדייב, המוסכניק מחברון, היה ושתה קפה. התרגזתי. דינה הסבירה לי שערב קודם השאילה לדייב את ריכבה, משום שהשעה היתה מאוחרת. היא סיפרה לי שהוא עזר לה לתקן תקלה ברכב.

„לא יכולתי להבליג. הסברתי לדינה שגם לי יש כבוד עצמי, לפני המישפחה והשכנים. מה יגידו השכנים כשאני בעבודה וגבר מתהלך בביתי חופשי? דינה הבטיחה שיהיה שינוי.

„המצב הלך והידרדר. מדי יום הוציאה דינה כספים מהבנקומט המשותף. כל חייה סבבו סביב דייב. היא הרעיפה עליו מתנות ובגדים. דייב הפך להיות המרכז בחייה.

„אני לא כועס עליה שהיא התאהבה בערבי. באותה מידה היא יכולה להתאהב גם בסיני. אבל במה אשמים הילדים? למה הם צריכים להיפגע מהעניין?"

אום־כולתום במקום אלכוהול

„אהבה בין דינה ודייב נמשכה. דינה החלה להיעדר ממקום עבודתה. בערבים נהגה לצאת מהבית: חשבתי שבשבילי ובשביל הילדים הביקור יהווה אטרקציה. פגשנו את בני מישפחתו של דייב. הביקור בחברון הותיר רושם טוב על הילדים.

„אבל מה שעיצבן אותי, היתה תמונתו של יאסר ערפאת שהתנוססה בסלון המישפחה מחברון. אני לא יכול לשכוח את התגובות האגרסיביות והשליליות של דינה כאשר בטלוויזיה הופיעה תמונתו של ערפאת. היא פשוט עזבה את החדר. הדיעה שלה עליו היתה שלילית.

„למחרת ניסיתי לדבר אל ליבה. שאלתי אותה איך היא יכולה להביא את הילדים ואותי לבית שבו מתנוססת תמונתו של ערפאת.

„דינה לא הגיבה. היא השתנתה מבלי הכר. היחס שלה לערפאת ולערבים הפך להיות אוהד. ערפאת הוא קצין צבא מוכשר ויעיל, אמרה לי. בבית החלה לשמוע שירים בערבית. אום־כולתום הפכה להיות הזמרת הנעשרצת עליה ביותר.

„היא התנזרה לגמרי משתיית אלכוהול ואסרה עליי להכניס בשר לבן לביתנו. כאב לי לראות את אשתי כך. במיוחד ראגתי לילדיי. השינוי באורח־החיים פגע בהם.

„האהבה למוסיקה ולמנטאליות הערבית הדאיגו אותי. כאשר הילדים ראו בטלוויזיה ריקודי־בטן, או שירים בערבית, הם שאגו וקראו לאמם להגיע ולראות."

התלונה בוטלה

„שכנים בבניין רינגו וריכלו. גם עכשיו. אחרי מעשה. הם בתמונה. נותנים עצות לשיינפלד. „תפנה לרבי," אומרת לו אחת השכנות.

ממשיך שיינפלד: „ערב אחד יצאה דינה עם הילדים. ראגתי. בשעה עשר הם עדיין לא חזרו. התקשרתי למישטרה ולהפתעתי התברר לי שאשתי וילדיי שם. ביקשתי מהשוטר שישלח את ילדיי הביתה ושרק אשתי תישאר לחקירה. אבל הילדים לא רצו, „בלי אמא, אנחנו לא חוזרים."

„כאשר חזרה דינה הביתה, בארבע בבוקר, היא סיפרה לי סיפור מוזר שבעת נסיעה בעיר העתיקה עצר אותה ערבי עם אבן, שביקש לפגוע במכוניתה. היא ירדה מהרכב ובמקל, שהיה ברכב, היכתה בערבי בראשו.

„הסיפור נשמע לי מוזר. במיוחד, כאשר היא סיפרה לי שבעניין זה לא יהיה מישפט. לאחר זמן־מה נודע לי הסיפור האמיתי: דינה היתה עם דייב והילדים. ידיד, שלו היה דייב חייב כספים, ביקש את כספו. התפתחה ביניהם תיגרה, ואז עשתה דינה את המעשה. דייב לא נשפט. הידיד ביטל את התלונה."

היציאות של דינה עם הילדים הטרידו את שיינפלד. הוא דיבר עם ילדיו, דן בן ה־12 וגד בן ה־9.

דן הגדול שיקר לאביו. כאשר שיינפלד שאל אותו אם מישהו יוצא איתם, ענה לו דן שהם יוצאים רק עם כועסת וקוצפת. דייב לא הופיע לפגישה. דינה נעלה את הילדים בדירת שכנה ונסעה לחברון. היא מצאה את דייב מבלה בחברת אשתו וילדיו. דייב שיקר לה. הוא סיפר לה שיחסיו עם אשתו מעורערים והוא מתכוון לנטוש אותה. בעת ההופעה של דינה כעסה אמו של דייב מאוד וגירשה את דינה בבושת־פנים.

„כשהיא הגיעה הביתה, הרגשתי שמשהו גרוע קרה. היא הסתגרה בחדרה במשך שבוע ימים. היא לא אכלה וטענה שהיא חולה. אני המשכתי לטפל בילדים. השכנים בביתי סיפרו לי, מאוחר יותר, שמדי יום דייב היה מופיע ליד דלת ביתנו ובקול תחנונים מבקש את סליחתה של דינה. דינה סלחה לו."

דינה פוטרה מעבודתה בגלל ההיעדרויות והאיחורים. הפיצויים וכספי קופות־הגמל שקיבלה, שיפרו את מצבה הכספי. היא, בניה ודייב ירדו לטאבה וחיו כמישפחה.

ביום העצמאות חשך עולמו של שיינפלד. דינה וילדיו נעלמו. הוא ביקש להתלונן במישטרת ירושלים, אך השוטרים לא מיהרו לטפל.

„החשד היה שהם חצו את הגבול למצריים. פניתי לכל מי שיכול לעזור ואז התקשרה אליי דינה ממצריים אמא. אומר סנדו: „כשהילד שלי משקר, אני מרגיש את זה מייד."

טלפון ממצריים

„מיקרה ששבר לגמרי את שיינפלד היה באחד הערבים כאשר אשתו וילדיו יצאו לפגוש את דייב. אחרי כשעה חזרה דינה הביתה והבטיחה שהיא חוזרת. היא סיפרה לי שהיא נמצאת במצוקה כספית ושהילדים חולים. בשגרירות הבטיחו שילוו לה כסף, כדי שתוכל לחזור.

„דינה לא חזרה.

„משהו מוזר קרה לה בדרך מאלכסנדריה לקאהיר. אני בטוח שאירגון עויין עומד מאחורי המיקרה. לא יכול להיות שחמש נפשות מסתובבות כל־כך הרבה זמן ואין מישהו שתומך בהם.

„לכל הארצות שלשם הם ברחו, אין הסכם־הסגרה עם ישראל. מישהו, כנראה, הכווין והדריך אותם. בארץ היו אנשים שהציעו לי לערב את המאפיה ולפעול במארוקו. אחרי שהייתי בקפריסין (שם ניסה ד"ר שיינפלד לעצור את אשתו ואת בניו, אך ללא הצלחה) אני מאמין שכל דבר אפשרי."

שיינפלד שמר על קשר עם מישפחתו של דייב. אשתו של דייב הופיעה מדי יום שישי בביתו, שאלה וחקרה. בשלושת החודשים האחרונים היא הפסיקה לבוא.

שיינפלד לא הרים ידיים. הוא כתב מיכתבים לנשיא המדינה, לשגרירות האמריקאית, לשגרירות הצרפתית ולצלב האדום: „הסיכוי היחיד הוא שבעזרת אנשים שיש להם מהלכים במארוקו אני אגיע אליהם. אני רוצה להציל את הילדים!"

בקזבלנקה? או, אולי, בלוב. מסתתרת דינה עם בחיר ליבה, בעלה, סנדו, אינו מתייאש. הוא אינו מרים ידיים, אינו נכנע. הוא מקווה למצוא את דינה ולסלוח לה. הוא לא מוכן לדבר על תנאים: „האיחוד המישפחתי חשוב לי יותר מכל, ואני מקווה שיעזרו לי בחיפושים!"

בבית היתה האווירה טובה. האב סנדו גאה ב־ילדים, דן וגד, ומתגעגע אליהם.

„אני לא כועס עליה שהיא התאהבה בערבי. באותה המידה היתה יכולה להתאהב גם בסיני. אבל במה אשמים הילדים? למה הם צריכים להיפגע מהעניין?"

כולם ירדו למחתרת

אנגליה השחקנית רונה פ־ריד, המגלמת בת־עשירים ממישפחה מתאנגלזת.

ג'בר קשיש, בעל שערות־שיבה, ישב באולם־ההקרנה החשוך ולא הצליח להתאפק. הוא הוציא מכיסו מיטפחת ומחה את דימעותיו. מייד כשנסתיימה ההקרנה, טילפן לאבי נשר, הבימאי, ואמר לו: „נשר, אתה איש־כבוד. ככה זה היה!"

האיש היה אנשל פרידמן, חבר לח"י. לשעבר, ששימש יועץ לאבי נשר בהכנת סירטו הזעם והתהילה, על לח"י. כדי שהסרט יהיה אמין ותואם את המציאות של תחילת שנות הארבעים, השתמש נשר בשיטה מיוחדת של עבודה עם השחקנים.

לנושא הגיע נשר כמעט במיקרה. „היתה לי תאונה בניו־יורק," סיפר „והייתי משותק שנה. היה לי המון זמן פנוי לקרוא ספרים. יום אחד פגשתי אדם שהיה עיתונאי מפורסם בישראל, אדם מר נפש ומאוכזב, שאמר כי עזב את הארץ כאקט הפגנתי. האיש היה ברוך נאדל.

„הוא סיפר לי סיפור על אחת הדמויות של לח"י. זה ריתק אותי. כן, אני, שגדלתי בבית של תנועת העבודה, מצאתי שהסיפור מרתק. אבא שלי, עם כל הפנאטיות של המדינה והתנועה, שהיה קומוניסט בנעוריו, שומע חדשות כל שעה, קורא את כל העיתונים הישראליים ועכשיו הוא איש־המגבית. פתאום שמעתי על לח"י, התנועה המהפכנית.

„עד אז ידעתי שלח"י הם רוצחים פאשיסטיים, שהם מין וריאציה של אצ"ל. פיתאום הבנתי שזו היתה התנועה המהפכנית היחידה, ושהיו בה גם מרכיבים שמאלניים.

„ביקשתי שישלחו לי מהארץ ספרים על לח"י. שלחו לי 20 ספרים, והתגלה לפני עולם מרתק. לא פוליטי, לא רוויזיוניסטי לא סוציאליסטי. פתאום הבנתי שהמדינה לא קמה על מורשה אידיאולוגית, אלא על אלימות. אני רואה את הגרעין של המדינה במחתרת, ולח"י היתה המחתרת הנקיה ביותר והמחתרתית ביותר."

התסריט זכה בפרס מהקרן לעידוד סירטי איכות מקוריים בארץ, ונשר ניגש לשלב העשיה. הוא חיפש קבוצת שחקנים בלתי־ידועים, והכניס אותם למישטר של אימונים.

„אני לא יודע איך אפשר לשחק איש־מחתרת אם אתה לא איש־מחתרת באמת," אמר נשר.

לכן הכניס את כל חבורת השחקנים לתנאי־מחתרת. החזרות התנהלו יום־יום, במשך שלושה חודשים. הן היו נערכות במקום מסויים, שאליו היו החבר'ה צריכים להגיע ממש כאילו היו באים לפגישה של תא מחתרתי. אסור היה להם לבוא כולם ביחד, אלא לכל היותר שניים־שניים. כך אפשר היה לראות, סמוך לשעה היעודה, את האנשים מסתובבים סביב המקום, מחכים להזדמנות להכנס פנימה. בפתח המישטרה. „המשימה היתה להדביק כרוזים במיזנון של מצודת זאב בתל־אביב. והם עשו זאת. הם הדביקו כרוזים נגד הכובש הזר בתוך מצודת זאב!"

סיפר תמיר בהתלהבות.

„הרעיון היה," סיפר נשר, „להביא אותם להזדהות מלאה עם תפקידם כאנשי־מחתרת." השחקן שהוא בן לאב ערבי ואם יהודיה ג'וליאנו מר, למשל, המגלם בסרט את אדי הקצב, ישן על הריצפה במשך חצי שנה. אכל רק

בפתח הבסיס אדי הקצב (מימין, השחקן ג'וליאנו מר) ומלניק (משמאל, השחקן יגאל נאור), קצין בריטי. משימתו של אדי היא להרוג את הקצין הבריטי הבכיר במחנה.

היה עליהם להשמיע סיסמה, ורק אז ניתן להם להכנס. השחקנים התאמנו במשך שעות בפירוק ובהרכבת נשק חם, ובשימוש בנשק קר, כמו סכיני־גילוח.

בכל פעם היו מטילים עליהם משימות מחתרתיות. אחת המשימות הקבועות היתה התנקשות. תמיר פאול, עוזר הבימאי, היה קצין בריטי. הוא עבד במישרד, ובכל כמה ימים השחקנים היו צריכים להתנקש בחייו. הם ידעו שהוא עוזב את המישרד בכל יום בשעה 6 בערב, ושיש להם שתי דקות בדיוק מהרגע שהוא יורד לרחוב עד שהוא נכנס לתוך המכונית.

„הם היו מתכננים את ההתנקשות תפוזים ולחם, ולא נגע בנשים.

השחקנים עברו גם אימונים גופניים ודיאטות, כדי להביאם לכושר הנכון ולמישקל הנכון.

בבוקר לפני תחילת החזרות, היו כמה תרגילים: הם היו נכנסים לחדר, ובמשך חמש דקות היו צריכים להביט על כל הפריטים ולזכור אותם. אחר כך היה אבי נשר בוחן את זיכרונם.

תרגיל שני היה גם הוא תרגיל־ריכוז. נשר היה מעמיד את כל השחקנים בשורה, ותמיר היה הולך מאחורי־הם בצערים חרישיים. לפתע היה נשר קורא בשמו של אחד מהם, והוא היה צריך לומר, מבלי להפנות ראשו, היכן ברויז עומד תמיר.

יהודים משחקים אנגלים, בן הערבי משחק את איש הלח"י והבימאי הוריד אותם במשך חצי שנה לתנאי מחתרת כדי שיזדהו עם התפקיד

עליי," סיפר תמיר. „אני זוכר שאחד מהם ישב יום שלם מחופש בתור קבצן ליד המישרד, חיכה שאצא. היו להם אקדחי־צעצוע שהיו עושים רעש. חוץ מזה, הם היו צריכים לחפש לעצמם דרכי־מילוט אחרי הפעולה. התחפושות שלהם היו כל־כך טובות, שאפילו אני, שהיכרתי את כל השחקנים, טעיתי בהם.

„יום אחד התנקשות הצליחה. פיתאום רצו אליי ברחוב שניים, אחד דחף אותי והשני ירה בי והם נעלמו בתוך שניות. בעל מיסעדה סמוכה היה בטוח שזה רצח, וקרא מייד למישטרה. באו בלשים, והיינו צריכים לשכנע אותם שמדובר בסרט."

משימה אחרת היתה הדבקת הכרוזים. לפי הנוהל של לח"י, שבו שניים הדביקו את הכרוזים, ושניים אחרים עמדו בתצפית, להודיע אם מתקרבת המישטרה.

בנוסף לזה, מכיוון שעלילת הסרט מספרת על התא הירושלמי של לח"י, השחקנים היו צריכים להתמצא ברחובות ירושלים, למרות שאיש מהם אינו ירושלמי. תמיר פאול, ירושלמי במקורו, היה נותן להם משימות והיה חוקר אותם על דרכי המילוט האפשריות ומכל מקום בירושלים. השחקנים היו נוסעים לירושלים ולומדים את הדרכים והרחובות בעל־פה כדי שלא יכשלו במשימה.

דם אמיתי

דם שלטו בהוי 1942 של ירושלים על בוריו. כל אחד ידע איפה הוא גר," סיפר תמיר, „דרך איזה רחובות הוא הולך. הם ידעו כמה עלה כרטיס־קולנוע באותם ימים, כמה

לוחמי חרות ישראל

הודעה

נוער עברי!

לאחר שנפלה צרפת והצבא הבריטי נסוג דרך דונקרק לעמדות מגאה בסביבות לונדון נשארה אנגליה **„כבדידותה המזהירה"** לנוכח הסכנה של הפלישה הגרמנית למטרופולין והפלישה האיטלקית למצרים

באותם הימים הנראים והעכורים נדמה היה, כי רק עוצמת הדחופה והפעילה של ארצות הברית יכולה להציל את אנגליה. אבל יהדות דהתם נוהדה בהאצת המדינאים האמריקנים לעזור לאנגליה מתוך חשש פן יאשימו אותה ברצון נרבנים את אמריקה במלחמה נגד היטלר. על כן היה צורך להפעיל את יהדות אמריקה לטובת אנגליה. אז נזכרו שמשי משרד המושבות ב.רב־מג' ציוני נקי הדי חיים ויצמן ויוציאוהו מאנק פינה נדחה במיסדרון ויזרקו לו כמו עצם לכלב. „הבטחה" להקים דיוויזיה יהודית בקנדה או בהודו חלפה שנה והמצב השתפר נמדה ניכרת. האיטלקים באפריקה נסוגו. הפלישה לאנגליה נדחתה. האוסטרלים וההודים השתלטו על סוריה ואירן. אי־לזאת ב־23 באוקטובר ש. ז. הודיע מוביר משרד המושבות לראשה העלוב של הסוכנות הכושלת, כי הוא חוזר מן ה„הבטחה". וב־18 בנובמבר הכריז מיניסטר המלחמה הבריטי בניח הנבחרים כי דיוויזיה יהודית לא תקום. פלוגות שגויסו מבין יהודי ארץ־ישראל צורפו לגדוד בריטי ושאלת הדגל הנבדל אינה עומדת על הפרק.

נוער עברי!

זוהי דרכה המסורתית של אלביון הנוכלת: להבטיח „הבטחות" כצר לה ולהפר אותן ל„כשירהיב".

נוער עברי!

„הדגל הנכדל" שעליו דיבר בלאחר יד המיניסטר הבריטי הערום, הוא דגלנו דגל האומה העברית. המחבוסס ביסורי שאול והכמהה לגאולתה השלמה בסכורתה ההיסטורית.

הנוותר על דגלנו! הנתכחש לזכותו ללחום בשמנו אנו? הנשפוך את דמנו למען הממשלה האנטי־ציונית מממשלת הספר הלבן והאחוד הערבי?!

לא ולא. לא יקום ולא יהיה הדבר! בוז לממשלת הזדון הגוזלת את דגלנו הלאומי!

בוז לקויזלינגים ה„ציוניים" מראשי מפא"י והרביזיוניסטים. המנייסים יהודים ללחום לסען השלטון הזר תחת דגל הזדון!

יחי צבא לוחמי חרות ישראל, הדוגל בתקומת המלכות העברית בציון המשתחררת.

הארגון הצבאי הלאומי בישראל

פס"ר בסלו תש"ב

כרוז ישן, אותיות חדשות כרוז משוחזר של לח"י. מומחים יכולים לזהות את השיחזור לפי האותיות החדשות, שלא היו בשנות ה־40'. אפשר להבחין בשתי חתימות – למעלה של לוחמי חרות ישראל ולמטה של האירגון הצבאי הלאומי.

שיחזור העבר התפאורה בסרט שוחזרה במדוייק. אנשל פרידמן ודויד שומרון, שני אנשי לח"י לשעבר, עבדו עם הבימאי באופן צמוד והיו אחראים על כל הפרטים שנגעו לאמינות ההיסטורית של הסרט. בתמונה נראית מכונית משנת־ייצור 1940, שילטי־החנויות ברחוב המצויירים כמו לפני ארבעים שנה, וכך גם התילבושות בסרט. בתמונה: קצין בריטי ומאחוריו איש לח"י.

עלתה כוס־קפה. אחד מהם אהד קבוצת כדורגל מסויימת, אז הוא ידע את שמות השחקנים, ידע נגד מי הם משחקים בכל פעם, ידע הכל על הליגה."

פעם בכמה ימים היו השחקנים שומעים הרצאה מאיש לח"י, ופעם בכמה ימים היה צריך כל אחד מהם להרצות על הנושא הספציפי שלו.

פעם בשבוע הם היו משדרים מתחנת הרדיו המחתרתית, והיו מחפשים אותם, ממש כאילו הכל אמיתי.

טיבה של מדינה

ב סרט מסופר על חברי התא הירושלמי של לח"י, העסוקים בהדבקת מודעות ובשידור השבועי. יום אחד מגיע אליהם חבר בכיר מן התא התל־אביבי, ארי הקצב (ג'וליאנו מר), ויחד מוטלת עליהם משימה להתנקש בחייו של אחד הקצינים הבריטיים הבכירים. אחרי כמה נסיונות כושלים הם מצליחים במשימה, תוך כדי פיצוץ המיפקדה כולה, כשחלק מהחברים נהרגים או נפצעים.

במהלך הצילומים של אחת הסצינות האחרונות בסרט, נפצע ג'וליאנו בפניו מכדור רמה של אקדח, אך הוא היה כל־כך נחוש ומזוהה עם התפקיד, שהוא התעקש לסיים את הסצינה לפני שהסכים ללכת לטיפול. הדם על פניו הוא, לכן, דם אמיתי.

המוזל היה, שבהמשך הסצינה מת ארי תוך כדי בריחה, ונופל על גדר־התיל שבכניסה למחנה הבריטי. בצילום הזה, שבו נראה ארי הקצב שרוע על התיל, החליף אותו אבי נשר

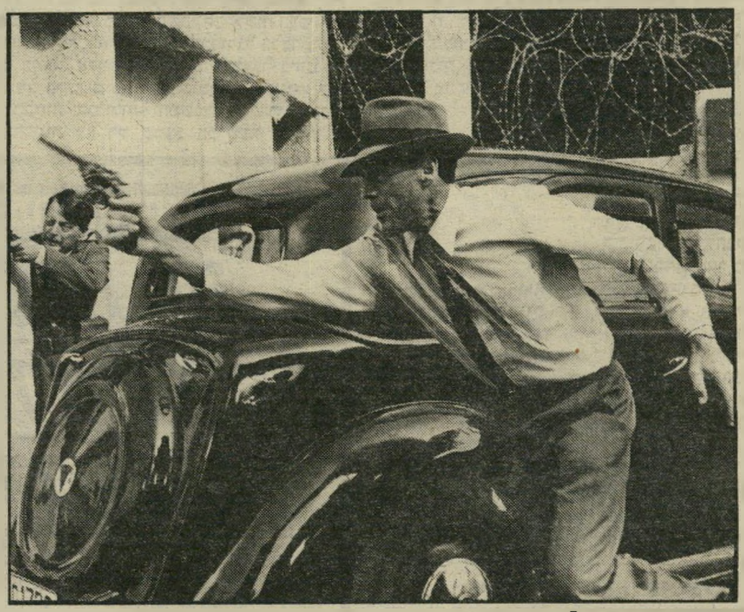

קצין אנגלי השחקן ג'וני פיליפס, המגלם חוקר בריטי. מאחוריו מכונית ישנה, מתחילת שנות הארבעים. כל האביזרים בסרט שוחזרו. הקצין הבריטי נראה שולף את אקדחו לעבר אנשי הלח"י, שניסו להתנקש בחייו בירושלים.

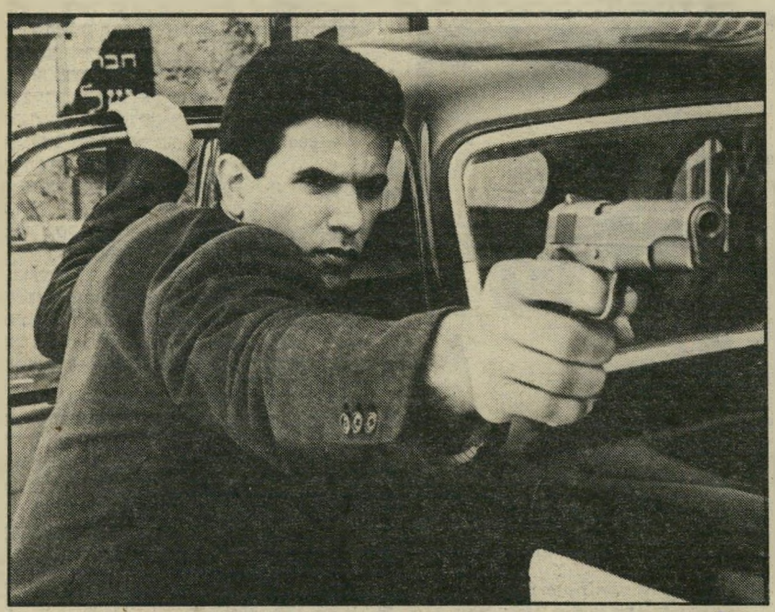

לוחם חרות אדי הקצב, השחקן ג'וליאנו מר, שהוא בן לאב ערבי (סליבה חאמיס) ואם יהודיה (ארנה מר), מגלם בסרט לוחם לח"י, איש התא התל־אביבי, שנשלח כדי לעזור לחברי התא הירושלמי להתנקש בחייו של הקצין הבריטי.

סיגריות מספרו שלט פירסומת לסיגריות הפופולאריות של שנות הארבעים. לפני השלט נראה נוח קפלן (השחקן רוני פינקוביץ), במעיל־עור על אופנוע, ויעל (סיגל כהן).

בעצמו, מכיוון שג'וליאנו היה כבר בבית־החולים.

במקביל עבדו גם על השחקנים שהיו צריכים לשחק את המתאנגלזים, אותם שהתחברו עם האנגלים ושיתפו איתם פעולה. לימדו אותם טניס, נימוסי־שולחן, את ריקודי הימים ההם, הכל.

„גם מחוץ לצילומים," סיפר נשר, „היו בין השחקנים יחסים כמו בסרט. עד כדי כך שפעם, על הסט, ניגש אחד השחקנים ששיחק קצין אנגלי אל אחד השחקנים של המחתרת ורצה לדבר איתו, והוא אמר לו: „אני לא מדבר עם אנגלים!"

לאבי נשר זהו הסרט השלישי שהוא עושה בארץ, סרט ראשון לבר, ללא שרון הראל.

חשוב לו שלא ייחסו לסרט מסר פוליטי מסויים. הוא רק רצה לצייר את תמונת־המצב לפני קום המדינה.

„אני חושב שמדינה שקמה ככה, עם מחתרות ובמילחמה, תהיה תמיד במיל־חמה, כי זה הבסיס שלה."

ענת סרגוסטי ■

צמיגי מישלן אדי הקצב לפני מוסך, שעליו שלט־פירסומת של צמיגים. על האופניים מונח כד המכיל פצצה. אדי מחכה להזדמנות להניח את הפצצה ליד הבסיס הבריטי.

אגודות
האם מכבי בוערת?

אגודת הפאר התל־אביבית, על 16 ענפיה, לובשת שכפץ ונכנסת לבונקר

"מה שבניתי ב־20 שנה, הרס יחזקאל פלומין בשלוש שנים." דברים חריפים אלה על־מי שהיה סגן שר־האוצר והמכהן כיום כיו"ר מכבי תל־אביב, נשמעו מפיו של עדי ברנה, מאמן ומנהל מחלקת הרמת־מישקולות של מכבי תל־אביב.

זה רק ביטוי אחד להרגשת המועקה והמחנק שבה מצויה אגודת־הפאר של הספורט הישראלי. האגודה נתונה בגרעון־ענק, המשתק את הענפים הקטנים, מצמצם פעילות הספורטאים ומפסיק עבודתם של מאמנים.

35 דולר מהכיס. האם מכבי תל־אביב בוערת? זה נראה כך, ובוודאי לפי הכרזת מצב־החירום של ראשי האגודה, על 16 ענפיה (כדורגל, כדורסל, כדוריד, כדורעף, טניס, טניס־שולחן, שחיה, אתלטיקה קלה, התעמלות ג'ודו, היאבקות, הרמת־מישקולות, איגרוף, הוקי ובייסבול).

מחלקת השחיה, למשל, איברה את מיטב שחייניה (העולם הזה 7.11) ואחרי אי־חידוש חוזהו של המאמן, הד"ר בוקי צ'יש, יצטרכו השחיינים, אם ירצו להמשיך ולהתאמן, לשלם עבור שעת־אימון 35 דולר מכיסם.

חוזהו של צ'יש לא חודש, בגלל שכרו, 600 דולר נטו לחודש, שלא הסתדר עם גרעון שני מיליון השקל של מחלקת־השחיה.

המחלקה התאחדה אומנם, בימים אלה, עם אגודת מכבי כפר־המכביה, אך גם הבריכה המחוממת שבכפר לא מספיקה לכל השחיינים בני הגילים השונים.

הדלתות סגורות. מחלקה משותקת אחרת היא מחלקת הרמת־מישקולות, אלופת הארץ ב־12 השנים האחרונות, אשר בשורותיה חמישה מאלופי הארץ.

את מרימי המישקולות הבכירים מאיר דלויה וגיל ידידיה, לא רואים בשטח. לוי אידלסון ועדי ברנה, ראשי המחלקה, התפטרו, אחרי שבקשתם לתקציב גדול יותר מזה שניתן להם (800 אלף שקל) הושבה ריקם.

בשנה שעברה היו למחלקה שתי קבוצות בליגה הלאומית ושתיים בליגה הארצית. 800 אלף שקל אינם מספיקים אפילו לקבוצה אחת.

לוי אידלסון, 50 שנה באגודה. מהן 16 שנים בהרמת־מישקולות, החליט שזה הסוף. עדי ברנה התפטר, אך אינו שותק: "בניתי פירמידה ספורטיבית, שהתחילה באולם והסתיימה בספורטאי המופיע באולימפיאדה. היום הכל נפל. הדלתות סגורות. אף אחד לא בא להתאמן."

מודה ברנה: "נכון, קרה משהו במשק. אז, בואו ונדון. תמיד חתכנו פה. העלינו שם. אבל היום אני יושב על התקציב, ובא הגיזבר, נינו רוזינס, ואומר, 'זה מה שיש. תרצו, תעשו. לא תרצו, אל תעשו'

"האי־איכפתיות הזאת זה משהו חריג, שלא היה באגודה."

הבבל נקרע. המצב באתלטיקה קלה עלול להיות דומה, אם לא יאושר התקציב שהוגש על־ידי המאמנים הוותיקים אברהם גרין ומנחם קורמן.

שניים משלושת האתלטים הבכירים של מכבי תל־אביב הרצים למרחקים בינוניים, מרק הנרלסמן ורוני מעוז, שוהים בחו"ל כך שרק אריה גמליאל, שלקח חלק באולימפיאדה בריצות האורוכות, מהווה בעיה תקציבית.

הוא מתאמן בצורה קלה באיצטדיון האתלטיקה בהדר־יוסף, אך ללא תמיכה מיוחדת. הוא מזהיר כי לא יוכל להמשיך: "יכול להיות שאפרוש, או אדרוש שימכרו אותי לאגודה אחרת, להפועל תל־אביב או לאס"א תל־אביב."

קבוצת הכדורעף של מכבי תל־אביב, שהיתה אלופת הארץ לפני שלוש שנים, משתרכת במקום האחרון בליגה ויש הרואים בה נושרת ודאית לליגה הארצית. האגודה איחדה את שתי הקבוצות שהיו במחלקה (אחת בליגה הלאומית ואחת בליגה הארצית) לקבוצה אחת. הוריעה שלא תשלם יותר לשחקנים.

התוצאה: שחקני־חוזה, כמו גיל פישל וליאו קנטור, עזבו להפועל כפר־סבא ומכבי נותרה עם כוכב אחד מימי הזוהר, העולה מארגנטינה אוסבלדו אוטין.

גם הערד מיתקן קבוע למישחקים איננו מוסיף בריאות לקבוצת הכדורעף.

כך למשל נולד ההפסד הטכני של מכבי במחזור הראשון: מכבי הזמינה אולם במכון וינגייט. קיבלה את האולם הגרוע בכל המכון, אולם נתניה.

משהחל המשחק, התרופפה הרשת ומרוב שמתחו אותה נקרע הכבל המחבר את הרשת לעמוד התומך. שופט המשחק לא התחשב במצב, נטל את משרוקיתו ועזב. ועדת הליגה קבעה הפסד טכני 3:0 למכבי שירדה בצורה כזאת, למקום האחרון.

אין חשמל. קבוצת הכדוריד של מכבי רותם. הקבוצה, שהיתה כבר על סף פירוק, ניצלה על־ידי מרכז מכבי, שאסף מספר שחקנים מהקבוצות השונות והעביר אותם למכבי תל־אביב. היום מתאמנת הקבוצה באולם קטן־מידות בגימנסיה הרצליה בתל־אביב, אך משחקת באולם החדש ביהוד.

וגם אם טניסאי המרוויח יותר מ־100 אלף דולר לשנה במשחקי המקצוענים, כמו שלמה גליקשטיין, אינו זקוק לתקציב מיוחד, הרי לשאר השחקנים צריך לספק את המינימום. די לבקר במגרשי הטניס של מכבי במרכז העיר, בשעות הלילה, כדי להבין מה קורה שם. החשמל יקר מדי כדי להאיר את המגרשים ולנהל פעילות עניפה כבעבר.

המחלקה הרנטבילית היחידה היא מחלקת הג'ודו, בה החניכים משלמים מכיסם, כמו בחוג פרטי, והמאמן נוטל לעצמו 50 אחוז מההכנסות.

רק חמישה תרמו. אבל עיקר מצוקתה של מכבי תל־אביב מתרכז בשתי המחלקות הבכירות, הכדורגל והכדורסל. גרעון הכדורגל בלבד מסתכם ב־300 אלף דולר. ושעה שבעבר ניזונו ה־ענפים הקטנים מהזרמה שוטפת, שהעניקו להן המחלקות הגדולות והמשגשגות, הרי בשנים האחרונות לא רק שמצב הכדורגל והכדורסל הביא לסתימת הברזים, אלא גם מהווה חטוטרת גדולה על גבם של ראשי האגודה, המנסים למצוא פתרונות למצב.

יו"ר מחלקת הכדורגל, הפירסומאי גדעון בריקמן, מודה שהגרעון של מחלקתו משפיע על מצב הענפים הקטנים אבל הוא יוצא להגנתו של היו"ר, יחזקאל פלומין: "אין הרבה אנשים המקדישים כל כך הרבה למטרה של קיום מכבי תל־אביב כמו פלומין."

פלומין עצמו נחרץ: "אמרתי לכולם שאנו חייבים ללבוש שכפץ, להיכנס לבונקר ולעבור לכוננות ספיגה, כדי לשמור על הגרעין הקיים באגודה.

"שלחנו 100 מכתבים לאנשי־ציבור, כדי שיתרמו כל אחד 1000 דולר. רק חמישה תרמו. המצב לא טוב, אבל לא מתייאשים. יכולנו למכור את מיקי ברקוביץ ולא להחתים שחקני־חיזוק מעולים, כמו לי ג'נסון וקווין מגי. אך אם אפשר להרוויח דולר אחד, אז זה כדאי.

"אם יהיו שתי עונות נוספות, כמו העונות האחרונות בכדורגל ובכדורסל, אז יהיה קשה לצאת מהחובות."

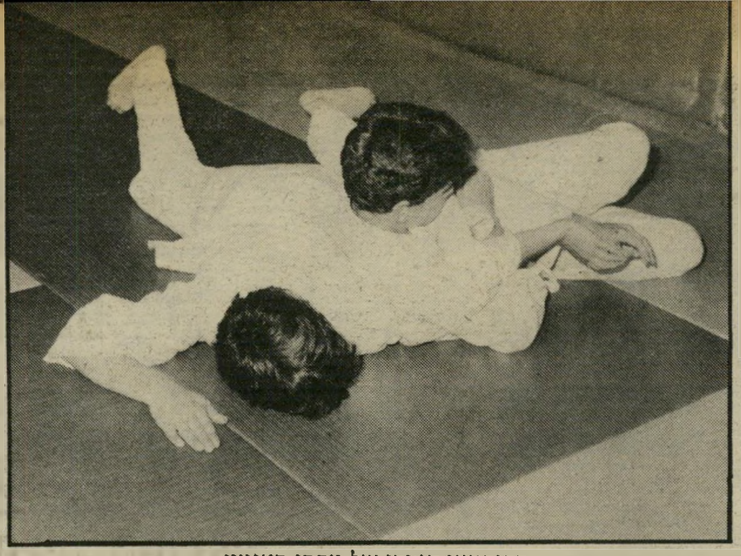

ספורטאי הג'דו של מכבי באימון
"תרצו, תעשו! לא תרצו, אל תעשו!"

יו"ר פלומין
הברזים נסתמו, החטוטרת גדלה

כדורסל
פורץ המחסומים

אין כמו 30, 40 נקודות לשיפור מצב־הרוח

קווין מאגי, כדורסלן־החיזוק של מכבי תל־אביב, שהוא הספורטאי הראשון בארץ המקבל יותר מ־100 אלף דולר לעונה, לא היה מרוצה בתחילת דרכו במדי האלופה.

מאגי, שהגיע ארצה עם רעייתו הבלונדית מלני ובנם ג'רמי, שוכן בדירה ששירתה אשתקד את שחקן־החיזוק של מכבי דרום, גדי רובינסון. מיקומה של הדירה, בקירבת כביש תל־אביב חיפה הסואן, גזלה את מנוחתו של מאגי.

גם העובדה שאשתו, מלני, לא התאקלמה בתל־אביב, הוסיפה להרגשה הלא נוחה שלו. וגם מבחינה מיקצועית היו למאגי טענות.

אחרי שחזר מהמישחק בגביע אירופה בבוקרשט, נגד אלופת רומניה, סטיאווה, מישחק שבו קלע רק תשע נקודות, טען כי לא קיבל מספיק כדורים.

"כיצד אוכל להשיג בשנה הבאה חוזה בקבוצה אירופית, אם אני קולע תשע נקודות במישחק כה חשוב?" שאל את מקורביו. הוא לא הסתיר את הרגשתו שזו העונה הראשונה והאחרונה שלו בישראל.

נשיקה ללא יריבות. מאז השתנו הדברים. מאגי גילה יכולת מעולה במשחקי הליגה, שבהם צבר, דרך קבע, יותר מ־30 נקודות למישחק, ובשני המישחקים האחרונים אף שבר את מחסום 40 הנקודות.

לשיאו הגיע לפני שבוע. במישחק נגד אלופת בלגיה (75:132), שבו צבר 29 נקודות וקלט 16 כדורים חוזרים.

במכבי תל־אביב מאמינים, שהאווירה המחשמלת של גביע אירופה, במישחקים הצפויים בבית־הגמר, תשנה את דעתו של מאגי ותכניס אותו עוד יותר לאווירה של המועדון. כך שלא יחשוב עוד על עזיבת תל־אביב כבר בעונה הבאה.

מאגי, ששיחק אשתקד בקבוצה הספרדית סרגוסה ולפני כן בואזה האיטלקית, לא טעם עדיין את טעמם של מישחקים בגביע אירופה לאלופות, ואת העניין והפירסומת שהם מעוררים — ובפרט כשהמדובר במכבי תל־אביב. אוהדיו הרבים משחזרים בפניו השכם והערב מה צפוי לו אם תעפיל הקבוצה לגמר גביע אירופה ותזכה בו.

מה הוא אומר

צוות זה לא רק כדורגל!

הדביקו לי תווית כמי שהתיר לשחק קלפים במחנה־אימונים שהיה בערד. אז, ראשית, זה היה אצל שחקנים בוגרים. שהרוויחו הרבה כסף, ולא אצל שחקנים צעירים.

"אבל מכאן ועד למיקרה כמו גניבה רחוקה הדרך. יכול להיות שהניהול של כל העסק אינו כמו שצריך. אינני יכול לשפוט מה קורה במערכת. אבל אפשר למנוע דברים מהסוג הזה בפעולות־הסברה. מה מותר? מה אסור? איזה נזקים יכולים לקרות ממקרים כאלה.

"נכון, זה עניין של אופי השחקנים. לא כל אחד מסוגל לעשות זאת. לכן, צריך לברוק אם שחקנים כאלה יכולים להיות בנבחרת."

השבוע הזכירו שלמאמן דרור קשטן, מאמן נבחרת־הנוער, אין תעודת־הסמכה. האם זה משפיע?

"זה טוב לדכילויות. אני מכיר כאלה שגמרו אוניברסיטאות והם זבנים.

"השאלה היא אם עשו מה שצריך. צוות זה לא רק כדורגל. התאמה מבחינה אישית חשובה לא פחות."

המיקרה יחכל בסיכויי הנבחרת לנצח בטורניר המוקדם למישחקים על הגביע העולמי?

"זה לא צריך לפגוע. לא ישחקו עם תישעה שחקנים. עדיין אפשר לגבש צוות טוב ויעיל. יש לנו שחקנים מוכשרים."

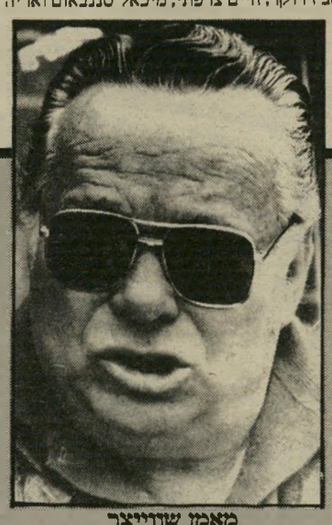

מאמן שודייצר
מה מותר? מה אסור?

פרשת גניבת קופת הצדקה, שהכילה 150 מרק, לפני חודש, על־ידי שחקני נבחרת הנוער של ישראל בכדורגל, במחנה האימונים בעיר הגרמנית קובלנץ, שנחשפה לאחרונה, היכתה גלים בקרב אנשי הספורט.

דויד שווייצר, מאמן בית"ר ירושלים, ומי שאימן בעבר נבחרות־נוער וגם את הנבחרת הלאומית, הוא אחד המאמנים הוותיקים והמצליחים בארץ.

יש לו מה לומר בנושא המביש:

"צריך לברוק אם זה היה המיקרה הראשון או שזה מיקרה חריג, ולהסיק מסקנות מרחיקות־לכת. שמעתי שהשחקנים מבקשים שקט כדי שיוכלו להתכונן לטורניר הקדם־עולמי באוסטרליה. אבל אסור לעבור לסדר היום. צריך להשאיר את הממושמעים ולשלוח הביתה את מי שיש לו יד ורגל בדבר. בין שחקנים צעירים אין הבדלי רמות כאלה שמי שאשם בגניבה לא ייענש. אפילו אם יש כאלה המסוגלים להביא את הגביע העולמי — צריך להשאיר אותם בבית."

מתוך הנסיון שלך, אתה מאמין שאצלך זה היה קורה?

"בעבר שלחתי הרבה שחקנים מהסגל. כאלה שלא התנהגו כמו שצריך. הייתי עירני ובדקתי את הדברים בזכוכית מגדלת. פעם

ספורט השבוע

מרכוס עצר אותם!

בפעם הראשונה אחרי 27 משחקים לא הצליחה מכבי חיפה להבקיע אך לא שער אחד!

לעמוד מול כוח־המחץ של ואהי אר־מלי, משה סלקטר, רוני רוזנטל וחבריהם ממכבי־חיפה זה לא פשוט. זאת יודעים טובי שוערי הליגה. משה מרכוס מודע לכך לא פחות. בשנה שעברה ספג מרגלי החיפאים חמישה שערים. שניים בחיפה, שלושה בבלומפילד. אז היה שוער מכבי תל־אביב. היום הוא במכבי פתח־תיקווה.

נורה אדומה

מאז המחזור ה־11 בעונה שעברה, במשך 27 מישחקי ליגה רצופים, כבשו שחקני מכבי חיפה, בכל מישחק, את שער היריב לפחות פעם אחת. השבת הם שבתו. משה מרכוס. שוער מכבי פתח־תיקווה, עצר אותם. קבוצתו זכתה בנצחון החשוב של השבת (0:1), נצחון אשר בלם את תנופת האלופה והמובילה וצימצם את הפער בצמרת.

בשיבעת המישחקים הראשונים של הליגה התגדרה מכבי פתח־תיקווה בין בינוניות אפורה לכישלון מוחלט. מסע הרכש, שהתבטא בעיקר בקניית האחים התאומים עודד וגדי מכנס, לא הניב פירות כמקווה, וההפסד לפני שבועיים נגד מכבי תל־אביב, 2:1, הדליק נורה אדומה בקבוצה.

והנה, דווקא מול האלופה, מכבי חיפה, הצליחו חניכיו של משה מאירי להתעלות ולנצח.

משה מרכוס שמח על כך שיבעתיים. לרדת מהמיגרש מבלי לספוג שער נגד החיפאים זה הישג נכבד ביותר.

סיכם מרכוס: "הכנו עצמנו היטב כשהמאמן משה מאירי הפקיד שמירה על הכוכבים החי־פאים. שפיק אל־הוויל שמר מצויין על זאהי ארמלי, וחיים גולדברג הגבוה התאים מאוד בשמירה על משה סלקטר".

מאבק על האפודה

על יכולתו האישית העדיף מרכוס לדבר פחות. הוא ידע שלביטחון החזור אליו בהד־רגה חשיבות ממדרגה ראשונה בהצלחתו. הוא לא התכחש לעובדה שגילה השבת יכולת טובה, מסוג היכולת שהוציאה לו מוניטין כאשר שיחק במדי מכבי תל־אביב.

כי מרכוס אינו שוכח את מכבי תל־אביב ואת יריבו המושבע שם, בוני גינזבורג. הוא גם לא שכח את המאמן יצחק שניאור.

כשהחל מרכוס לשחק בקבוצה הבוגרת, בגיל 16 וחצי, היה גינזבורג בקבוצת הילדים של האגודה. הפרש־הגילים בינו למרכוס הוא שלוש שנים. כשהגיע גינזבורג לקבוצה הבוגרת, לפני שלוש שנים, לא האמין מרכוס שבבוא היום ינשל אותו גינזבורג ממקומו הבטוח בין הקורות. הוא ראה בו שוער טוב שיהווה עבורו אתגר וידרבן אותו להוכיח עוד יותר את יכולתו.

אך גינזבורג, הצעיר השאפתן, רצה את תפקיד השוער הבכיר. כך נוצר מתח בין השניים, שכונה בשנתיים האחרונות כ"מאבק הגדול על אפודת השוער במכבי תל־אביב."

גינזבורג הסכים לעבור בשנה שעברה לשנת השאלה למכבי פתח־תיקווה, מתוך ידיעה שישוב לתל־אביב. לכל היה ברור שמי שיצליח יותר מבין השניים יהיה השוער הראשון של מכבי תל־אביב בעונה הנוכחית.

גינזבורג פרח בפתח־תיקווה. הוא היה שוער שספג, בעונה שעברה, פחות שערים מכל שוער אחר בליגה.

באותה עת איבר מרכוס הרבה מיכולתו, בגלל חוסר־ביטחון. תחלופת השחקנים וחוסר נסיונם של הצעירים פגעו בו לא אחת. כשספג באשמתם שערים שלא היו מחורייבי המציאות.

13 מחזורים לפני הסיום הוא מצא את עצמו על הספסל, כשהשוער מס' 3 של תל־אביב, תמיר גילת, מחליף אותו.

שוער מרכוס (מימין) מול שוער גינזבורג
שני היריבים אפילו לחצו ידיים

שוער מרכוס (משמאל) בולם את חלוץ־חיפה סלקטר
התפקיד כפוי־הטובה של כל קבוצה

רפואה ספורטיבית

מרכוס לא יכול לשכוח את עונת אשתקד. הוא מאשים את המאמן, יצחק שניאור, באיבוד ביטחונו ובהדרחתו מהרכב הקבוצה.

אבל מרכוס מכחיש כי קיימת טינה בינו לבין גינזבורג. במישחק האחרון בין מכבי תל־אביב ומכבי פתח־תיקווה לחץ את ידו של יריבו הגדול. אם כי צמד השערים שספג מרכוס במישחק הזה לא הוסיפו לו למצב־הרוח, למרות ששניהם היו בלתי־ניתנים לעצירה.

מרכוס איבד את מקומו לבוני גינזבורג לא רק במכבי תל־אביב אלא גם בנבחרת הלאומית. לפני שנתיים היה מרכוס השוער מס' 3 בנבחרת, אחרי אריה חביב ויוסי מיזרחי, כשזו שיחקה במוקדמות הגביע העולמי.

הירידה ביכולת הביאה אותו לבקש מהמאמן יוסף מרימוביץ לשחררו.

מרכוס בן ה־23 חי מכרורגל ועוזר להוריו בסוכנות הנסיעות הפרטית שלהם. בשנה הבאה היה רוצה להתחיל ללמוד רפואה ספורטיבית.

הוריו מעודדים אותו מהבית וגם ההברה, רותי, אינה עוקבת אחר ביצועיו מהיציע. מרכוס לא מרשה לה לבוא למיגרשים, בגלל התופעות, שלדעתו אינן מאפשרות לאשה לבוא בצורה מכובדת לכדורגל.

אחיו בן ה־10 החל לאחרונה לשחק בשורות ילדי מכבי תל־אביב, אבל כחלוץ. אולי מפני שתפקיד השוער הוא כפוי טובה. ומי כמו משה מרכוס יודע זאת.

אתלטיקה

הרצים למרחק

אפשר להיות באמריקה גם בלי אולימפיאדה

הכישלון באולימפיאדה בלוס־אנג'לס שיכנע, כנראה, כמה ספורטאים מן המישלחת הישראלית, שהעובדה שלא הצליחו בארצות־הברית, עדיין איננה אומרת שארצות־הברית זה מקום לא נחמד.

לכן זה לא הפליא כאשר מארק הנדלסמן, הרץ למרחקים בינוניים, חזר לארצות־הברית. הוא צריך לסיים שם את לימודיו. גם כשהשחיין יורם כוכבי יצא לארצות־הברית, היתה המטרה לימו־דים (ואימונים). עכשיו מצטרף אליהם גם יהודה צדוק, הרץ הירושלמי ל־3000 מטר.

מי שכן התאקלם מיושפחת מאגי ללא כל בעיות הוא דווקא הבן, ג'רמי.

כאשר הוא בא עם אביו למישחק הפועל תל־אביב בגביע אירופה למחזיקות־הגביע נגד הקסברגן ההולנדית. הוא מצא לו חברה, את בתו של שחקן הציר של הפועל תל־אביב לאוון מרסר.

ג'רמי מאגי. שכנראה איננו מודע ליריבות הגדולה בין מכבי תל־אביב והפועל תל־אביב, נשק, בהתלהבות, לבתו של מרסר, לקול תשואות הסובבים אותם.

צדוק, שכבר שהה שנתיים לפני האולימ־פיאדה בארצות־הברית (בבוסטון, ללימודים ואי־מונים), הכיר שם ישראלית, שאותה נשא לאשה אחרי המישחקים האולימפיים.

לאחרונה התגורר הזוג בקבוצת דגניה, אחרי שהקבוצה אימצה את צדוק. אך אשתו לא התאקלמה והם החליטו לצאת לארצות־הברית. ודווקא ללוס־אנג'לס. אולי בהשראת לוס־אנג'לס יתכונן צדוק היטב ויגיע להישגים באולימפיאדת סיאול.

(המשך מעמוד 24)

אור־ליור־איט. אף בן־אדם אינו מושלם.

נתן הוא למזלי אחד האנשים היותר יציבים שפגשתי. הוא ממש מתנה. אני קמה כל בוקר, מסתכלת למעלה ר־ אומרת תודה רבה. יש לו כתפיים מאוד רחבות. לנתן זה מאוד חשוב. אני גיבורה גדולה ומרברת הרבה, אבל אני לא יודעת אם הייתי עושה את כל הדברים שעשיתי אם הוא לא היה ברקע.

● למעשה, אף פעם לא היית לבד. היית נשואה לעמוס טל־שיר, ואחר כך מייד התחתנת עם נתן.

היו לי הרבה תקופות של לבד. לפעמים, גם כשאת עם מישהו — את בעצם לבד.

● את אוהבת להיות לבד?

אני מרגישה טוב כשאני לבד, אבל אני שמחה שיש לי נתן. פגשתי אותו בערך שנה אחרי שהתגרשתי מעמוס. איך שראיתי אותו, ידעתי שזה לא יעבור בשתיקה, הענין הזה. הוא נראה לי כמו גבר חלומותיי.

הוא, לעומת זאת, לא שם עליי בכלל. ראיתי שאני לא מרשימה אותו במיוחד, אבל לא ויתרתי. אמרתי לחברה: תני לו את הטלפון שלי ותגידי לו שיצלצל.

הוא התקשר ומאז אנחנו ביחד שש וחצי שנים.

■ ■ ■

● יש פרק בחייך שבמיסגרת ראיון קשה להתעלם ממנו. לפני עשר שנים ניסית לשים קץ לחייך. העניין זכה לפירסום נרחב בכל העיתונים.

עיזבי את זה. גם על פשעים חל חוק־התיישנות.

● את לא מוכנה לדבר על זה?

אני מוכנה לדבר איתך באופן אישי, אבל אני לא מוכנה שהדברים יפורסמו בעיתון. אני לא רוצה לפגוע באף אדם והמיקרה ההוא, אם נעלה אותו מחדש, עשוי לפגוע ביותר מדי אנשים. זה לא שווה, כי אין מחיר לפגיעה באנשים. אני רק יכולה להגיד לך, שמה שקרה אז קשור למשבר גיל־ההתבגרות. אל תשכחי שזה קרה לפני עשר שנים.

זהו. יותר אני מסרבת לדבר על זה.

■ ■ ■

● כשאת הולכת לישון בלילה, על מה את חולמת?

על דברים קטנים. הייתי רוצה לעבור דירה ולבנות סוף־סוף את בית־החלומות שלי. הייתי רוצה להקים מישפחה, והייתי רוצה לכבוש את ה־עולם, ולהיות בריאה.

את מדברת על חלומות, נכון? לחלום לא עולה כסף.

● יש להניח שתצליחי להגשים שני חלומות: לבנות בית וללדת ילד.

אם יראה השם...

● את מאמינה בשם?

כן, בלי תופים ומחולות. מאמינה. אני באה מבית מאוד חילוני, אבל נולדתי עם אמונה. אבא שלי הוא אתיאיסט אידיאליסט, ויש לו דעות מאוד נחרצות בנושא. אבל אני נולדתי עם אמונה גדולה מאוד, ואני מאמינה בערכים עליונים. אם כל אחד היה מאמין בערכים, העולם היה נראה אחרת.

● את הולכת קבוע עם „חמי־סה" על החזה. מה זה עבורך?

אני מאמינה בעין הרע. כשאני מדברת על משהו, קורה ההיפך בדיוק. הגורל מתעתע. ברקתי את זה סטא־טיסטית לגבי עצמי. בכל פעם שאני מספרת על תוכנית, היא לא יוצאת לפועל. עין הרע. אולי זה ויברציות, אולי גלים — אבל זה קרה.

נתן, לעומת זאת, לא מאמין בכלל. הוא לועג לזה. הוא אדם עם שתי רגליים על האדמה.

את החמסה קיבלתי כמתנת־גי־רושין מעמוס, ומאז זה הולך איתי לכל מקום. באירוויזיון זה היה על הגב שלי, בהופעות זה על הגב שלי.

לפעמים אני מרגישה כמו כיבשה ללא רועה. אני כל־כך מקנאה באנשים דתיים שיש להם תשובות על כל השאלות, שיש להם סדר בחיים, בלי ציפורים בראש! אני תלושה, לא יודעת מה. כשאני רוצה לתכנן משהו לעוד שבוע, זה נראה לי כמו העזה היסטרית.

● יש סיכוי שתחזרי בתשובה?

אני לא בן־אדם של קריזות. נולדתי עם האמונה הזו. זה לא עניין של אופנה. אצלי הוויכוחים עם אבא שלי היו מגיעים עד לידי בכי. כיום אני מדליקה נרות ביום שישי ומשתדלת שלא לפגוע באף אדם. אני מאמינה ב„אהבת לרעך כמוך" כערך עליון. אני משתדלת להיות בן־אדם טוב. אני לא קוטפת פרחים, לא אוהבת לגדוע, לא אוהבת כשמביאים לי פרחים — אוהבת רק עציצים. אני ממש סובלת כשהפרחים מתים אחרי שלושה ימים. זה איום בעיניי.

במבט לאחור לא תמצאי בן־אדם שיגיד שפגעתי בו או דרכתי על גווייתו. זה מאוד חשוב לי. זו דת בשבילי. במובן הזה אני בן־אדם דתי.

מרואיינת ארזי
"בלי קריזות. עם חלומות

במדינה

(המשך מעמוד 39)

לו יומרות רבות להנהגה לטווח ארוך, ולכן רואים בו רבים מעין סידור זמני, או אמצעי כדי לחסום את גיל.

מנקודת־ראות פוליטית, תהווה ב־חירתו של זיסמן נסיגה רבתי. האיש, יוצא אחדות־העבודה, הוא נץ קיצוני בנוסח ישראל גלילי. איש כזה לא יוכל, כמובן, להנהיג את מילחמת־החורמה נגד הימין בירושלים. שהכל צופים להתחלתה עוד השנה. פרישת טובי אנשי־הרוח בסניף, כתוצאה מכינון הממשלה עם הליכוד, ובחירת זיסמן כראש הסניף, יביאו לכך שב־ירושלים תהיה עוד מיפלגה ימנית אחת. עובדה זאת, וההרכב העדתי, האשכנזי ברובו המכריע, של חבורת תומכי זיסמן, תפקיר את הרחוב הירושלמי לחרות, מורשה, התחיה וכהנא.

שניים אוחזים במזכ"ל. לפי כל אמות המידה האפשריות, עריפה בהרבה מועמדותו של יעקב גיל (53). האיש, יליד נחלאות שבירושלים, מחנך ועובד סוציאלי בעל שורשים עמוקים בעיר, עבר בשנים האחרונות מיפנה יוני די חד. הוא קרוב, בנושאים רבים, לעמדות מחנה־השלום. מאז מיל־חמת לבנון הוא השתתף באירועים רבים שאורגנו על־ידי שלום עכשיו (ובכללם ההפגנה ליד ביתו של מנחם בגין, אחרי צברה ושאתילה), ונאומיו בכנסת היו אמיצים וברורים. בעיקר בלט בהתנגדותו העזה לחוק רמת־הגולן.

גיל הצליח לארגן מיספר רב של אנשי־שכונות ועדות־המיזרח, הפוע־לים לצידו והתומכים בו ללא סייג. בלי השתתפותם הפעילה של אנשים אלה במישחק הפוליטי, אין מה לחלום אף על בלימתו של מאיר כהנא בקטמונים, בבקעה, או בנחלאות ובזיכרונות.

כמטה של גיל פעילים עובדים סוציאליים רבים, וביניהם אבנר עמי־אל. שלניתוחים החברתיים המעמיקים שלו יש מאזינים רציניים גם מחוץ לירושלים. כישלון של גיל במאבק הפנימי בסניף יתפרש כסטירת־לחי לפעילים מקרב ערות־המיזרח. התר־צה לטווח ארוך תהיה חמורה יותר.

קשה לחזות את תוצאות המאבק הפנימי כבר בשלב הזה. שני הירכים, שהיחסים ביניהם הורעו מאוד בש־בועות האחרונים, דורשים מח"כ עוזי ברעם תמיכה מפורשת במועמדותם — גיל בזכות השותפות המוצלחת בסניף ובכנסת העשירית, זיסמן עקב עבודתו המסורה בסניף.

גיל רואה עצמו כמועמד הראשון של מחוז ירושלים בבחירות לכנסת הבאה, ורק מעטים מערערים על זכותו וכישוריו לכהונה הזאת. זיסמן טרם הוכיח עצמו בפורומים ארציים.

דיעות
היועץ נגד היועצים

יהושע („ג'וש") פלמון, שהיה היועץ הראשון לראש־הממשלה לענייני ערבים, קורא לבטל את התפקיד

במשך 36 שנה נתונים אזרחי ישראל הערבים תחת מרותה של מערכת שילטונית כפולה: לכאורה הם מקבלים שרותים ממישרדי־הממשלה השונים, כמו כלל האזרחים, וכפופים לאותם החוקים, התקנות והנוהגים. למעשה, בכל המישרדים והמוסדות הציבוריים הגדולים נוצרו מחלקות מיוחדות לטיפול ב„מיגזר הערבי". מנגנונים מסועפים אלה יצרו שיטת אפוטרופסות נרחבת, הפועלת לפי כללים משלה, והמתערבת בכל תחומי החיים. כך נוצרה בישראל ממשלה מיוחדת לאזרחים הערביים, שצברה בידיה כוח אדיר: בשיטות של עונשים ופיתויים, עידוד הלשנות, סנקציות כלכליות, חלוקת מישרות ולעיתים התנכלויות ורדיפות פשוטות נגד אז־רחים יחידים, היא אמורה להכתיב את התנהגותו הפוליטית של האזרח הער־בי.

בראש הממשלה הסמויה הזו עומד פקיד הנושא בתואר הצנוע „יועץ ראש־הממשלה לענייני ערבים".

עבירות תקשי"ר. היו לה, לממשלה זו, ימים יותר טובים מאשר היום. לפני 20־30 שנה נהגו פקידים מטעמה לפקח על נוהגי ההצבעה בב־חירות של האזרחים הערביים. לראוג לכך שמיפלגת השילטון, מפא"י, תזכה ברחוב הערבי באחוז קולות גדול הרבה יותר מאשר ברחוב היהודי. עקרון חש־איות הבחירות היה יפה רק לאוכלוסיה היהודית.

אט־אט התפוררה סמכותה של מ־שלת הצללים. האינטליגנציה הערבית הצעירה אינה משלימה עוד עם שילטון מנגנונים השוכים למיניהם, דורשת את זכויותיה הלכה למעשה, ותובעת מה־שילטונות להתייחס ברצינות לכל ה־סיסמות בדבר השיוויון בפני החוק.

בבחירות האחרונות, כשניסה בני־מין גור־אריה, היועץ הנוכחי, להדריך

מנהל־מיבצע נתן
דיוקנים של מרכס ולנין

את המצביעים הערביים והסביר בעד מי מותר להם להצביע ובעד מי לא — הוא נענה בבוז. הרשימה המתקדמת לשלום התלוננה לפני נציב שרות המדינה שגור־אריה עבר על תקנות התקשי"ר: כפקיד ועובד מדינה אסור לו להתערב בהליכים הפוליטיים.

תוצאה אחרת להתערבות זו, חמורה יותר מבחינתו של גור־אריה: התער־רות של דעת־קהל ערבית וגם יהו־דית, הדורשת את ביטול כל המחלקות הנפרדות. המפלות. במישרדים הממ־שלתיים ובמוסדות האחרים, ובראש וראשונה ביטול מישרת היועץ.

עברית משובחת. השבוע קי־בלה דעת־הקהל הזאת סיוע ממקור בלתי־צפוי — מיהושע („ג'וש") פלמון, שהיה הפקיד הראשון ששימש בתפקיד היועץ.

ברשימה קצרה במעריב סיפר פלמון כיצד נוצר המנגנון המיוחד שבראשו עמד עם קום המדינה, והצ־דיק, כמובן, את קיומו באותם השנים: „הערבים לא ידעו עברית ולא ידעו להסתדר עם נוהגי השילטון, שהיו זרים להם. הם היו זקוקים להגנה מניצול על־ידי גורמים שליליים, יהודיים וער־ביים. תפקיד היועץ היה לדאוג לכך שאוכלוסיה זו לא תינזק ולא תזיק."

אולם היום, תפקיד זה הוא מיותר לחלוטין, לדעתו. „הערבים בישראל יודעים עברית, ואפילו משובחת, אין הם מפוחדים ויודעים להסתדר כפרטים וככלל, העיתונות והציבור ערים לכל מעשה הפליה וקיפוח, אין הם זקוקים עוד לאפוטרופסים."

והעיקר, שעליו עבר היועץ לשעבר בשתיקה: הציבור ער במיוחד למעשי קיפוח ואפליה מצד היועצים עצמם.

יועץ סלמון (1950)
אין צורך באפוטרופסים

מיבצעים
והעיר אדיס־אבבה צהלה ושמחה

אחרי שחילק סוכריות על מקל לילדים הרעבים, מנסה אייבי נתן להעביר את כספי הסיוע האמריקאי דרך ישראל

כשהגיע ספין־השלום אייבי נתן לנמל־התעופה של אדיס־אבבה מנמל התעופה היתרו בלונדון, הוא גילה לתדהמתו נמל־תעופה שוקק חיים. מחוץ לנמל עמדו עשרות מוניות לשירות הנוסעים, אדיס־אבבה נראתה ככל מטרופולין עסוק, החנויות היו מלאות כל טוב. בתי־המלון הומים אדם, ותנועה רבה של מכוניות וארם ניכרה ברחובות.

אייבי, שסבור היה כי הרעב מתגלגל ברחובות, חשב לתומו כי נקלע למקום הלא נכון. מייד כשהגיע והתייצב במישרד השיקום והרווחה שהקימה ממשלת אתיופיה לטיפול בנפגעי־הרעב, הוא נכנס לרשימת „הא־נשים־החשובים־מאוד". תרומה בסך חמשת אלפים דולר בכסף מזומן, שהעניק למישרד־השיקום־והרווחה, עשתה את שלה.

נתן מצא את עצמו מוזמן כל ערב למסיבת קוקטייל אחרת עם שרי־ ממ־שלה ונציגים של ממשלת ארצות־ה־ברית, העוסקים באתיופיה בטיפול בפליטים הרעבים. מלון הילטון שבו התגורר היה, לדבריו, „בדיוק כמו מלון הילטון בתל־אביב, המיסעדות היו מלאות באנשים וכל טוב."

בלובי של המלון עמדה עגלת פירות ענקית. קשה היה להאמין שב־מרחק קילומטרים משם נמקים אנשים בעוני וגועים ברעב.

לא רק אמריקה. לדיברי אייבי, מלאים רחובות אדיס־אבבה בשלטים קומוניסטיים ובפוסטרים ענקיים של לנין ומרקס. אך דיוקניהם של לנין ומרקס אינם אומרים מאומה למקו־מיים.

את נסיעתו הראשונה לאתיופיה מימן נתן מכספי קרן קול השלום, הממומנת על־ידי אגודת שוחרי קול השלום, הנמצאת בארצות־הברית, ומכספו הפרטי. סך כל ההוצאות של הנסיעה הראשונה היו 10,000 דולר והוצאות־הנסיעה.

ביום החמישי השבוע עומד נתן לצאת לווישינגטון, כדי לשכנע את האמריקאים להעביר חלק מכספי הסיוע המיועדים לאתיופיה לישראל, כדי שכאן ירכשו תרופות, אוהלים ומיטות ממיפעלים ישראליים, עבור נפגעי הרעב.

אומר אייבי: „אילת נמצאת בסך הכל במרחק שלושה ימי־הפלגה מאדיס־אבבה. אז למה שהמישלוחים יעשו חצי עולם? יותר פשוט שהא־מריקאים יקנו פה את הדרוש, וכך יגידו באתיופיה שגם ישראל מסייעת, לא רק אמריקה."

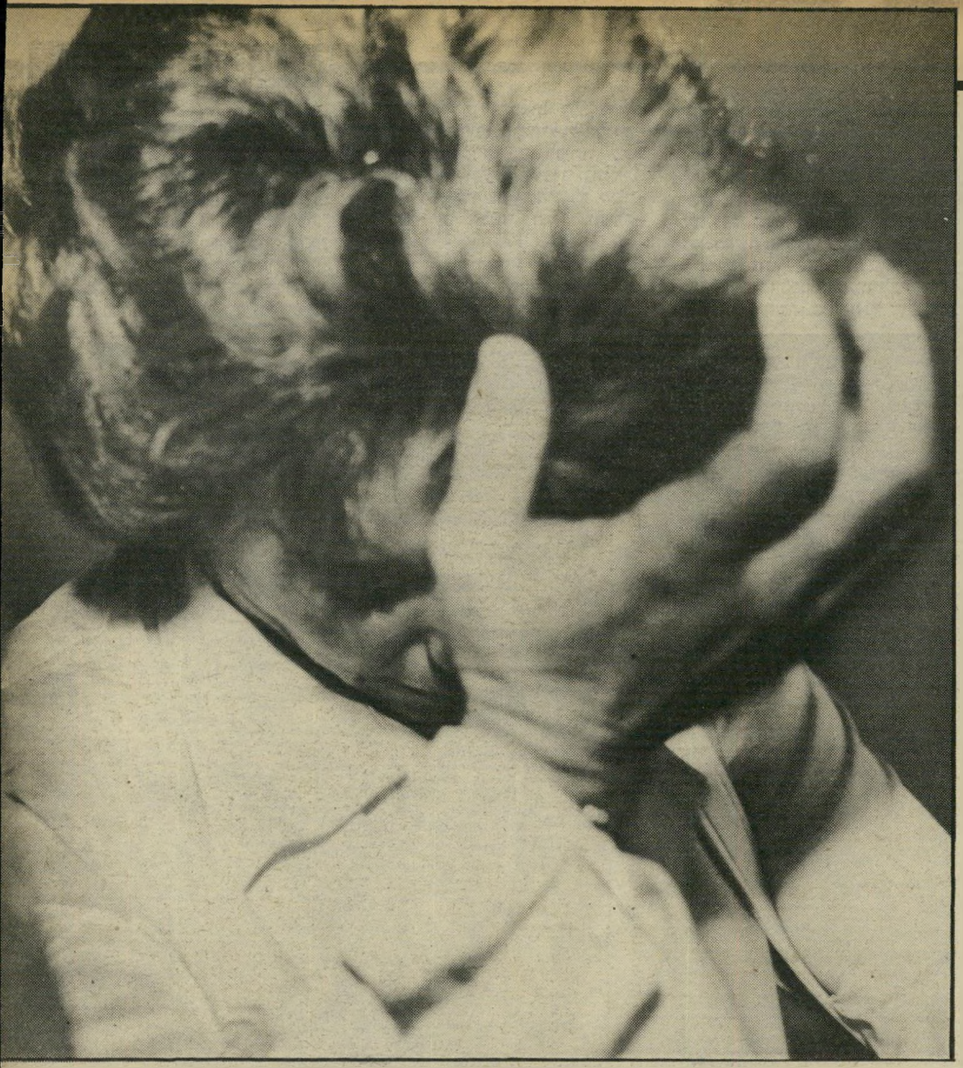

גם מישפחתו של הנרצח וגם מישפחתו של הנאשם־ברצח מאוחדים בשינאתם לאשה אחת: יולנדה (משמאל). עכשיו היא העדה העיקרית במישפט של רצח מאהבה

ב דרך כלל נערכים השוטרים בבית־המישפט כדי להפריד בין מישפחות הקורבן והנאשם־ברצח. השינאה ורוח־הנקם גורמות לעיתים קרובות לקטטות בין המישפחות בבית־המישפט. משום־כך תמוהה כל־כך הידידות המוזרה שבין מישפחתו של ויקטור בן־דויד, שנרצח בשוק־הפישפשים, ובין מישפחתו של שימעון אינבר, הנאשם ברצח זה.

בהפסקה אפשר היה לראות במיס־דרון בית־המישפט את שרה ברנס, אחותו של הנרצח, כשהיא משוחחת בידידות עם אחיו ואחותו של הנאשם. וגם את מרגלית בן־דויד, גרושתו הטריה של הנרצח, כשהיא מחליפה רשמים עם אמו של הנאשם.

את כל האנשים הללו מלכדת השינאה לאשה אחת — יולנדה גאוי.

יולנדה הנאה היתה אהובתו של הנרצח ועדת־ראיה לרצח. כיום היא העדה העיקרית בבית־המישפט.

מוקד לרכילות

ל יולנדה עשתה את הפשע החמור ביותר בעיני בני שכונתה: היא שכבה עם גבר זר, בעודה נשואה ואם לשלוש בנות. בכך הביאה על עצמה את שינאתם ובוזם של כל אנשי שוק־הפישפשים ביפו, שעקבו בסקרנות אחרי הרומן שנקשר בינה ובין ויקטור יפה־התואר ליד חנויות התפצים המשומשים.

מייד אחרי שמצאו השוטרים את גופתו של ויקטור ליד חנותו, בשוק הפישפשים, באחד במארס, הם מצאו תמונת אשה בהירת־שיער, שהיתה קרועה לגזרים. תוך זמן קצר זוהתה האשה שבתמונה כיולנדה גאוי, אחרי בתו מזה זמן רב של הנרצח. בתמונה נראתה האשה, המתקרבת לגיל הארבעים, כשהיא לבושה בחצאית־מיני ושוכבת בפוזה מפתה על מיטתו של הנרצח, בחנותו שבשוק.

„ברגע הראשון, כאשר המישטרה הראתה לי את התמונה, לא הכרתי את האשה. למרות שאני מכירה את יולנדה כבר הרבה שנים, לא זיהיתי אותה, כי אני זוכרת אותה בשיער שחור ארוך. פיתאום ראיתי אשה בלונדית בחצאית־מיני, שוכבת בפוזה שלא מתאימה לאשה נשואה ואם לילדים," אמרה מרגלית בן־דויד, מי שהיתה שנים רבות אשתו של ויקטור, ושהתגרשה ממנו שלושה ימים לפני הרצח.

המאהבת השנואה

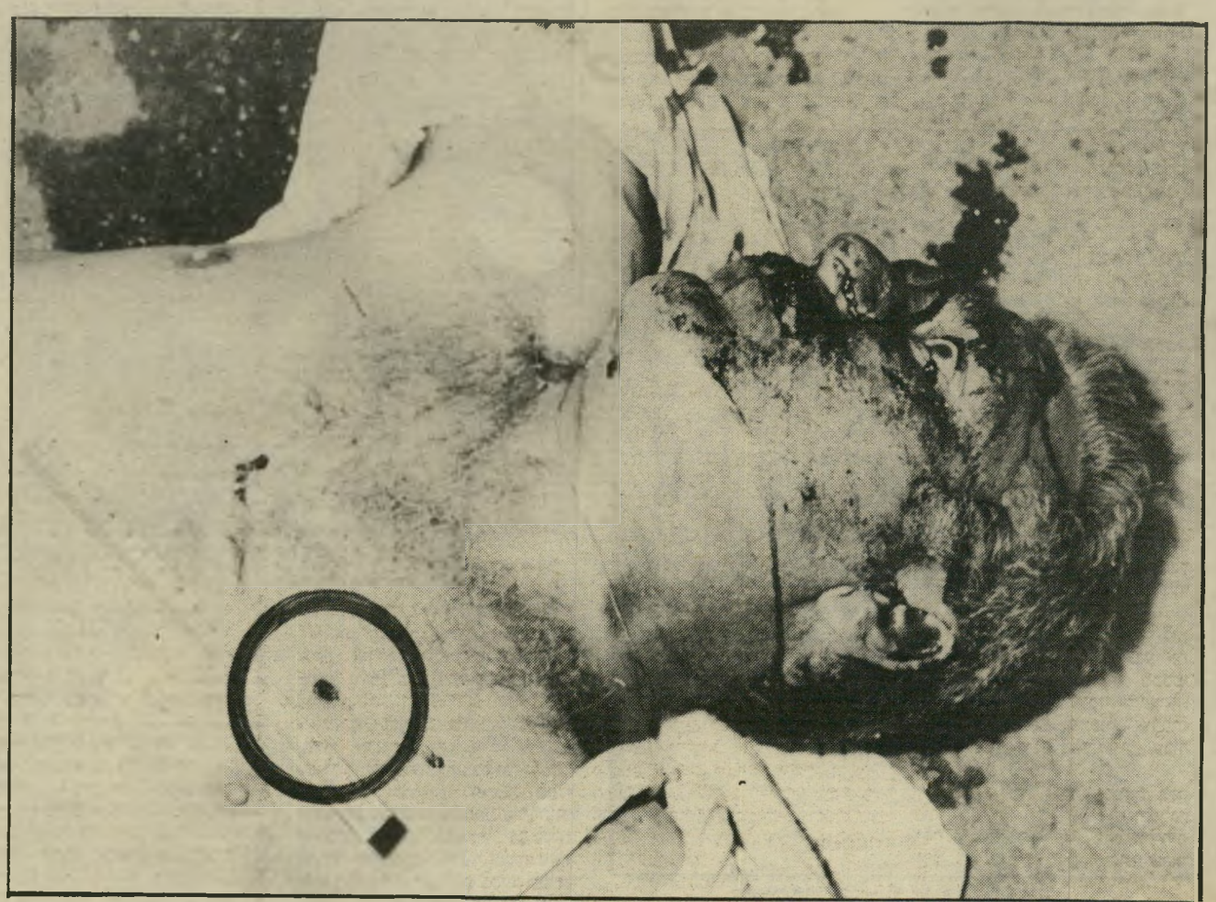

הנרצח ויקטור בן־דויד כפי שצולם על־ידי המישטרה במקום־הרצח

כדור אחד בחזה

הרומן של יולנדה וויקטור היה מוקד לרכילות בשוק־הפישפשים. הכל הכירו את יולנדה, שעבדה יחד עם בעלה בחנות למימכר רהיטים ישנים בשוק. ויקטור נהג גם הוא לעבור שם עם אחותו, שרה. כל השוק עקב בסקרנות אחרי יולנדה, כאשר היתה נעלמת לשעות ארוכות בתוך חנותו הסגורה של ויקטור.

השניים ניסו להסתיר את הרומן שלהם מאנשי השוק, אך לשווא. אפילו בעלה של יולנדה חשד בהם. לפני שלוש שנים תפס את ויקטור, סחב אותו לבית־כנסת והכריח אותו להישבע על ספר־תורה שאין לו רומן עם יולנדה.

ויקטור, הנרצח, היה נשוי במשך יותר מ־25 שנים למרגלית, אשה קטנה ואינטליגנטית, בת למישפחת מסיקה, הידועה היטב למישטרה. לזוג היו ארבעה ילדים, אך חיי־המישפחה שלהם לא עלו יפה. ויקטור היה נוהג לשתות משקאות חריפים, ומפעם לפעם נתן עינו בנשים זרות. מרגלית לא רצתה לסבול זאת.

„מרגלית רצתה להעניש אותו, שיהיה בסדר, אז היא החליטה להתגרש ממנו ולחזור אליו," העידה יולנדה בבית־המישפט. ואומנם, ב־1979 התגרשו השניים. אך אחרי זמן קצר חזרו לחיות ביחד. „לא מתגרשים בגלל שטויות כאלה. אם מתגרשים, אז יש לזה סיבות," אמרה מרגלית להעולם הזה בתגובה על דבריה של יולנדה על הגירושין. „חזרנו לחיות ביחד, אבל ויקטור, שהיה ממישפחה מסורתית, רצה שנתחתן מחדש. אז יום אחד אמרתי לו: בסדר, אתה יודע מה, נתחתן מחדש! וכך, ב־1980 התחתנו שוב."

הידיעה על מותו של בן־דויד הגיעה

(המשך מעמוד 47)

למוקד המישטרה בשעה 9.30 בערב, בשיחת־טלפון אנונימית של אשה, שהודיעה כי ראתה מכונית ובה שלושה גברים נוסעת ליד שוק הפישפשים: „הם ירו וזרקו גופת גבר על המדרכה."

שוטר, שהגיע למקום כמה דקות לאחר קבלת הידיעה, גילה את גופתו של בן־דויד מוטלת על המידרכה ליד חנותו, ברחוב בית־האשל בשוק־הפיש־

של יולנדה. וכך, עוד באותו ערב, אחרי שחקרה את אחותו ואשתו של המנוח, הגיעה המישטרה גם לביתה של יולנדה. והיא ובעלה נעצרו ונחקרו. באותו ערב הכחישה יולנדה כל קשר אינטימי עם המנוח. היא שוחררה למחרת.

יולנדה לא ידעה כי מוקד המיש־טרה מקליט כל שיחה המתקבלת בו. כאשר השמיעו לה השוטרים את

היתה היא החשודה בכך ששלחה מי־שהו לבצע את הרצח.

המישטרה סברה כי ליולנדה היה מניע לרצח. היא אהבה את המנוח ורצתה להתחתן איתו. הוא קיבל כמה ימים לפני הרצח את הגט המיוחל, ואז פגש באשה אחרת. הסיגריה שעליה שרידי־שפתון — ורכילות שאמרה כי למנוח היתה חברה בראשון־לציון — העלו את החשד שהיתה זו יולנדה,

גם צמר. משם הרמתי טלפון לוויקטור בן־דויד, בערך בשעה 7.30, טילפנתי לחנות שלו בשוק. סיפרתי לו מה עשיתי באותו היום, והוא ביקש שני־פגש בחנות שלו בבית־אשל. זה היה יום חמישי, והוא ישב בחנות והכין אוכל ליום השישי. כי מאז שעזב את הבית, הוא היה גר בחנות, ולפעמים אוכל שם.

„הגעתי באוטובוס לשדרות־ירוש־לים והלכתי לכיוון השוק. ראיתי את ויקטור עומד ליד עמוד־חשמל. הוא חיכה לי וסימן ביד שהכל בסדר. ראיתי רכב שעמד שם עם הפנים לכיוון אין־כניסה. חשבתי שהרכב שייך למישהו מהשוק, ושאלתי את ויקטור, אבל הוא סימן לי ביד שהכל בסדר. כך היינו נוהגים, כדי שאנשים מהשוק לא יראו אותנו ביחד.

„ישבתי על הכנף של האוטו שלו בסימטה, והראיתי לו מה קניתי. הוא הראה לי שבישל בשר, גולש, ליום

היא ראתה את מאהבה נורה, נסעה לביתה, הכינה אוכל, ערכה את השולחן ואז צילצלה למישטרה

השישי, ואז שאל אם אני רוצה שהוא יקפיץ אותי במכוניתו הביתה. הוא הכניס את הסיר למקרר ויצא מהחנות כדי לסגור את הדלת.

„פיתאום ראיתי בחור, שיצא מהרכב שעמד בכביש. זה היה בחור גבוה, עם כובע על הראש, מכנסי ג'ינס ונעלי ספורט. ידעתי ישר מי זה.

„זה אח של ניסים, הראיתי עליו לוויקטור, אבל הוא אמר לי, 'אל תפחדי, תלכי'.

„נכנסתי לסימטה ושמעתי שהבחור אומר לוויקטור 'תכנס לחנות.' הוא שאל 'איפה הכסף.' וויקטור שאל, 'איזה כסף?' היה שקט כמה שניות ופיתאום יריה, ואוטו רץ בלי אורות באין־כניסה. חזרתי בריצה, ולא מצאתי אוטו, בחור או ויקטור.

„קראתי: ויקטור! ויקטור! אבל הוא לא ענה לי.

„ראיתי את ויקטור זרוק בריצפה. שאלתי: מה לעשות בשבילך? אבל הוא לא ענה. הלכתי לקיוסק שאני יודעת שיש שם טלפון, אבל היה כבר סגור.

„והנה אני רואה אדון, אח של ניסים, הופיע ללוויה עם חולצה אדומה! ראיתי אותו, נעשה לי רע." אך גם אז לא סיפרה יולנדה למישטרה מי האיש שראתה בליל הרצח. „לא סיפרתי, כי חשבתי שאגמור איתו את העיסקה כמו שהוא גמר עם ויקטור. לא יודעת אם להרוג אותו או מה."

המישטרה הפגישה פעמיים את יולנדה עם הנאשם בתחנת־המישטרה. בפעם הראשונה לא אמרה האשה דבר, רק הליטה את פניה בידיה והתייפחה. בפעם השנייה הצביעה עליו, ואמרה כי הוא האיש שראתה בליל הרצח.

בעיקבות סיפורה זה של יולנדה נעצר שימעון איבגי (28), נרקומן בעל עבר פלילי, המוכר למישטרה. איבגי נהג גם הוא להסתובב בשוק־הפיש־פשים בשנה האחרונה, אחרי שחזר מחוץ־לארץ. לאחיו, ניסים איבגי, יש חנות לדברים משומשים בשוק, ושימעון נהג לעזור לו לתקן חפצים ישנים שקנה.

טענה יולנדה: „אין לי שום חשבון עם שימעון. אפילו לא ידעתי את השם המשכתי לאוטובוס, כי הכל היה כבר סגור, ונסעתי הביתה."

„בן זונה"

כ אשר נכנסה הביתה, ניסתה יולנדה, לדבריה, לטלפן למישטרה, אבל לא הצליחה ליצור קשר. היא הכינה אוכל לילדיה, ערכה את השולחן, וכאשר בעלה הלך לשירותים מיהרה לטלפן שוב למוקד. הפעם הצליחה להשיג את המישטרה וסיפרה להם על שלושת הגברים במכונית, שירו במי שהו על המידרכה.

„רציתי שהמישטרה תלך לשם יותר מהר, לכן סיפרתי את הסיפור הזה," העידה יולנדה. „לא רציתי ללכת בעצ־מי למישטרה, כי לא רציתי שיחשדו בי ברצח, ושיתגלה הקשר שלי עם ויק־טור."

לשאלות התובע, אברהם טל, סיפרה יולנדה כי ביום הראשון היתה הלווייתו של ויקטור, ושם ראתה את הנאשם.

גרושתו של הנרצח (מימין) עם אחותו בבית־המישפט
„גט כדי להעניש ולחזור"

אחיו של הנאשם עם גרושת הנרצח בשיחה ידידותית בבית־המישפט
אליבי בתחנת־הטוטו

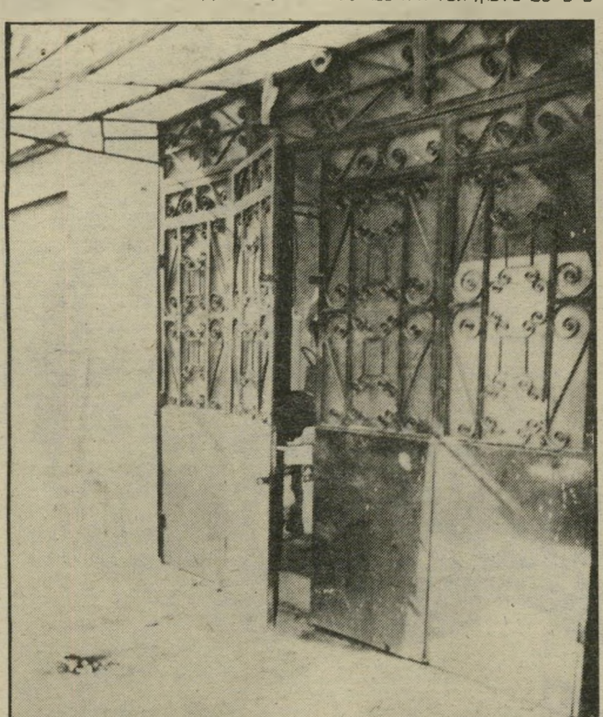

מקום הרצח: שער חנותו של בן־דויד
„כל שוק־הפישפשים ידע על הרומן"

פשים. המנוח אחז בידו האחת בשקית פלסטיק לבנה, שבה היה ארנקו, מפתחות וכמה פחיות־בירה מלאות. בידו השניה החזיק את מנעול החנות. בחזהו של בן־דויד היה חור מכדור אחד של אקדח, שנורה מטווח קצר.

בחנות, ששימשה למגוריו של הנר־צח מאז שנפרד מאשתו בשניה, שנה לפני הרצח, מצאו השוטרים שרידי סנדוויצ'ים, פחיות־בירה וריקות ובדלי־סיגריות. אחד הבדלים היה מוכתם בשפתון אשה. „אני מתאפרת, אבל לא שמה שפתון," העידה יולנדה בבית־המישפט.

בחנות נמצאו גם קירעי תמונתה שיחת־הטלפון, הודתה כי היא שטילפ־נה למישטרה.

„רומן עם הבת"

כ ינתיים עצרה המישטרה אנ־שים אחרים, ביניהם את אחיה של מרגלית, גרושת המנוח. המישטרה חשדה כי הרצח בוצע על רקע קינאתה של האשה החוקית לבעלה, וכי היא אשר שלחה מישהו מבני־המישפחה לנקום בו.

אחרי עשרה ימים של חקירות, חזרה המישטרה ועצרה את יולנדה. הפעם שרצתה לרצוח אותו בגלל קינאה.

אחד החשדות היה גם כי יולנדה ביצעה את הרצח מכיוון שוויקטור החל מנהל רומן עם בתה הבוגרת של יולנדה.

כאשר נחקרה יולנדה כחשודה ברצח, הראו לה את קרעי תמונתה וגילו לה שהמישטרה כבר יודעת הכל על הרומן בינה ובין ויקטור, החלה יולנדה נשברת, ולאט־לאט סיפרה את גירסתה. היא גילתה כי ביום הרצח סיימה את עבודתה בחנות בשעה 5.30. היא הלכה לבנק, ומשם נסעה לשוק־הכרמל, שם קנתה כמה דברים. „קניתי טרנינג לבת, חזיות ותחתונים, קניתי

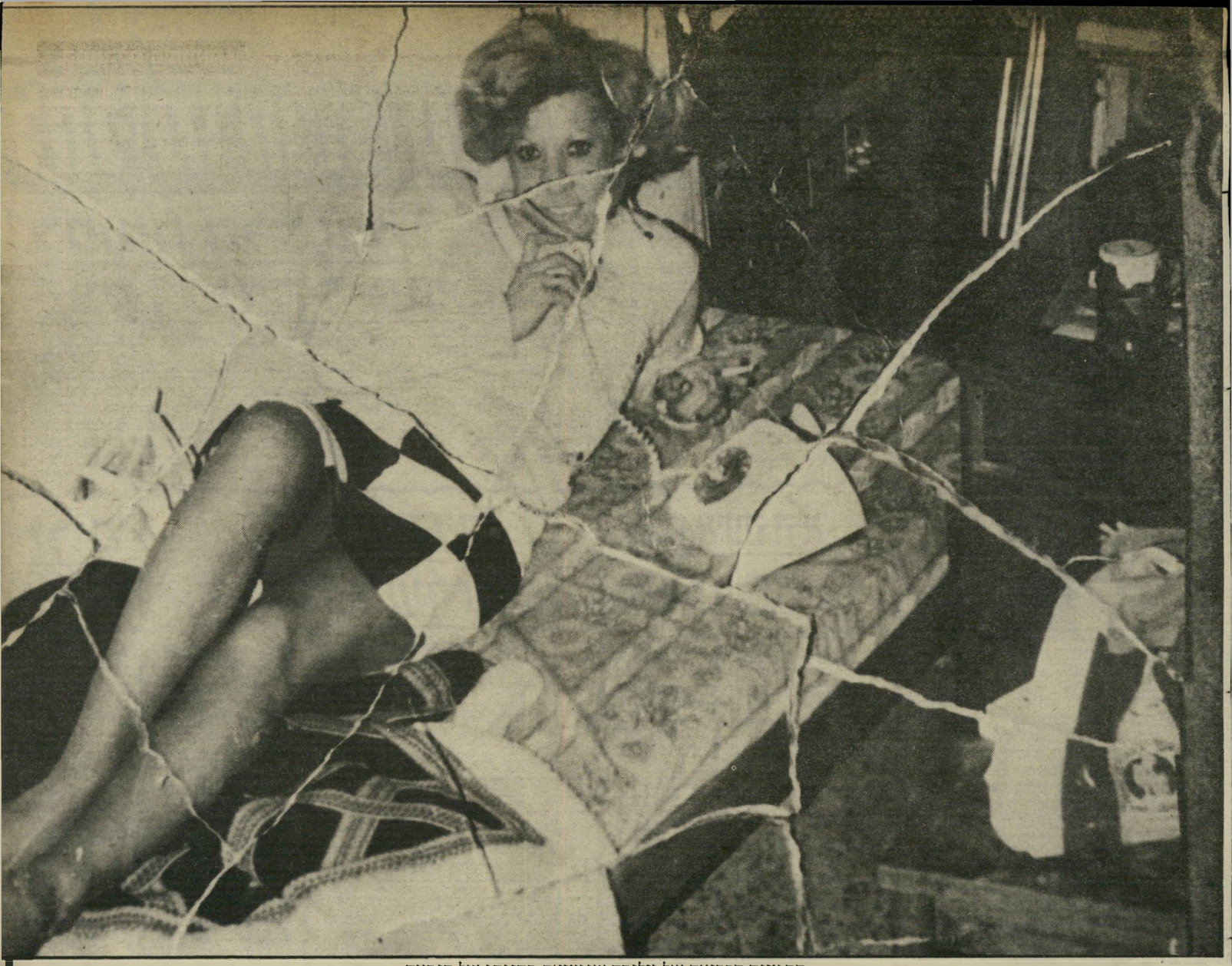

התמונה הקרועה של יולנדה שנמצאה בחנותו של הנרצח
"לא מתאים לאשה נשואה שיש לה בנות!"

שלו, ידעתי שהוא אח של ניסים, אני וזיכרונו־לברכה היינו קוראים לו ולד אל־כחכא, שזה בניב שלנו "בן־זונה". באחת הפעמים שהייתי עם ויקטור בלילה בחנות שלו שמענו קולות של אנשים עוברים ליד החנות, ומישהו אמר ,זאת החנות'. ויקטור רצה לראות מי זה, פתח את הדלת והציץ החוצה. כאשר חזר אמר לי כי ראה שני אנשים שהוא לא מכיר, והשלישי שהיה איתם היה ,ולד אל כחכא'."

יולנדה סיפרה כי היתה נוהגת לשכב עם ויקטור בחנותו שבשוק, אולם, לדבריה, מאז ינואר, יום הולדתו של ויקטור, לא באה לחנותו, מכיוון שלא היה לה זמן, "כי הבת שלי הלכה לצבא והייתי עסוקה בלהכין לה מסיבות למישפחה ולחברים."

השופטים יעקב מלץ, שמואל גולדברג ושרה סירוטה התעניינו לדעת אם לא היתה מריבה בין יולנדה לוויקטור, שבגינה לא נפגשו כחודשיים בחנותו, אבל יולנדה הכחישה. "היחסים היו בסדר גמור," אמרה. היא הסבירה כי קרעה את תמונתה במו ידיה, "מכיוון שהיא לא מצאה חן בעיניי," ולא בגלל מריבה עם ויקטור. היא ידעה שהכירו לוויקטור מישהי אחרת, "אבל היא לא מצאה חן בעיניו, מכיוון שהיו לה ילדים," אמרה לבית־המישפט.

ארנק מלא

"אשה שאוהבת את הגבר שלה עושה לו עוּבת אותו כך, גוסס, והולכת לעשות ארוחת־ערב לבעלה?" שאלו קרוב־מישפחתו של הנאשם, כאשר שמעו את עדותה של יולנדה. אבל גם הם התלבטו בשאלה מדוע בחרה יולנדה בשימעון איבגי, כדי להעליל עליו את עלילת־הרצח.

כאשר נחקר הנאשם על־ידי סנגורו, עוריאל בכר, סיפר את סיפור אותו הערב. כפי שעבר עליו. מאחר שהמישטרה הגיעה אליו רק שבועיים אחרי המיקרה, היה לאיבגי קשה לשחזר את קורות הערב, בעיקר מכיוון שבאותה תקופה היה משתמש בסמים קשים, ולא היה בעירנות מירבית. אבל תוך השוואת זיכרונות עם בני מישפחתו הצליח להגיע לאליבי מסויים.

הוא נזכר כי באותו יום הגיעה לשוק אחותו חנה מימון ובעלה מרחובות, ומכוניתם התקלקלה. הוא נסע איתם למוסך ביפו, ושם השאירו את המכונית למשך הלילה לתיקון. אחר־כך המשיך עם אחותו ובעלה למישרדו של עורך־דין רויד נקדימון בתל־אביב. בני מישפחתו התייעצו עם עורך־הדין בקשר לבעיה מישפטית שלהם, ואחר־כך לקחו את אמם, העובדת בסביבה, ונסעו יחד לראשון־לציון. מכיוון שהיה זה יום חמישי, הלך שימעון לתחנת הטוטו השכונתית, ושם מילא את הטופס השבועי. הוא לא זכר כי פגש מכרים בתחנת־הטוטו.

עד שהגיע איבגי לגירסתו האחרונה בקשר לקורות אותו ערב, הוא העלה כמה אפשרויות אחרות. הוא סיפר שבאותו יום הלך לקבל את מירשם הסמים שהוא מקבל בכל שבוע, וכן כי דורו בא לתקן עבורו את העוד, כלי־הנגינה האהוב שלו. שני דברים אלה התגלו כבלתי־נכונים, ורק אז הגיע לגירסה האחרונה של האליבי, שהעלה בבית־המישפט. בני־מישפחתו תמכו בגירסתו ובת־דודתו, יפה ביטון, הגרה באותה השכונה, נזכרה כי באותו ערב פגשה את שימעון בתחנת־הטוטו ומילאה יחד איתו טופס. לבית־המישפט הובאו תצלומי טפסי הטוטו, והתברר כי יפה אומנם צודקת. טופס שמילאה יחד עם שימעון נמצא בין טפסי הטוטו של הערב.

"אם הוא עשה את זה, שיקבל. אבל אם לא, אני רוצה שהאמת תצא לאור!" אמרה אחותו של המנוח מעל רוכך־הערים, והצביעה על הנאשם. אפשר היה לראות על פניה שהיא איננה חושבת שהאיש הנכון יושב על ספסל־הנאשמים.

כאשר ביקש הסניגור, בכר, מבית־המישפט לצאת לביקור במקום־הרצח כשעת ערב, כדי לראות כי במקום שבו נורה הנרצח אין כל אפשרות לזהות פני אדם בלילה, אמר לו בית־המישפט: "אתה יודע שכמעט הכל עומד על מהימנותה של עדת־הראיה היחידה במקום, יולנדה."

אם אומנם העלילה יולנדה על איבגי את הרצח, מה היה המניע שלה? בזאת חזרו והתלבטו הסניגור, התובע ובית־המישפט. הנאשם ידע רק להשיב ש„אולי זה בגלל שאני עבריין, ויש לי חברים גנבים, והייתי נרקומן, שהיא החליטה לבחור אותי מכל אנשי השוק כדי להעליל עליי. הנה, באמת לא היה לי כלום איתה, ובכל זאת אני שומע שהיא והמנוח היו קוראים לי ‚בן־זונה'."

האם נרצח ויקטור בן־דויד לשם שוד? לידו נמצאו ארנקו, ודבר לא נלקח ממנו. אומנם היה ברשותו סכום־כסף נכבד, 15 אלף דולר במזומן וכלי־כסף, אך הוא הטמין את הדברים הללו בביתו של בן־מישפחה זמן־מה לפני הרצח.

האם באמת לא היה לפרשת־האהבים שלו עם יולנדה כל קשר לרצח? שינאתם של בני־המישפחה ליולנדה מבוססת על האמונה שהיא קשורה במותו. **אילנה אלון** ■

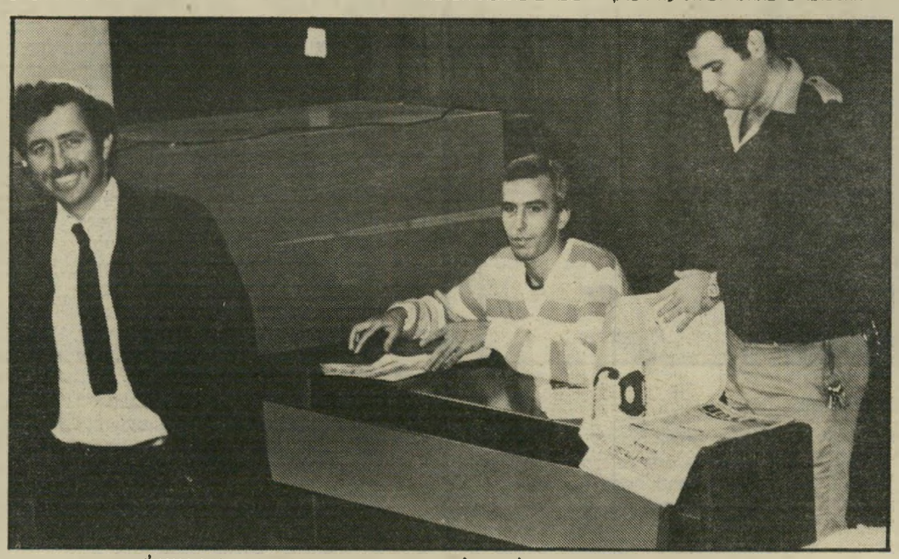

הנאשם שימעון איבגי על ספסל־הנאשמים והסניגור בכר (משמאל)
"הם קראו לי בן־זונה!"

רחל מרחלת על כל העולם

רפואת הלב של קציין רפואה ראשי

איך שהם יודעים לרפא את עצמם קציני־הרפואה האלה! שיהיו לי בריאים!

זוכרים את קציין־רפואה הראשי, **ערן דולב**, שהוא עכשיו על תקן של מיל'? הבן־אדם ריפא את החיים שלו. מה זה ריפא? באבוהה ריפא!

הנ"ל היה ידידו הטוב ביותר של סא"ל **עוזי יאיר**, שנפל בפעולת חילוץ חטופי מלון סבוי בדרום תל־אביב, לפני תשע שנים. יאיר השאיר אחריו אשה נהדרת, **דליה יאיר**, מפיקה במחלקת־החדשות של קול ישראל. וארבעה יתומים.

החבר הטוב, ערן דולב, שהוא נשוי ואב לשניים, בא לנחם את האלמנה, ניחם־ניחם־ניחם. עד שהתחילו לנחם את אשתו.

ערן דולב
תל־אביב – וושינגטון

כל זה סיפור ידוע וישן, ויש לו גם סוף טוב בשביל דליה יאירי, וסוף לא כל־כך טוב בשביל הגברת דולב, מכיוון שהתת־אלוף מיל' עזב את אשתו וילדיו, התחתן עם דליה והפך אב לארבעת ילדיה.

בקיצור, אחרי כל הסמטוכה הזאת החליטו הזוג הלא כל־כך צעיר שמגיע להם קצת שקט, ניקוי־ראש יעני, והתא־ווררות, ונסעו להם לשנת־השתלמות בוושינגטון, כשהם משאירים פה גרושה אחת עם לב שבור ושני ילדים שפוגשים את אבא שלהם בהתכתבות ודרך הטלפון.

רוני בייבי נרגע

שמתם לב שרוני־בייבי יושב בזמן האחרון בשקט? לא שומעים אותו, לא רואים אותו! מה זה שקט? דיממת־אלחוט!

אומרים שהסיבה לכך היא שהבית של ח"כ חרות **רוני מילוא** שוב מלא, חם ונעים. אשתו **אלישבע** ושני ילדיהם שבו משנת־שבתון

רוני מילוא
מחליפים מכוניות

בארצות־הברית. שם היא השלימה את עבודת־הדוקטורט שלה בביו־בוטניקה.

במושב־החורף הקודם של הכנסת הוא היה במתח, ואולי מסיבה זו צימחה לו כרסו מעט. מי שעודדה את רוחו היתה מזכירת סיעת־הליכוד בכנסת, **ירדנה מלר**, הנמצאת איתו בקשרי־עבודה הדוקים. היא דאגה לכל מחסורו. כי קצת קשה גם להיות ח"כ, גם עקר־בית וגם אישי־ציבור.

במושב־החורף הנוכחי רואגת לו מלר כבימים־ימימה לצרכיו המיקצועיים, ואילו אשתו אלישבע דואגת לו בבית.

מילוא ההליט לשמור על פרופיל פוליטי נמוך. שגת הניתוק מאשתו נתנה את אותותיה ביחסים ביניהם. האהבה צימחה מחדש. והוא אפילו נתן לה את מכוניתו המפוארת, כדי שתוכל לנהוג בהנאה, בוקר־בוקר, למכון וייצמן ברחובות, שם היא עובדת. הוא משתמש בריכבה שלה, המיושן מעט, למטרות שלו.

יחסי ציבור

מישהו חישב ומצא שמספר מנויי התיזמורת הפילהרמונית, יחסית למיספר תושבי המדינה, מעיד עלינו שאנחנו עם תרבותי ביותר. אבל אני לא צריכה לספר לכם שחלק גדול מבאי היכל־התרבות מתעניינים במוסיקה קלאסית, כמו שאני ברכילות. (דוגמה לא טובה. אני דווקא כן.) על כל פנים השיעולים. הגיהוקים. הפיהוקים והתנומות הם מנת־חלקם של רבים מבאי־ההיכל.

יפה ירקוני
שירה ומחול

אז מדוע הם באים לשם? שאלתי. התשובה שת־מיד ניתנה לי היתה השואו־אוף. לראות. אך בעי־קר להיראות.

וכל הפתיחה הזאת קשורה להיכל התרבות. ולא לקונצרט, אלא דווקא למחול. ישראלי אצלי.

לפני כמה שבועות הרים הרקדן והכוריאוגרף **יונתן כרמון**, ששב ארצה, את שפופרת הט־לפון, מהצד השני הוא שמע את קולה של הזמרת **יפה ירקוני**. היא שאלה בזעם עצור איך לא הזמין חברה ותיקה כמוה להופעתו בירושלים. היא עוד הספיקה לומר שהיא קראה על כך באחד העיתונים. כרמון העמיד אותה מייד על טעותה. „הכבורה החגיגית תתקיים בתל־אביב, ולא בירו־שלים. ואת אורחת־כבוד שלי בהיכל־התרבות.“ ירקוני הודתה מקרב לב והיתה לה עוד בקשה קטנה: לשבת לצידה של **שושנה דמארי**. כרמון נענה ברצון. הוא רק יכול היה לחייך לעצמו, משום שזמן קצר לפני כן טילפנה אליו **אוסירה נבון**, וביקשה אף היא הזמנות לבכורה לצידה של דמארי.

במוצאי־שבת, לפני חמישה שבועות, הגיעה יפה במיטבה להיכל־התרבות. היא לבשה שימלה לבנה ארוכה, ענדה תכשיטים על ידיה ועל צווארה. מישהו אמר עליה, מאחורי גבה, שהיא טעתה, כנראה, משום שהיא לא אמורה להופיע מעל בימת היכל התרבות, אלא רק לצפות בהופעת להקת־המחול החדשה של כרמון. יפה הזדיזה מיהרה אל מאחורי הקלעים, הצ־טלמה עם כרמון ושושנה דמארי, וניגשה למ־קומה. אך לא לזמן רב. מייד אחרי סיום המחול השני היא קמה, ועזבה את האולם.

למחרת פורסמה תמונתה באחד הצהרונים לצידם של כרמון ודמארי, ואז נזכר אחד מידידי של כרמון שיפה עזבה במפתיע את האולם כבר בתחילת הערב. חברו של כרמון טילפן ליפה וביקש לדעת אם היא נפגעה, חלילה, או שקרה לה משהו יוצא־דופן, שאילץ אותה לצאת באמצע.

יפה השיבה לו בפירוט רב ושיכנעה אותו. לדבריה, היא היתה אמורה להופיע באותו מוצאי־שבת במועדון החאן בירושלים. אך מכיוון שהיא רצתה לצפות בהופעתה של להקת־כרמון, היא ביקשה מצמד רעים, הלא הם **ישראל גוטמ־דינר**, **ובני רוזנבלום**, חובשי־הכיפות, שיח־ליפו אותה.

יפה המשיכה: סמוך לשעה 10 בלילה התמלא ליבה דאגה. שמא הצמד לא הגיע לחאן. היא יצאה לפואייה, טילפנה למועדון הירושלמי, והנה התברר לה שהיתה לה סיבה טובה לדאוג. ישראל ובני לא עלו לבירה. או היא יצאה אל מחוץ להיכל התרבות. תפסה את המונית הראשונה וטסה ליירושלים, כדי שלא לאכזב את באי־החאן. רובם תיירים.

ידידו של כרמון הבין לליבה. הוא הבטיח לה כרטיס להופעה הבאה בתל־אביב, ואחר־כך סיפר על כך לחברים. מחבר לחבר הגיע הסיפור לצהרון המתחרה, מעריב. ושם הוא פורסם. והנה לא חלפה שעה קלה מאז פורסמה גירסתה של יפה לנסיעתה החפוזה לירושלים, וצמד רעים, שניהם ביחד, צרחו על הכתבת הצעירה שהכל שקר, שהם לא היו צריכים להופיע בירושלים, ושהם לא היו צריכים להחליף את יפה בהופעה. לסיום הם עוד הסבירו לעיתונאית הנדהמת מה הם חושבים על עצמם ועל יפה.

העיתונאית עוד לא נרגעה, והנה יפה על הקו. היא הסבירה שהיתה אי הבנה, ועוד פעם אי־הבנה ועוד פעם אי־הבנה. בריקה קצרה העלתה שיפה היתה אמורה להופיע באותו הערב בחאן, והיא עזבה את היכל התרבות כדי להגיע לחאן בשעה הנקובה.

בינתיים קיבלה יפה כרטיסים להופעתו של כרמון במוצאי־השבת הקרובה בהיכל־התרבות. הפעם הוא יבדוק אישית אם מישהו עוזב את האולם אחרי הריקוד השני.

איפה איפה היא המזכירה ההיא?

ח"כ הליברלים **סנחם גולדשטיין** אוהב אותן כשהן מאוד בולטות בשטח. בכל פעם הוא מדהים את הכנסת במזכירה / עוזרת / יועצת חדשה, הנראית בולטת יותר מקודמתה.

אני לא יודעת מה בעניין המזכירה/יועצת/עוזרת הנוכחית. עוד לא הספקתי לפגוש בה. אבל אני רוצה לספר לכם על אחת מהאקסים של הח"כ הנכבד. היתה זאת, כמו שאומרים, חתיכה הראויה להתכבד. כל הח"כים. איך שהיו רואים אותה, היו מתבלבלים. מה זה מתבלבלים? לא יודעים בין ימינם ושמאלם.

הסיפור הכי־מדליק על המזכירה ההיא, שכבר החלפה בכמה אחרות, הוא שהיא היתה מתעוררת בכל בוקר במלון הילטון בירושלים, ויושבת לבדה לאבול ארוחת־בוקר בחדר־האוכל. הח"כים היו עורכים טוטו ביניהם: למי הזכירה המזכירה בלילה? ותאמינו או לא, גם את הבעיה הזו הם לא הצליחו לפתור.

עד היום מספרים את נפלאותיה של המזכירה הבולטת, שיידעה — כמו כל מזכירה טובה — לשמור בעיקר על דיסקרטיות.

תיקון הלב של ענת עצמון

התמונות שלה מקשטות בימים אלה את כל עמודי המודעות. היא מופיעה בתפקיד הראשי בסרט עדות מאונס. אבל **ענת עצמון** אינה נמצאת פה.

בשקט־בשקט היא אספה את המטלטלים ונסעה ללונדון — לחצי שנה. לשנה. היא עוד לא החליטה.

מי שמכיר את ענת מקרוב יודע כי הסיבה האמיתית לנסיעתה הממושכת ללונדון היא נסיון אחרון לגמור את הרומן האכזב בינה ובין **בימאי־קולנוע** נשוי. הנמשך כבר יותר מחמש שנים. חבריה של ענת מקווים כי בלונדון תצליח לשכוח את הבימאי, שהבהיר לה חד־משמעית שלעולם לא יעזוב למענה את אשתו וילדיו.

אחרי שהיא בכתה במשך חודשים ארוכים, וניסתה פה ושם לצאת עם אחרים — בין היתר גם עם אישהרדיו **גבי גזית** — היא הבינה, כמו בחורה מפוכחת. כי רחוק מהעין רחוק מהלב. נסעה ללונדון. ושם היא עסוקה כעת לא רק בחיפוש אחר בית־ספר לדראמה, אלא גם בתיקון הלב.

עם מי עשה הכושי את שלו?

השחורים האלה משגעים את המדינה. ואולי בצדק. במוצאי־השבת האחרונה נכחתי עם כל מיני מכובדים אחרים בגאלה החגיגית של להקת הבלט ג'אז מונטריאול. הנערכת בתל־אביב. השורים, הח"כים, לא פחות משיבעה שגרירים

הנס ואנקול
ממתינים בתור

זרים וכל מיני מכובדים אחרים. שלא לדבר על הקהל כולו, עקבו בעיניים — ולמי שהיו גם במישקפות — באחד מרקדני־להקה, כושי מואיר, יפה־תואר, בעל מיבנה־גוף אתלטי, ושמו בישראל **הנס ואנקול**.

אחרי ההצגה הוזמנו רק המכובדים לקוקטייל, שנערך במלון בדרום העיר. אף אחד לא שם לב למהמלון. גם חברתה יצאה בגפה. מבקר־המחול תפס לשיחה שגרירי, ונדמה לי שהם לא שוחחו על מחול.

ואילו הנס נעלם מעיניי. אז עם מי הוא היה? עם חברתו בת־להלקה, או עם חברי־למיקצוע מישראל? האם הוא עשה את שלו ולמי? הסתפקתי במה שיש לי בבית, והלכתי.

למשקאות ולמטעמים האחרים שהוגשו שם. הכל הציצו סביב־סביב, לראות פנים־אל־פנים ובגודל טיבעי את הנס הלא־ננס.

אבל היו שלא הסתפקו בראיה עין־בעין באולם־אירועים גדול. הם רצו לראות אותו בנפרד, ביחידות. עיתונאית אחת ביקשה לראיין אותו בחדרו. חברתה סתם רצתה לעלות אליו לחדר. בפואייה של המלון המתינו לו שלושה רקדנים ישראליים ומבקר־מחול אחד. ומישהו אמר לי שיש לו חברה, אחת מבנות הלהקה.

חיכיתי וחיכיתי. העיתונאית יצאה בגפה

אזהרה: משרד הבריאות קובע כי- העישון מזיק לבריאות

מיספר 2463 י"ט חשון תשמ"ה 14.11.1984 שנה 49 המחיר 800 שקלים (כולל מע"מ)

העולם הזה

תמונה קרועה זו של הפילגש הפכה הוכחה חשובה במישפט־רצח

מוות

בשוק הפישפשים